

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY

A MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT MEGBÍZÁSÁBÓL

SZERKESZTI

HUSZÁR LAJOS

XXXVI-XXXVII. ÉVFOLYAM

1937 – 1938.

KIADJA

A MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT

BUDAPEST

STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT RÉSZÉNYTARSASÁG

1939.

TARTALOM:

<i>Alföldi András</i> : Siscia. V. Probus sisciai antoninianusai	3
<i>Jónás Elemér</i> : A damnatio memoriae alkalmazása Caligula egyik dupondiusán	89
<i>Jeszenszky Géza</i> : Andreas dux Croatiae	92
<i>Huszár Lajos</i> : Olasz pénz hamisítására szolgáló öntőminta a XV. század végéről	94
<i>Ernyey József</i> : Pénzverő-kísérlet Trencsénben (1621).	97
<i>Esze Tamás</i> : Warou Dániel körmőcbányai működéséhez	98
<i>Leszih Andor</i> : Kossuth-bankó égetése Miskolcon 1849-ben	100
<i>Leszih Andor</i> : Ismeretlen szabadságharci szükségpénzek	101
<i>Demeter Béla</i> : A Villers en Cauchies-i ütközet emlékérmé	104
<i>Rapaics Judit</i> : Fodor Jozefin emlékérméi	107
<i>Faludi Géza</i> : Jacquin Miklós József báró orvos és botanikus emlékérméi	111
<i>Az Orsz. Magy. Tört. Múzeum Éremtárának kiemelkedőbb új szerzeményei</i>	113
<i>Fülöp Tibor</i> : Gőzhátpusztai lelet	115
<i>Éremleletek</i>	115
<i>Irodalom</i>	116
<i>Társulati élet</i>	120
<i>Deutscher Auszug</i>	129
<i>Extraits français</i>	131

A végén 1 képes tábla.

A közleményekben foglalt állításokért és az éremleírások helyességéért azok szerzői felelősek.

A Numizmatikai Közlöny közleményeinek úgy utánnyomása, mint fordítása, valamint a közölt képek utánnyomása, akár eredeti, akár változtatott nagyságban, tilos. Kéziratokat nem adunk vissza.

MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT

Alakult 1901-ben a numizmatika tudományos művelésére és a hazai éremgyűjtés fejlesztésére.

A társulat folyóirata a

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY

Szerkeszti *Dr. HUSZÁR LAJOS*, az Orsz. Magy. Történeti Múzeum őre
(Budapest, VIII., Múzeum-körút 14—16)

A társulat tagjai tagsági díjuk fejében kapják a Közlönyt. A tagok kötelezettsége legalább 3 évre terjed. A fővárosban lakó tagok legalább 10 pengő, vidéken és külföldön lakó tagok legalább 6 pengő tagsági díjat fizetnek. Az alapító tagok legalább 100 pengőt fizetnek egyszerismindenkorra.

A Közlönybe szánt cikkek és közlemények kéziratai, úgyszintén tudományos ügyekben, továbbá leletek, gyűjtemények és numizmatikai irodalmi termékek dolgában való értesítések és kérdések közvetlenül a szerkesztőhöz küldendők.

Társulati ügyekben és új tagok felvételét illetőleg, úgyszintén hirdetések és esetleges reklamációk dolgában is a társulati elnök, *Zimmermann Lajos dr.* intézkedik. Címe: Budapest, IV., Váci-utca 78—80. szám. Telefonja: 380—140. Hivatalos órát tart a társulat helyiségében (VIII., Csepregy-utca 4. sz. II. emelet 15.) csütörtök este 6 és 8 óra között.

A társulati könyvtár és gyűjtemény a társulat helyiségében *Karny Rezső dr.* főkönyvtáros, továbbá *Huszár Lajos dr.* könyvtáros, valamint *Szentgáli Károly* főtitkár és a társulati gyűjtemény őre hivatalos órái alatt — csütörtök este 6 és 8 óra között — áll a tagok rendelkezésére.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY

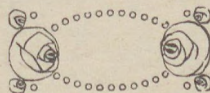
A MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT MEGBÍZÁSÁBÓL

SZERKESZTI
HUSZÁR LAJOS

XXXVI–XXXVII. ÉVFOLYAM

1937 – 1938

KIADJA
A MAGYAR NUMIZMATIKAI TÁRSULAT

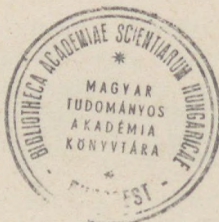
BUDAPEST
STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1939

300714

TARTALOM:

<i>Alföldi András</i> : Siscia. V. Probus sisciai antoninianusai	3
<i>Jónás Elemér</i> : A damnatio memoriae alkalmazása Caligula egyik dupondiusán	89
<i>Jeszenszky Géza</i> : Andreas dux Croatiae	92
<i>Huszár Lajos</i> : Olasz pénz hamisítására szolgáló öntőminta a XV. század végétől	94
<i>Ernyey József</i> : Pénzverő-kísérlet Trencsénben (1621)	97
<i>Esze Tamás</i> : Warou Dániel körműcbányai működéséhez	98
<i>Leszih Andor</i> : Kossuth-bankó égetése Miskolcon 1849-ben	100
<i>Leszih Andor</i> : Ismeretlen szabadságharci szűkségpénzek	101
<i>Demeter Béla</i> : A Villers en Cauchies-i ütközet emlékérmé	104
<i>Rapaics Judit</i> : Fodor Jozefin emlékérméi	107
<i>Faludi Géza</i> : Jacquin Miklós József báró orvos és botanikus emlékérméi	111
<i>Az Orsz. Magy. Tört. Múzeum Éremtárának kiemelkedőbb új szerzeményei</i>	113
<i>Fülöp Tibor</i> : Gőzhátpusztai lelet	115
<i>Éremleletek</i>	115
<i>Irodalom</i>	116
<i>Társulati élet</i>	120
<i>Deutscher Auszug</i>	129
<i>Extraits français</i>	131

A végén 1 képes tábla.

Felelős kiadó: Huszár Lajos.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Siscia.

(Előmunkálatok a Sisciában vert római pénzek rendszeres összefoglalásához).

V.

Probus sisciai antoninianusai.

Az inflációs aprópénz gyártása Probus (Kr. u. 276—282) alatt óriási méreteket öltött Sisciában. A tömeggyártás könnyebb ellenőrzése végett nemcsak a hat, majd hét műhelynek kiosztott hátlapok sorozatát változtatták többször és nemcsak a verdejegyek megváltoztatásával igyekeztek újabb kibocsátványokat régebbiektől megkülönböztetni, hanem az előlapi feliratokat és mellképeket is rendszeresen cserélgették, hogy a túlfejlett üzemben a visszaéléseket meg tudják akadályozni. Így érthető, hogy e rövid néhány esztendő alatt ezrekre duzzadt a Sisciából kikerült Probus-veretek száma.

Ezt az óriási anyagot az eddigi irodalom nem tudta még megemésztetni. Cohen műve teljesen felmondja már e későbbi időkre nézve a szolgálatot, de a boldogult P. H. Webb összeállítása (*The Roman Imperial Coinage*, edited by H. Mattingly and A. E. Sydenham, vol. V/2, 1933, 81 skk. 11.) sem ér sokat. Pedig már nagyon rég megkezdődtek az előkészületek ahhoz, hogy e császár teljes pénzverését a legalaposabban feldolgozzák. A. von Missong, a híres bécsi tudományos szellemű gyűjtőtársaság megszervezője egészen 1885-ben bekövetkezett haláláig nagy hozzáértéssel bámulatra méltó anyagot hordott össze, majd halála után Otto Voetter építette tovább nem kevesebb eredménnyel, amit Missong abbahagyott. Mindkettőjük gyűjteménye a bécsi Kunsthistorisches Museum-ba került, de azért az ő nevük alatt könyveltük ezek minden darabját, hogy érdemük azáltal megőriződjön. — Megint nagyszámú új változat került ki a kolosszális venèrai leletből, amelyet L. A. Milani alább citált műve tett a kutatás számára hozzáférhetővé. Nem csökkenti Milani érdemeit az sem, hogy a lelet személyes revíziója alkalmával számos apró javítást kellett tennünk szövegén.

De még mindezen alapvető anyaggyűjtések után is jelentős gyarapodást hoztak azok a délpannoniai leletek, amelyeket a boldogult J. Brunšmid mentett meg a tudománynak a zágrábi horvát nemzeti múzeumban. E mellett a müncheni éremtárba került Noss-féle gyűjtemény, valamint a londoni, berlini, oxfordi, párisi stb. éremtárak céltudatos munkája is sok új sisciai Probus-változatot biztosított számunkra. De szép anyagot nyújt a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtára is, mely régebben a leletek beszolgáltatása által, 1918 óta a sisciai anyag rendszeres gyűjtése révén tudott a Pannonia-kutatás e numizmatikai célkitűzéséhez hozzájárulni. És mindezek után még mindig előfordul, hogy egészen apró kis gyűjteményekben új variánsok kerülnek elő! Így tehát még mindig nagy szükségünk van a gyűjtők támogatására; reméljük, hogy összeállításunk alkalmat és kedvet ad arra, hogy minél alaposabban kiegészítsék!

E sorok írója 1919 és 1939 közt Európa legtöbb nagyobb közgyűjteményét személyesen kereste fel Probus e vereteinek felvételére, de felkeresett számos kisebb köz- és magángyűjteményt is, — szám szerint nyolevanat. Összesen mintegy 10.000 adatot gyűjtött

ceruzakópiákban össze s ezekből került ki a lent kimutatott 2500 változat. Reméli, hogy két évtizedes gyűjtése megbízható és végleges alapot nyújt Probus sisciai corpora számára. Rendkívül nagy elfoglaltsága miatt azonban sohasem látott volna napvilágot ez az anyag, ha tanítványai önzetlenül segítségére nem sietnek. Az 54 táblán ábécé-sorrendben közölt repertórium sajtó alá való rendezése teljesen Lakos János érdeme, míg a táblázatok tisztázatának s a kísérő rajzoknak elkészítése Bónis Évát dicséri. Fogadják mindketten hálás köszönetemet.

Sajnos, nem mondhatok mindenkinek külön köszönetet, aki munkámban valamikor segítségemre volt, csak azokat említhetem közülük, akik a legnagyobb hálára köteleztek. Sajnos, elég sokan meghaltak már ezek közül, így: O. Voetter, R. Münsterberg, E. Babelon, K. Regling, J. Brunšmid; mások pedig visszavonultak már a közéletből, mint Sir G. F. Hill, O. A. v. Loehr, K. Pink. Mellettük H. Mattingly, C. H. V. Sutherland, J. Babelon, P. le Gentilhomme, J. Liegle, M. Bernhardt, L. Cesano, Marchese C. Serafini, L. Laffranchi, Conte G.-L. Cornaggia, V. Hoffiller, J. Klemenc, N. Vulić, Jónás Elemér azok, akik legtöbbet segítettek.

Az egyes darabok származását, illetve azt, hogy az egyes változatok mely gyűjteményekben vannak képviselve, a táblázatok után közölt lajstrom mutatja meg. Az emissziókról, valamint a történeti tanulságokról egyik következő közleményünk számol be.¹

¹ Ugyancsak később közöljük technikai okokból a III.—IV. részeket is, amelyek Aurelianus, Tacitus, Florianus antoninianusait tartalmazzák.

Siscia.

(Vorarbeiten zu einem Corpus der in Siscia geprägten römischen Kaisermünzen.)

V.

Verzeichnis der Antoniniane des Kaisers Probus.

Die Inflationsprägung der Antoniniane in Siscia hat unter Probus enorme Ausmasse angenommen. Um das Personal besser überwachen zu können, hat man nebst den Offizinszeichen und der zeitweise veränderten Signatur nicht nur die Reihen der Rückseiten nach einer gewissen Gebrauchszeit ausgetauscht, sondern im Rahmen der einzelnen Emissionen die Umschriften und Kaiserbilder der Vorderseiten systematisch variiert. So wuchsen die Varianten in diesen wenigen Jahren bis zu tausenden an.

Dieses gewaltige Material wurde durch die Fachliteratur bisher noch nicht verdaut. Leider hat hier auch die neue Bearbeitung des sonst sehr verdienten P. H. Webb¹ versagt. Und doch hat man die Vorarbeiten zu einer ganz grosszügigen Veröffentlichung der gesamten Prägungen von Probus schon längst begonnen. Alexander von Missong, der die Seele des ruhmreichen Wiener Sammlerkreises gewesen ist, hat bis zu seinem in 1885 erfolgten Tode ein erstaunlich reiches Material zusammengebracht.² Seine Tätigkeit hat unmittelbar nach ihm Otto Voetter aufgenommen und sehr erheblich weitergeführt. Um den Verdienst dieser beiden Bahnbrecher festzuhalten, haben wir die von ihnen gesammelten Stücke stets unter ihren eigenen Namen gebucht, obwohl diese nunmehr in dem Wiener Münzkabinett einverleibt sind. Voetter hat dann auch noch seine Aufzeichnungen aus anderen Sammlungen mir übergeben; allerdings habe ich davon nur wenige Varianten, die ich persönlich nicht erreichen konnte, übernommen. Einen grossartigen Zuwachs brachte dann der Fund von Venèra, dessen Bearbeitung wir L. A. Milani verdanken; bei der Revision dieses gewaltigen Münzmaterials habe ich seine Sorgfalt zu achten gelernt; die zahlreichen geringfügigen Richtigstellungen, die ich vornehmen musste, vermögen natürlich seine Verdienste nicht zu vermindern. Bezeichnend für die ausnehmende Reichhaltigkeit dieser Prägeperiode ist, dass auch nach diesen wirklich grossen Anstrengungen die südpannonischen Funde, die Prof. J. Brunšmid im Kroatischen Nationalmuseum zu Zagreb anhäufte, noch immer viele neue Varianten erbracht haben, ebenso, wie auch die Sammlung Noss, die nunmehr im Münzkabinett München aufbewahrt wird, ferner die zielbewusste Sammeltätigkeit in den grossen Kabinetts von London, Berlin, Oxford, Paris, Budapest, usw. Und wie oft kommt es noch vor, dass zwischen wenigen Probus-Münzen wieder einmal etwas Neues zu finden ist!

Unterzeichneter hat in den zwanzig Jahren zwischen 1919 und 1939 etwa 80 Sammlungen in Europa bereist und ihr Material in Bleistiftkopien aufgenommen. Er hat 10.000 Stücke notiert und davon 2500 verschiedene Varianten ausgeschieden. Er hofft, dass er

¹ P. H. Webb, in: *The Roman Imperial Coinage*, edited by H. Mattingly and E. A. Sydenham, vol. V. part. II. London, 1933, 81 ff.

² Über ihn und den Wiener Kreis vgl. W. Kubitschek, *Num. Zeitschr.* 48, 1915, 136 ff.

eine solide Grundlage geschaffen hat und dass auf Grund seiner Zusammenstellung die noch fehlenden Abarten leicht nachgetragen werden können.

Freilich war dem Schreiber dieser Zeilen die Publikation nur dadurch ermöglicht, dass seine Schüler die sehr zeitraubende und langwierige Arbeit der Zusammenstellung des Münzmaterials auf sich genommen haben. Und zwar hat Johann Lakos die Tabellen unter seiner Aufsicht verarbeitet, wie auch die Münzlisten fertiggestellt; Éva Bónis hat dann die Reinschrift und Zeichnungen der 54 Tabellen vollführt. Der Verfasser ist beiden zum besten Dank verpflichtet.

Ebenso sei es mir erlaubt, allen denen, die mir geholfen haben, herzlich zu danken. Traurig ist es nur, dass manche meiner besten Helfershelfer schon verblieben sind, wie O. Voetter und R. Münsterberg — Wien, E. Babelon — Paris, K. Regling — Berlin, J. Brunšmid — Zagreb; manche sind schon aus dem Amte geschieden, wie A. O. v. Loehr — Wien, K. Pink — Wien, Sir G. F. Hill — London. Leider ist es mir auch nicht möglich, einen jeden, der mir einen Dienst erwiesen hat, mit Namen zu nennen. Einige Namen dürfen aber nicht verschwiegen werden. H. Mattingly — London, C. H. V. Sutherland — Oxford, J. Babelon und P. le Gentilhomme in Paris, J. Liegle — Berlin, M. Bernhart — München, L. Cesano — Rom, Marchese C. Serafini — Vatican, L. Laffranchi und Conte G. — L. Cornaggia — Milano, V. Hoffiller und J. Klemenc — Zagreb, E. Jónás — Budapest, N. Vulić — Beograd haben mir ausserordentlich viel geholfen.

Diesmal ist es uns nur möglich, die alphabetischen Münzverzeichnisse und dann die Liste der Provenienz der verzeichneten Stücke zu geben. Die Emissionen, wie auch die historische Auswertung der Münzreihen geben wir in einem nächsten Beitrag.

1. ABVNDANTIA AVG

IMP PROBVS PF AVG

$\frac{15}{XXI} 1$

$\overline{XXIS} 2$

$\frac{19}{XXI} 3$

$\frac{19}{XXI} 3$

$\overline{XXIQ} 4$

$\frac{19}{XXI} 5$

$\frac{19}{XXI} 5$

$\frac{19}{XXI} 6$

$\overline{XXIS} 7$

$\overline{XXIQ} 8$

IMP C PROBVS PF AVG

$\frac{19}{XXI} 9$

$\frac{19}{XXI} 9$

$\overline{XXIS} 10$

$\frac{19}{XXI} 11$

$\frac{19}{XXI} 11$

$\frac{19}{XXI} 12$

$\frac{19}{XXI} 12$

$\overline{XXIS} 13$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

$\frac{19}{XXI} 14$

$\frac{19}{XXI} 14$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$\frac{19}{XXI} 15$

$\overline{XXIS} 15$

2. ABVNDANTIA AVGN

IMP PROBVS INV AVG

$\frac{19}{XXI} 1$

$\overline{XXI} 1$

3. ABVNDANTIA AVGN

IMP PROBVS INV AVG

$\frac{19}{XXI} 1$

$\overline{XXI} 1$

4. ADVENTVS AVG

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

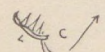
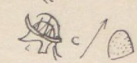
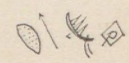
$\frac{19}{XXI} 1$

$\frac{19}{XXI} 1$

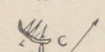
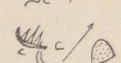
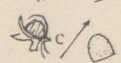
5. ADVENTVS AVG

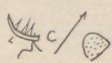
IMP PROBVS AVG

	$\overline{XXIS}_1$	$\overline{XXIQ}_2$	$\overline{XXIV}_3$	$\overline{XXVI}_4$
		$\overline{XXIQ}_5$		$\overline{XXVI}_6$
	$\overline{XXIS}_7$		$\overline{XXIV}_8$	
	$\overline{XXI}_9$	$\overline{XXIQ}_{10}$		
	$\overline{XXIP}_{11}$			

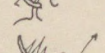
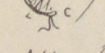
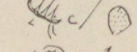
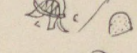
IMPC PROBVS AVG

	$\overline{XXI}_{12}$	$\overline{XXI}_{13}$	$\overline{XXIS}_{14}$	$\overline{XXIQ}_{15}$	$\overline{XXIV}_{16}$
				$\overline{XXIQ}_{17}$	$\overline{XXIV}_{18}$
	$\overline{XXIP}_{19}$				
	$\overline{XXI}_{20}$				
				$\overline{XXIQ}_{21}$	

IMP C PROBVS P AVG

	$\overline{XXI}_{22}$
	$\overline{XXI}_{23}$

IMP C PROBVS P F AVG

	$\overline{XXI}_{24}$	$\overline{XXI}_{25}$	$\overline{XXIP}_{26}$	$\overline{XXIS}_{27}$	$\overline{XXIT}_{28}$	$\overline{XXIQ}_{29}$	$\overline{XXIV}_{30}$	$\overline{XXVI}_{31}$
		$\overline{XXIP}_{32}$	$\overline{XXIS}_{33}$	$\overline{XXIT}_{34}$	$\overline{XXIQ}_{35}$			$\overline{XXVI}_{36}$
						$\overline{XXIQ}_{37}$		
							$\overline{XXIV}_{38}$	
							$\overline{XXIV}_{39}$	
				$\overline{XXIS}_{39}$			$\overline{XXIV}_{40}$	
							$\overline{XXIV}_{41}$	
		$\overline{XXIP}_{42}$		$\overline{XXIT}_{43}$	$\overline{XXIQ}_{44}$			
		$\overline{XXIP}_{45}$						
		$\overline{XXIS}_{46}$						

IMP C M AVR PROBVS AVG

T m

XXIT₄₇

XXIV₄₈

XXIV₄₉

XXIP₅₀

XXIS₅₁

XXIV₅₂

XXVI₅₃

c

XXIP₅₄

XXIS₅₅

XXIQ₅₆

XXVI₅₇

 c

XXIS₅₈

XXIQ₅₉

c

XXIV₆₀

 c

XXIP₆₁

XXIQ₆₂

XXIV₆₃

XXIT₆₄

IMP C M AVR PROBVS P AVG

T m

XXI₆₅

XXIP₆₆

XXIS₆₇

XXIT₆₈

XXIQ₆₉

XXIV₇₀

XXVI₇₁

 c

$\frac{T \dots}{XXI}$ 72

XXIP₇₃

XXIS₇₄

XXIV₇₅

 c

XXIV₇₆

 c

$\frac{T \dots}{XXI}$ 77

XXIP₇₈

XXIS₇₉

XXIT₈₀

XXIQ₈₁

XXVI₈₂

 c

XXIP₈₃

XXIS₈₄

XXIT₈₅

XXIQ₈₆

XXIV₈₇

XXVI₈₈

XXIQ₈₉

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

T m

$\left\{ \begin{array}{l} \text{XXIA} \end{array} \right.$ 90

XXIB₉₁

$\frac{\dots S \dots}{XXI}$ 92

XXIP₉₃

XXIS₉₄

XXIQ₉₅

XXIV₉₆

XXVI₉₇

m

XXIS₉₈

 c

XXIQ₉₉

 c

XXIV₁₀₀

 c

XXIS₁₀₁

 c

XXIP₁₀₂

XXIS₁₀₃

XXIT₁₀₄

XXIQ₁₀₅

XXIV₁₀₆

 c

XXIQ₁₀₇

XXIV₁₀₈

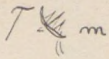
6 ADVENTVS AVG

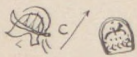
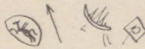
IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\overline{XXIS}_1$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\overline{XXIP}_2$

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

 $\frac{\overline{...A}}{XXI}_3$ $\frac{\overline{...A}}{XXI}_4$ $\frac{\overline{...A}}{XXI}_5$ $\overline{XXIP}_6$ $\frac{\overline{...F}}{XXI}_7$ $\frac{\overline{...F}}{XXI}_8$

7 ADVENTVS AVGVSTI

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

 $\frac{\overline{...A}}{XXI}_1$

8 ADVENTVS PROBI AVG

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

 $\overline{XXIA}_1$ $\overline{XXIS}_2$

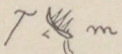
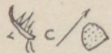
9 ADVENTVS PROBI AVG

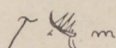
IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\overline{XXIV}_1$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\frac{\overline{...E}}{XXI}_2$ $\overline{XXIV}_3$ $\overline{XXIV}_4$ $\overline{XXIS}_5$

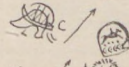
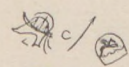
IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$\frac{- -}{XXI}$ 6	KA 7	$\frac{- -}{XXI}$ 8			
$\frac{..A..}{XXI}$ 9	$\frac{..B..}{XXI}$ 10	$\frac{..F..}{XXI}$ 11	$\frac{..A..}{XXI}$ 12	$\frac{..G..}{XXI}$ 13	
$\frac{..A..}{XXI}$ 14	$\frac{..B..}{XXI}$ 15	$\frac{..F..}{XXI}$ 16	$\frac{..A..}{XXI}$ 17	XXIA 18	XXIB 19
XXIP 21	XXIS 22	XXIT 23	XXIV 24		
		$\frac{..F..}{XXI}$ 25			
		$\frac{..F..}{XXI}$ 26	$\frac{..G..}{XXI}$ 27		

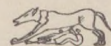

VIRTVS PROBI AVG

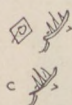

$\frac{..F..}{XXI}$ 28	XXIA 29				
$\frac{..G..}{XXI}$ 30	$\frac{..F..}{XXI}$ 31	XXIB 32	XXIS 33		
			XXIS 34		
$\frac{..G..}{XXI}$ 35	XXIA 36				

10. AETERNITAS AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

XXIP 1
XXIP 2

11. AETERNITAS AVG

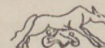

IMP C M AVR PROBVS AVG

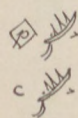

XXIP 1	XXIS 2
--------	--------

12. AETERNITAS AVG

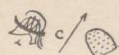

IMP C M AVR PROBVS AVG

XXIP 1	XXIS 2
XXIP 3	

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIS₄

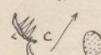
13. AETERNITAS AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

XXIV₁

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIV₂XXIV₃

14. CALLIOPE AVG

IMP PROBVS PF AVG

-1-₁-1-₂

15. CLEMENTIA TEMP

IMP PROBVS PF AVG

XXIP₁ XXIS₂

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\frac{A}{XXI}$ ₃ $\frac{E}{XXI}$ ₄ $\frac{P}{XXI}$ ₅XXIV₆ $\frac{A}{XXI}$ ₇ $\frac{B}{XXI}$ ₈ $\frac{C}{XXI}$ ₉ $\frac{D}{XXI}$ ₁₀ $\frac{E}{XXI}$ ₁₁ $\frac{S}{XXI}$ ₁₂ $\frac{U}{XXI}$ ₁₃ $\frac{P}{XXI}$ ₁₄ $\frac{P}{XXI}$ ₁₅XXIV₁₆

16. CLEMENTIA TEMP

IMP PROBVS PF AVG

 $\frac{C}{XXI}$ ₁ $\frac{A}{XXI}$ ₂ $\frac{C}{XXI}$ ₃

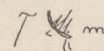
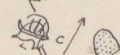
17. CLEMENTIA TEMP

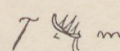
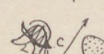
IMP C PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIV}_1$ $\overline{XXIP}_2$ $\overline{XXIS}_3$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\frac{P}{KA}_4$ $\frac{S}{KA}_5$ $\frac{T}{KA}_6$ $\frac{Q}{KA}_7$ $\frac{V}{KA}_8$ $\frac{VI}{KA}_9$ $\overline{XXIS}_{10}$ $\frac{P}{KA}_{11}$ $\frac{Q}{KA}_{12}$ $\frac{VI}{KA}_{13}$ $\overline{XXIV}_{14}$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG,

 $\frac{P}{KA}_{15}$ $\frac{S}{KA}_{16}$ $\frac{T}{KA}_{17}$ $\frac{V}{KA}_{18}$ $\frac{VI}{KA}_{19}$ $\overline{XXIV}_{20}$ $\frac{S}{KA}_{21}$ $\frac{T}{KA}_{22}$ $\frac{VI}{KA}_{23}$ $\overline{XXI}_{24}$

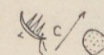
18. CLEMENTIA TEMP

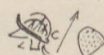
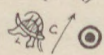
IMP PROBVS PF AVG

 $\frac{A}{XXI}_1$ $\frac{A}{XXI}_2$ $\frac{A}{XXI}_3$

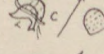
IMP C PROBVS AVG

 $\overline{XXIS}_4$

IMP C PROBVS P AVG

 $\frac{U}{KA}_5$ $\frac{U}{KA}_6$

IMP C PROBVS PF AVG

 $\frac{U}{KA}_7$ $\frac{U}{KA}_8$ $\frac{U}{KA}_{13}$ $\frac{U}{KA}_{14}$ $\frac{T}{KA}_{15}$ $\overline{XXIV}_7$ $\overline{XXIP}_9$ $\overline{XXIS}_{10}$ $\overline{XXIV}_{11}$ $\overline{XXIV}_{12}$ $\overline{XXIP}_{14}$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

19. CLEMENTIA TEMP

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

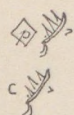

$$\frac{VII}{XXI} 1$$

20. CLEMENTIA TEMP

PROBVS AVG

$$\frac{A}{XXI} 1$$

$$\frac{A}{XXI} 2$$

$$\frac{Z}{XXI} 3$$

IMP PROBVS PF AVG

$$\frac{Z}{XXI} 4$$

$$\frac{E}{XXI} 5$$

$$\frac{A}{XXI} 6$$

$$\frac{\Delta}{XXI} 7$$

$$\frac{E}{XXI} 8$$

$$\frac{Z}{XXI} 9$$

$$\frac{XXI}{XV} 10$$

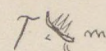
$$\frac{A}{XXI} 11$$

$$\frac{\Delta}{XXI} 12$$

$$\frac{E}{XXI} 13$$

$$\frac{Z}{XXI} 14$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{\Delta}{XXI} 15$$

$$\frac{Z}{XXI} 16$$

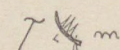

$$\frac{\Delta}{XXI} 17$$

21. CONCORDIA AVG

IMP PROBVS PF AVG

$$\frac{IT}{XXI} 1$$

$$\frac{IP}{XXI} 2$$

$$\frac{IQ}{XXI} 3$$

22. CONCORDIA AVG

IMP PROBVS PF AVG

$$\frac{IP}{XXI} 1$$

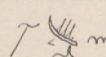
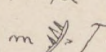
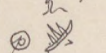
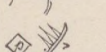
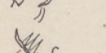
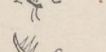
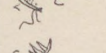
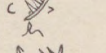
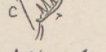
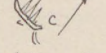
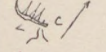
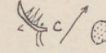
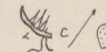
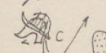
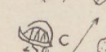
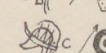
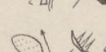
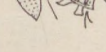
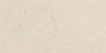
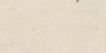
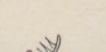
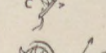
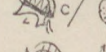
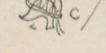
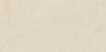
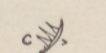
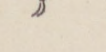
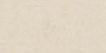
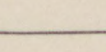
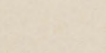
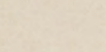
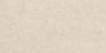
$$\frac{IS}{XXI} 2$$

$$\frac{IT}{XXI} 3$$

$$\frac{IVI}{XXI} 4$$

$$\frac{VII}{XXI} 5$$

$$\frac{XXVI}{X} 6$$

	$\frac{IT}{XXI} 7$	$\frac{IV}{XXI} 8$	
	$\frac{IS}{XXI} 9$	$\frac{IV}{XXI} 10$	$\frac{IVI}{XXI} 11$
		$\frac{IV}{XXI} 12$	
	$\frac{IP}{XXI} 13$	$\frac{IS}{XXI} 14$	
	$\frac{IS}{XXI} 15$	$\frac{IQ}{XXI} 17$	$\frac{IV}{XXI} 18$
	$\frac{IP}{XXI} 16$	$\frac{IV}{XXI} 20$	$\frac{IVII}{XXI} 19$
	$\frac{IP}{XXI} 21$	$\frac{IS}{XXI} 22$	$\frac{IT}{XXI} 25$
	$\frac{IS}{XXI} 23$	$\frac{IQ}{XXI} 24$	$\frac{IV}{XXI} 26$
	$\frac{IT}{XXI} 25$	$\frac{IV}{XXI} 26$	$\frac{IVI}{XXI} 27$
	$\frac{IS}{XXI} 28$	$\frac{IVII}{XXI} 29$	$\frac{IQ}{XXI} 32$
	$\frac{IT}{XXI} 30$	$\frac{IVII}{XXI} 31$	$\frac{IVI}{XXI} 32$
	$\frac{IS}{XXI} 31$	$\frac{IVII}{XXI} 33$	$\frac{IVII}{XXI} 34$
	$\frac{IT}{XXI} 36$	$\frac{IVII}{XXI} 35$	$\frac{IVII}{XXI} 36$
	$\frac{IP}{XXI} 37$	$\frac{IVII}{XXI} 41$	$\frac{IVII}{XXI} 42$
	$\frac{IT}{XXI} 38$	$\frac{IVII}{XXI} 43$	$\frac{IVII}{XXI} 44$
	$\frac{IVII}{XXI} 45$	$\frac{IVII}{XXI} 46$	$\frac{IVII}{XXI} 47$
	$\frac{IP}{XXI} 44$	$\frac{IS}{XXI} 45$	$\frac{IT}{XXI} 46$
	$\frac{IS}{XXI} 47$	$\frac{IQ}{XXI} 48$	$\frac{IV}{XXI} 49$
	$\frac{IT}{XXI} 50$	$\frac{IVII}{XXI} 51$	$\frac{IVII}{XXI} 52$
	$\frac{IP}{XXI} 53$	$\frac{IS}{XXI} 54$	$\frac{IVII}{XXI} 55$
	$\frac{IT}{XXI} 56$	$\frac{IVII}{XXI} 57$	$\frac{IVII}{XXI} 58$
	$\frac{IS}{XXI} 59$	$\frac{IVII}{XXI} 60$	$\frac{IVII}{XXI} 61$
	$\frac{IT}{XXI} 62$	$\frac{IVII}{XXI} 63$	$\frac{IVII}{XXI} 64$
	$\frac{IS}{XXI} 65$	$\frac{IVII}{XXI} 66$	$\frac{IVII}{XXI} 67$
	$\frac{IT}{XXI} 68$	$\frac{IVII}{XXI} 69$	$\frac{IVII}{XXI} 70$
	$\frac{IS}{XXI} 71$	$\frac{IVII}{XXI} 72$	$\frac{IVII}{XXI} 73$
	$\frac{IT}{XXI} 74$	$\frac{IVII}{XXI} 75$	$\frac{IVII}{XXI} 76$
	$\frac{IS}{XXI} 77$	$\frac{IVII}{XXI} 78$	$\frac{IVII}{XXI} 79$
	$\frac{IT}{XXI} 80$	$\frac{IVII}{XXI} 81$	$\frac{IVII}{XXI} 82$
	$\frac{IS}{XXI} 83$	$\frac{IVII}{XXI} 84$	$\frac{IVII}{XXI} 85$
	$\frac{IT}{XXI} 86$	$\frac{IVII}{XXI} 87$	$\frac{IVII}{XXI} 88$
	$\frac{IS}{XXI} 89$	$\frac{IVII}{XXI} 90$	$\frac{IVII}{XXI} 91$
	$\frac{IT}{XXI} 92$	$\frac{IVII}{XXI} 93$	$\frac{IVII}{XXI} 94$
	$\frac{IS}{XXI} 95$	$\frac{IVII}{XXI} 96$	$\frac{IVII}{XXI} 97$
	$\frac{IT}{XXI} 98$	$\frac{IVII}{XXI} 99$	$\frac{IVII}{XXI} 100$

IMP C PROBVS P AVG

IMP C PROBVS PF AVG

IMP C M AVRPROBVS AVG

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\frac{IVII}{XXI} 65$
 $\frac{IVII}{XXI} 66$

23. CONCORDIA MILIT

PROBVS AVG

 $\frac{P}{XXI} 1$
 $\frac{T}{XXI} 2$
 $\frac{P}{XXI} 3$
 $\frac{T}{XXI} 4$
 $\frac{XXIS}{5}$
 $\frac{XXIV}{6}$
 $\frac{P}{XXI} 7$
 $\frac{P}{XXI} 8$
 $\frac{T}{XXI} 9$
 $\frac{V}{XXI} 10$
 $\frac{XXIP}{11}$
 $\frac{XXIS}{12}$
 $\frac{XXIQ}{13}$
 $\frac{XXIV}{14}$
 $\frac{XXVI}{15}$

IMP PROBVS PF AVG

 $\frac{P}{XXI} 16$
 $\frac{T}{XXI} 17$
 $\frac{XXIS}{18}$
 $\frac{XXIQ}{19}$
 $\frac{XXIV}{20}$
 $\frac{XXVI}{21}$
 $\frac{XXVII}{22}$
 $\frac{P}{XXI} 23$
 $\frac{T}{XXI} 23$
 $\frac{XXVII}{24}$
 $\frac{P}{XXI} 25$
 $\frac{T}{XXI} 26$
 $\frac{Q}{XXI} 27$
 $\frac{V}{XXI} 28$
 $\frac{XXIP}{29}$
 $\frac{XXIS}{30}$
 $\frac{XXIQ}{31}$
 $\frac{XXIV}{32}$
 $\frac{XXVI}{33}$
 $\frac{XXVII}{34}$
 $\frac{P}{XXI} 35$
 $\frac{T}{XXI} 35$
 $\frac{XXIP}{36}$
 $\frac{XXIP}{37}$
 $\frac{XXIV}{38}$
 $\frac{XXVI}{39}$
 $\frac{P}{XXI} 40$
 $\frac{T}{XXI} 40$
 $\frac{P}{XXI} 41$
 $\frac{S}{XXI} 42$
 $\frac{T}{XXI} 43$
 $\frac{V}{XXI} 44$
 $\frac{VII}{XXI} 45$
 $\frac{XXIP}{46}$
 $\frac{XXIS}{47}$
 $\frac{XXIP}{48}$
 $\frac{XXIQ}{49}$
 $\frac{XXIV}{50}$
 $\frac{XXVI}{51}$
 $\frac{XXVII}{52}$
 $\frac{P}{XXI} 53$
 $\frac{T}{XXI} 53$
 $\frac{V}{XXI} 54$
 $\frac{VII}{XXI} 55$
 $\frac{XXIP}{56}$
 $\frac{XXIS}{57}$
 $\frac{XXIP}{58}$
 $\frac{XXIQ}{59}$
 $\frac{XXIV}{60}$
 $\frac{XXVI}{61}$
 $\frac{XXVII}{62}$
 $\frac{P}{XXI} 63$
 $\frac{T}{XXI} 63$
 $\frac{Q}{XXI} 64$
 $\frac{V}{XXI} 65$
 $\frac{XXIP}{66}$
 $\frac{XXIS}{67}$
 $\frac{XXIQ}{68}$
 $\frac{XXIV}{69}$
 $\frac{XXVI}{70}$
 $\frac{XXVII}{71}$
 $\frac{P}{XXI} 72$
 $\frac{T}{XXI} 72$
 $\frac{V}{XXI} 73$
 $\frac{VII}{XXI} 74$
 $\frac{XXIP}{75}$
 $\frac{XXIS}{76}$
 $\frac{XXIP}{77}$
 $\frac{XXIQ}{78}$
 $\frac{XXIV}{79}$
 $\frac{XXVI}{80}$
 $\frac{XXVII}{81}$
 $\frac{P}{XXI} 82$
 $\frac{T}{XXI} 82$
 $\frac{V}{XXI} 83$
 $\frac{VII}{XXI} 84$
 $\frac{XXIP}{85}$
 $\frac{XXIS}{86}$
 $\frac{XXIP}{87}$
 $\frac{XXIQ}{88}$
 $\frac{XXIV}{89}$
 $\frac{XXVI}{90}$
 $\frac{XXVII}{91}$
 $\frac{P}{XXI} 92$
 $\frac{T}{XXI} 92$
 $\frac{Q}{XXI} 93$
 $\frac{V}{XXI} 94$
 $\frac{XXIP}{95}$
 $\frac{XXIS}{96}$
 $\frac{XXIP}{97}$
 $\frac{XXIQ}{98}$
 $\frac{XXIV}{99}$
 $\frac{XXVI}{100}$
 $\frac{XXVII}{101}$
 $\frac{P}{XXI} 102$
 $\frac{T}{XXI} 102$
 $\frac{Q}{XXI} 103$
 $\frac{V}{XXI} 104$
 $\frac{XXIP}{105}$
 $\frac{XXIS}{106}$
 $\frac{XXIP}{107}$
 $\frac{XXIQ}{108}$
 $\frac{XXIV}{109}$
 $\frac{XXVI}{110}$
 $\frac{XXVII}{111}$
 $\frac{P}{XXI} 112$
 $\frac{T}{XXI} 112$
 $\frac{Q}{XXI} 113$
 $\frac{V}{XXI} 114$
 $\frac{XXIP}{115}$
 $\frac{XXIS}{116}$
 $\frac{XXIP}{117}$
 $\frac{XXIQ}{118}$
 $\frac{XXIV}{119}$
 $\frac{XXVI}{120}$
 $\frac{XXVII}{121}$
 $\frac{P}{XXI} 122$
 $\frac{T}{XXI} 122$
 $\frac{Q}{XXI} 123$
 $\frac{V}{XXI} 124$
 $\frac{XXIP}{125}$
 $\frac{XXIS}{126}$
 $\frac{XXIP}{127}$
 $\frac{XXIQ}{128}$
 $\frac{XXIV}{129}$
 $\frac{XXVI}{130}$
 $\frac{XXVII}{131}$
 $\frac{P}{XXI} 132$
 $\frac{T}{XXI} 132$
 $\frac{Q}{XXI} 133$
 $\frac{V}{XXI} 134$
 $\frac{XXIP}{135}$
 $\frac{XXIS}{136}$
 $\frac{XXIP}{137}$
 $\frac{XXIQ}{138}$
 $\frac{XXIV}{139}$
 $\frac{XXVI}{140}$
 $\frac{XXVII}{141}$
 $\frac{P}{XXI} 142$
 $\frac{T}{XXI} 142$
 $\frac{Q}{XXI} 143$
 $\frac{V}{XXI} 144$
 $\frac{XXIP}{145}$
 $\frac{XXIS}{146}$
 $\frac{XXIP}{147}$
 $\frac{XXIQ}{148}$
 $\frac{XXIV}{149}$
 $\frac{XXVI}{150}$
 $\frac{XXVII}{151}$
 $\frac{P}{XXI} 152$
 $\frac{T}{XXI} 152$
 $\frac{Q}{XXI} 153$
 $\frac{V}{XXI} 154$
 $\frac{XXIP}{155}$
 $\frac{XXIS}{156}$
 $\frac{XXIP}{157}$
 $\frac{XXIQ}{158}$
 $\frac{XXIV}{159}$
 $\frac{XXVI}{160}$
 $\frac{XXVII}{161}$

IMP C PROBVS AVG

$$\frac{Q}{XXI} 95$$

IMP C PROBVS P AVG

$$\overline{XXIS} 96$$

$$\overline{XXIV} 96a$$

IMP C PROBVS PF AVG

$$\frac{Q}{XXI} 97$$

$$\overline{XXIQ} 100 \quad \overline{XXIVI} 101 \quad \overline{XXIS}^* 102 \quad \overline{XXIQ}^* 103 \quad \overline{XXIVI}^* 104$$

$$\frac{P}{XXI} 98$$

$$\frac{T}{XXI} 99$$

$$\frac{T}{XXI} 105$$

$$\frac{Q}{XXI} 106$$

$$\frac{V}{XXI} 107$$

$$\frac{VII}{XXI} 108$$

$$\overline{XXIP} 109$$

$$\overline{XXIS} 110$$

$$\overline{XXIT} 111$$

$$\overline{XXIQ} 112$$

$$\overline{XXIV} 113$$

$$\overline{XXIVI} 114$$

$$\overline{XXIQ}^* 115$$

$$\frac{T}{XXI} 116$$

$$\frac{T}{XXI} 117$$

$$\frac{V}{XXI} 118$$

$$\overline{XXIV} 119$$

$$\overline{XXIS} 120$$

$$\frac{Q}{XXI} 121$$

$$\frac{V}{XXI} 122$$

$$\overline{XXIV} 123$$

$$\overline{XXIP} 124$$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

$$\overline{XXIS} 125$$

$$\overline{XXIVI} 126$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{Q}{XXI} 127$$

$$\overline{XXIS} 128 \quad \overline{XXIT} 129 \quad \overline{XXIQ} 130 \quad \overline{XXIV} 131 \quad \overline{XXIVI} 132$$

$$\frac{T}{XXI} 133$$

$$\frac{VII}{XXI} 134$$

$$\overline{XXIS} 137$$

$$\overline{XXIQ} 138$$

$$\overline{XXIVI} 139$$

$$\overline{XXIV} 140$$

$$\overline{XXIS}^* 141$$

$$\overline{XXIQ}^* 142$$

$$\frac{P}{XXI} 135$$

$$\frac{T}{XXI} 136$$

$$\frac{T}{XXI} 143$$

$$\overline{XXIQ} 144$$

$$\overline{XXIQ}^* 145$$

$$\frac{P}{XXI} 146$$

$$\frac{T}{XXI} 147$$

$$\frac{V}{XXI} 148$$

$$\overline{XXIT} 149$$

$$\overline{XXIQ} 150$$

$$\overline{XXIV} 151$$

$$\overline{XXIVI} 152$$

$$\frac{V}{XXI} 152$$

$$\overline{XXIT} 153$$

$$\overline{XXIQ} 154$$

26. CONCORD MILIT

IMP C PROBVS AVG

$$\frac{T}{XXI} 1$$

$$\frac{Q}{XXI} 2$$

$$\overline{XXIP} 3$$

$$\overline{XXIT} 4$$

IMP C PROBVS PF AVG

$$\frac{Q}{XXI} 5$$

$$\frac{*}{XXIS} 6$$

$$\frac{P}{XXI} 7$$

$$\frac{T}{XXI} 8$$

$$\frac{Q}{XXI} 9$$

$$\frac{V}{XXI} 10$$

$$\overline{XXIP} 11$$

$$\overline{XXIV} 12$$

$$\frac{T}{XXI} 13$$

$$\overline{XXIV} 14$$

$$\overline{XXIV} 16$$

IMP C M AVR PROBVS AVG

$$\frac{T}{XXI} 16$$

$$\frac{Q}{XXI} 17$$

caput Floriani

$$\frac{B}{XXI} 18$$

$$\frac{T}{XXI} 19$$

$$\frac{A}{XXI} 20$$

$$\frac{Q}{XXI} 21$$

$$\frac{V}{XXI} 22$$

$$\overline{XXIV} 23$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 24$$

$$\frac{S}{XXI} 25$$

$$\frac{Q}{XXI} 26$$

$$\frac{V}{XXI} 27$$

$$\overline{XXIV} 28$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 29$$

$$\frac{S}{XXI} 30$$

$$\frac{V}{XXI} 31$$

$$\overline{XXIV} 32$$

caput Floriani

$$\frac{T}{XXI} 33$$

$$\frac{T}{XXI} 34$$

caput Floriani

$$\frac{T}{XXI} 35$$

caput Floriani

$$\frac{T}{XXI} 36$$

caput Floriani

$$\frac{B}{XXI} 37$$

$$\frac{E}{XXI} 38$$

$$\frac{S}{XXI} 39$$

caput Floriani

$$\frac{A}{XXI} 40$$

$$\frac{B}{XXI} 41$$

$$\frac{T}{XXI} 42$$

$$\frac{A}{XXI} 43$$

$$\frac{E}{XXI} 44$$

$$\frac{S}{XXI} 45$$

$$\frac{Q^*}{XXI} 46$$

$$\frac{3}{XXI} 47$$

$$\frac{4}{XXI} 48$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 49$$

$$\frac{S}{XXI} 50$$

$$\frac{T}{XXI} 51$$

$$\frac{Q}{XXI} 52$$

$$\frac{V}{XXI} 53$$

$$\frac{VI}{XXI} 54$$

$$\frac{9}{XXI} 55$$

$$\frac{9}{XXI} 56$$

caput Floriani

$$\overline{XXIP} 57$$

$$\overline{XXIS} 58$$

$$\overline{XXIT} 59$$

$$\overline{XXIQ} 60$$

$$\overline{XXIV} 61$$

$$\overline{XXIM} 62$$

caput Floriani

$$\frac{T}{XXI} 63$$

$$\frac{P}{XXI} 64$$

$$\overline{XXIT} 65$$

caput Floriani

$$\frac{A}{XXI} 66$$

$$\frac{T}{XXI} 67$$

$$\frac{S}{XXI} 68$$

$$\frac{T}{XXI} 69$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 70$$

$$\frac{S}{XXI} 71$$

$$\frac{T}{XXI} 72$$

$$\frac{Q}{XXI} 73$$

$$\frac{V}{XXI} 74$$

$$\frac{VI}{XXI} 75$$

$$\overline{XXIP} 76$$

$$\overline{XXIS} 77$$

$$\overline{XXIT} 78$$

$$\overline{XXIQ} 79$$

$$\overline{XXIV} 80$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 81$$

$$\frac{V}{XXI} 82$$

$$\frac{VI}{XXI} 83$$

$$\overline{XXIT} 84$$

$$\overline{XXIV} 85$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 86$$

$$\frac{S}{XXI} 87$$

caput Floriani

$$\frac{P}{XXI} 88$$

$$\frac{9}{XXI} 89$$

$$\overline{XXIQ} 90$$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

  	$\frac{T}{XXI} 91$	$\frac{Q}{XXI} 92$	$\frac{V}{XXI} 93$
 	$\frac{E}{XXI} 94$		
 		$\frac{T}{XXI} 95$	
 	$\frac{P}{XXI} 96$		
 	$\frac{P}{XXI} 97$	$\frac{S}{XXI} 98$	$\frac{T}{XXI} 99$
 			$\frac{V}{XXI} 100$
 		$\frac{T}{XXI} 101$	
 		$\frac{T}{XXI} 102$	

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

  	$\frac{P}{XXI} 108$	$\frac{S}{XXI} 109$	$\frac{T}{XXI} 110$	$\frac{Q}{XXI} 111$	$\frac{V}{XXI} 112$	$\frac{VI}{XXI} 113$	$\frac{P}{XXI} 103$	$\frac{E}{XXI} 104$	$\frac{P}{XXI} 105$	$\frac{Q}{XXI} 106$	$\frac{IV}{XXI} 107$
				$\frac{Q}{XXI} 116$							
	$\frac{A}{XXI} 119$		$\frac{T}{XXI} 120$						$\frac{P}{XXI} 121$	$\frac{S}{XXI} 122$	$\frac{Q}{XXI} 123$
	$\frac{P}{XXI} 124$	$\frac{S}{XXI} 125$							$\frac{P}{XXI} 126$	$\frac{S}{XXI} 127$	
			$\frac{T}{XXI} 128$						$\frac{P}{XXI} 129$		
	$\frac{S}{KA} 130$		$\frac{T}{XXI} 131$								
			$\frac{T}{XXI} 132$		$\frac{V}{XXI} 133$					$\frac{P}{XXI} 134$	$\frac{S}{XXI} 135$
	$\frac{P}{XXI} 136$	$\frac{S}{XXI} 137$								$\frac{P}{XXI} 138$	$\frac{S}{XXI} 139$
					$\frac{V}{XXI} 140$						
	$\frac{P}{XXI} 141$	$\frac{S}{XXI} 142$									
					$\frac{VI}{XXI} 143$	$\frac{IV}{XXI} 144$					
	$\frac{P}{XXI} 145$										$\frac{VI}{XXI} 146$
					$\frac{E}{XXI} 147$						
	$\frac{P}{XXI} 148$	$\frac{S}{XXI} 149$	$\frac{T}{XXI} 150$		$\frac{V}{XXI} 151$	$\frac{VI}{XXI} 152$	$\frac{P}{XXI} 153$	$\frac{E}{XXI} 154$	$\frac{P}{XXI} 155$	$\frac{Q}{XXI} 156$	$\frac{IV}{XXI} 157$
			$\frac{T}{XXI} 158$		$\frac{V}{XXI} 159$						
	$\frac{P}{XXI} 160$						$\frac{P}{XXI} 161$	$\frac{S}{XXI} 162$	$\frac{Q}{XXI} 163$		
											
											
					$\frac{Q}{XXI} 165$						
	$\frac{P}{XXI} 166$						$\frac{P}{XXI} 167$				

IMP PROBVS INV AVG

				$\frac{\Gamma}{XXI} 163$	$\frac{E}{XXI} 169$	$\frac{S}{XXI} 170$			
	$\frac{A}{KA} 171$	$\frac{B}{KA} 172$	$\frac{E}{KA} 173$	$\frac{A}{XXI} 174$	$\frac{B}{XXI} 175$	$\frac{\Gamma}{XXI} 176$	$\frac{\Delta}{XXI} 177$	$\frac{E}{XXI} 178$	$\frac{S}{XXI} 179$
			$\frac{A}{XXI} 180$			$\frac{\Gamma}{XXI} 181$		$\frac{E}{XXI} 182$	$\frac{S}{XXI} 183$
						$\frac{\Gamma}{XXI} 184$			
						$\frac{\Gamma}{XXI} 185$			

IMP C M PROBVS INVICT AVG

	$\frac{A}{XXI} 186$	$\frac{B}{XXI} 187$	$\frac{\Gamma}{XXI} 188$	$\frac{\Delta}{XXI} 189$
---	---------------------	---------------------	--------------------------	--------------------------

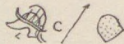
VIRTVS PROBI AVG

		$\frac{Q}{XXI} 191$	
			$\frac{E}{XXI} 193$
	$\frac{A}{XXI} 192$		

27. CONSERVAT AVG

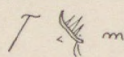

IMP PROBVS AVG

XXIP.

IMP PROBVS PF AVG

XXI 2

IMP C PROBVS PF AVG

XXI 3

IMP C M AVR PROBVS AVG

	$\frac{IP}{XXI} 4$	$\frac{IVI}{XXI} 5$	$\frac{XXIP}{XXI} 6$	$\frac{XXIT}{XXI} 7$	$\frac{XXIQ}{XXI} 8$	$\frac{XXIV}{XXI} 9$	$\frac{XXVI}{XXI} 10$		
	$\frac{IP}{XXI} 11$	$\frac{IS}{XXI} 12$	$\frac{IQ}{XXI} 13$	$\frac{XXIP}{XXI} 14$	$\frac{XXIS}{XXI} 15$	$\frac{XXIT}{XXI} 16$	$\frac{XXIQ}{XXI} 17$	$\frac{XXIV}{XXI} 18$	$\frac{XXVI}{XXI} 19$
									$\frac{XXVI}{XXI} 20$
		$\frac{IS}{XXI} 21$	$\frac{IQ}{XXI} 22$	$\frac{IVI}{XXI} 23$	$\frac{XXIP}{XXI} 26$		$\frac{XXIQ}{XXI} 24$		$\frac{XXVI}{XXI} 25$
						$\frac{XXIT}{XXI} 28$			
	$\frac{P}{XXI} 29$								
							$\frac{XXIQ}{XXI} 30$		

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 m	$\frac{IP}{XXI}$ 34	$\frac{IT}{XXI}$ 32	$\frac{IQ}{XXI}$ 33	$\frac{IV}{XXI}$ 34	$\frac{IVL}{XXI}$ 35	$\frac{XXIQ}{XXI}$ 36	$\frac{TI}{XXI}$ 37
 c						$\frac{XXIP}{XXI}$ 38	
 c			$\frac{IQ}{XXI}$ 40				$\frac{XXIQ}{XXI}$ 41
 c	$\frac{IP}{XXI}$ 42	$\frac{IS}{XXI}$ 43				$\frac{XXIP}{XXI}$ 44	$\frac{XXIQ}{XXI}$ 45
 c	$\frac{IS}{XXI}$ 46	$\frac{IT}{XXI}$ 47	$\frac{IQ}{XXI}$ 48				$\frac{TI}{XXI}$ 49
 c						$\frac{XXIT}{XXI}$ 50	
 c	$\frac{IP}{XXI}$ 51		$\frac{IV}{XXI}$ 52			$\frac{XXIV}{XXI}$ 53	
 c	$\frac{IS}{XXI}$ 54					$\frac{XXIS}{XXI}$ 55	

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

 m	$\frac{IP}{XXI}$ 56	$\frac{IS}{XXI}$ 57	$\frac{IT}{XXI}$ 58	$\frac{IVL}{XXI}$ 59	$\frac{XXIS}{XXI}$ 60	$\frac{XXIT}{XXI}$ 61	$\frac{XXIQ}{XXI}$ 62	$\frac{XXIV}{XXI}$ 63	$\frac{XXIVI}{XXI}$ 64
 c						$\frac{XXIT}{XXI}$ 65			
 c						$\frac{XXIT}{XXI}$ 66			
 c	$\frac{IP}{XXI}$ 67			$\frac{IVL}{XXI}$ 68	$\frac{XXP}{XXI}$ 69	$\frac{XXIT}{XXI}$ 70	$\frac{XXIV}{XXI}$ 71		
 c							$\frac{XXIQ}{XXI}$ 72		
 c	$\frac{IP}{XXI}$ 73	$\frac{IS}{XXI}$ 74	$\frac{IT}{XXI}$ 75	$\frac{IVL}{XXI}$ 76	$\frac{XXIP}{XXI}$ 77	$\frac{XXIS}{XXI}$ 78	$\frac{XXIT}{XXI}$ 79	$\frac{XXIQ}{XXI}$ 80	$\frac{XXIV}{XXI}$ 81
 c	$\frac{IP}{XXI}$ 83								
 c						$\frac{XXIT}{XXI}$ 84	$\frac{XXIQ}{XXI}$ 85		
 c	$\frac{IP}{XXI}$ 86						$\frac{XXIQ}{XXI}$ 87	$\frac{XXIV}{XXI}$ 88	

28. FELICITAS AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

 caput Flomani	$\frac{IC}{XXI}$ 1								
 c	$\frac{IA}{XXI}$ 2	$\frac{IB}{XXI}$ 3	$\frac{IT}{XXI}$ 4	$\frac{IC}{XXI}$ 5	$\frac{IS}{XXI}$ 6	$\frac{IB}{XXI}$ 7	$\frac{IV}{XXI}$ 8	$\frac{I}{I}$ 9	
 c	$\frac{IA}{XXI}$ 10								

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

 c	$\frac{IB}{XXI}$ 11	$\frac{IC}{XXI}$ 12							
---	---------------------	---------------------	--	--	--	--	--	--	--

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{1A}{XXI} 13$$

IMP C M PROBVS INVICT P AVG

$$\frac{1E}{XXI} 14$$

29. FELICITAS AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

$$\frac{1}{XXI} 1$$

30. FELICITAS AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

$$\frac{1F}{XXI} 1$$

$$\frac{1A}{XXI} 2$$

$$\frac{1E}{XXI} 3$$

$$\frac{1A}{XXI} 4$$

$$\frac{1B}{XXI} 5$$

$$\frac{1F}{XXI} 6$$

$$\frac{1A}{XXI} 7$$

$$\frac{1E}{XXI} 8$$

$$\frac{17}{XXI} 9$$

$$\frac{10}{XXI} 10$$

$$\frac{1F}{XXI} 11$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{1E}{XXI} 12$$

$$\frac{1F}{XXI} 13$$

$$\frac{1E}{XXI} 14$$

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{1F}{XXI} 15$$

$$\frac{1F}{XXI} 16$$

$$\frac{1A}{XXI} 17$$

$$\frac{1E}{XXI} 18$$

$$\frac{17}{XXI} 19$$

$$\frac{10}{XXI} 20$$

$$\frac{1F}{XXI} 21$$

$$\frac{1E}{XXI} 22$$

$$\frac{1F}{XXI} 23$$

IMP C M PROBVS INVICT AVG

$$\frac{1A}{XXI} 23$$

$$\frac{1E}{XXI} 24$$

31. FELICITAS AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

$$\frac{IA}{XXI} \quad \frac{IE}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI} \quad \frac{IB}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI} \quad \frac{IE}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI}$$

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{IA}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI} \quad \frac{IB}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI}$$

IMP C M PROBVS INVICT AVG

$$\frac{IA}{XXI} \quad \frac{IB}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI}$$

$$\frac{IE}{XXI}$$

IMP C M PROBVS INVICT P AVG

$$\frac{IE}{XXI}$$

32. FELICITAS AVGN

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{IE}{XXI}$$

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{IA}{XXI}$$

$$\frac{IA}{XXI} \quad \frac{IB}{XXI}$$

$$\frac{IE}{XXI}$$

32a. FELICITAS AVGN

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{IA}{XXI}$$

33. FELICITAS SAECVLI

IMP PROBVS PF AVG

$$\frac{IS}{XXI} \quad 1$$

$$\overline{XXIS} \quad 2$$

$$\frac{IS}{XXI} \quad 3$$

$$\overline{XXIS} \quad 4$$

$$\frac{IS}{XXI} \quad 5$$

IMP C PROBVS PF AVG

$$\overline{XXIS} \quad 6$$

IMP C M AVR PROBVS AVG

$$\frac{IA}{XXI} \quad 7$$

$$\frac{IB}{XXI} \quad 8$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{IS}{XXI} \quad 9$$

$$\overline{XXIS} \quad 10$$

$$\overline{XXIS} \quad 11$$

34. FIDES MILITVM

IMP C PROBVS PF AVG

$$\overline{XXIP} \quad 1$$

$$\overline{XXIP} \quad 2$$

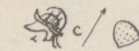

$$\overline{XXIP} \quad 3$$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

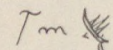

$$\overline{XXIP} \quad 4$$

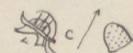

$$\overline{XXIP} \quad 5$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\overline{XXIP} \quad 6$$

$$\overline{XXIP} \quad 7$$

35. FIDES MILITVM

IMP C PROBVS PF AVG

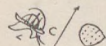

XXIX 1

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIX 2

XXIX 3

36. FORTVNA REDVX

IMP C PROBVS PF AVG

XXIX 1

XXIX 2

37. LAETITIA AVG

IMP PROBVS PF AVG

XXIV 1

XXIV 2

XXIV 3

XXIV 4

IMP C PROBVS PF AVG

XXIV 5

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIV 6

38. MARTI PACIFERO

IMP PROBVS PF AVG

LVII XXI 1

LVII XXI 2

LVII XXI 3

IMP C PROBVS PF AVG

LVII XXI 4

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

LVII XXI 5

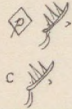

LVII XXI 6

39. ORIENS AVG

IMP PROBVS PF AVG

$$\frac{IT}{XXI} 1$$

$$\frac{IT}{XXI} 2$$

40. ORIGINI AVG

IMP C PROBVS PF AVG

$$\overline{XXIT} 1$$

$$\overline{XXIT} 2$$

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

$$\overline{XXIT} 3$$

$$\overline{XXIT} 4$$

41. PAX AVG

IMP PROBVS PF AVG

$$\frac{IS}{XXI} 1$$

IMP C PROBVS AVG

$$\frac{IP}{XXI} 2$$

$$\frac{IS}{XXI} 3$$

$$\frac{IT}{XXI} 4$$

$$\overline{XXIS} 5$$

$$\overline{XXIT} 6$$

$$\overline{XXIQ} 7$$

$$\overline{XXIV} 8$$

$$\overline{XXIV} 9$$

$$\overline{XXIV} 10$$

IMP C PROBVS PF AVG

$$\frac{IP}{XXI} 11$$

$$\frac{IT}{XXI} 12$$

$$\frac{IQ}{XXI} 13$$

$$\frac{IV}{XXI} 14$$

$$\frac{IT}{XXI} 15$$

$$\frac{IS}{XXI} 16$$

$$\frac{IP}{XXI} 17$$

$$\frac{IS}{XXI} 18$$

$$\frac{IT}{XXI} 19$$

$$\frac{IQ}{XXI} 20$$

$$\frac{IV}{XXI} 21$$

$$\frac{IVI}{XXI} 22$$

$$\overline{XXIP} 23$$

$$\overline{XXIS} 24$$

$$\overline{XXIT} 25$$

$$\overline{XXIQ} 26$$

$$\overline{XXIV} 27$$

$$\overline{XXIV} 28$$

$$\frac{IP}{XXI} 29$$

$$\frac{IS}{XXI} 30$$

$$\frac{IT}{XXI} 31$$

$$\frac{IQ}{XXI} 32$$

$$\frac{IV}{XXI} 33$$

$$\frac{IVI}{XXI} 34$$

$$\overline{XXIP} 35$$

$$\overline{XXIS} 36$$

$$\overline{XXIT} 37$$

$$\overline{XXIQ} 38$$

$$\overline{XXIV} 39$$

$$\overline{XXIV} 40$$

$$\frac{IP}{XXI} 35$$

$$\frac{IS}{XXI} 36$$

$$\frac{IT}{XXI} 37$$

$$\frac{IQ}{XXI} 38$$

$$\frac{IV}{XXI} 39$$

$$\frac{IVI}{XXI} 40$$

$$\overline{XXIV} 41$$

$$\overline{XXIV} 42$$

$$\frac{IS}{XXI} 43$$

$$\frac{IQ}{XXI} 44$$

$$\frac{IV}{XXI} 45$$

$$\frac{IVI}{XXI} 46$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 47$$

$$\frac{IS}{XXI} 48$$

$$\frac{IT}{XXI} 49$$

$$\frac{IV}{XXI} 50$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 51$$

$$\frac{IT}{XXI} 52$$

$$\frac{IV}{XXI} 53$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 54$$

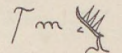
IMP C M AVR PROBVS P AVG

$$\frac{IP}{XXI} 55$$

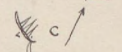
$$\frac{XXIP}{XXI} 56$$

$$\frac{XXIS}{XXI} 57$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 58$$

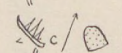
$$\frac{XXIS}{XXI} 59$$

$$\frac{IP}{XXI} 60$$

$$\frac{IVI}{XXI} 61$$

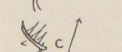
$$\frac{XXIV}{XXI} 62$$

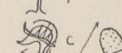
$$\frac{IP}{XXI} 63$$

$$\frac{IS}{XXI} 64$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 65$$

$$\frac{IS}{XXI} 66$$

$$\frac{IP}{XXI} 67$$

$$\frac{IS}{XXI} 68$$

$$\frac{IVI}{XXI} 69$$

$$\frac{XXIP}{XXI} 70$$

$$\frac{XXIS}{XXI} 71$$

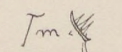
$$\frac{XXIT}{XXI} 72$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 73$$

$$\frac{IQ}{XXI} 74$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{IP}{XXI} 75$$

$$\frac{IS}{XXI} 76$$

$$\frac{IT}{XXI} 77$$

$$\frac{IQ}{XXI} 78$$

$$\frac{QI}{XXI} 79$$

$$\frac{IV}{XXI} 80$$

$$\frac{IVI}{XXI} 81$$

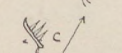
$$\frac{XXIS}{XXI} 82$$

$$\frac{XXIT}{XXI} 83$$

$$\frac{XXIQ}{XXI} 84$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 85$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 86$$

$$\frac{IP}{XXI} 87$$

$$\frac{IT}{XXI} 88$$

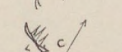
$$\frac{IQ}{XXI} 89$$

$$\frac{IV}{XXI} 90$$

$$\frac{IVI}{XXI} 91$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 92$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 93$$

$$\frac{IP}{XXI} 94$$

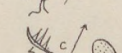
$$\frac{IS}{XXI} 95$$

$$\frac{IT}{XXI} 96$$

$$\frac{IQ}{XXI} 97$$

$$\frac{IV}{XXI} 98$$

$$\frac{IVI}{XXI} 99$$

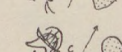
$$\frac{IS}{XXI} 100$$

$$\frac{IV}{XXI} 101$$

$$\frac{IVI}{XXI} 102$$

$$\frac{XXIT}{XXI} 103$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 104$$

$$\frac{IP}{XXI} 105$$

$$\frac{IS}{XXI} 106$$

$$\frac{IT}{XXI} 107$$

$$\frac{IQ}{XXI} 108$$

$$\frac{IV}{XXI} 109$$

$$\frac{IVI}{XXI} 110$$

$$\frac{XXIS}{XXI} 111$$

$$\frac{XXIT}{XXI} 112$$

$$\frac{XXIQ}{XXI} 113$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 114$$

$$\frac{XXVI}{XXI} 115$$

$$\frac{IV}{XXI} 116$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 117$$

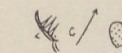

$$\frac{IP}{XXI} 118$$

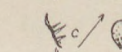
$$\frac{IQ}{XXI} 119$$

$$\frac{XXIP}{XXI} 120$$

VIRTVS PROBI AVG

$$\frac{XXIV}{XXI} 121$$

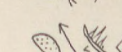
$$\frac{XXIV}{XXI} 122$$

$$\frac{XXIP}{XXI} 123$$

$$\frac{XXIQ}{XXI} 124$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 125$$

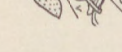

$$\frac{XXIQ}{XXI} 126$$

$$\frac{XXIV}{XXI} 127$$

$$\frac{XXIP}{XXI} 128$$

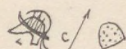

$$\frac{IP}{XXI} 129$$

42. PAX AVGVSTI

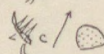
IMP PROBVS P AVG

 $\frac{IVI}{XXI}$ 1

IMP PROBVS PF AVG

	$\frac{IP}{XXI}$ 2	$\frac{IS}{XXI}$ 3	$\frac{IT}{XXI}$ 4	$\frac{IO}{XXI}$ 5	$\frac{IV}{XXI}$ 6	$\frac{IVI}{XXI}$ 7	$\overline{XXIS}$ 8	$\overline{XXIV}$ 9	$\overline{XXIV}$ 10	$\frac{IV}{XXIV}$ 11	$\frac{TI}{XXI}$ 12	$\frac{VI}{XXI}$ 13
	$\frac{IP}{XXI}$ 14		$\frac{IT}{XXI}$ 15			$\frac{IVI}{XXI}$ 16	$\overline{XXIT}$ 17		$\overline{XXIV}$ 18			
		$\frac{IS}{XXI}$ 19			$\frac{IV}{XXI}$ 20	$\frac{IVI}{XXI}$ 21						
	$\frac{IP}{XXI}$ 22											
						$\frac{IVI}{XXI}$ 23						
	$\frac{IP}{XXI}$ 24	$\frac{IS}{XXI}$ 25	$\frac{IT}{XXI}$ 26	$\frac{IO}{XXI}$ 27	$\frac{IV}{XXI}$ 28	$\frac{IVI}{XXI}$ 29	$\overline{XXIS}$ 30	$\overline{XXIO}$ 31	$\frac{IC}{XXI}$ 32	$\frac{IV}{XXIV}$ 33	$\frac{TI}{XXI}$ 34	$\frac{OI}{XXI}$ 35
	$\frac{IP}{XXI}$ 36	$\frac{IS}{XXI}$ 37	$\frac{IT}{XXI}$ 38		$\frac{IV}{XXI}$ 39	$\frac{IVI}{XXI}$ 40						
		$\frac{IS}{XXI}$ 41	$\frac{IT}{XXI}$ 42		$\frac{IV}{XXI}$ 43	$\frac{IVI}{XXI}$ 44			$\overline{XXIM}$ 45			
					$\frac{IV}{XXI}$ 46							
	$\frac{IP}{XXI}$ 47	$\frac{IS}{XXI}$ 48	$\frac{IT}{XXI}$ 49		$\frac{IV}{XXI}$ 50	$\frac{IVI}{XXI}$ 51						
	$\frac{IP}{XXI}$ 52				$\frac{IV}{XXI}$ 53				$\frac{IIV}{XXI}$ 54			
	$\frac{IP}{XXI}$ 55					$\frac{IVI}{XXI}$ 56						
		$\frac{IS}{XXI}$ 57										
	$\frac{IP}{XXI}$ 58	$\frac{IS}{XXI}$ 59	$\frac{IT}{XXI}$ 60	$\frac{IO}{XXI}$ 61	$\frac{IV}{XXI}$ 62	$\frac{IVI}{XXI}$ 63	$\overline{XXIS}$ 64	$\overline{XXIT}$ 65	$\overline{XXIV}$ 66	$\overline{XXIV}$ 67		
	$\frac{IP}{XXI}$ 68				$\frac{IV}{XXI}$ 69							
					$\frac{IV}{XXI}$ 70							
					$\frac{IV}{XXI}$ 71							
					$\frac{IV}{XXI}$ 72							
					$\frac{IO}{XXI}$ 73							

IMP C PROBVS AVG

 $\overline{XXIS}$ 74 $\frac{IS}{XXI}$ 75

IMP C PROBVS P AVG

 $\overline{XXIV}$ 76

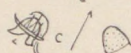
43. PM TRIP COS IIPP

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\overline{XXIP}_1$, $\overline{XXIS}_2$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIV}_3$ $\overline{XXIS}_4$

44. PM TRIP COS IIPP

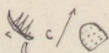
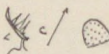
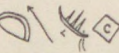
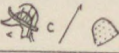
IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\overline{XXIP}_1$, $\overline{XXIS}_2$, $\overline{XXIT}_3$ $\overline{XXIV}_4$ $\overline{XXIP}_5$, $\overline{XXIS}_6$, $\overline{XXIT}_7$, $\overline{XXIQ}_8$, $\overline{XXIV}_9$, $\overline{XXIV}_{10}$, $\overline{XXIQ}_{11}$ $\overline{XXIP}_{12}$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\overline{XXIT}_{13}$ $\overline{XXIT}_{14}$ $\overline{XXIV}_{15}$ $\overline{XXIS}_{16}$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

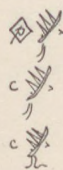
 $\overline{XXIP}_{17}$, $\overline{XXIS}_{18}$, $\overline{XXIT}_{19}$ $\overline{XXIV}_{20}$, $\overline{XXIP}_{21}$ $\overline{XXIS}_{22}$ $\overline{XXIP}_{23}$ $\overline{XXIS}_{24}$ $\overline{XXIP}_{25}$ $\overline{XXIV}_{26}$, $\overline{XXIS}_{27}$ $\overline{XXIP}_{28}$, $\overline{XXIS}_{29}$, $\overline{XXIT}_{30}$ $\overline{XXIV}_{31}$, $\overline{XXIP}_{32}$

45. PM TRIP COS IIPP

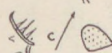
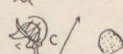

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\overline{XXIV}_1$

XXIP₂ XXIS₃XXIS₄XXIV₅XXIS₆

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIP₇ XXIS₈XXIV₉XXIS₁₀XXIS₁₁46 PM TRIP COS IIPP

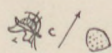
IMP C PROBVS PF AVG

XXIT₁

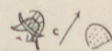
IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIP₂47 PM TRIP COS III PP

IMP C PROBVS PF AVG

XXIQ₁XXIT₂ XXIQ₃XXIQ₄XXIQ₅

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIT₆ XXIQ₇XXIT₈ XXIQ₉48 PM TRIP COS III PP

IMP C PROBVS PF AVG

XXIQ₁₀

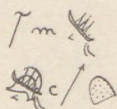
IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIQ.}_2$ $\overline{XXIQ.}_3$ $\overline{XXIQ.}_4$

49. PM TR P COS PP

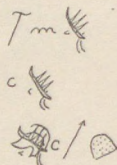
IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\overline{XXIQ.}_1$ $\overline{XXIQ.}_2$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\overline{XXIP.}_3$ $\overline{XXIS.}_4$ $\overline{XXIT.}_5$ $\overline{XXIQ.}_6$ $\overline{XXIV.}_7$ $\overline{XXIVI.}_8$ $\overline{XXIV.}_9$ $\overline{XXIS.}_{10}$ $\overline{XXIT.}_{11}$ $\overline{XXIQ.}_{12}$ $\overline{XXIVI.}_{13}$ $\overline{KAT.}_{14}$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIP.}_{15}$ $\overline{XXIV.}_{16}$ $\overline{XXIV.}_{17}$ $\overline{XXIQ.}_{18}$ $\overline{XXIV.}_{19}$ $\overline{XXIQ.}_{20}$ $\overline{XXIV.}_{21}$

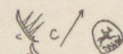
50. PM TR P COS PP

IMP C PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIQ.}_1$ $\overline{XXIV.}_2$

VIRTVS PROBI AVG

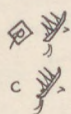
 $\overline{XXIV.}_3$

51. PROVIDE AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

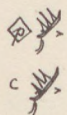
 $\overline{XXI.}_{15}$

$$\frac{19}{XXI} 2$$

$$\frac{19}{XXI} 3$$

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{19}{XXI} 4$$

$$\frac{19}{XXI} 5$$

IMP C M PROBVS INVICT AVG

$$\frac{19}{XXI} 6$$

52. PROVIDEN AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

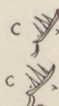

$$\frac{19}{XXI} 7$$

53. PROVIDENT AVG

IMP C PROBVS AVG

$$\frac{19}{XXI} 8$$

$$\frac{17}{XXI} 9$$

$$\frac{10}{XXI} 10$$

$$\frac{14}{XXI} 11$$

$$\frac{1}{XXI} 12$$

$$\frac{1}{XXI} 13$$

$$\frac{1}{XXI} 14$$

IMP C PROBVS PF AVG

$$\frac{19}{XXI} 15$$

$$\frac{15}{XXI} 16$$

$$\frac{17}{XXI} 17$$

$$\frac{10}{XXI} 18$$

$$\frac{14}{XXI} 19$$

$$\frac{14}{XXI} 20$$

$$\frac{14}{XXI} 21$$

$$\frac{14}{XXI} 22$$

$$\frac{14}{XXI} 23$$

$$\frac{14}{XXI} 24$$

$$\frac{14}{XXI} 25$$

$$\frac{14}{XXI} 26$$

$$\frac{14}{XXI} 27$$

$$\frac{14}{XXI} 28$$

$$\frac{19}{XXI} 29$$

$$\frac{15}{XXI} 30$$

$$\frac{10}{XXI} 31$$

$$\frac{14}{XXI} 32$$

$$\frac{14}{XXI} 33$$

$$\frac{19}{XXI} 34$$

$$\frac{17}{XXI} 35$$

$$\frac{10}{XXI} 36$$

$$\frac{14}{XXI} 37$$

$$\frac{14}{XXI} 38$$

$$\frac{19}{XXI} 39$$

$$\frac{17}{XXI} 40$$

$$\frac{10}{XXI} 41$$

$$\frac{14}{XXI} 42$$

$$\frac{14}{XXI} 43$$

$$\frac{14}{XXI} 44$$

$$\frac{14}{XXI} 45$$

$$\frac{14}{XXI} 46$$

$$\frac{14}{XXI} 47$$

$$\frac{14}{XXI} 48$$

$$\frac{19}{XXI} 49$$

$$\frac{17}{XXI} 50$$

$$\frac{10}{XXI} 51$$

$$\frac{14}{XXI} 52$$

$$\frac{14}{XXI} 53$$

$$\frac{14}{XXI} 54$$

$$\frac{14}{XXI} 55$$

$$\frac{14}{XXI} 56$$

$$\frac{14}{XXI} 57$$

$$\frac{14}{XXI} 58$$

$$\frac{19}{XXI} 59$$

$$\frac{17}{XXI} 60$$

$$\frac{10}{XXI} 61$$

$$\frac{14}{XXI} 62$$

$$\frac{14}{XXI} 63$$

$$\frac{14}{XXI} 64$$

$$\frac{14}{XXI} 65$$

$$\frac{14}{XXI} 66$$

$$\frac{14}{XXI} 67$$

$$\frac{14}{XXI} 68$$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

$$\frac{19}{XXI} 69$$

$$\frac{15}{XXI} 70$$

$$\frac{10}{XXI} 71$$

$$\frac{14}{XXI} 72$$

$$\frac{14}{XXI} 73$$

$$\frac{14}{XXI} 74$$

$$\frac{14}{XXI} 75$$

$$\frac{14}{XXI} 76$$

$$\frac{14}{XXI} 77$$

$$\frac{14}{XXI} 78$$

$$\frac{14}{XXI} 79$$

$$\frac{19}{XXI} 80$$

$$\frac{17}{XXI} 81$$

$$\frac{10}{XXI} 82$$

$$\frac{14}{XXI} 83$$

$$\frac{14}{XXI} 84$$

$$\frac{14}{XXI} 85$$

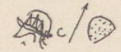
$$\frac{14}{XXI} 86$$

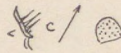
$$\frac{14}{XXI} 87$$

$$\frac{14}{XXI} 88$$

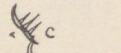
$$\frac{14}{XXI} 89$$

$$\frac{14}{XXI} 90$$

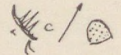

 $\frac{IP}{XXI} 46$
 $\frac{IS}{XXI} 46$
 $\frac{IT}{XXI} 47$
 $\frac{IO}{XXI} 48$
 $\frac{IV}{XXI} 49$
 $\frac{IVI}{XXI} 50$
 $\overline{XXIP} 51$
 $\overline{XXIS} 52$
 $\overline{XXIT} 53$
 $\overline{XXIV} 54$
 $\overline{XXIM} 55$

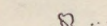

 $\frac{IS}{XXI} 56$
 $\frac{IV}{XXI} 57$
 $\frac{IO}{XXI} 58$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\frac{IV}{XXI} 59$
 $\frac{IV}{XXI} 60$
 $\frac{IV}{XXI} 61$
 $\frac{IV}{XXI} 62$
 $\frac{IP}{XXI} 66a$
 $\frac{IS}{XXI} 62$
 $\frac{IT}{XXI} 63$
 $\frac{IV}{XXI} 64$
 $\overline{XXIV} 65$
 $\overline{XXVI} 66$

VIRTVS PROBI AVG

 $\frac{IT}{XXI} 67$
 $\frac{IV}{XXI} 68$
 $\overline{XXIS} 69$
 $\frac{IT}{XXI} 70$

54. PROVIDENTIA AVGN

IMP PROBVS INV AVG

55. PROV PROB AVG NOSTRI

IMP C M AVR PROBVS AVG

IMP PROBVS INV AVG

56. RESTIT ILLVRICI
IMP PROBVS INV AVG

57. RESTITVT ORBIS

IMP PROBVS PF AVG

$\frac{P}{X \times I}$ 2, $\frac{T}{X \times I}$ 3a, $\frac{X \times I \cdot B}{X \times I \cdot T}$ 3, $\frac{X \times I \cdot Z}{X \times I \cdot T}$ 4, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 5, $\frac{S}{X \times I}$ 6, $\frac{P}{X \times I}$ 7, $\frac{V \parallel}{X \times I}$ 8, $\frac{X \times I \cdot Z}{X \times I \cdot T}$ 9, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 10, $\frac{X \times I \cdot Z}{X \times I \cdot T}$ 11, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 12, $\frac{X \times I \cdot Z}{X \times I \cdot T}$ 13, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 14, $\frac{T}{X \times I}$ 15, $\frac{X \times I \cdot T}{X \times I \cdot T}$ 16a, $\frac{X \times I \cdot B}{X \times I \cdot T}$ 16, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 17, $\frac{X \times I \cdot B}{X \times I \cdot T}$ 18, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 19, $\frac{X \times I \cdot T}{X \times I \cdot T}$ 20, $\frac{X \times I \cdot P}{X \times I \cdot T}$ 21, $\frac{P}{X \times I}$ 22, $\frac{X \times I \cdot B}{X \times I \cdot T}$ 23.

IMP C PROBYS PF AVG

$$\begin{array}{l}
 \left\{ \begin{array}{l} \frac{P}{XXI} \quad 26 \\ \frac{P}{XXI} \quad 29 \\ \frac{T}{XXI} \quad 30 \\ \frac{VII}{XXI} \quad 31 \\ \frac{X}{XXIP} \quad 32 \\ \frac{X}{XXIS} \quad 33 \\ \frac{X}{XXIT} \quad 34 \\ \frac{X}{XXIQ} \quad 35 \\ \frac{X}{XXIV} \quad 36 \\ \frac{X}{XXIV} \quad 37 \\ \frac{X}{XXIB} \quad 38 \\ \frac{X}{XXIZ} \quad 39 \end{array} \right. \\
 \left\{ \begin{array}{l} \frac{T}{XXI} \quad 40 \\ \frac{T}{XXI} \quad 45 \\ \frac{II}{XXI} \quad 41 \\ \frac{VI}{XXI} \quad 46 \\ \frac{VII}{XXI} \quad 47 \end{array} \right. \\
 \begin{array}{l} \frac{X}{XXIS} \quad 42 \\ \frac{X}{XXIP} \quad 48 \\ \frac{X}{XXIS} \quad 49 \\ \frac{X}{XXIT} \quad 50 \\ \frac{X}{XXIQ} \quad 51 \\ \frac{X}{XXIV} \quad 52 \\ \frac{X}{XXIV} \quad 53 \\ \frac{X}{XXIB} \quad 54 \\ \frac{X}{XXIZ} \quad 55 \\ \frac{X}{XXIP} \quad 56 \\ \frac{X}{XXIS} \quad 57 \\ \frac{X}{XXIT} \quad 58 \\ \frac{X}{XXIQ} \quad 59 \\ \frac{X}{XXIV} \quad 60 \\ \frac{X}{XXIS} \quad 61 \end{array}
 \end{array}$$

IMP CM AVR PROBS AVG

$\frac{P}{XXI}$

IMP C M AVR PROBS P AVG

$$\frac{P}{X \times I} \quad 67$$

$$\frac{P}{X \times I} \quad 69$$

$\overline{X \times I \cdot P} \quad 66$
 $\overline{X \times I \cdot P} \quad 68$

IMP C M AVR PROBS PF AVG

[illegible]

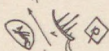

 $\left\{ \begin{array}{l} \frac{P}{XXI} \text{ 84} \quad \frac{T}{XXI} \text{ 83} \quad \frac{II}{XXI} \text{ 90} \quad \frac{XXIP}{91} \quad \frac{XXIB}{92} \quad \frac{XXIP}{93} \quad \frac{XXIP}{94} \quad \frac{XXIP}{95} \\ \frac{XXIP}{96} \quad \frac{XXIT}{97} \quad \frac{XXIQ}{98} \quad \frac{XXIV}{99} \quad \frac{XXIB}{100} \quad \frac{XXIB}{101} \quad \frac{XXIP}{102} \quad \frac{XXIP}{103} \quad \frac{XXIP}{104} \quad \frac{XXIP}{105} \end{array} \right.$

$\frac{XXIQ}{106}$

$\frac{XXIZ}{107}$

$\frac{T}{XXI} \text{ 108}$

VIRTVS PROBI AVG

$\frac{XXIV}{109}$

58. ROMAE AETERNAE

IMP PROBVS INV AVG

$\frac{XXI}{1}$

59. ROMAE AETERNAE

IMP G M AVR PROBVS PF AVG

$\frac{Im}{XXI}$

$\frac{XXI}{2}$

$\frac{XXI}{3}$

$\frac{XXI}{4}$

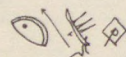
$\frac{XXIV}{4}$ $\frac{XXIV}{5}$

$\frac{XXIV}{6}$

$\frac{XXIV}{7}$

$\frac{XXIV}{8}$

VIRTVS PROBI AVG

$\frac{XXIV}{9}$

60. ROMAE AETERNAE

IMP G M AVR PROBVS PF AVG

$\frac{Im}{XXI}$

$\frac{XXI}{2}$

$\frac{XXI}{3}$

$\frac{XXI}{4}$

$\frac{XXI}{5}$

$\frac{XXI}{6}$

$\frac{XXI}{7}$

$\frac{XXIP}{1}$ $\frac{XXIS}{2}$ $\frac{XXIT}{3}$ $\frac{XXIQ}{4}$ $\frac{XXIV}{5}$ $\frac{XXIV}{6}$

$\frac{XXIV}{7}$

$\frac{XXIP}{8}$

$\frac{XXIQ}{9}$

$\frac{XXIP}{10}$

$\frac{XXIS}{11}$

$\frac{XXIP}{12}$

$\frac{XXIV}{13}$

$\frac{XXIT}{14}$

$\frac{XXIT}{15}$

XXIP 44

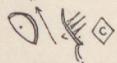
XXIT 45

XXIVI 46

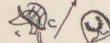
VIRTVS PROBI AVG

XXIT 47

XXIT 48

XXIP 49

61. ROMAE AETERNAE

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIP 4

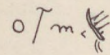
XXIS 2

XXIT 3

XXIQ 4

XXIV 5

XXIVI 6

XXIP 7

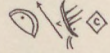
XXIT 8

XXIV 9

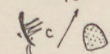
XXIVI 10

XXIS 11

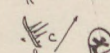
XXIVI 12

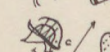
XXIP 13

XXIQ 14

XXIV 15

XXIP 16

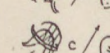
XXIP 17

XXIS 18

XXIT 19

XXIV 20

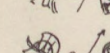
XXIVI 21

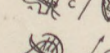
XXIP 22

XXIS 23

XXIQ 24

XXIP 25

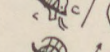

XXIVI 26

XXIS 27

XXIV 28

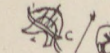

XXIVI 29

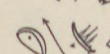
VIRTVS PROBI AVG

XXIP 30

XXIP 31

XXIVI 32

62. ROMA E AETERNAE

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIP 1

XXIT 2

XXIQ 3

XXIV 4

XXVI 5

63. SALVS AVG

IMP C PROBUS AVG

XXIS 6

XXVI 7

IMP C PROBUS PF AVG

XXIP 8

XXIS 9

XXIT 10

XXIQ 11

XXIV 12

XXVI 13

XXVI 14

XXIQ 15

XXIV 16

XXIS 17

XXIT 18

XXIV 19

IMP C M AVR PROBUS P AVG

XXIQ 20

XXIT 21

XXIV 22

XXI 23

XXIS 24

XXIQ 25

XXVI 26

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIV 27

XXIQ 28

XXIT 29

XXIQ 30

XXVI 31

XXIS 32

VIRTVS PROBI AVG

XXIV 33

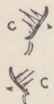

XXIS 34

64. SALVS AVG

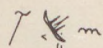
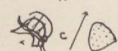
IMP C PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIQ}_1$ $\overline{XXIV}_2$ $\overline{XXIV}_3$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\overline{XXIV}_4$

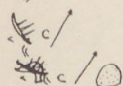
IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\overline{XXIV}_5$ $\overline{XXIS}_6$ $\overline{XXIV}_7$

65 SALVS AVG

IMP PROBVS P AVG

 $\overline{XVII}_1$ $\overline{XVII}_2$ $\overline{XVII}_{2a}$

IMP PROBVS PF AVG

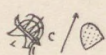
 $\overline{IV}_{11}$
 $\overline{IP}_{12}$ $\overline{IS}_{13}$ $\overline{IT}_{14}$ $\overline{IO}_{15}$ $\overline{IO}_{16}$ $\overline{IV}_{17}$ $\overline{XVI}_{18}$ $\overline{VI}_{19}$ $\overline{II}_{20}$ $\overline{XVII}_{21}$ $\overline{XVII}_{22}$ $\overline{XVII}_{23}$ $\overline{XVII}_{24}$ $\overline{XVII}_{25}$ $\overline{XVII}_{26}$ $\overline{XVII}_{27}$ $\overline{XVII}_{28}$ $\overline{XVII}_{29}$ $\overline{XVII}_{30}$
 $\overline{IS}_{24}$ $\overline{IT}_{25}$ $\overline{XVII}_{30}$ $\overline{XVII}_{31}$ $\overline{IO}_{32}$ $\overline{IV}_{33}$ $\overline{XVII}_{34}$ $\overline{IV}_{35}$ $\overline{XVII}_{36}$ $\overline{IS}_{37}$ $\overline{XVII}_{37}$ $\overline{XVII}_{38}$ $\overline{XVII}_{39}$ $\overline{XVII}_{40}$ $\overline{XVII}_{41}$ $\overline{IP}_{42}$ $\overline{IS}_{43}$ $\overline{IT}_{44}$ $\overline{IV}_{45}$ $\overline{XVII}_{46}$ $\overline{IV}_{47}$ $\overline{IV}_{48}$ $\overline{XVII}_{49}$ $\overline{IS}_{50}$

$$\frac{IT}{XXI} 41$$

$$\frac{IV}{XXI} 42$$

$$\frac{IQ}{XXI} 43$$

$$\frac{IP}{XXI} 44$$

$$\frac{IT}{XXI} 45$$

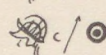
$$\frac{IS}{XXIS} 45a$$

$$\frac{IV}{XXI} 46$$

$$\frac{IVII}{XXI} 47$$

$$\frac{XXIP}{48a}$$

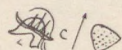
$$\frac{XXIV}{48}$$

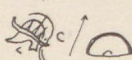
$$\frac{IP}{XXI} 49$$

$$\frac{IVII}{XXI} 50$$

IMP C PROBVS P AVG

$$\frac{IVII}{XXII} 51$$

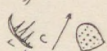

$$\frac{IVII}{XXI} 52$$

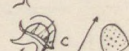
IMP C PROBVS PF AVG

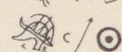
$$\frac{IVII}{XXI} 53$$

$$\frac{IVII}{XXI} 54$$

$$\frac{IVII}{XXI} 55$$

$$\frac{IVII}{XXI} 56$$

IMP C M AVR PROBVS AVG

$$\frac{IVII}{XXI} 57$$

$$\frac{IVII}{XXI} 58$$

$$\frac{IVII}{XXI} 59$$

66. SECVRITAS PERPETVA

IMP PROBVS INV AVG

$$\frac{\Delta}{XXI} 1$$

$$\frac{\Delta}{XXI} 2$$

$$\frac{\Delta}{XXI} 3$$

67. SECVRIT PERP

IMP C PROBVS AVG

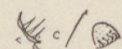

$$\frac{XXIV}{1}$$

IMP C PROBVS PF AVG

$$\frac{XXIV}{2}$$

VIRTVS PROBI AVG

$$\frac{XXIV}{3}$$

68. SECVRITAS SAE CVLI

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\frac{1A}{XXI}$ $\frac{B}{XXI}$ $\frac{E}{XXI}$ $\frac{XXI}{S}$ $\frac{E}{XXI}$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\frac{E}{XXI}$

IMP PROBVS INV AVG

 $\frac{E}{XXI}$

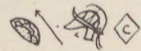
69. SISCIA PROBI AVG

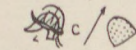
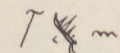
IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\frac{XXIT}{1}$ $\frac{XXIQ}{2}$ $\frac{XXIT}{3}$ $\frac{XXIQ}{4}$ $\frac{XXIT}{6}$ $\frac{XXIQ}{5}$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\frac{XXIT}{7}$ $\frac{XXIQ}{8}$ $\frac{XXIT}{9}$

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

 $\frac{XXIT}{10}$ $\frac{XXIQ}{11}$ $\frac{XXIV}{12}$ $\frac{XXIT}{13}$ $\frac{XXIV}{15}$ $\frac{XXIT}{14}$

70. SISCIA PROBI AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\frac{XXI-T}{1}$ $\frac{XXIT}{2}$

71. SOLI INVICTO

IMP PROBVS PF AVG

T. m $\overline{XXIP}_1$

IMP C PROBVS PF AVG

C. $\overline{XXIP}_2$ $\overline{XXIS}_3$ C $\overline{XXIP}_4$

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 C / $\overline{XXIP}_5$ C $\overline{XXIP}_6$ $\overline{XXIS}_7$ $\overline{XXIQ}_8$ $\overline{XXIV}_9$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

T. m $\overline{XXIB}_{10}$ $\overline{XXIP}_{11}$ C / $\overline{XXIP}_{12}$

C

 $\overline{XXIV}_{13}$

72. SOLI INVICTO

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

T. m $\overline{XXI}_1$ $\overline{XXI}_2$ $\overline{XXI}_3$ $\overline{XXIQ}_4$ $\overline{XXIV}_5$ C / $\overline{XXIV}_{11}$ $\overline{XXIV}_{12}$

73. SOLI INVICTO

PROBVS AVG

 C / $\overline{XXIV}_1$ $\overline{XXIV}_2$

IMP PROBVS PF AVG

 m $\overline{XXIP}_3$ $\overline{XXIV}_{13}$ T. m $\overline{XXIS}_4$ $\overline{XXIQ}_5$ $\overline{XXIV}_6$

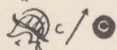

XXIV 7

XXIV 8

XXIV 9

XXIV 10

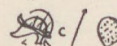

XXIS 11

XXIQ 12

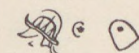
XXIV 13

XXVI 14

XXIT 15

XXIV 16

XXIS 17

IMP C M AVR PROBVS AVG

XXIP 18

XXIT 19

XXIQ 20

XXVI 21

XXIP 22

XXIS 23

XXIT 24

XXIQ 25

IMP C M AVR PROBVS P AVG

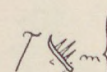

XXIV 26

XXIP 27

IMP C M AVR PROBVS P F AVG

$$\left\{ \begin{array}{l} \overline{KA} 28 \quad \overline{KA} 29 \quad \overline{=} 30 \quad \overline{XXI} 31 \quad \overline{XXI} 32 \quad \overline{XXI} 33 \quad \overline{XXI} 34 \quad \overline{XXI} 35 \quad \overline{XXI} 36 \quad \overline{XXI} 37 \quad \overline{XXI} 38 \quad \overline{XXI} 39 \\ \overline{XXIA} 40 \quad \overline{XXIB} 41 \quad \overline{XXIC} 42 \quad \overline{XXID} 43 \quad \overline{XXIE} 44 \quad \overline{XXIF} 45 \quad \overline{XXIG} 46 \quad \overline{XXIH} 47 \quad \overline{XXII} 48 \quad \overline{XXIV} 49 \quad \overline{XXVI} 50 \quad \overline{XXVIII} 51 \end{array} \right.$$

XXIP 52

XXIS 53

XXIV 54

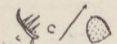
XXVI 55

XXVIII 56

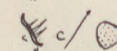
XXIV 57

XXVI 58

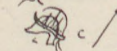
XXIP 59

XXIS 60

XXIQ 61

XXVI 62

XXIP 63

XXIS 64

XXIV 65

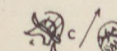

KA 66

XXIB 67

XXIE 68

VIRTVS PROBI AVG

KA 69

XXI 70

XXI 71

XXIP 72

XXIS 73

IMP PROBVS PF AVG

	$\overline{XXIP}$ 19	$\overline{XXIS}$ 48	$\overline{XXIQ}$ 19	$\overline{XXIVII}$ 20		
		$\overline{XXIS}$ 21		$\overline{XXIVII}$ 26		
	$\overline{XXIP}$ 23	$\overline{XXIS}$ 24	$\overline{XXIT}$ 25	$\overline{XXIQ}$ 24	$\overline{XXIV}$ 27	$\overline{XXIVI}$ 28
				$\overline{XXIV}$ 29		
	$\overline{XXIP}$ 30	$\overline{XXIS}$ 31	$\overline{XXIT}$ 32	$\overline{XXIV}$ 33	$\overline{XXIVI}$ 34	$\overline{XXIVII}$ 35
	$\overline{XXIP}$ 36					
				$\overline{XXIV}$ 37		
	$\overline{XXIP}$ 38	$\overline{XXIS}$ 39	$\overline{XXIQ}$ 40	$\overline{XXIV}$ 41		
	$\overline{XXIP}$ 42	$\overline{XXIS}$ 43		$\overline{XXIV}$ 44	$\overline{XXIVI}$ 45	
			$\overline{XXIT}$ 46			
	$\overline{XXIP}$ 47					
				$\overline{XXIV}$ 48		
	$\overline{XXIP}$ 49		$\overline{XXIT}$ 50	$\overline{XXIQ}$ 51	$\overline{XXIV}$ 52	$\overline{XXIVI}$ 53
		$\overline{XXIS}$ 53				
					$\overline{XXIVII}$ 55	
			$\overline{XXIT}$ 56			
			$\overline{XXIQ}$ 57			

IMP C PROBVS AVG

	$\overline{XXIP}$ 58	$\overline{XXIS}$ 59	$\overline{XXIQ}$ 60	$\overline{XXIVI}$ 61	$\overline{TXXI}$ 62
			$\overline{XXIV}$ 63		
	$\overline{XXIP}$ 64				$\overline{TXXI}$ 65
			$\overline{XXIT}$ 66		
	$\overline{XXIP}$ 67				

IMP C PROBVS P AVG

	$\overline{XXIT}$ 68
---	----------------------

IMP C PROBVS PF AVG

	$\overline{XXIP}$ 69	$\overline{XXIS}$ 70	$\overline{XXIQ}$ 71	$\overline{XXIVI}$ 72	$\overline{TXXI}$ 73
---	----------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	----------------------

	$\overline{XXIP}$ 74	$\overline{XXIS}$ 75	$\overline{XXIV}$ 76
			$\overline{XXIQ}$ 77
			$\overline{XXIQ}$ 78
	$\overline{XXIP}$ 79	$\overline{XXIS}$ 80	$\overline{XXIQ}$ 81 $\overline{XXIV}$ 82
	$\overline{XXIP}$ 83		
			$\overline{XXIV}$ 84
	$\overline{XXIP}$ 85		
	$\overline{XXIP}$ 86		
		$\overline{XXIS}$ 87	

IMP C M AVR PROBVS AVG

				$\overline{XXIQ}$ 88		
				$\overline{XXIV}$ 89		
	$\overline{XXIP}$ 90	$\overline{XXIS}$ 91	$\overline{XXIT}$ 92	$\overline{XXIQ}$ 93	$\overline{XXIV}$ 94	
	$\overline{XXIP}$ 95	$\overline{XXIS}$ 96	$\overline{XXIT}$ 97	$\overline{XXIQ}$ 98	$\overline{XXIV}$ 99	$\overline{XXIVI}$ 100
				$\overline{XXIV}$ 101		
	$\overline{XXIP}$ 102	$\overline{XXIS}$ 103	$\overline{XXIT}$ 104	$\overline{XXIQ}$ 105	$\overline{XXIV}$ 106	$\overline{XXIVI}$ 107
		$\overline{XXIS}$ 108	$\overline{XXIT}$ 109	$\overline{XXIQ}$ 110		$\overline{TXXI}$ 111
				$\overline{XXIV}$ 112		
		$\overline{XXIT}$ 113			$\overline{XXIQ}$ 109 a	
				$\overline{XXIV}$ 114		
			$\overline{XXIQ}$ 115			

IMP C M AVR PROBVS P. AVG

	$\overline{XXIP}$ 116	$\overline{XXIS}$ 117	$\overline{XXIT}$ 118	$\overline{XXIQ}$ 119	$\overline{XXIV}$ 120	$\overline{XXIVI}$ 121	$\overline{TXXI}$ 122
					$\overline{XXIV}$ 123		
					$\overline{XXVI}$ 124		
	$\overline{XXIP}$ 125	$\overline{XXIS}$ 126		$\overline{XXIQ}$ 127	$\overline{XXIV}$ 128		
			$\overline{XXIT}$ 129	$\overline{XXIQ}$ 130	$\overline{XXIV}$ 131		
	$\overline{XXIP}$ 132	$\overline{XXIS}$ 133	$\overline{XXIT}$ 134	$\overline{XXIQ}$ 135		$\overline{XXIVI}$ 136	

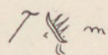

XXIP 137 XXIS 138 XXIT 139 XXIQ 140 XXIV 141 XXVI 142

XXIV 143

XXIV 144

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIP 145 XXIS 146 XXIT 147 XXIQ 148 XXIV 149 XXVI 150

XXIQ 154

XXIP 155 XXIS 156

XXIV 157

XXVI 158

XXIT 159

XXIQ 160 XXIV 161

XXIV 162

XXIP 163 XXIS 164

XXIQ 165

XXVI 166

XXIP 167 XXIS 168 XXIT 169 XXIQ 170 XXIV 171 XXVI 172

XXIP 173

XXIQ 174

XXIQ 175 XXIV 176

77. SOLI INVICTO AVG

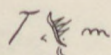
IMP C M AVR PROBVS AVG

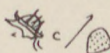
XXIS 1

78. SOLI INVICTO AVG

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

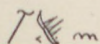
XXIV 1

XXIV 1

79. SOLI INVICTO AVG

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIP 1

XXIP 1

80. SOLI INVICTO AVG

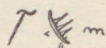
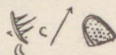
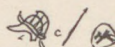

IMP C M AVR PROBUS AVG

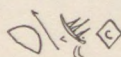

XXIP,

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIP₂ XXIS₃XXIV₄?XXIP₅XXIP₆XXIT₇

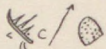
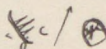
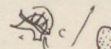
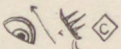
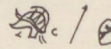
VIRTUS PROBI AVG

XXIS₈

81. SOLI INVICTO AVG

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIP₁ XXIS₂ XXIT₃ XXIQ₄ XXIV₅XXIP₆ XXIS₇XXIV₈XXIP₉XXIV₁₀XXIP₁₂XXIT₁₃XXIV₁₄XXIV₁₁XXIP₁₅

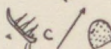
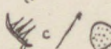
82. SOLI INVICTO AVG

IMP C M AVR PROBUS AVG

XXIQ₁,

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIT₂ XXIQ₃XXIT₄XXIQ₅

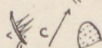
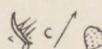
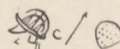
83. SOLI INVICTO AVG

IMP C M AVR PROBUS AVG

XXIV₁XXIV₂

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXIP₃, XXIS₄XXIV₂, XXIV₄XXIP₁₀XXIP₇XXIP₆XXIV₉XXIS₁₁

84. SPES AVG

IMP PROBUS PF AVG

XXI₁XXIV₂XXI₃XXI₄XXIV₅

IMP C PROBUS PF AVG

XXI₄XXIV₇XXI₄, XXI₉XXIV₁₀

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

XXI₁₁XXI₁₂XXI₁₃XXIV₄

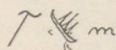
85. SPES AVG N

IMP PROBUS INV AVG

XXI₁XXI₂

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\overline{XXI}_3$

86. SPES AVGVSTI NOSTRI

IMP PROBVS INV AVG

 $\overline{XXI}_4$

87. VICTORIA AVGN

IMP PROBVS INV AVG

 $\overline{XXI}_1$ $\overline{XXI}_2$ $\frac{IG}{XXI}_3$ $\overline{XXI}_4$ $\frac{IG}{XXI}_5$

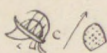
88. VICTORIAE AVG

IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\overline{KAP}_1$, $\overline{KAT}_2$, $\overline{KAQ}_3$

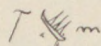
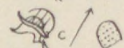
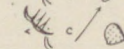
IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\overline{KAQ}_4$

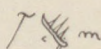
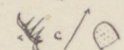
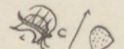
89. VICTORIAE AVG

IMP C PROBVS AVG

 $\overline{XXIQ}_1$, $\overline{XXIV}_2$ $\overline{XXIV}_3$ $\overline{XXIT}_4$

IMP C PROBVS PF AVG

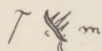
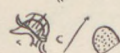
 $\overline{XXIP}_1$ $\overline{XXIT}_2$, $\overline{XXIQ}_3$ $\overline{XXIV}_4$ $\overline{XXIP}_5$ $\overline{XXIQ}_6$ $\overline{XXIV}_7$ $\overline{XXIQ}_8$

XXIP₁₂XXIS₁₃

IMP C M AVR PROBVS P AVG

XXIP₁₄XXIT_{15a} XXIQ₁₅XXIVI₁₆XXIVI₁₇XXIVI_{17a}

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIP₁₈XXIVI₁₉XXIVI₂₀XXIQA₂₁

90. VICT PROBI AVG NOSTRI

IMP C M AVR PROBVS AVG

XXI₁XXI₂XXIS₃

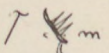
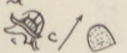
IMP PROBVS INV AVG

XXI₄XXI₅XXI₆

91 VIRTVS AVGVSTI

IMP PROBVS PF AVG

XXIP₁XXIP₂XXIP₃XXIP₄

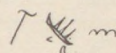
IMP C PROBVS PF AVG

XXIP₅ XXIS₆XXIVI₇

IMP C M AVR PROBVS P AVG

XXIP₈ XXIS₉

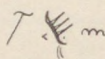
92. VIRTVS AVGVSTI

IMP C M AVR
PROBVS PF AVG $\frac{16}{XXI} 1$
 $\frac{16}{XXI} 2$ $\frac{\Delta}{XXI} 3$
 $\frac{XXI\epsilon}{4}$ $\frac{XXI\epsilon}{5}$ $\frac{\Delta}{XXI} 6$ $\frac{\Delta}{XXI} 7$ $\frac{1\Delta}{XXI} 8$

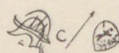
93. VIRTVS AVGVSTIN

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\frac{XXIS}{1}$

VIRTVS PROBI AVG

 $\frac{XXIS}{2}$

94. VIRTVS PROBI AVG

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\frac{XXIQ}{1}$ $\frac{c}{XXI\tau} 10$ $\frac{XXIQ}{2}$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

 $\frac{XXIP}{3}$ $\frac{XXIT}{4}$

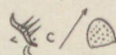
95. VIRTVS PROBI AVG

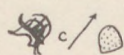

IMP C M AVR PROBVS AVG

 $\frac{XXIQ}{1}$ $\frac{XXIQ}{2}$ $\frac{XXIQ}{3}$

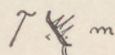
IMP C M AVR PROBVS P AVG

 $\frac{1S}{XXI} 4$ $\frac{1T}{XXI} 5$ $\frac{1V}{XXI} 6$ $\frac{XXIQ}{7}$ $\frac{XXV}{8}$ $\frac{XXIQ}{9}$

XXIQ. 10 XXIT. 41

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

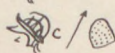

$\frac{10}{XXI}$ 12

XXIQ. 13 XXIV. 14

XXIQ. 15

$\frac{1T}{XXI}$ 16

XXIT. 17 XXIQ. 18

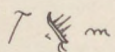
$\frac{1Q}{XXI}$ 18a

XXIQ. 19 XXIV. 20

96. VIRTVS PROBI AVG

IMP PROBVS AVG

$\frac{1P}{XXI}$ 1

$\frac{1Q}{XXI}$ 2

$\frac{1V}{XXI}$ 3

XXIT. 4

XXIQ. 5

XXIV. 6

$\frac{1Q}{XXI}$ 7

$\frac{1Q}{XXI}$ 8

$\frac{1T}{XXI}$ 9

$\frac{1V}{XXI}$ 10

$\frac{1S}{XXI}$ 11

$\frac{1Q}{XXI}$ 12

XXIS. 13

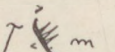
XXIV. 14

$\frac{1Q}{XXI}$ 15

XXIV. 15a

IMP C PROBVS AVG

$\frac{1S}{XXI}$ 16

$\frac{1P}{XXI}$ 17

$\frac{1S}{XXI}$ 18

$\frac{1S}{XXI}$ 18a

$\frac{1Q}{XXI}$ 19

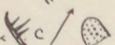
$\frac{1V}{XXI}$ 20

XXIS. 21

XXIQ. 22

XXIV. 23

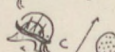
XXVI. 24

$\frac{1P}{XXI}$ 25

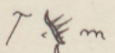
$\frac{1S}{XXI}$ 26

XXIP. 27

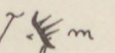
$\frac{1Q}{XXI}$ 28

IMP C PROBVS P AVG

XXIT. 29

IMP C PROBVS PF AVG

$\frac{1P}{XXI}$ 30

$\frac{1S}{XXI}$ 31

$\frac{1T}{XXI}$ 32

$\frac{1Q}{XXI}$ 33

$\frac{1V}{XXI}$ 34

XXIP. 35

XXIS. 36

XXIT. 37

XXIQ. 38

XXIV. 39

XXVI. 40

$\frac{1VI}{XXI}$ 41a

$\frac{1P}{XXI}$ 42

$\frac{1S}{XXI}$ 43

$\frac{1T}{XXI}$ 44

$\frac{1Q}{XXI}$ 45

XXIP. 46

XXIS. 47

XXIQ. 48

XXIV. 49

XXVI. 50

$\frac{1Q}{XXI}$ 49

XXIQ. 50

$\frac{1V}{XXI}$ 51

XXIV. 52

$\frac{1T}{XXI}$ 53

$\frac{1Q}{XXI}$ 54

XXIQ. 55

XXIV. 56

XXIQ. 57

XXIV. 58

XXIVII 2

XXIVI 3

XXIT 4

XXIV 5

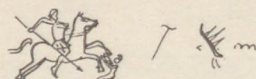
IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$\frac{T}{XXI}$ 6

$\frac{O}{XXI}$ 7

XXIP 8

$\frac{T}{XXI}$ 9

$\frac{O}{XXI}$ 10

$\frac{V}{XXI}$ 11

XXIT 12

XXIQ 13

XXIV 14

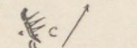

$\frac{T}{XXI}$ 15

$\frac{O}{XXI}$ 16

XXIS 17

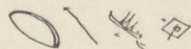
XXIVI 18

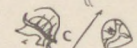
$\frac{T}{XXI}$ 19

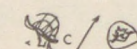
$\frac{T}{XXI}$ 21

$\frac{T}{XXI}$ 20

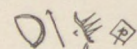

$\frac{T}{XXI}$ 22

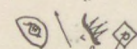
XXIQ 23

VIRTVS PROBI AVG

$\frac{T}{XXI}$ 24

XXIT 25

$\frac{T}{XXI}$ 26

XXIT 27

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIVI 28

XXIA 29

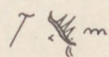
XXIB 30

XXIP 31

$\frac{\Gamma}{XXI}$ 32

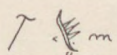
$\frac{\Delta}{XXI}$ 33

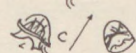
$$\frac{B}{XXI} 34$$

$$\frac{XXI 6}{35} \quad \frac{XXI 6}{36}$$

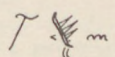
$$\frac{XXIV}{37}$$

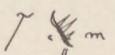
$$\frac{XXIV}{38}$$

98. VIRTVS PROBI AVG

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

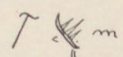
$$\frac{I}{XXI} 4$$

$$\frac{S}{XXI} 2 \quad \frac{V}{XXI} 3$$

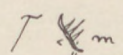
$$\frac{XXI 6}{4} \quad \frac{XXI 5}{5}$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

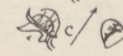
$$\frac{T}{XXI} 6 \quad \frac{Q}{XXI} 7$$

$$\frac{XXI 6}{8}$$

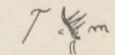

$$\frac{XXI 5}{9}$$

$$\frac{XXIV}{10} \quad \frac{XXIV}{11}$$

$$\frac{XXIV}{12} \quad \frac{XXIV}{13}$$

$$\frac{VI}{XXI} 44$$

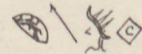
$$\frac{XXI 7}{15}$$

$$\frac{XXIV}{14}$$

$$\frac{XXIV}{16}$$

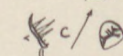

$$\frac{XXIV}{17}$$

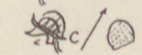

$$\frac{XXI 7}{18}$$

$$\frac{XXIV}{19}$$

$$\frac{XXIV}{20}$$

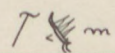
$$\frac{XXIV}{21}$$

VIRTVS PROBI AVG

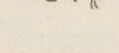
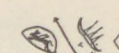
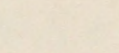
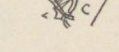
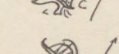
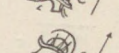
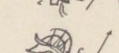
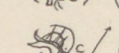
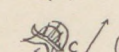
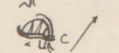
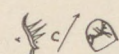
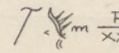
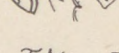
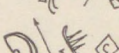
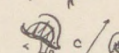
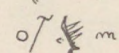
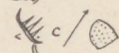

$$\frac{XXIV}{22}$$

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

$$\frac{XXIV}{23}$$

XXIV 24

XXIV 25

XXIV 26

XXIS 27

XXIT 28

T. m P XXI 29 S XXI 30 T XXI 31 V XXI 32 XXIP 33 XXIS 34 XXIT 35 XXIQ 36 XXIV 37 XXIV 38

XXIP 39

XXIS 40

XXIP 41

XXIS 42

XXIV 43 XXIV 44

XXIP 45

XXIV 46 XXIV 47

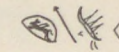
XXIS 48

XXIV 49 XXIV 50

XXIV 51

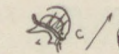
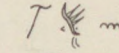
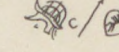
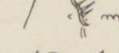
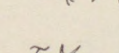
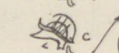
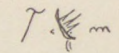
XXIS 52

VIRTUS PROBI AVG

XXIS 53

IMP C M AVR PROBUS PF AVG

T XXI 54

XXIP 55

XXIT 56

XXIV 57 XXIV 58

T XXI 59

XXIV 60

XXIV 61

XXIV 62

S XXI 63

XXIS 64

XXIV 65

V XXI 65

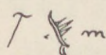
V XXI 66

V XXI 67

99. VIRTVS PROBI AVG

IMP C M AVR PROBVS P AVG

XXIP 1

100. VIRTVS PROBI AVG

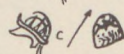

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIB 1

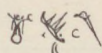
XXIS 2

C
XXI 3

101. VIRTVS PROBI AVG

IMP C PROBVS PF AVG

XXIV 1

IMP C M AVR PROBVS AVG

XXIP 2

XXIV 3

XXIP 4 XXIS 5 XXIIT 6 XXIQ 7 XXIV 8 XXIVI 9

XXIP 10 XXIS 11 XXIIT 12 XXIQ 13 XXIV 14 XXIVI 15

XXIV 15a XXIVI 16

XXIP 17

XXIIT 18

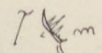
XXIVI 19

XXIV 20

IMP C M AVR PROBVS P AVG

XXIP 21

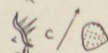
XXIIT 22

XXIV 23

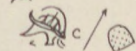
XXIVI 24

XXIV 25

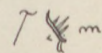

XXIV 26

XXIV 27 XXIVI 28

IMP C M AVR PROBVS PF AVG

XXIP 29

XXIS 30

XXIIT 31

XXIQ 32

XXIV 33

XXIVI 34

	$\overline{XXIQ}$ 35		
		$\overline{XXIV}$ 36	
	$\overline{XXIT}$ 39		
	$\overline{XXIP}$ 36	$\overline{XXIV}$ 37	$\overline{XXIVI}$ 37a
	$\overline{XXIT}$ 40	$\overline{XXIV}$ 41	
		$\overline{XXIVI}$ 43	
		$\overline{XXIVI}$ 42	
	$\overline{XXIP}$ 44	$\overline{XXIS}$ 45	$\overline{XXIV}$ 46
			$\overline{XXIVI}$ 47
	$\overline{XXIS}$ 48		$\overline{XXIQ}$ 48
	$\overline{XXIP}$ 50	$\overline{XXIS}$ 51	$\overline{XXIT}$ 52
		$\overline{XXIV}$ 53	$\overline{XXIQ}$ 54
		$\overline{XXIQ}$ 55	$\overline{XXIV}$ 56
	$\overline{XXIP}$ 61		
	$\overline{XXIP}$ 57	$\overline{XXIS}$ 58	$\overline{XXIV}$ 59
		$\overline{XXIVI}$ 60	$\overline{XXIVI}$ 62

24. CONCORDIA MILIT

IMP PROBVS P F AVG

 $\frac{P}{XXI}$
 $\overline{XXIP}_2$
 $\overline{XXIP}_3$

25. CONCORD MILIT

IMP PROBVS P F AVG

 $\frac{P}{XXI}_1$ $\frac{P}{XXI}_2$ $\frac{P}{XXI}_3$

Verzeichnis der benützten Sammlungen.

(Links sind die unten verwendeten Abkürzungen angegeben).

A felhasznált gyűjtemények jegyzéke.

(Balfelől az alanti jegyzék rövidítései).

Athen	Athen, Münzkabinett (Akademie d. Wiss.)
Avignon	Staniolabdrücke in Wien
Basel	Staniolabdrücke in Wien
Belgrad	Prinz Paul Museum, Beograd
Berl	Berlin, Kaiser Friedrich Museum; Münzkabinett
Bologna	Medagliere Bolognese, Sezione Municipale
Böhm	Samml. K. Böhm, Fehértemplom
Bp	Ungarisches Nationalmuseum, Budapest
Bresl	Breslau, Museum
10 Brux	Bruxelles: Bibliothèque Nationale, Cabinet des Médailles
Cambridge	Cambridge, Fitzwilliam Museum
Cornaggia	Coll. Conte G.-L. Cornaggia, Milano
Dresd	Dresden, Münzkabinett
Egger	Bestände d. Münzhandlung Egger, Wien (1922)
Elberling	Sammlung Elberling
ÉRI	Pázmány Universität, Budapest; Érem és Régiségtani Intézet
ÉRI (Prhovo)	Aus dem (südpannonischen) Funde von Prhovo, in der Samml. der Pázmány Universität
Esztergom	Esztergom, Városi Múzeum
Fehér	Bestände d. Münzhandlung Fehér (im Jahre 1923)
20 Fehérvár	Székesfehérvár, Városi Múzeum
Feuard	Bestände d. Münzhandlung Feuardent, Paris (1926)
Firenze	Firenze, Mus. Arch.
Frankfurt	Frankfurt, Stadtbibl.
Gn	Coll. Fr. Gneecchi, Museo Nazionale delle Terme, Rom.
Gotha	Gotha Herzogliches Münzkabinett
Grünhut	Samml. Grünhut, Nagykanizsa (1922)
Győr	Győr, Bencés főgimnázium
Haag	S'Gravenhague, Münzkabinett
Halász	Samml. Halász, Dunaszekcső
30 Halle	Halle a. S., Museum
Hollschek	Samml. K. Hollschek, Wien
Horvat	Samml. B. Horvat, Zagreb, Kroat. Nationalmuseum
Hrčić	Samml. Hrčić, Zagreb
Ivanac	Samml. Oblt. Ivanac; jetzt Zagreb, Kroat. Nationalmuseum
Jónás	Angabe von Dr. E. Jónás, Budapest
Karlsruhe	Karlsruhe, Münzkabinett
Koblitz	Samml. Oberst Koblitz, Salzburg (1925)
Kolozsvár	Samml. d. Franz-Josef-Universität; Kolozsvár
Lakos	Samml. J. Lakos, Budapest
40 Lawrence	Coll. L. A. Lawrence, London (1926)

Leipzig	Leipzig, Münzkabinett d. Universität
Lincoln	Coll. Lincoln, London
Lochhausen	Fund von Lochhausen, publiziert durch Dr. M. Berhart, Mitt. d. Bayer. Num. Ges. XXIX (1911).
Lon	London, British Museum
Milch	Samml. Milch, Szöny
Med. Mil	Medagliere Milanese, Milano
Mis	Samml. Missong, Wien, Münzkabinett
Modena	Modena, Museum
Münch	München, Münzkabinett
50 Naville	Coll. L. Naville, Riv. It. XVIII. 1905.
Niklovits	Samml. K. Niklovits, Budapest
Noss	Samml. prof. Noss, München, Münzkabinett
N Rentg	Der Münzfund von Nieder-Rentgen, publiziert durch H. v. Hammerstein, -K. Wichmann, -G. Wolfram; Sonderabzug aus dem Jahrbuche der Gesellschaft für lothringische Geschichte und Altertumskunde. Band VIII/2, 1896.
Osijek	Osijek, Städt. Museum
Oxf	Oxford, Ashmolean Museum
Pannonhalma	Samml. des Benediktinerordens, Pannonhalma
Pápa	Samml. d. Reformierten Kollegiums, Pápa (Ungarn)
Par	Paris, Cabinet des Médailles, Bibliothèque Nationale
Parma	Parma, Museum
60 Pécs	Pécs, Városi Múzeum
Pettau	Ptuj (Jugoslawien), Museum
Répássy	Samml. Répássy, Pápa
Roma	Roma, Mus. Nationale
Russe	Russe, G. Fehér Museum
Schulek	Samml. A. Schulek, Budapest (1930)
So	Sofia, Bulgarisches Nationalmuseum
Stockholm	Stockholm, Münzkabinett
Stöhr	Samml. G. Stöhr, Budapest (1927)
St. Flor	Samml. des Stiftes St. Florian bei Wien
70 Strassb	Strassbourg, Museum
Stuttg	Stuttgart, Münzkabinett
Stan (W)	Staniolabdruck in Wien, aus unbestimmten Sammlungen.
Szekszárd	Szekszárd, Museum
Szomb	Szombathely (Ungarn), Museum
Theresianum	Samml. des Theresianums, Wien
Vat	Medagliere Vaticano
Ven	Fund von Venèra, publiziert durch L. A. Milani: Il ripostiglio della Venèra. Reale Accademia dei Lincei CCLXXII, 1879—80. (In unserem Verzeichniss bedeutet die erste Zahl den Katalog-Nummer von Milani und die zweite die Anzahl der Stücke in Funde von Venèra, und zwar nach der Revision des Verfassers diesen Zeilen.)
Ver. Ver	Verità Verona, Staniolabdruck in Wien
Vo	Samml. O. Voetter, jetzt in Münzkabinett Wien
Weif	Samml. I. Weifert, Belgrad, Universität
80 Zagr	Zagreb, Kroatisches Nationalmuseum
Zagr (Sim.)	Fund von Simanovce, Zagreb

Nach dem Aufzeichnungen von O. Voetter wurden Stücke aus folgenden Sammlungen aufgenommen: Antwerpen, Baden, Bottacin, Correr, Esmot, Gef, Grenoble, Kopenhagen, Lyon, Madrid, Mölk, Palermo, Pichler, Recamier, Roumeguère, Rouen, Senkler, St. Mark, St. Paul, Trient, Udine.

Verzeichnis der Provenienz der einzelnen Varianten.

(Die fetten Zahlen beziehen sich auf die Typen, die gewöhnlich gedruckten auf die Varianten).

A táblákon közölt éremváltozatok jegyzéke.

(A vastag számok a típusokat, a rendes számok a változatokat jelzik).

1,	1. Bp,	15. Mis, Ven 2154 (1),
	2. Vo,	16. Mis,
	3. Vo, W, Bp, Ther,	17. Mis,
	4. Bp,	18. Mis,
	5. N. Vo Grenoble,	19. Gotha, Dresd,
	6. Vo, Bp, Ven 2085 (1), Münch,	20. Ven 4560 (1),
	N Rentg,	21. Mis, Vat,
	7. N. Vo Kopenhagen,	22. Mis, Vo, Ven 2147 (1),
	8. Vo Athen,	23. Bp,
	9. Mis, Vo, Ven 2083 (2), W, Weif,	24. Ven 2148 (1),
	Gn,	25. Mis, Oxf, Laffr, Stuttg,
10.	Mis, Vo, W, Ven 2084 (2), Bp,	26. Mis, Vo, Ven 2136 (1) + 4562 (1),
	Oxf, Zagr, Feuard,	27. Mis, Vo, W, Bp, Ven 2141 (2),
11.	Vo,	Oxf, Gn,
12.	Vo,	28. Mis, Bp, Lon, Oxf,
13.	Bp, Weif, Grünhut,	29. Mis, Vo, Ven 2153 (3),
14.	Laffr,	30. Mis, Vo,
15.	Mis, Vo, W,	31. Vo,
2,	1. Mis, W, Weif, Gn,	32. Mis, Ven 2135 (1)
3,	1. Mis, Vo, Bp, Ven 2086 (1),	33. Mis,
4,	1. Vo, Ven 2133 (1),	34. Dresd,
5,	1. Mis,	35. Oxf,
	2. Zagr (Sim.)	36. Mis, Vo,
	3. Mis, St. Flor,	37. Vo, Ven 2152 (1),
	4. Vo,	38. Mis, Ven 2160 (1),
	5. Lon,	39. Vo,
	6. N. Vo Recamier,	40. W,
	7. Vo,	41. Mis,
	8. Mis, Vo,	42. Vo, Mis,
	9. Mis, Bp, Gotha,	43. Mis, Brux,
	10. Vo,	44. Mis,
	11. Ven 2134 (1),	45. Vo,
	12. N. Vo, Mölk,	46. W,
	13. W, Zagr,	47. Mis, Vo,
	14. Bp, Ven 2146 (1), Oxf. Gotha,	48. Mis, Vo, Bp, Weif, Oxf, Vat,

49. Vo, Oxf, Lon,
50. Mis, Lon, Vat,
51. Mis, Vo, Gn,
52. W,
53. Par,
54. Ven 2142 (1), Zag,
55. Mis, Vo, W, Ven 2142 (1),
56. Mis, Szomb, Stockholm,
57. Vo, Ven 2164 (1), Oxf,
58. Mis, Vo, N Rentg,
59. Mis, W, Ven 2155 (1), Oxf,
60. Mis,
61. Mis, Ven 2137 (1),
62. Vo,
63. Mis, Vo,
64. Mis,
65. Mis,
66. Mis, Vo, Ven 2139 (3), Laffr, N
Rentg
67. Mis, Vo, Oxf, Weif,
68. Mis, Vo, Ven 2150 (5),
69. Mis, Vo, Ven 2157 (1), Gn,
70. Mis, Ven 2168 (2), W,
71. Mis, Vo, Bp, Gn,
72. Mis,
73. Ven 2138 (2),
74. Mis,
75. Mis,
76. Ven 2159 (1),
77. Mis, Vo, Zag,
78. Bp, Ven 2143 (2),
79. Zag (Sim),
80. Vo, W,
81. N. Vo, St. Mark,
82. Vo,
83. Mis, Oxf, Ven 4559 (1),
84. Mis, Vo, Ven 2149 (1),
85. Mis, Vo, Ven 2516 (1),
86. Bp, Ven 2163 (1), Berl,
87. Mis, Vo, Bp, Ven 2163 (3), Oxf,
N Rentg, Med. Mil, Laffr,
88. Mis, Ven 4561 (1),
89. Oxf,
90. Oxf,
91. W,
92. Mis, Ven 2140 (1), Böhm, Szomb,
Stockholm, Athen,
93. Mis, Vo, Ven 2145 (2), Par,
94. Ven 2151 (1), Bp, Oxf, Szomb,
95. Mis, Vo, Bp, Oxf, So, Stockholm,
96. Mis, Vo, Ven 2162 (1), Athen,
Bres,
97. Bp,
98. Vo,
99. Mis,
100. Mis,
101. Ven 2144 (1),
102. Mis, Ven 2144 (1),
103. Mis, Oxf, Zag,
104. Mis, Vo,
105. Mis, Vo, Ven 2161 (3), Bp, Oxf,
- 6, 1. Mis,
2. Mis, Vo,
3. Vo,
4. Mis, Ven 2431 (1), Dresd,
5. Ven 2432 (3),
6. Mis, Vo,
7. Mis,
8. Ven 2130 (1), Bp,
- 7, 1. Mis, Vo, Bp, Lon, Gn,
- 8, 1. Bp,
2. Mis, Ven 2222 (1),
- 9, 1. Bp, Zag (Sim.),
2. Mis,
3. Oxf,
4. Oxf,
5. Oxf,
6. Athen,
7. Mis, Vo, Ven 2172 (5), Par, Haag,
8. Mis, Oxf,
9. Mis, W,
10. Vo,
11. Vo, Ven 2214 (1),
12. Mis, Vo, Ven 2216 (13), Bp, W,
Oxf, Gn, Lon, Zag,
13. Mis, Vo, Ven 2215 (4), N Rentg,
14. Vo,
15. Mis,
16. Mis, Ven 2214 (12), W, Oxf, Zag,
17. Mis, Vo, Ven 2215 (11), W, Bp,
Feuard, Oxf,
18. Mis, Vo, Ven 2210 (10), W, Par,
Roma, Feuard, N Rentg,
19. Mis, Vo, Ven 2213 (4), W, Par,
Berl,
20. W, Bp, Feuard, Osijek,
21. Mis, Ven 2219 (4), ÉRI, Dresd,
N Rentg,
22. Mis, Vo, Ven 2220 (14), Weif,
23. ÉRI,
24. Bp,
25. Oxf,
26. Ven 2217 (1), Bp, Lon, N Rentg,
27. Mis,
28. Mis,
29. Mis, Vo, Ven 2211 (2), W, Oxf,
30. Mis, Vo, Ven 2218 (2), Bp, Lon,
Gn, Laffr, N Rentg, Oxf,
31. Mis, Vo, Bp, Laffr,
32. Mis, Ven 2212 (1), Bp, Oxf, Laffr,
N Rentg,

33. Mis, Vo, Ven 2221 (1), Bp, Oxf,
Par, N Rentg,
34. Mis, Lon,
35. Mis,
36. Lon, Parma,
- 10, 1. Mis, Vo, Ven 2229 (1), Bp,
2. Vo, Bp,
- 11, 1. Mis,
2. Mis, Vo, W, Laffr, Par, Vat,
- 12, 1. Vo, Ven 2229 (2), Oxf, Gn, Vat,
2. Münch,
3. N. Vo, Madrid,
- 13, 1. Mis,
2. Mis, Vo,
3. Mis,
- 14, 1. Gn, Weif,
2. Tanini,
- 15, 1. Mis, Vo, W, Laffr, Bres,
2. Ven 2259 (1), Laffr,
3. Ven 2252 (1),
4. Vo, Haag,
5. Zagr,
6. Vo,
7. Mis, Vo, Zagr (Sim), Répássy,
8. Mis, Ven 2253 (1),
9. Mis, Vo, Ven 2260a (1), Holl-
schek,
10. Mis, Ven 2255 (2) Feuard,
11. Mis, Vo, Ven 2256 (5),
12. Mis, Vo, Ven 2259 (1), St. Flor,
Lawrence,
13. Vo,
14. Mis, Ven, 2258 (1),
15. Vo,
16. Mis, Ven 2260 (1),
16, 1. Mis,
2. Mis, W,
3. N. Vo, Genf,
- 17, 1. Mis,
2. Ven 2267 (1), Stockholm,
3. Mis, Vo,
4. Mis, Vo, Ven 2261 (2), Bp, Oxf,
Gn, Par, Firenze, Karlsruhe,
5. Ven 2262 (1),
6. Mis, Vo, Ven 2263 (3), Bp, Lon,
Laffr, Firenze,
7. Mis, Vo, Ven 2264 (1),
8. Mis, Vo, Ven 2265 (2), So,
9. Mis, Vo, Ven 2266 (4),
10. W,
11. Mis,
12. Lon, Vat,
13. Oxf,
14. Mis,
15. Győr,
16. Mis, Oxf,
17. N. Vo, Grenoble,
18. Bp, Oxf,
19. W,
20. Mis,
21. Mis, Vo,
22. Zagr,
23. Mis,
24. Vo,
- 18, 1. Mis, Ven 2274 (1),
2. Laffr,
3. Ven 2274 (3),
4. Vo,
5. Mis, Ven 2268 (1),
6. So,
7. Noss,
8. Mis, Vo, Ven 2270 (1), Roma,
Gotha, Firenze,
9. Mis, Vo,
10. Mis, Vo, W, Bp,
11. W, Bp,
12. Ven 2276 (1), W,
13. Vo, Ven 2269 (1),
14. Ven 2275 (1),
15. Ven 2271 (1),
19, 1. Ven 2278 (1),
20, 1. Mis, Bp,
2. Mis, Zagr,
3. Mis,
4. Vo, Zagr,
5. Mis, Hollschek,
6. Mis, Ven 2234 (1), W, Bp, Gotha,
7. Mis, Vo,
8. Mis, Vo, Ven 2280 (1), Oxf, Böhm,
9. Mis, Vo, Oxf, Roma,
10. Mis,
11. Mis, Vo, Bp, Oxf,
12. Mis, Vo,
13. Oxf, Laffr,
14. Roma,
15. Mis,
16. Mis, Vo, Bp,
17. Ven 2279 (1),
21, 1. Mis,
2. Mis, Vo,
3. Mis, Vo,
22, 1. Zagr,
2. Mis, Vo,
3. Mis, Vo, Ven 2300 (6), Oxf, Lon,
4. Mis, Vo, Bp, Par,
5. N. Vo, Madrid,
6. Oxf,
7. Roma,
8. Mis, Vo, Ven 2303 (1), Vat, Weif,
Oxf, W,
9. Mis,
10. Vo, Bp,

11. Oxf,
 12. Mis, Ven 2307 (1), Bp,
 13. Vo,
 14. Mis, Vo, N Rentg,
 15. N. Vo, Antwerpen,
 16. Vo,
 17. Ven 2302 (1),
 18. Vo, Bp,
 19. Mis, Oxf, St. Flor, Győr,
 20. Mis, Vo, Ven 2304 (1),
 21. Mis, Vo,
 22. Mis, Vo, W, (22?: 30?: Ven 2296 (2), Oxf),
 23. Mis, Vo, W, Bp, Szomb (23?: 31?: Ven 2299 (2), Oxf, Lon),
 24. Mis, Vo, Ven 2302 (3), Bp, Weif, W, N Rentg, Osijek, Lon,
 25. Mis, Vo, Ven 2304 (3), W, Oxf,
 26. Mis, Vo, Bp, (26?: 32?: Ven 2309 (2), Oxf, Lon),
 27. Mis, Vo, W, Szomb, Stockholm, (27?: 33?: Ven 2312 (4), Oxf, Lon),
 28. W,
 29. Berl,
 30. Bp, (30?: 22?: Ven 2296 (2), Oxf),
 31. Mis, (31?: 23?: Ven 2299 (2), Oxf, Lon),
 32. Bp, (32?: 26?: Ven 2309 (2), Oxf, Lon),
 33. Vo, (33?: 27?: Ven 2312 (4), Oxf, Lon),
 34. Vo,
 35. Mis, Ven 2343 (4),
 36. Mis,
 37. Mis, Ven 2294 (1), Parma,
 38. Bp, W,
 39. Ven 2305 (1), Lon,
 40. Oxf, Mis,
 41. Mis, Vo, Ven 2314 (1), Stockholm, Feuard,
 42. Mis,
 43. Vo,
 44. Ven 2308 (1),
 45. Mis, Vo, Ven 2297 (1),
 46. Mis, Ven 2298 (1), W, Weif,
 47. Mis, Bp, Böhm,
 48. Mis, Oxf, Ven 2306 (1),
 49. Mis, Vo, Ven 2310 (1), Gotha,
 50. Mis, Vo, Weif, W, Bp, ÉRI, Par, Haag, Oxf,
 51. Egger,
 52. Vo, Weif,
 53. Oxf, Gotha,
 54. Vo,
 55. Mis, Vo, Ven 2315 (2), Bp, Berl, Lon,
 56. Mis,
 57. Ven 2305 (1),
 58. Ven 2301 (1), Bp, Oxf, Zagr,
 59. Mis, Vo, Bp, W, Berl,
 60. Mis, Vo, Bp, W, Oxf,
 61. Mis,
 62. Mis, Vo, Lon, Oxf,
 63. Mis, Ven 2317 (1),
 64. Par,
 65. Mis, Vo, Ven 2318 (1),
 66. W,
- 23,
1. Mis,
 2. Mis, Vo,
 3. Mis, Bp, Oxf, Laffr, Roma,
 4. Mis, Vo, Noss, Zagr, Leipzig,
 5. Mis, Noss
 6. Mis, Ven 2370 (2), Bp, Oxf,
 7. Mis, Vo,
 8. Vo, Ven 2325 (1), Bp, St. Flor,
 9. Oxf,
 10. Bp,
 11. Ven 2326 (1),
 12. Par, Suttg, Bologna,
 13. Mis, Oxf,
 14. Weif,
 15. Mis,
 16. Mis, Oxf, Halász,
 17. N. Vo (23?),
 18. Mis, Vo, Ven 2331 (1),
 19. Mis,
 20. Vo,
 21. Ven 2364 (1), Bp,
 22. Vo, W, Weif,
 23. N. Vo (17?),
 24. Mis, Vo,
 25. Mis,
 26. Vo,
 27. Mis, Vo, Ven 2346 (1),
 28. Ven 2340 (1),
 29. Mis, Ven 2328 (1),
 30. Mis, Bp, Oxf,
 31. Mis,
 32. Mis, Vo,
 33. Mis, Vo,
 34. Milch,
 35. Bp, ÉRI,
 36. Mis,
 37. Oxf,
 38. Ven 2361 (1),
 39. N Rentg,
 40. Ven 2338 (1),
 41. Mis, Vo, Ven 2323 (3), Oxf, ÉRI, Par,
 42. Vo,

43. Mis, Vo, Ven 2338 (5), W, Lon,
Oxf, Weif, Gotha,
44. Mis,
45. N. Vo, Grenoble,
46. Mis, Bp,
47. Mis, Vo, Ven? (2), W, Oxf,
48. Vo,
49. Mis, Vo, Ven 2349 (4), Bp,
50. Mis, Vo, Ven 2361 (2), Bp, W,
ÉRI, Oxf,
51. Mis, Vo, Ven 2365 (8), Bp, W, ÉRI,
52. Mis, Vo, Ven 2371 (2), Bp,
53. Mis,
54. Vo,
55. Vo, Haag,
56. Ven 2363 (2), Milch,
57. Vo,
58. Oxf, Zagr (Sim.),
59. Mis, Vo, Berl,
60. Vo, Ven 2358 (1),
61. Mis,
62. Vo, Bp, ÉRI, Stockholm, (62?;
—?: Ven 2434 (4), + 2324 (2),
63. Mis, Vo, Bp, W, (63?), Szomb,
Oxf, Ven 2339 (4),
64. Ven 2347 (1), Oxf, Münch,
65. Mis, Vo, (65?; 75?: Ven 2357 (2),
66. Mis, Ven 2440 (1), W, N Rentg,
67. Mis, Vo, Ven 4567 (1),
68. Mis, Vo, Ven 2348 (7), Bp, W,
Par, N Rentg, Oxf, Gotha, Stock-
holm,
69. Mis, Vo, Par, Lon, St. Flor,
Dresd,
70. Ven 2362 (5), W, ÉRI, Lon,
71. ÉRI, Lon, (71?; 78?: Oxf),
72. (72?; 79?: Ven 2354 (1),)
73. Vo,
74. Vo,
75. Vo,
76. Mis, Ven 2353 (3),
77. Mis, Vo, Bp, Par,
78. (78?; 71?: Oxf),
79. (79?; 72?: Ven 2354 (1),)
80. Ven 2351 (1),
82. Mis,
83. Vo,
84. Ven? (7),
85. Mis, Vo, N Rentg,
86. Vo, Ven 2332 (1),
87. Mis,
88. Mis,
89. Mis, Oxf, Par,
90. Oxf,
91. Vo, W, Oxf,
92. Vo,
93. Mis, N Rentg,
94. Mis, Vo,
95. Lon,
96. Vo,
97. Ven 2345 (1),
- 97a. Basel (Stan),
98. Zagr (Sim),
99. Mis, Vo, Ven 2341 (1), Lon,
100. Mis,
101. Ven 2368 (2),
102. Mis, Vo, Ven 2335 (1),
103. Mis, Vo, Ven 2356 (1),
104. Oxf.
105. Mis, Vo, Ven 2340 (2),
106. Mis, Vo, Ven 2463 (1), Par,
Weif, W, Stockholm,
107. Mis, Vo, Ven 2359 (1), Lon, Weif,
108. Ven? (2),
109. Mis, Vo, Ven 2329 (3), Oxf, Weif,
110. Mis, Vo, Ven 2333 (2), Weif,
Gn, Zagr (Sim.),
111. Mis, Vo, Ven 2343 (1), Bp, W,
Oxf, St. Flor,
112. Mis, Vo, Ven 2350 (4), W, So,
113. Mis, Bp,
114. Mis, Ven, 2367 (3),
115. Mis, Vo, Ven 2355 (1), St. Flor,
116. Par,
117. Lon, Gn, St. Flor,
118. Vo,
119. Mis, Gotha,
120. W,
121. Vo, Bp, Zagr,
122. Mis, Vo,
123. Vo,
124. Mis, Vo,
125. Bp, Dresd,
126. Basel, (Stan.)
127. Vo,
128. Feuard,
129. Mis,
130. Mis,
131. Mis,
132. Mis, Vo, Lon,
133. Ven 2336 (2),
134. Mis,
135. Mis, Vo, Ven 2334 (2), Bp, Oxf,
136. Mis, Vo, Ven 2352 (1), Bp, Oxf,
Weif,
137. Mis, Vo, Ven 2369 (3), Lon, Weif,
Feuard,
138. Mis, Vo, Ven 2372 (3), Lon, ÉRI,
Lincoln,
139. Vo,
140. Ven 2353 (1),
141. Ven 2337 (1),

142. Bp, Par, N Rentg,
143. Vo,
144. Oxf,
145. Mis,
146. Mis, Ven 2360 (2),
147. Mis, Vo, Oxf, Münch,
148. ÉRI,
149. Mis, Vo, Schotten (3085),
150. Vo,
151. Zagr, Feuard,
152. Mis,
153. Mis,
- 24, 1. Lon,
2. Weif,
3. Vo, Lon,
- 25, 1. Ven 2435 (1), Oxf,
2. Vo, Oxf, Lon, Berl, Weif,
3. Mis, Vo, Bp, W, Lon,
- 26, 1. Vo,
2. Vo, Ven 2467 (1), Zagr,
3. Oxf,
4. Mis,
5. Oxf,
6. Mis,
7. Mis,
8. Mis, Weif, Milch, Strassb,
9. Mis,
10. Ven 2473 (1), Gotha,
11. Mis, Ven 2429 (3), Zagr,
12. Mis, Vo, N Rentg,
13. Modena,
14. Mis, Vo,
15. Mis,
16. Vo,
17. N. Vo, Recamier,
18. Zagr,
19. Par, Modena,
20. Mis, Vo,
21. Mis,
22. Lakos,
23. (23?; 28?; N. Vo, Kopenhagen),
24. Vo,
25. Bp,
26. Mis, Ven 2462 (1),
27. Zagr (Sim.)
28. (28?; 23?; N. Vo, Kopenhagen),
29. Mis,
30. Mis, Ven 2444 (1), Bp, Zagr (Sim.),
31. Vo,
32. 32?; 23?; 28?; N. Vo, Kopenhagen),
33. Ven 2422 (1),
34. Vo,
35. Bp,
36. Zagr,
37. Vo,
38. Mis,
39. Bp, Stockholm,
40. Mis, Vo, Ven 2409 (12), Bp, W,
41. Mis, Vo, Ven 2413 (10), Bp, W, ÉRI, Oxf,
42. Mis, Vo, Ven 2416 (18), Bp, W, Lon, Oxf,
43. Mis, Vo, Ven 2423 (10), Bp, W, Lon, Oxf,
44. Mis, Vo, Ven 2426 (11), Bp, W, Oxf,
45. Mis, Ven 2443 (12), Bp,
46. Vo,
47. Mis, Vo,
48. Oxf,
49. Mis, Vo, Ven 2451 (1), W, Oxf, Par, Hollschek,
50. Mis, Vo, Ven 2451 (2), + 2443 (12), W, Par, Oxf, Lon,
51. Mis, Vo, Ven 2451 (8), Bp, ÉRI, Par, Lon, Pettau,
52. Mis, Vo, Ven 2462 (12), + 2461 (1), Bp, Lon, Oxf,
53. Mis, Vo, Ven 2471 (15), Bp, Par, Lon, Oxf,
54. Mis, Vo, Ven 2478 (6), Bp, W, Oxf,
55. Ven 2408 (1),
56. Mis, Vo, Ven 2441 (2), Lon,
57. Mis, Vo, Ven 2438 (1), Bp,
58. Mis Vo,
59. Vo, Ven 2459 (1),
60. Mis, Vo, Ven 2469 (1), Bp,
61. Mis, Vo, Ven 2477 (4), Bp, ÉRI, Lon,
62. Mis, Vo, Ven 2483 (1), W,
63. Vo,
64. Mis,
65. Vo, Ven 2960 (1),
66. Ven 2410 (1),
67. Mis, Ven 2415 (1),
68. N Rentg,
69. Ven 4569 (1),
70. Mis, Vo, Ven 2431 (3), Bp, Oxf,
71. Mis, Vo,
72. Mis, Vo, Ven 2450 (15), Bp, W, Oxf,
73. Mis, Vo, Ven 2461 (18), Bp, W, Oxf, Lon, Dresd,
74. Mis, Vo, Ven 2472 (8), Bp, W, Zagr,
75. Mis, Ven 2479 (3), Bp,
76. Vo, Ven 2437 (2), Bp, Oxf,
77. Bp Oxf,
77. Bp, Oxf,

78. Ven 2460 (3), Bp,
79. Mis, Ven 2468 (2), W, Oxf,
80. Mis, Vo, Ven 2482 (3), Bp, Oxf,
81. Vo,
82. Mis,
83. Vo,
84. Vo,
85. Vo,
86. Cornaggia,
87. Ven 2443 (1), Bp,
88. Mis,
89. Mis, Ven 2452 (1),
90. Mis,
91. Mis, Vo, Ven 2458 (4),
92. N. Vo, Bottacin,
93. Mis, Vo, Ven 2376 (1),
94. Mis,
95. Mis, Ven 2457 (2), Zagr,
96. Ven 2436 (1), Oxf,
97. Mis,
98. Ven 2447 (1),
99. Mis, Vo,
100. Ven 2475 (1),
101. Mis,
102. Bp,
103. Ven 2433 (2),
104. Vo, Ven 2427 (1), Bp, Oxf,
105. Vo,
106. Mis, Bp,
107. W, Lawrence,
108. Ven 2433 (3), Oxf,
109. Mis, Vo, Ven 2445 (1),
110. Mis, Vo, Ven 2453 (12), Bp, W,
Oxf,
111. Mis, Vo, Ven 2464 (4), W,
Avignon,
112. Mis, Vo, Ven 2474 (5), Bp, W,
Oxf, So,
113. Ven 2480 (1), Zagr,
114. Mis,
115. Bp,
116. Mis,
117. Mis, Ven 2484 (3), Bp,
118. Mis, Ven 2466 (1),
119. Ven 2411 (1),
120. Mis,
121. Oxf,
122. Mis,
123. Berl,
124. Mis,
125. N. Vo, Trient,
126. Mis, Ven 2448 (1),
127. Bp, Zagr,
128. Zagr (Sim.),
129. Bp,
130. Mis,
131. Vo, Bologna,
132. Ven 2454 (1),
133. Mis,
134. Mis, Oxf, Gotha,
135. Oxf, N Rentg,
136. W, Leipzig,
137. Ven 2442 (1), Oxf,
138. Zagr,
139. Bp, ÉRI (Prhovo),
140. Mis, Gotha,
141. Mis, Bp,
142. Ven 4572 (1), Oxf,
143. Ven 4570 (1),
144. Mis,
145. Oxf,
146. Ven 2481 (2),
147. Mis,
148. Mis, Vo, W,
149. Mis, Vo, Répassy,
150. Vo, Ven 2456 (1),
151. Feuard,
152. Mis, Vo, W,
153. Zagr,
154. Mis, Vo,
155. Mis, Vo,
156. Mis,
157. Vo, Ven 2485 (1),
158. Ven 2455 (1), Oxf,
159. Vo, Bp,
160. Mis, Gn,
161. Vo, Bp,
162. Vo,
163. Mis,
164. Par,
165. Ven 2465 (1), Oxf,
166. Mis,
167. Vo, Bp, Oxf,
168. Mis, Vo, Ven 2413 (1),
169. Mis, Ven 2414 (5),
170. Vo,
171. Vo,
172. Vo, Ven 2406 (1),
173. Ven 2407 (1),
174. Mis, Vo, Ven 2412 (2), Oxf,
175. Mis, Vo, Bp,
176. Mis, Vo, Ven 2430 (1), +2412 (2),
Bp, Weif, Lon, Oxf,
177. Mis, Vo, Ven 2424 (2), Bp, W,
178. Mis, Vo, Ven 2425 (5), Bp, W,
Weif, Lon, Oxf, Par, N Rentg,
Berl,
179. Mis,
180. Vo,
181. Mis, Vo, Ven 2429 (1), + 2419 (3),
182. Vo, Ven 2428 (1), Oxf, Feuard,
183. Mis, Vo, Ven 2446 (1),

184. Ven 2420 (1),
185. Mis, Ven 2421 (1), Athen
186. Laffr,
187. Vo, Ven 2414 (1), Weif,
188. Mis, Vo,
189. Mis,
190. Ven 2470 (1),
191. Vat,
192. Mis, Weif,
193. W,
- 27, 1. Zagr (Sim). Ven 2546 (1)
2. Pápa,
3. Mis, Oxf,
4. Mis, Ven 2818 (1),
5. Ven 2547 (2),
6. Ven 2520 (1), Bp,
7. Mis, Ven 2529 (1), Bp,
8. Mis, Vo, Ven 2535 (2), Oxf,
9. Mis, Lon, Oxf,
10. Mis, Vo, Ven 2574 (1), W, Oxf,
11. Mis, Vo, Ven 2513 (7), Bp, Oxf,
N Rentg,
12. Mis, Vo, Ven 2525 (2), Weif, Lon,
13. Vo, Bp,
14. Mis, Vo, Ven 2521 (3), W, Bp,
15. Mis, Vo, Ven 2526 (6), Bp, Oxf,
N Rentg,
16. Mis, Vo, Ven 2533 (1), Bp,
N Rentg,
17. Mis, Vo, Ven 2536 (5), + ? (1),
W, Bp, Oxf, Weif, Par, St. Flor.,
18. Mis, Vo, Ven 2541 (1), Bp, Oxf,
N Rentg,
19. Mis, Ven 2552 (2), Weif, Oxf,
20. Bp,
21. Ven 2546 (1), Dresd,
22. Bp, N Rentg, Kolozsvár,
23. N. Vo, Trient,
24. Oxf,
25. Vo,
26. N. Vo, Trient,
27. Mis,
28. Mis,
29. Mis,
30. Bp, Oxf,
31. Vo, Roma,
32. Mis, Vo, W, Bp,
33. Mis,
34. Vo,
35. Mis, Bp, Brux,
36. Mis, Vo,
37. Weif, Zagr,
38. Bp,
39. N. Vo, Ruen,
40. Weif,
41. Mis,
42. Ven 2517 (2),
43. Mis, Vo,
44. Vo,
45. Mis, Ven 2540 (1),
46. Vo,
47. Mis, Vo, Ven 2524 (1),
48. Mis, Ven 2534 (1),
49. Ven 2528 (1),
50. Bp,
51. Mis, Ven 2518 (1), Bp,
52. Ven 2542 (1),
53. Ven 2545 (1),
54. Mis,
55. Ven 2827 (1),
56. Mis, Vo, Ven 2516 (1), 2813 (13),
+ 2568 (2), W, Oxf, Weif, Lon,
57. Mis, Ven 2523 (1), Bp, Par,
58. Oxf,
59. Mis, Vo, Ven 2458 (2), Bp, Lin-
coln, W,
60. Mis, Vo, Bp, Pettau,
61. Mis, Vo, Ven 2513 (2), Bp, Oxf,
So, Vat, St. Flor,
62. Mis, Vo, Ven 2557 (1), W, Oxf,
Lincoln, Ivanac,
63. Mis, Vo, Ven 2543 (1), Lincoln,
Haag,
64. Mis, Vo, Ven 2543 (1), + 2551 (3),
Oxf, Lon,
65. Mis,
66. Gn,
67. Ven 2516 (1), Oxf, Lon,
68. Ven 2516 (1),
69. Mis,
70. Mis, Bp,
71. Vo,
72. Gn,
73. Vo,
74. Mis, Ven 2525 (1), Oxf,
75. Oxf,
76. Mis,
77. Mis, Gn,
78. Mis, Vo,
79. Mis, Vo, Ven 2532 (1), Oxf,
80. Mis, Vo, Ven 2549 (3), Bp, Athen,
81. Mis, Vo, Ven 2544 (3),
82. Vo, Ven 2553 (1),
83. Mis, Vo, W,
84. Vo,
85. N. Vo, Udine,
86. Mis,
87. Vo, Ven 2538 (1),
88. Mis, Ven 2550 (1),
- 28, 1. Mis, Vo, Lakos, Stuttg. N. Rentg,
2. Mis, Vo, Ven 2594 (9), Bp, Lon,
Oxf,

3. Mis, Vo, Ven 2595 (20), Bp, Lon, Oxf, ÉRI, St. Flor,
4. Mis,
5. Mis, Vo, Bp. Lon, Par, Dresd, Haag,
6. Vo,
7. Ven 2295 (1), Par, Zagr,
8. W,
9. Mis,
10. Mis, Vo,
11. W,
12. Mis,
13. Mis,
14. Mis,
- 29, 1. Mis, Vo, Lon, St. Flor,
- 30, 1. Mis, Ven 2597 (2), Oxf, N Rentg,
2. Mis, Vo, Ven 2598 (2), N Rentg,
3. Ven 2602 (2),
4. Mis, Vo,
5. Vat,
6. Mis, Vo, Ven 2597 (11), Bp, W, Oxf,
7. Mis, Vo, Ven 2598 (15), + 2608 (1), Bp, W, Lon, Osijek, Pettau Oxf,
8. Mis, Ven 2599 (6), Bp, Lon, W, Oxf, Zagr, Osijek,
9. Mis, Bp,
10. Oxf, Laffr,
11. Bp,
12. Ven 2603 (1), Oxf,
13. Vo,
14. Ven 2602 (1),
15. Mis,
16. Mis, Vo, Bp,
17. Mis, Ven 2598 (1), Oxf,
18. Mis, Vo, Ven 2600 (9), Bp, Oxf,
19. Oxf,
20. St. Flor,
21. Mis, W,
22. Mis, Vo, Ven 2601 (1), Oxf, Gotha,
23. Oxf,
24. Ven 2604 (2),
- 31, 1. Vo,
2. Mis, Vo, Ven 2589 (12), Bp, W, Lon, Haag,
3. Mis, Vo, Ven 2592 (2), Bp, W, Lon, Haag,
4. Vo,
5. Mis,
6. Mis, Ven 2590 (1),
7. Mis, Vo,
8. Mis, Vo, Ven 3587 (13), Bp,
9. Mis, Vo, Ven 2591 (5), Bp, Lon,
10. Mis, Ven 2588 (3), Bp,
11. Mis, Vo,
12. Mis, Vo, W,
13. Vo,
14. Lincoln,
15. Ven 2593 (3),
- 32, 1. N. Vo, Basel,
2. Mis, Vo, Ven 2607 (5), W,
3. St. Flor,
4. Vo, Bp, Cornaggia,
5. Mis, Vo, Ven 2605 (2),
- 32a, 1. Mis, Vo, Ven 2505 (2),
- 33, 1. Mis, Vo, Ven 2612 (1), Mp, Oxf,
2. Mis, Vo, Ven 2611 (2), W, Lon,
3. Mis,
4. Mis, Vo, Bp,
5. Vo,
6. Zagr,
7. Ven 2609 (1), Bp,
8. Mis,
9. Mis, Roma,
10. Mis, Vo, Ven 2610 (1), Bp, Oxf,
11. Ven 2611 (1),
- 34, 1. Vo,
2. Mis, Vo, Ven 2660 (3), Bp, W, ÉRI, Zagr, ÉRI (Prhovo), Weif, Gn, St. Flor, Laffr, Bologna, Cornaggia, N Rentg, Feuard, Noss, Kobnitz,
3. Mis, Vo, Ven 2661 (1),
4. Vo, Ven 2663 (1), Lon,
5. Mis,
6. Mis,
7. Mis, Vo, Ven 2662 (2), Weif, Laffr,
- 35, 1. Mis, Münch,
2. Ven 2664 (1),
3. N. Vo, Kopenhagen,
- 36, 1. Frankfurt,
2. Mis,
- 37, 1. Mis, Vo, N Rentg,
2. Mis, Vo, Ven 2749 (1), W, Zagr, Gn,
3. Zagr,
4. Mis,
5. Mis, Vo, Ven 2750 (2), Bp, Lon, Vat,
6. Mis, Vo, Weif,
- 38, 1. Mis, Vo, Ven 2790 (2),
2. Mis, Vo, Bp, ÉRI,
3. Mis,
4. Mis,
5. Mis, Vo, Ven 2789 (5), Oxf,
6. Mis,
- 39, 1. Mis, Vo, Ven 2791 (1), Berl,
2. Mis, Vo, Bp, Oxf,
- 40, 1. Mis, Vo, Ven 2796 (5), W, Bp, Oxf, St. Flor, Lon, Weif, Ivanac,

- 41, Laffr, Gotha, Par, Dresd, Gn,
Fehérvár,
2. Mis, Bp, Noss, Niklovits,
3. Mis, Vo, Par, Cornaggia,
4. Mis, Vo, W, Oxf, Zag, Vat,
1. Zag,
2. Mis, Vo, Ven 2811 (3), Bp,
3. N. Vo, Genf,
4. Mis,
5. Ven 2823 (1),
6. Mis, Vo, Ven 2832 (1), Bp,
7. Vo,
8. N. Vo, Mölk,
9. Mis, Vat, Firenze, Lincoln,
10. Lon,
11. Mis,
12. Ven 2828 (2),
13. Zag,
14. Cornaggia,
15. Bp,
16. Mis, Ven 2818 (1),
17. Mis, Vo, ven 2809 (16), Bp, W,
Oxf, Lon, ÉRI, Répássy, N Rentg,
18. Mis, Vo, Ven 2817 (29), Bp, Oxf,
Lon, Par, So, N Rentg,
19. Mis, Vo, Ven 2827 (11), Bp, W,
Oxf, Lon, N Rentg,
20. Mis, Vo, Ven 2833 (17), Bp, W,
Oxf, Weif, Par, Lon, N Rentg,
Szomb,
21. Mis, Vo, Ven 2838 (5), Bp, W,
Oxf, Weif, Par, Lon, ÉRI,
22. Mis, Vo, Ven 2849 (8), Bp, Oxf,
Lon,
23. Mis, Vo, Ven 2816 (2), Bp, W,
Szomb,
24. Mis, Vo, Ven 2822 (7), Bp, Oxf,
Lon, Par, Gotha, N Rentg,
25. Mis, Vo, Ven 2831 (3),
26. Mis, Vo, Ven 2837 (9), Bp, W,
Oxf, Lon, Par,
27. Mis, Ven 2842 (3), Bp, ÉRI, N
Rentg,
28. Mis, Vo, Ven 2855 (14), Bp, W,
Oxf, Lon, Par, ÉRI (Prhovo),
Dresden
29. Vo,
30. Vo,
31. Vo, W,
32. Vo,
33. Vo,
34. Vo, Bp, W,
35. Mis, Ven 2810 (1), W, Oxf, Milch,
36. Mis, Vo, W,
37. Mis, Oxf, Gotha,
38. Vo,
39. Mis, Vo, Ven 2839 (1) + 2810 (1),
W, Gn, Weif, St. Flor, Leipzig,
Schulek,
40. Mis, Lincoln,
41. Mis, Bp, Vat, Berl,
42. Mis, Vo, Ven 2856 (1), W, Laffr,
43. Vo,
44. Mis,
45. Vo,
46. Ven 2850 (1), Gotha,
47. Ven 2856 (1),
48. Vo, Bp,
49. Mis, Vo,
50. Vo,
51. Lakos,
52. Ven 2829 (1),
53. Vo,
54. Vo,
55. Mis, Oxf, Lon, Karlsruhe,
N Rentg,
56. Mis, Bp, St. Flor, N Rentg,
57. Mis, Ven 2821 (1),
58. Mis,
59. Vo,
60. Vo, Ven 2813 (1),
61. Ven 2854 (1), Bp,
62. Ven (?) 1,
63. Mis,
64. Mis, Vo, Ven 2819 (1),
65. Mis,
66. Milch,
67. Lon, Firenze
68. Mis, Vo,
69. Mis,
70. Lon,
71. Ven ? (1),
72. Weif,
73. Mis, Oxf,
74. Vo, Oxf,
75. Mis, W, Par, Gn, St. Flor,
N. Rentg,
76. Mis, Vo, Ven 4587 (1), Bp,
77. Mis, Vo, Ven 2825 (9), W, Bp,
Oxf, Gn,
78. Mis, Vo, Ven 2834 (1), Bp, Oxf,
79. Lon,
80. Mis, Vo, Bp, W, Oxf, Par,
N. Rentg,
81. Lon,
82. Vo, Ven 2829 (1),
83. Mis, Oxf,
84. Mis, Vo, Oxf,
85. Mis, Vo, Bp, Oxf, Par,
86. Mis, Vo, Oxf,
86. Mis, Vo, Oxf,
87. Vo, Bp, Oxf, Vat, Weif,

88. Mis,
 89. Zagr,
 90. Münch, Feuard,
 91. Mis, Vo, Bp, Kolozsvár,
 92. Mis, Vo, Bp,
 93. Mis,
 94. Mis, Vo, Ven 2813 (1), Oxf,
 95. Mis,
 96. Oxf, Vat,
 97. Mis, Bp,
 98. Mis,
 99. Vo, Cornaggia,
 100. Modena, Lincoln, ÉRI
 101. Zagr,
 102. Mis, Ven 2852 (1),
 103. ÉRI,
 104. Oxf, Modena,
 105. Mis, Vo, Ven 2844 (1),
 106. Mis, Weif, Leipzig,
 107. Mis, Vo, Ven 2826 (2), Roma,
Vat, Lon, Szomb,
 108. Mis, Ven 2835 (1), Vo, Bp, Oxf,
 109. Mis, Vo, Ven 2841 (2), Bp, ÉRI,
(Prhovo), W, Par,
 110. Mis, Ven 2826 (1), Bp, Vat,
 111. Mis, Vo,
 112. Oxf,
 113. Ven 2836 (1), Oxf,
 114. Mis, Vo, Ven 2844 (1), Bp, Oxf,
 115. Mis, Vo, Bp,
 116. Mis, Zagr,
 117. Oxf,
 118. Mis, Vo, Ven 2815 (1), W, Lon,
 119. Mis, Vo,
 120. Feuard,
 121. Ven 2846 (1),
 122. Mis,
 123. Mis,
 124. Mis, Vo, Oxf,
 125. Oxf, Ven 2845 (1), W, Weif,
 126. Bp,
 127. Mis, Bp, Oxf,
 128. Mis, Weif,
 129. Oxf,
- 42.
1. Mis,
 2. Mis, Ven 2870 (1),
 3. Mis, Vo, Lon, Bp, Par, Oxf, ÉRI
(Prhovo), Weif, Haag,
 4. Mis, Vo, Oxf, Par,
 5. Mis, Vo, Ven 2898 (1),
 6. Mis, Vo, Bp, W, Lon, Par, Gn,
Oxf, Münch, Haag, Modena,
 7. Mis, Oxf, Par, Haag,
 8. Mis, W,
 9. Bp, W, Oxf,
 10. Modena,
11. Oxf,
 12. Oxf,
 13. Bp,
 14. Vo,
 15. Vo, Bp, Modena,
 16. Vo, Bp, Weif, Gn,
 17. Mis,
 18. W,
 19. Mis, Ven 2883 (1),
 20. Mis,
 21. Mis,
 22. Vo, Bp,
 23. Par,
 24. Vo, Ven 2869 (16), Bp, W, Oxf,
ÉRI,
 25. Vo, Ven 2881 (25), Bp, W, Oxf,
Gotha, (25?; 37?: N Rentg),
 26. Mis, Vo, Ven 2891 (13), W, Bp,
Oxf, (26?; 38?: N Rentg; Bresl),
 27. Mis, Vo, Ven 2897 (16), W, Bp,
Lon, Mus. Vind, Oxf, Par, ÉRI,
Bresl,
 28. Mis, Vo, Ven 2906 (7), Bp, Oxf,
Lon, (28?; 39?: Par),
 29. Mis, Vo, Ven 2915 (15), Bp, W,
Oxf, Lon, St. Flor, (29?; 40?:
N Rentg, Dresd),
 30. Mis, Oxf, Zagr,
 31. Mis,
 32. Mis, Bp,
 33. N. Vo, Lyon,
 34. Mis, Ven 2894 (1),
 35. Mis, Ven 2900 (2),
 36. Vo, Bp, Lon,
 37. Vo, Bp, (37?; 25?: N Rentg),
 38. Vo (38?; 26?: N. Rentg, Bresl),
 39. W (39?; 28?: Par),
 40. Vo, (40?; 29?: N Rentg, Dresden),
 41. Mis, Berl,
 42. Mis, Vo,
 43. Mis, Bp, (43?; 46: Oxf),
 44. Mis,
 45. Weif,
 46. Mis, Vo, (46?; 43?: Oxf),
 47. Vo, Oxf, Weif,
 48. Vo, Bp,
 49. Vo,
 50. Vo, Ven 2909 (1), Bp, Oxf, Gn,
 51. Weif,
 52. Vo, Ven 2872 (1),
 53. Ven 2909 (1),
 54. Vo,
 55. Ven 2872 (1),
 56. Mis, Oxf,
 57. N Rentg, Gotha,

58. Mis, Vo, Ven 2877 (12), Bp, W,
N Rentg, Haag, Weif, Pettau,
59. Mis, Vo, Ven 4588 (1), Bp,
60. Mis, Vo, Bp, W, Oxf, Par, Weif,
61. Mis, Vo, Bp, Oxf, Zagr, So, Berl,
62. Mis, Vo, W, Oxf, Bp, St. Flor,
Dresden,
63. Mis, Vo, Bp, W, Oxf, Lon, Par,
64. Mis,
65. N. Vo, Correr,
66. Mis,
67. Oxf, Par,
68. Mis, Ven 2873 (1),
69. Weif,
70. N. Vo, St. Mark,
71. Mis, Vo, Ven 2910 (3), Gotha,
Haag, Pécs,
72. Oxf, Lon,
73. Mis, Vo, Ven 2899 (1), Gotha
74. Mis, W, Bp, Feuard,
75. Mis,
76. W,
77. Mis, N Rentg,
78. Oxf,
79. St. Flor,
80. Vo, Berl,
81. Mis, Ven 2878 (1),
82. Mis, Ven 2902 (1), Feuard.
Bologna,
83. Mis, Vo, Bp, W, N Rentg,
84. Mis, Vo, Bp, W, (84?: 95?: Oxf),
85. Mis, Vo, Bp, W, ÉRI (Prhovo),
Lon, Par, (85?: 96?: Oxf, N
Rentg),
86. Mis, Vo, Bp, W, Oxf, N Rentg,
Dresden,
87. Mis, Vo, Ven 2903 (2), Bp, Lon,
N Rentg, (87?: 97?: Oxf),
88. Mis, Bp, Oxf, (88?: 97?: Lon),
89. Mis, Vo, Oxf, N Rentg,
90. Mis, Vo, Bp,
91. Mis, Vo, Bp, W, N Rentg, (91?:
98?: Oxf),
92. Mis, Ven 2901 (2), W, Oxf,
93. Mis, Vo, Ven 2911 (1),
94. Mis, Vo, W, ÉRI, (94?: 99?:
Oxf, Lon, Dresden),
95. Vo, Bp, (95?: 84?: Oxf,
96. Vo, Bp, (96?: 85?: Oxf, N Rentg),
97. Vo, Bp, W, (97?: 88?: Oxf, Lon),
98. Vo, (98?: 91?: Oxf),
99. Vo, ÉRI, (99?: 94?: Oxf, Lon,
Dresden),
100. Mis, Vo, Bp, W,
101. Vo, W,
102. Mis, Vo, W, Vat,
103. Lon,
104. Vo, Bp,
105. Mis,
106. Ven 2887 (1),
107. Mis, Vo, Bp,
102. N. Vo, Basel,
109. Vo,
110. Vo, Bp, Stöhr,
111. N. Vo, Kopenhagen
112. Mis, Bp, W, Oxf,
113. Mis,
114. Mis, Vo, Ven 2867 (1), Bp, Oxf,
Lon, Roma,
115. Mis, Vo, W, ÉRI, Leipzig,
116. Zagr,
117. Mis,
118. Ven 2876 (2), Oxf, N Rentg,
119. Lon,
120. Mis, Vo, Ven 2920 (1),
121. Mis,
122. Ven 2880 (2), Oxf,
123. Lon,
124. Mis, Oxf,
125. Mis,
126. Mis, Oxf,
127. N. Vo, Kopenhagen,
128. N Rentg,
129. Lon,
130. Mis, Ven 2875 (1), Bp,
131. Mis, Bp,
132. Oxf, Jónás,
133. Mis, Vo, W, Weif,
134. N Rentg, Dresd,
135. Vo, W, Bp, Oxf, Gotha,
136. Mis, Vo, Bp, Oxf,
137. Mis, Vo, Bp, W, Oxf, Weif,
138. Mis,
139. Mis,
140. Mis, Ven 2912 (1), Zagr,
141. Mis, Ven 2919 (1),
142. Mis, Szomb,
143. Bp,
144. Mis, Vo, Gn,
145. Mis,
146. Mis,
147. Mis, Vo, Lon, St. Flor, Pécs,
148. Mis, Ven 2879 (1),
149. Mis, Bp, W, N Rentg,
150. Mis, Bp, W, Oxf,
151. Mis, Vo, Ven 2905 (1), Bp, Weif,
152. Mis, Oxf, ÉRI, N Rentg,
153. Mis, Bp,
154. Mis, Par,
155. Mis, Vo,
156. Oxf,

157. Mis, Modena,
 158. Mis, Vo, Ven 2890 (1), W,
 159. Laffr,
 160. Mis,
43. 1. Vo,
2. Mis, Vo, Athen,
3. Lon,
4. Oxf,
44. 1. Mis, Vo, W, Oxf, Weif, St. Flor,
2. Mis, Vo, Ven 2956 (2), Oxf, Zagr,
Parma,
3. Ven 2964 (1), Gn,
4. Mis, Vo, Ven 2963 (1), Oxf,
5. Feuard,
6. Mis,
7. W (stan.),
8. Ven 2598 (1),
9. Ven 2957 (1),
10. Mis, Vo, Bp,
11. Mis,
12. Mis, Vo,
13. Mis, Vo,
14. Mis,
15. Lon,
16. Mis, Vo,
17. Ven 2955 (1), Oxf, Lon, Laffr,
18. Mis, Lon, Parma,
19. Vo, Ven 2962 (1), Oxf,
20. Vat, Karlsruhe,
21. Mis, Vo, Feuard,
22. Vo, Ven 2956 (1), Gn,
23. Ven 2960 (1), Berl,
24. Bp, Lon,
25. Vat,
26. Mis,
27. Vo,
28. Mis, W,
29. W. Oxf, Firenze,
30. Mis, Vo, W, Par, Zagr, Vat,
31. N. Vo, Roumeguere,
32. Par, Weif,
33. Mis,
45. 1. Bp,
2. Lon,
3. Vat,
4. Vo, Bp,
5. Bp, Lon, Ivanac,
6. Mis, Vo, Ven 2956 (2), Lon, Laffr,
Naviile,
7. Mis,
8. Vat,
9. N. Vo, Gotha,
10. Bp,
11. Lon,
46. 1. Oxf,
2. Ven 2954 (1),
47. 1. Ven 2969 (1),
2. Mis, Fehérvár,
3. Mis, Wo, W, Oxf, Lon, Gn, Weif,
Jónás,
4. Ivanac,
5. Mis, Oxf,
6. Mis, Ven 2966 (1), W, Frank-
furt, Strassb,
7. Mis, Bp,
8. Mis, Vo, Weif,
9. Mis, Ven 2967 (2), Vat,
48. 1. Mis, Vo, Ven 2964 (4), Oxf, Lon,
Par, Gn, Ivanac,
2. Mis, Vo, Lon,
3. Mis,
4. Mis, W, Berl,
49. 1. Vo,
2. Mis, Vo, Feuard,
3. Mis, Vo, Ven 2948 (1),
4. Ven 2949 (1),
5. Weif,
6. Mis, Vo, Bp, Bologna, Feuard,
7. Mis, Oxf,
8. Mis, Vo, Bp, Gotha,
9. Mis,
10. Avignón,
11. Bp, Par, Pápa,
12. Vo,
13. Ven 2951 (1),
14. Mis,
15. Milch,
16. N. Vo, Correr,
17. Ven 2952 (2),
18. Vo,
19. Horvát,
20. Mis,
21. Ven 2950 (1),
50. 1. Mis, Vo, Gn,
2. Mis, Vo, Ven 2954 (1),
3. Mis, Vo, Noss,
51. 1. Vo, Ven 2973 (1), ÉRI (Prhovo),
2. Mis, Vo, Ven 2973 (14), Bp, Oxf,
W, Lon, Laffr,
3. Mis, Vo, N Rentg,
4. Mis, Vo, W,
5. Vo, Ven 2972 (5), Oxf, Lon,
N Rentg,
6. Vo, Gotha, Parma,
52. 1. Mis,
53. 1. Ven 3006 (1),
2. Mis, Ven 3011 (1), Bp, Weif,
Oxf, Laffr,
3. Mis, Vo, Ven 3016 (1), Bp, W,
Oxf, So,
4. Mis,
5. Mis, Ven 3009 (2), Gn,

6. Mis. Vo, Ven 3024 (1), Oxf, Med.
Mil,
7. Mis,
8. Mis, Vo, W, Laffr, (8?; 20?: Bp,
Oxf,)
9. Mis, Vo, Ven 3006 (1), Bp, Oxf,
10. Mis, Vo, W, Oxf, Lon, Feuard,
11. Mis, Vo, Ven 3017 (7), Bp, Oxf,
Feuard, N Rentg, Lincoln,
12. Mis, Vo, Ven 3021 (6), Bp, Oxf,
Weif, Par, St. Flor, Stuttg,
13. Mis, Vo, N Rentg,
14. Mis, Ven 3004 (1), Weif, Zagr,
15. Mis, Vo, Bp, W, Lon, St. Flor,
Stockholm,
16. Mis, Zagr,
17. Mis, W,
18. Mis, Ven 3020 (2), Oxf, Zagr,
19. Mis, Vo, Ven 3025 (2), Bp, W,
Lon, Par, Weif, St. Flor, Zagr,
N Rentg,
20. (20?; 8?: Bp, Oxf,)
21. Bp,
22. Ven 3018 (1),
23. Roma, Leipzig,
24. Mis,
25. Mis, Ven 3022 (1),
26. Zagr,
27. Vo,
28. Ven 3005 (1),
29. Mis,
30. Vo,
31. Ven 3003 (1), Zagr,
32. Mis, Oxf, Lon,
33. Mis,
34. Oxf,
35. Mis, Vo, Ven 3002 (1), Lon, Weif,
36. Mis, Vo, W, Oxf, Lon, Laffr, So,
37. Mis, Ven 3004 (1),
38. Oxf,
39. Mis, Bp,
40. W,
- 40a. N. Vo, Basel,
41. Mis, Bologna,
- 41a. N. Vo, Baden,
42. Mis,
43. Mis, Vo,
44. Mis,
45. Mis, Vo, Ven 3001 (1), Oxf,
46. Ven 3008 (3), Dresd, Strassb,
47. Ven 4594 (1), Bp, Halász,
48. Vo,
49. Vo, Ven 3023 (1), Bp, W, Oxf,
50. Mis, Bp,
51. Mis Vo, Ven 3005 (2), Oxf, Lon,
Laffr,
52. Mis, Oxf, N Rentg,
53. Mis,
54. Vo,
55. Mis, Vo, Ven 3026 (6), Oxf,
55a. N. Vo, Pichler,
56. (56?; 57?: Oxf,)
57. St. Flor (57?; 58?: Oxf),
58. Vo,
59. Vo, Bp,
60. Mis,
61. Mis,
62. Mis, Vo, Ven 3027 (1),
63. Vo, Ven 3015 (2), W, Weif, ÉRI,
Athen,
64. Vo,
65. Mis, Vo,
66. W, (Stan),
- 66a. N. Vo, Palermo,
67. Oxf,
68. Vo,
69. Oxf,
70. Ven 3013 (1), Oxf,
54. 1. Mis, Vo, Ven 3047 (1), Oxf,
2. Mis, Vo, Ven 3046 (14), Bp, W,
Oxf, Lon, Feuard,
3. Mis,
4. Mis, Vo, Ven 3048 (8), Par,
Laffr, Vat,
55. 1. Mis, W,
2. Ven 3050 (1),
3. Mis, Oxf,
4. Vo, Ven 3049 (1), Bp, W, Par,
56. 1. Mis, Vo, Ven 3051 (1), Laffr,
57. 1. Mis, Vo,
2. Mis, Oxf, Lon,
2a. N. Vo, Grenoble,
3. Par,
4. Ven 3078 (11),
5. Mis, Ven 3079 (1), Lon, Lincoln,
6. Mis, Vo,
7. Bp,
8. Mis, Ven 3112 (2),
9. Mis,
10. Mis, Ven 3079 (11), Bp,
11. Mis,
12. Mis, Vo, Ven 3071 (2), Oxf,
13. Vo, Oxf,
14. Ven 3079 (1),
15. Vo,
16. Vo,
17. Mis, Vo, Ven 3084 (6), Bp, Oxf,
18. Vo, W,
19. Ven 3090 (1),
20. Mis,
21. Mis, Ven 3107 (1),
22. Ven 3083 (1),

23. Stockholm,
24. Vo,
25. Feuard,
26. Mis,
27. Ven 3077 (1),
28. Mis, Ven 4598 (1),
29. Mis, Vo, Ven 3081 (2), Bp, Oxf,
Par,
30. Mis, Vo, Ven 3095 (1), Oxf, Par,
N Rentg,
31. Ven, 3110 (1),
32. Mis, Vo, Bp, W, ÉRI, St. Flor,
N Rentg,
33. Mis, Vo, Ven 3091 (6), Bp, Oxf,
Par,
34. Mis, Vo, Ven 3096 (10), Oxf,
Lon,
35. Mis, Vo, Bp, W, Oxf, Par, N
Rentg,
36. Mis, Vo, Ven 3103 (13), Bp, W,
Lon, ÉRI, Répássy,
37. Mis, Vo, Ven 3108 (10), Bp, W,
Oxf,
38. Mis, Vo, Ven 3069 (1), Bp,
39. Mis,
40. Ven 3092 (1), ÉRI,
41. Mis, Ven 3113 (1), W, Stöhr,
42. W,
43. Mis, Vo, Lon,
44. Ven 3070 (4),
45. Mis, Bp,
46. Mis,
47. Vo,
48. Mis, Vo, Ven 3088 (7), Bp, Par,
49. Ven 4699 (1), Bp,
50. Mis, Vo, Ven 3097 (10), Bp, (50?;
58?: Oxf, Lon,)
51. Vo, Ven 3100 (10), Bp, (51?; 59?:
Lon, Par,)
52. Vo, Ven 3104 (9), Bp, ÉRI,
Szomb, (52?; 60?: Oxf, Lon, Par,)
53. Mis, Ven 3109 (1), Oxf, Lon,
54. Mis, Vo, Ven (3070 (2), Oxf,
55. Bp,
56. Lon,
57. Vo,
58. Mis, Vo, (58?; 50?: Oxf, Lon,)
59. Mis, Vo, (59?; 51?: Lon, Par),
60. Mis, (60?; 52?: Oxf, Lon, Par),
61. Vo,
62. Vo, Bp, Lon, Feuard,
63. Mis,
64. Mis,
65. Mis,
66. Mis, Ven 3080 (1),
67. Ven 3086 (3),

68. Mis, Oxf, Vat,
 69. Vo,
 70. Mis, Vo, Bp,
 71. Mis, Vo, Ven 3093 (1), Bp, W,
ÉRI,
 72. Mis, Ven 3114 (1), W,
 73. Lon,
 74. W (Stan),
 75. Ven 3105 (1),
 76. Mis,
 77. Mis, Ven 4597 (1), Oxf, Zagr,
 78. Mis, Ven 4600 (1), Oxf,
 79. Mis, Vo, Ven 3098 (1),
 80. Ven 3101 (2),
 81. Mis, Ven 3105 (1),
 82. Mis, Vo, Ven 3067 (5), Oxf, Par,
N Rentg,
 83. Mis, Ven 3075 (1), Oxf,
 84. Vo, Ven 3082 (1),
 85. Vo, Ven 3074 (1), Par,
 86. Mis, Vo, Ven 3111 (1), W,
 87. Mis, Vo, Ven 3079 (14), Bp, W,
ÉRI, Lon, Feuard, Oxf,
 88. Mis, Vo, Ven 3094 (18), Bp, W,
Éri, Lon, Feuard, Oxf, Par, N
Rentg, Répássy,
 89. Mis, Vo, Ven 3115 (19), Bp, W,
Oxf, Lon, Par, N Rentg, St. Flor,
Feuard, Répássy, Szomb, Ver.
Ver, Eberling,
 90. Mis, Vo, Lon,
 91. Oxf,
 92. Vo,
 93. Mis, Vo, Ven 3084 (11),
 94. Mis, Ven 3116 (2), Oxf,
 95. Mis, Ven 3084 (2), Oxf,
 96. Mis, Vo, Ven 3099 (4),
 97. Vo, Ven 3102 (6), W, Oxf, Lon,
Par, Feuard, St. Flor, N Rentg,
 98. Mis, Vo, Ven 3106 (5), W, Oxf,
 99. Mis,
 100. Mis, Vo, Ven 3068 (1),
 101. Vo, Ven 3116 (3), Firenze,
 102. Ven 3068 (1),
 103. Mis,
 104. Ven, 3089 (1), Stockholm,
 105. Mis, Stockholm,
 106. Ven 3675 (1),
 107. Mis,
 108. N. Vo, Grenoble,
58. 1. Lon,
59. 1. Vo, Ven 3236 (4), W, Zagr,
2. Vo, Ven 3239 (10), Bp, Lon,
3. Vo, Feuard,
4. Vo,
5. Ven 3238 (1),

6. Ven 3241 (1), ÉRI,
60. 1. Mis, Vo, Ven 3227 (7), Bp, Lon, ÉRI, N Rentg,
2. Mis, Vo, Ven 3230 (12), Bp, W, Feuard, Szomb,
3. Mis, Vo, Ven 3232 (16), Bp, W, Lon, Roma,
4. Mis, Vo, Ven 3234 (43), Bp, W, Lon, Gn,
5. Vo, Ven 3236 (2),
6. Mis, Ven 3239 (2),
7. Bp,
- 7a. Oxf,
- 7b. ÉRI,
8. Ven 3229 (1),
9. Ven 3235 (1),
10. Ven 3229 (1),
11. Ven 3231 (1), Bp,
12. Ven 3228 (2), Par,
13. Mis,
14. Mis,
15. Zagr,
16. Ven 3240 (1),
17. Mis,
18. Mis, Ven 3233 (2), Laffr,
19. Münch,
61. 1. Mis, Vo, Ven 3211 (7), Par, St. Flor, Gn,
2. Mis, Ven 3216 (17), Bp, W, St. Flor,
3. Mis, Ven 3219 (4), Gn,
4. Mis, Vo, Ven 3220 (6), Bp, N Rentg, Gn,
5. Mis, Vo, Ven 3221 (28), Bp, W, Lon, Par, N Rentg,
6. Mis, Vo, Ven 3223 (8), W, Gn, Vat,
7. Mis,
8. Mis,
9. Mis,
10. Ven 3226 (1),
11. Vo, Ven 3218 (1),
12. Ven 3225 (1),
13. Ven 3213 (2),
14. Vo,
15. Vo, Ven 3218 (1),
16. Ven 3214 (1),
17. Ven 3212 (2),
18. Zagr,
19. Mis,
20. Mis, Ven 3222 (5), Bp,
21. Mis, Gn,
22. Mis, Vo, Ven 4604 (1),
23. Ven 3217 (1),
24. Vo,
25. Vo, Ven 3212 (1),
26. Ven 3224 (1),
27. Mis, Vo, Ven 3217 (9), Gn,
28. Vo,
29. Ven 3224 (1),
30. Vo, Ven 3215 (1),
31. Bp,
32. Mis, Lakos,
62. 1. Mis, Ven 3206 (3), Oxf,
2. Mis, Vo, Ven 3207 (3), Oxf,
3. Mis, Vo, Ven 3208 (6), Par, Vat,
4. Vo, Ven 3209 (1),
5. Mis, Ven 3210 (1),
63. 1. Ven 3306 (3),
2. Mis, Ven 3315 (1), Weif,
3. Mis, Ven 3305 (2), Bp, Weif, St. Flor,
4. Mis, Ven 3307 (2), Bp, Lincoln,
5. Mis, Ven 3308 (2), Bp,
6. Mis, Roma,
7. Mis, Ven 3313 (1), Bp,
8. Mis, Ven? (1), Ver. Ver, Lon,
9. Mis, Ven 3316 (1),
10. Bp,
11. Berl,
12. Firenze,
13. Mis, Bp,
14. Noss,
15. Ven? (1),
16. Mis,
17. Vo,
18. Mis,
19. Mis, Vo, Bp,
20. Ven, 3312 (1), Bp,
- 20a. Oxf,
21. Mis, Ven 3314 (1),
22. Mis, Ven 3310 (1),
23. Mis, Vo, W,
24. W,
25. Mis,
26. Mis,
27. Vo,
28. Vo,
64. 1. Ven 3309 (1)
2. Mis, Ven 3316 (8), W, Paris, Gotha, Noss, Kolozsvár,
3. Mis, Vo, Ven 3317 (3),
4. Mis,
5. Mis, Ven 3318 (1), Modena,
6. Mis,
65. 1. Mis,
2. Vo, Weif,
3. W,
4. Mis,
5. Mis, Vo, Ven 3255 (1),
6. Mis, Vo, Bp, Répássy,
7. Mis,
8. Mis, Ven 3268 (1),
9. Szomb,

10. Mis, Ven 3263 (2),
11. Ven,
12. W,
13. So,
14. Vo,
15. Mis,
16. Mis, Vo, Ven 3253 (5), Bp, W, St.
Flor, Ver. Ver,
17. Mis, Vo, Ven 3254 (5), Bp, Weif,
Lon, Par,
18. Mis, Vo, Ven 3256 (1), Bp, W,
Lon, Par, Zagr,
19. Mis, Vo, Ven 3259 (1), Bp, W,
Lon, Par, Roma
20. Mis, Vo,
21. Mis, Vo, Ven 3262 (2), N Rentg.
22. Mis, Ven 3265 (5),
23. Mis, Vo, Ven 3266 (13), Bp, St.
Flor, ÉRI, Lon,
24. Ven 3261 (1),
25. Ven 3258 (1), St. Flor,
26. Mis, Bp,
27. Mis, Ven 3260 (1), W, Zagr,
28. Vo, W, Weif, ÉRI, Niklovits,
29. W, Gotha,
30. Vo, W, Weif,
31. Ven 3264 (1),
32. Lincoln,
33. Mis,
34. Mis, Vo, Ven 3267 (1), Lon,
35. Vo, Ven 3262 (1), Bp,
36. Ven 3267 (1), Bp,
37. Vo, Bp, Zagr, So,
38. Athen,
39. Mis, Vo,
40. Mis,
41. Mis, Ven 4608 (1), Lon,
42. Mis,
43. Mis, Vo,
44. Mis,
45. Mis, Vo,
46. Mis, Vo, Bp, Lon,
47. Mis, Vo, Par, Lon, Lawrence,
48. Mis, Bp,
49. Bp, Lon,
50. Mis, Ven 3273 (1), Bp, W, Vat,
51. Mis, Ven 3273 (2), Bp, W,
52. Vo,
53. Mis, Vo, Ven 3270 (1) + 4609 (1),
Bp, W, Lon, Stockholm, Bresl,
54. Mis,
55. Mis, Ven 3271 (2), Bp, Lon,
56. Mis, Ven 3271 (1), Weif,
57. Bp, Weif,
58. Mis, Vo,
59. Mis, Vo, Ven 3272 (1),

66. 1. Mis, Vo, Ven 3333 (2), Weif,
2. Mis, Vo,
3. Ven 3334 (1),
67. 1. So,
2. Mis, Ven 3347 (1),
3. Mis, Vo, Ven 3346 (1),
68. 1. Mis, Vo, Ven 3336 (3), Bp,
2. Mis, Vo,
3. Mis, Vo, Ven 3337 (4), W,
4. Mis,
5. Mis,
6. Zagr,
7. Mis,
69. 1. Mis, Ven 3376 (1), Par,
2. Mis, Vo, ÉRI, N Rentg, W,
3. Bp, St. Flor, Lon,
4. Weif, Gn, Par, Lon, St. Flor,
5. Ven 3375 (1),
6. W,
7. Mis, Niklovits,
8. Mis, Lon, Ivanac,
9. Bp,
10. Vo, Ven 3377 (3), Niklovits,
11. Vo, Ven 3377 (1),
12. Ven 3379 (1), Berl.
13. Zagr,
14. Vo,
15. Mis,
70. 1. Mis,
2. Mis,
71. 1. Ver, Ver,
2. Mis, Ven 3533 (1),
3. Mis, Vo,
4. Haag,
5. Mis, Vo, Weif, Bp, Stóhr,
6. Mis, Vo, Ven 3532 (4), Bp, W,
Par, Lon, So,
7. Mis,
8. Ven 3544 (1),
9. Mis, Vo, Ven 4623 (1),
10. Haag,
11. Par,
12. Bp, Zagr,
13. Mis, Ven 3552 (1),
72. 1. Mis, Vo, Bp, ÉRI (Prhovo),
2. Mis, ÉRI,
3. Mis,
4. Ven 3432 (1),
5. Mis,
6. Horvát,
73. 1. Vo,
2. Dresd,
3. Mis, Vo, Weif, W, Bp,
4. Mis, Vo,
5. Ven 3547 (1),
6. Bp, Oxf,

7. Mis, Vo, Dresd,
8. Laffr,
9. Ven 3555 (1),
10. Ven 3537 (10),
11. Ven 3548 (2),
12. W,
13. Mis,
14. Vo, Bp,
15. Zagr,
16. Mis,
17. Mis,
18. Mis, Vo,
19. W,
20. Mis,
21. Mis,
22. Mis,
23. Mis,
24. Mis, Vo, Ven 3540 (2).
25. Horvát,
26. Mis, Ivanac.
27. Naville.
28. Mis,
29. Ven 3461 (1),
30. Mis, Ven 3457 (1), +3758 (1), Zagr,
31. Mis, Bp,
32. Mis, Vo, Ven 3525 (4), Par,
33. Ven 3523 (1),
34. Oxf,
35. Mis, Ven 3520 (1), Par,
36. Mis, Vo, Ven 3524 (4),
37. Mis, Vo, Ven 3571 (7),
38. Mis, Vo, Ven 3549 (6),
39. Mis,
40. Mis, Vo, Ven 3511 (1), Szomb,
Brux,
41. Mis, Ven 3515 (2),
42. Mis, Ven 3519 (1), Vo,
43. Vo, Ven 3526 (8), W, Bp, Par,
44. Mis, Vo,
45. Mis,
46. Mis, Vo, Ven 3530 (4), Bp,
ÉRI, Gn,
47. Mis, Vo, Ven 3535 (9), Bp,
Dresd, Roma,
48. Mis, Vo, Ven 3539 (3),
49. Mis, Vo, Ven 3543 (2), Bp, Zagr,
Feuard, Modena,
50. Vo, Par, Lon, Modena,
51. Mis, Vo, Ven 3574 (2), W,
52. Mis, Vo, Bp,
53. Mis, Vo,
54. Mis, Ven 3551 (1), Bp, Zagr,
55. W,
56. Mis,
57. Zagr,
58. Vo,

59. Ven 3531 (2),
60. Vo, Bp,
61. Mis, Vo,
62. Mis,
63. Vo,
64. Mis, Ven 3536 (4), Lon,
65. Mis,
66. Ven 3460 (1),
67. Ven 3516 (1),
68. Ven 3527 (1),
69. Firenze,
70. Lon,
71. Mis, Vo, Ven 3521 (1),
72. Cornaggia,
73. Lincoln,
74. 1. Vo,
2. Par,
3. Mis, Vo, Ven 3513 (1), Weif,
Oxf, W,
4. Ven 3577 (1), W,
5. Mis, Vo,
6. Mis, Vo, Ven 3511 (1),
7. Mis, Vo, Ven 3515 (1),
8. Ven 3523 (1),
9. Mis,
10. Mis, Ven 3530 (4), Berl, Modena,
11. Vo,
12. Mis, Bp,
13. Ven 3543 (1),
14. Mis,
15. Vo, Ven 3512 (2),
75. 1. Vo, Ven 3546 (1),
2. Mis, Ven 3556 (3),
3. Ven 3579 (2), W,
4. Mis, Vo,
5. Vo,
6. Mis,
7. Bp,
8. Mis,
9. Mis, Ven 3543 (1),
76. 1. Mis, Vo,
2. Vo,
3. Mis,
4. Vat,
5. Haag,
6. Mis,
7. Vo, Ven 3421 (1),
8. Ven 3447 (2),
9. Ven 3557 (1), Vat,
10. Vo,
11. Ven 4617 (1), Par, Lon,
12. Mis, Ven 3422 (1),
13. So,
14. Szekszárd,
15. Mis,
16. Mis,

17. Mis,
18. Mis, Feuard,
19. Vo,
20. Ven? (1),
21. Vo,
22. Mis, Vo, Bp,
23. Bp, Weif,
24. Vo,
25. Mis, Vo, Laffr, Gn,
26. Mis,
27. Mis, St. Flor,
28. Vo, Gn,
29. Mis,
30. Mis, Vo, Bp, W,
31. Mis, Ven 3405 (1),
32. Bologna,
33. Mis, Vo, Ven 3435 (2),
34. Mis, Vo, ÉRI,
35. Mis, Vo, Ven 3455 (1), Lon,
36. Vo,
37. Mis,
38. Mis, Vo, Bp, Gn,
39. Mis, Vo,
40. Mis, Weif,
41. Mis, Vo, Ven 3434 (2),
42. Avignon,
43. Bp,
44. Mis, Lon,
45. Ven 3434 (1), Bp,
46. Bp,
47. Mis, Vo,
48. Mis, Ven 3436 (1), Gn,
49. Mis, Vo, Ven 3795 (1); Bp,
50. Mis, Ven 4615 (1), Bp, W, Par,
51. Vo,
52. Mis,
53. Vo, Ven 3449 (1), Cornaggia,
54. Milch,
55. Bp,
56. Mis,
57. Berl,
58. Vo,
59. Ven 3402 (1),
60. Vo,
61. Vo, Ven 3451 (1),
62. Mis, Vo, Ven 3402 (1),
63. Vo,
64. Roma,
65. Gn,
66. Vo,
67. Mis,
68. Vo,
69. Ven 3396 (2),
70. Ven 3403 (2), Bp,
71. Mis, Vo, Ven 3423 (1), Laffr, Lon,
Athen,

72. Vo, Ven ? (2),
73. Mis, Ven 3419 (1),
74. Mis, Bp, Pécs, Feurd,
75. Mis, Ven 3404 (1), W,
76. Mis, W, Zagor, Med. Mil,
77. Mis,
78. Mis,
79. W, St. Flor,
80. Mis,
81. Mis, Vo, N Rentg,
82. Vo, Esztergom,
83. Mis, Vo,
84. Gn,
85. Mis,
86. Grünhut
87. Mis,
88. Vo,
89. Vo,
90. Vo,
91. Ven 3410 (1),
92. Mis, Vo, Ven 4616 (1), W, Modena,
Lincoln,
93. Mis, Weif, N Rentg,
94. Ven 3445 (1), Vat,
95. Bp, Gn,
96. Mis, Bp, Gn, Laffr,
97. Mis, Weif,
98. Mis, Ven 3430 (1), Bp, Lon,
99. Mis, Bp, Szom,
100. Mis,
101. Ven 3444 (3),
102. Mis, Vo, Lincoln,
103. Mis,
104. Weif, Laffr,
105. Mis, Vo, Ven 3431 (2),
106. Mis, Vo,
107. Mis, Vo, Bp,
- 107a. Cambridge,
108. Mis, Vo,
109. Vo,
110. Mis, Vo,
111. Vo,
112. Ven 3446 (1), Mus. Windob, Par,
113. Mis,
114. Mis,
115. Vo, Ven 3432 (1),
116. Mis, Vo, Ven 3397 (1), W, Gn,
Fehér,
117. Mis, Vo, Ven 3412 (1), W,
118. Mis, Vo, Ven 3412 (3), W, Lon,
Russe, N Rentg,
119. Mis, Vo, Ven 3424 (1), St. Flor,
Weif, Med. Mil,
120. Mis, Vo, Ven 3437 (3), Bp, Lon,
Lincoln,

121. Mis, Vo, W, Laffr, Stockholm,
122. Ven 3420 (1), Egger,
123. Mis, Ven 3448 (1),
124. Gn,
125. Mis, Ven 3398 (1),
126. Ven 3406 (1),
127. Vo,
128. Mis,
129. Ven 3413 (1),
130. Ven 3425 (1),
131. Vo, Ver, Ver,
132. Mis, Vo, W,
133. Mis, Ven 3408 (1), Gn,
134. Bp,
135. Vo,
136. Mis, Haag,
137. Mis, Ven 3399 (1),
138. Mis, Vo, Ven 3407 (1), Berl, Vat,
Med. Mil, Stockholm,
139. Mis, Vo, Ven 3414 (1),
140. Ven 3426 (1),
141. Mis, Vo, Bp, Gn, Ven 4618 (1),
Lon, Feuard,
142. Mis, Vo,
143. Mis,
144. Vo,
145. Mis, Vo, Ven 3400 (2), W, St.
Flor,
146. Mis, Vo, Ven 3409 (3), Bp, Cam-
bridge, Stockholm,
147. Mis, Ven 3415 (8), Bp, W, Weif,
Cambridge, Szomb,
148. Mis, Vo, Ven 3428 (2), Bp, W,
Stockholm, Par,
149. Mis, Vo, Ven 3439 (11), Bp, Par,
Feuard,
150. Mis, Vo, Ven 3452 (2), Bp, Par,
154. Mis, Vo,
155. Mis,
156. Mis, Vo, Bp, Laffr,
157. Mis,
158. Mis, Vo, Ven 3456 (1), Par,
Roma,
159. Vo, Ven 3416 (1),
160. Mis,
161. Ven 3441 (1),
162. Mis, Ven 3442 (1),
163. Ven 3401 (1),
164. Weif, Stockholm,
165. Vo, Vat,
166. Mis, Vo, Bp, Berl,
167. Mis, Vo, W, Lon,
168. Mis, Vo, Bp, W, Par,
169. Mis, Ven 3417 (1), Bp, St. Flor,
Lon,
170. Mis, Vo, W, Par, ÉRI, Athen,
171. Mis, Vo, Ven 3440 (1), Bp, Gn,
St. Flor, Modena,
172. Vo, Ven 3453 (1), Feuard,
173. W (Stan),
174. Ven 3429 (1),
175. Mis, Par,
176. Ven 3443 (1),
- 77, 1. Mis,
- 78, 1. Vo, Brux,
2. Gotha,
- 79, 1. Ven 3564 (10),
2. Mis,
- 80, 1. Weif,
2. Mis, Ven 3564 (5), Weif, Feuard,
Horvát,
3. Vo,
4. Mis, Ven 3574 (2),
5. Vo,
6. Ven 3565 (1), Bp,
7. Vo,
8. Ven 3568 (1),
- 81, 1. Mis, Vo, Ven 3564 (15), Lon,
Par, Gn, St. Flor,
2. Mis, Vo, Ven 3567 (1), + 3569 (1),
+ 3572 (4),
3. Mis, Vo, Ven 3569 (3), Karls-
ruhe,
4. Vo, Ven 3572 (4), Athen,
5. Mis, Ven 3574 (1), W, Weif,
6. Vo,
7. Bp,
8. Zagr,
9. Horvát,
10. Ven 3565 (1),
11. Mis,
12. Ven 3566 (1),
13. Mis, Ven 3570 (2), W,
14. Mis, Ven 3570 (2), Feuard,
15. Ven 3565 (1),
- 82, 1. Mis, Ven 3571 (1),
2. Mis, Bp,
3. Vo, Bp,
4. Mis, Ven 3428 (2),
5. Mis, Vo,
- 82a, 1. Vo,
- 83, 1. Ven 3563 (1),
2. Ven 3562 (1),
3. Mis, Ven 3530 (2), Bp, W,
N Rentg,
4. Mis, Vo, Ven 3535 (1) Horvát,
5. Mis,
6. Vo,
7. Weif,
8. Ven 3531 (1),
9. Mis, Vo,
10. Vo,

11. Ven 3536 (2).
- 84,
 1. Mis,
 2. Bp, Zag, r,
 3. Mis,
 4. Mis, Vo,
 5. Vo, Ven 3581 (1),
 6. Ven 4624 (1), W,
 7. Mis,
 8. Mis, Vo, Ven 3578 (1), Bp, W,
Zagr, Milch, Modena, Ver. Ver,
Stockholm,
 9. Mis,
 10. Mis, Vo,
 11. Vo, Ver. Ver,
 12. Mis, Ven 3580 (1), Laffr,
 13. Mis, Ven 3579 (2), W,
 14. Mis, Vo,
- 85,
 1. Mis, Vo, Ven 3582 (19), Bp, W,
Par, Parma,
 2. N. Vo, Correr,
 3. Bp,
- 86,
 1. Mis, Ven 3583 (1), Lon,
- 87,
 1. Mis,
 2. Mis, Vo, Ven 3604 (1), Weif,
N Rentg,
 3. Mis, Vo, Laffr,
 4. Vo, Ven 3605 (1),
 5. Ven 3606 (1),
- 88,
 1. Mis, Vo, Ven 3624 (1), W, Haag,
 2. Bp,
 3. Mis, Vo, Pécs,
 4. Gn, Naville,
- 89,
 1. W,
 2. Ven 3621 (1),
 - 2a. Oxf,
 3. Mis,
 4. Mis,
 5. Zag, r (Sim.),
 6. Mis,
 7. Mis, Vo, Ven 3622 (4),
 8. Mis,
 9. Mis, Par,
 10. Mis, Vo,
 11. Mis,
 12. Mis, W,
 13. Halle,
 14. Berl,
 - 14a. N. Vo, Antwerpen,
 15. Mis,
 16. Mis, Vo, Ven 3623 (2), Bp, Lon,
Feuard, Gn, Laffr, Firenze,
 17. Mis,
 - 17a. N. Vo, Madrid,
 18. Bp, Weif,
 19. Mis, Vo, Ven 3965 (1), Bp,
 20. Laffr,

21. N. Vo, Esmont,
- 90,
 1. W,
 2. Bp,
 3. Lochhausen,
 4. Vo,
 5. Ven 3627 (1),
 6. Ven 3626 (2),
- 91,
 1. Mis,
 2. Vo,
 3. Vo,
 4. Mis, Gn, N Rentg,
 5. Mis, Vo, Bp, Lon,
 6. Ven 3713 (1), Bp, St. Flor,
 7. Lon,
 8. Mis, Lincoln,
 9. Ven 3512 (1),
- 92,
 1. Ven 3763 (2),
 2. Ven 3704 (1),
 3. Mis, Vo, Ven 3705 (1), W,
 4. Mis,
 5. Mis, Vo,
 6. Mis, Vo, Ven 3701 (1), St. Flor,
 7. Ven 4028 (2),
 8. Ven 3702 (1),
- 93,
 1. Vo, Bp,
 2. Mis,
- 94,
 1. Mis,
 - 1a. Oxf,
 2. Mis,
 3. Vo,
 4. Mis, Laffr,
- 95,
 1. Mis, Lon, Zag, r,
 2. Vo,
 3. Mis,
 4. Répassy,
 5. Mis,
 6. Vo,
 7. Mis, Vo, Ven 3787 (1),
 8. Mis,
 9. Ven 3788 (1),
 10. Vo,
 11. Mis,
 12. Lon,
 13. Vo,
 14. Mis, Vo,
 15. Ven 3792 (1),
 16. Mis,
 17. Mis,
 18. Mis, Lon,
 - 18a. N. Vo, Madrid,
 19. Ven 3793 (1),
 20. Gn,
- 96,
 1. Mis,
 2. Ven 3808 (1), Bp,
 3. Lincoln,
 4. Zag, r,

5. Vo, Ven 3784 (1), Par,
6. Mis, Vo, Ven 3781 (1), St. Flor,
7. Mis, Vo, Ven 3809 (1),
8. Ven 3827 (2),
9. Mis, Ven 3780 (1),
10. Ven 3827 (2),
11. Mis, Ven 3762 (2),
12. Vo,
13. Vo,
14. Mis, Vo,
15. Ven 3870 (1),
16. Mis,
17. Mis,
18. Ven 3750 (4), Modena,
19. Ven 3795 (1),
20. Pápa,
21. Mis,
22. Mis, Vo, Ven 3782 (1),
23. Mis,
24. Vo, Ven 3828 (1),
25. Mis, Zagr,
26. Vo,
27. Ven 3717 (1),
28. Ven 3794 (1),
29. Zagr,
30. Mis, Ven 3737 (2),
31. Ven 3752 (1),
32. N Rentg,
33. Mis, Vo, Ven 3795 (1),
34. Mis, Vo, Ven 3821 (1), Zagr,
- 34a. Zagr,
35. Ven 3718 (1), Firenze,
36. Mis,
37. Mis, Ven 4632 (1),
38. Mis, Vo,
39. Ven 4632 (2), Bp,
40. Mis, Vo, Ven 3829 (2), Zagr,
Dresd,
41. Mis, Ven 3729 (1), Lon, Zagr,
42. Mis, Ven 3752 (1),
43. Mis, Ven 3770 (1), Bp, St. Flor,
Horvát,
44. Mis,
45. Ven 3719 (1),
46. Ven 3740 (1),
47. Mis, Ven 3796 (1),
48. Ven 3783 (1),
49. Mis, Vo, Par, Berl,
50. Mis,
51. Mis,
52. Mis, Vo,
53. Mis,
54. Mis,
55. Vo, Berl,
56. Mis,
57. Mis,
58. Vo,
59. Mis,
60. Mis, Bp,
61. Ven 3797 (1),
62. Ven,
63. Ven 3739 (1),
64. Mis,
65. Zagr,
66. Mis, Ven 3800 (1),
67. Gn,
68. Weif,
69. Bp, Weif,
70. So,
71. Vo, Bp, ÉRI (Prhovo), Zagr
(Sim.),
72. Mis, Ven 3731 (4),
73. Bp,
74. Ven 3774 (1), Lon,
75. Mis,
76. Ven 3822 (1),
77. Mis, Ven 3841 (4), Bp, Weif,
78. Mis, Ven 3722 (1),
79. Mis, Ven 3743 (5), Bp, Lon,
80. Mis, Vo, Ven 3765 (1), Bp, Gn,
81. Mis, Vo, Ven 3786 (5), W,
82. Mis, Vo, Ven 3813 (1), Bp,
83. Mis, Vo, Ven 3832 (4), Bp, W,
84. Mis, Vo,
85. Ven 3730 (1),
86. Mis, Vo, Ven 3754 (6), W,
87. Mis,
88. Mis, Ven 3798 (1),
89. Lon,
90. Mis, Vo, Ven 3720 (3),
91. Mis, Vo, Ven 3742 (13), Bp,
Cornaggia,
92. Mis, Ven 3764 (1), Bp, Roma,
93. Mis, Vo, Ven 3784 (1), Bp, Par,
N Rentg,
94. Mis, Vo, Ven 3812 (2), Bp, W,
95. Mis, Vo, Ven 3830 (9), Bp, Gn,
N Rentg,
96. Mis,
97. W,
98. Mis,
- 98a. Ven 4630 (1),
99. Mis, Ven 3799 (3), N Rentg, St.
Flor, Lincoln,
100. Vo,
101. Mis, Vo, Ven 3721 (2), Laffr,
102. Ven 3742 (1), Zagr,
103. Mis,
104. Mis, Vo,
105. Vo,
106. Ven 3831 (1),
107. Ven 3785 (1),

108. Mis, Ven 3831 (1),
109. Mis, Ven 3775 (2), Zagr,
110. Mis, Ven 3801 (1),
111. Zagr, Noss,
112. Vo,
113. Mis,
114. Mis,
115. Vo, W,
116. Mis,
117. Ven 3766 (1),
118. Vo, Bp,
119. Münch,
120. Bp,
121. Mis, Ven 3802 (1),
122. Mis, Ven 3732 (2), W,
123. Mis, Vo, Ven 3757 (3), Bp, W,
Weif, Szomb, Répássy,
124. Mis, Vo, Ven 3776 (6), Lon,
125. Mis, Vo, Ven 3803 (3),
126. Mis, Ven 3823 (1), Bp,
127. Mis, Vo,
128. Mis, Ven 3723 (1), Bp,
129. Mis, Vo, Ven 3744 (1), Roma,
130. Mis, Vo, Ven 3767 (5), Lon,
Pannonhalma,
131. Mis, Vo, Ven 3787 (4), Bp, Roma,
132. Mis, Vo, Ven 3814 (6), W, Ver.
Ver, Par,
133. Mis, Vo, Ven 3833 (15), Bp, Lon,
Par, Gn, Haag,
- 133a. N. Vo, St. Paul,
134. Mis, Vo,
135. Mis, W,
136. Vo,
137. Ver. Ver, (Stan),
138. Mis, Münch,
139. Ven 4631 (1),
140. Bp, Lincoln,
141. Mis, Vo, W,
142. Ven 3788 (1),
143. Vo,
144. Elberling (Stan),
145. Feuard,
146. Mis, Bp, Lon, Par,
147. Mis, Ven 3760 (1),
148. Mis,
149. Mis, Ven 3725 (2), Ver. Ver
(Stan),
150. Mis, Vo, Ven 3746 (1), Bp, Lon,
- 150a. N. Vo, Senkler,
151. Mis, Vo, Ven 3835 (1), Bp, Pan-
nonhalma,
152. Bp,
153. Mis, Vo, Ven 3733 (8), Fehér,
154. Mis, Vo, Ven 3756 (3), Bp, W,
Gotha, Belgrád,

155. Mis, Ven 3777 (3), Bp, W, Weif.
156. Mis, Vo, Ven 3804 (1), Bp, W, Par,
157. Mis, Vo, Ven 3824 (7), St. Flor.
Roma, Haag, Berl,
158. Mis,
159. Mis, Ven 3424 (1), W,
160. Mis,
161. Vo,
162. Mis, Vo, Ven 4634 (1), Bp,
163. Mis, Vo, Ven 3815 (2), W. N
Rentg,
164. Mis, Ven 3834 (6), Bp, W, Lon,
Weif, Vat, Berl, Münch, Noss,
165. Vo,
166. Mis, Vo, Hrčič,
167. Mis, Vo, Ven 3768 (1),
168. Mis,
169. Vo,
170. Par,
171. Mis, Vo, Ven 3754 (17), Bp, W,
Par, Weif, Vat, Lincoln,
172. Mis, Vo, Ven 3757 (16), Bp, W,
Lon, Berl, N Rengt, Lincoln,
Stuttg,
173. Mis, Vo, Ven 3778 (2), Bp, Par,
Roma, "
174. Mis, Vo, Ven 3805 (6), W,
175. Mis, Vo, Bp, W, Weif,
176. Mis, Vo, Ven 3842 (16), Bp, W,
Lon, Weif, St. Flor, Haag, Dresd,
Stockholm,
177. Mis, Vo, Ven 3726 (18), Bp, W,
Lon, Berl, Pettau, Stocholm,
178. Mis, Vo, Ven 3747 (43), Bp, W,
St. Flor, Berl, Med. Mil, Lin-
coln, Stockholm,
179. Mis, Vo, Ven 3816 (1), + 3769 (44),
Bp, W, Lon, Par, Gn, N Rentg,
Vat, Berl, Lincoln,
180. Mis, Vo, Ven 3789 (36), Bp, W,
ÉRI (Prhovo), Berl, Haag, Szomb,
181. Mis, Vo, Ven 3816 (37), + 4635 (1),
Bp, W, Lon, Berl, Par, ÉRI,
Lincoln,
182. Mis, Vo, Ven 3836 (42), Bp, W,
Lon, Vat, ÉRI. Lincoln, Stock-
holm, Ivanac, Bresl,
183. Mis, Ven 3757 (2) + 3747 (1), Gn,
184. Vo,
185. Mis,
186. Mis,
187. Ven 3760 (1),
188. Mis,
189. Mis, Vo, Ven 4629 (1),
190. Ven 3761 (1), Zagr,
191. Ven 3826 (1), Zagr,

192. Mis, Vo, N Rentg,
193. Vo,
194. Mis, Zagr,
195. Ven 3819 (1),
196. Bp,
197. W,
198. Lon,
199. Mis,
200. Ven 4633 (1), Weif,
201. Mis, Ven 3820 (3), Lepzig,
202. Ven (3839) (1),
203. Mis, Zagr,
204. Mis,
205. Mis, Vo, Bp, St. Flor, (205?; 216?:
Lon, Weif,)
206. Mis, Vo, Ven 3760 (2),
207. Mis,
208. Münch,
209. Lon,
210. (210?; 217?: Ven 3843 (1), Weif,
Vat,)
- 210a. Ven 3727 (1),
211. Mis, Vo, Ven 3771 (1), (211?;
218?: Weif,)
212. Vo, Ven 3771 (1), W,
213. Vo, Stockholm (213?; 219?: Ven
3788 (1)+3791 (6), Lon,)
214. Mis, Vo, Ven 3818 (4), Bp, W,
Lon, Par, Vat, N Rentg, Lakos,
215. Mis, Par,
216. Ven 3736 (1), (216?; 206?: Lon,
Weif,)
217. Mis, Vo, (217?; 210?: Weif, Vat,)
218. Mis, (218?; 211?: Weif,)
219. Mis, Vo, Bp, W, Pettau (219?;
213?: Ven 3781 (1)+3791 (6), Lon,
- 219a. Vo,
220. Vo, Ven 3843 (1), Gn,
221. Par,
222. Ven 3723 (2), Laffr,
223. Mis,
224. Ven 3772 (1),
- 224a. N. Vo, Udine,
225. ÉRI,
- 225a. Ven 3738 (1),
226. Mis, Vo, Ven 3735 (1), Bp,
227. Mis, Ven 3748 (1),+3758 (3),
228. Mis, Vo, Ven 3779 (1), Par,
Stockholm,
229. Mis, Ven 3806 (1),
230. Mis, Vo, Ven 3825 (3), Bp, Lon,
Weif, Lakos,
231. Mis,
232. Mis, Ven 3727 (3),
233. Vo, Ven 3748 (9), Bp, W, Lon,
Weif, Lincoln,
234. Mis, Vo, Ven 3770 (11), Bp, W,
Vat, Berl,
235. Mis, Vo, Ven 3790 (2), Bp, W,
236. Mis, Vo, Ven 3817 (21), W, Berl,
Stuttg,
237. Mis, Vo, Ven 3837 (9), Bp, W,
Lon, Gn, St. Flor,
238. Mis,
239. Mis, Ven 3748 (1), +3750 (4),
+3758 (1),
240. Lon,
241. Mis,
242. Mis,
243. Mis, N Rentg,
244. Mis,
245. Mis, Vo,
246. Gn,
247. Ven 3807 (1),
248. Mis,
249. Ven 3807 (1),
350. Mis, Ven 3825 (1), Bp, Gotha,
251. Vo,
252. Laffr, Münch, Zagr,
253. Vo,
97. 1. W,
2. Ven 3940 (1), Weif,
3. Mis,
4. Vo,
5. W,
6. W,
7. Ven 3905 (3),
8. Vo, Ven 3936 (2),
9. W,
10. Vo, W, St. Flor,
11. Ven 3906 (1),
12. Mis, Vo, Ven 3898 (10), Bp,
13. Mis, Vo, Ven 3903 (23), Bp,
Lon, Haag, Szomb,
14. ÉRI,
15. Mis, Ven 3902 (11), Par, St. Flor,
Dresd,
16. Mis, Vo, Ven 3905 (6), Lon, Par,
Gn,
17. Mis, Ven 3897 (2),
18. Mis, Vo, Ven 3907 (2),
19. Mis, Vo,
20. Mis,
21. Mis,
22. Mis, Ven 3906 (3),
23. Ven 3904 (1),
24. Vo, Bp,
25. Ven 3899 (1),
26. W,
27. Ven 3898 (2),
28. Vo, Ven 3938 (1),
29. Mis,

30. Vo,
 31. Berl,
 32. Vo, Bp,
 33. Mis, Ven 3908 (1),
 34. Ven 3909 (1),
 35. Vo, Ven 3935 (1), Berl,
 36. Mis, Vo, Ven 3937 (1),
 37. Mis, Ven 3938 (1), Bp, Par, Haag,
 38. Mis,
98. 1. Ven 3862 (4), Weif, Münch,
2. Ven 3873 (1),
3. Vo,
4. Vo, Ven 3865 (4), Weif, Feuard,
5. Vo, Ven 3869 (3), Dresd,
6. Mis, Bp, W,
7. Ven 3863 (1),
8. Ven 3864 (1),
9. Ven 3869 (1),
10. Ven 3878 (2),
11. Vo, Ven 3882 (2), Ver. Ver (Stan),
12. Bresl,
13. Ven 3884 (1), Bp, Lon,
14. Vo, Ven 3964 (1), Lon,
15. Firenze,
16. Vo, Ven 3882 (21), Lon, Berl,
Firenze,
17. Ven 3885 (1),
18. Vo,
19. Vo, Ven 3884 (1),
20. Ven 3886 (1),
21. St. Flor,
22. Mis, Ven 4636 (1), Weif, Haag,
23. Lon,
24. Mis, Ven 3880 (2),
25. Mis, Ven 3881 (1),
26. Ven 3879 (1),
27. Bp, Lon,
28. Vo,
29. Mis, Vo, Ven 3868 (1), Lon,
30. Mis, Vo,
31. Mis, Vo, Ven 3875 (1), Münch,
32. Mis, Vo, W, Berl,
33. Mis, Vo, Ven 3865 (40), Bp, W,
Lon, Oxf, Par, Berl,
34. Mis, Vo, Ven 3869 (31), Par, Vat,
Szomb,
35. Mis, Vo,
36. Mis, Vo,
37. Mis, Vo, Ven 3878 (4), W, Lon,
Par,
38. Mis, Vo, Ven 3882 (8), W, Par,
Gn,
39. Ven 3867 (2),
40. Ven 3871 (3),
41. Mis, Ven 3866 (2),
42. Mis, Vo, Ven 3870 (1),
43. Mis, Vo, ÉRI,
44. Mis,
45. Mis, Lon,
46. Vo,
47. Mis, Ven 3884 (1),
48. Mis,
49. Mis, Vo, Ven 3876 (8), W,
50. Ven 3883 (1), Bp, Par,
51. Mis,
52. Mis, Vo, Zag, Gotha, Münch,
53. Ven 3872 (1),
54. Mis, W, Zag,
55. Mis, Vo, Ven 3842 (4), Bp,
56. Mis, Ven 3893 (2), Bp,
56a. Mis,
57. Mis, Ven 3895 (6), ÉRI, Weif,
Zag,
58. Ven 3894 (1),
59. Vo, Gn,
60. Ven 5896 (1),
61. Ven 3895 (1), Haag,
62. Mis, Ven 3889 (1), Basel,
63. Mis, Ven 3888 (2),
64. Vo,
65. Vo, Ven 3890 (4),
66. Mis, Vo,
67. Ven 3891 (2),
99. 1. Mis, Vo, W,
100. 1. Vo, Ven 3853 (1),
2. W (Stan),
3. Bp,
101. 1. Mis, Vo,
2. Mis,
3. Vo, Ven 3957 (1),
4. Vo, Ven 3941 (3), Lon, St. Flor,
5. Mis, Vo, Ven 3946 (3), Weif,
6. Mis, Lon,
7. Mis, Vo, Ven 3951 (2), Bp, W,
St. Flor,
8. Mis, Vo, Ven 3959 (1), + 3955 (6),
Bp, W, Lon,
9. Mis, Vo, Bp, Lon, N Rentg,
10. Mis, Vo, Ven 3942 (2),
11. Mis, Vo, Ven 3947 (2),
12. Mis, Vo, Bp,
13. Mis, Vo, Ven 3952 (6), Bp,
14. Mis, Vo, Ven 3956 (3), Bp, W,
Laffr, Lon, Par,
15. Mis, Vo, Ven 2960 (6), W,
15a. Bp, Par,
16. Vo,
17. Mis,
18. Mis, Vo, Lon,
19. Mis, Ven 3961 (1),
20. Mis, Par,
21. Ven 3945 (1),

22. Mis, Ven 3949 (1),
23. Mis, Vo,
24. Noss,
25. W,
26. Ven 3958 (1),
27. Mis,
28. Ver. Ver,
29. Vo, Bp,
30. Vo,
31. Vo, Ven 3950 (4), Bp, W,
32. Vo, Ven 3953 (2), Bp,
33. Vo, Ven 3954 (1), Bp, Lon, Weif,
34. Vo, Ven 3955 (5), W, Lon,
N Rentg,
35. Mis,
36. Weif,
37. Mis,
- 37a. Athen,
38. W,
39. Zagr,
40. Bp, Zagr,
41. Mis, Bp, Zagr,

42. Mis,
43. Vo,
44. Vo, Ven 3942 (1),
45. Mis, Ven 3949 (1), Bp, W, Vat,
46. Vo,
47. Vo, Ven 3962 (2), W, Lon,
48. Mis,
49. Mis, Bp, Zagr,
50. Mis, Vo, Münch,
51. Bp,
52. Mis,
53. Bp, Zagr,
54. Ven 3944 (1), W,
55. Vo,
56. Lon,
57. Mis,
58. Vo,
59. Bp,
60. Vo, Ven 3963 (2), W,
61. Mis, Bp, Zagr,
62. Szomb.

Alföldi András.

A damnatio memoriae alkalmazása Caligula egyik dupondiusán.

Ismert tény, hogy a római császárok halála után istené avatása, a „consecratio“ mily nagy jelentőséggel bírt s rendkívüli hatással volt a római császárkultusz, a császárkori római vallás kialakulására.

A római császárkori történet alakulására pedig a priori döntő befolyással volt. Ez azonnal nyilvánvalóvá válik előttünk, ha a római monarchia megalakulásának első mozzanataira visszatekintünk. Hiszen már Augustus, ki Julius Caesárt istenné avattatta s ezen apotheózis által, mint az első divus törvényes utóda — a „divi filius“, mint magát a pénzekre és egyéb közfeliratokon nevezi — alapozta meg hatalmát. Tulajdonképen ez nem is új dolog, hiszen már az első Ptolemaeus is hasonlóképen legitimáltatta hatalmát, Nagy Sándor istenné avatása által.

A nagy előd apotheozisa tehát a monarchiák megalapításánál és annak további fejlődésében, nemcsak a tisztelet és kegyelet jele csupán, hanem politikai számítás is, mert ez az utódot már előre az isteni előd glóriájával övezte.

Az istenné avatott uralkodó kegyelele alapkő abban az új császárkultuszban, amely által Julius Caesar és Augustus egy megújódott vallást adtak a római népnek, mert így Julius Caesar, mint Augustus a bomladozó római imperium reorganizálásában és uralmuk megszilárdításában nagymértékben támaszkodtak a nép vallásos érzületére, melyet minden eszközzel megerősíteni is igyekeztek. Az ősi római vallást azonban a maga egészében visszaállítani már nem lehetett. De a császárkultuszon alapuló, megújított római vallás éppúgy támasza lett évszázadokon át az állami életnek, mint az ősi római vallás támasza volt a köztársasági élet nagyságának.

A római császárkultusz által a következő századokban az állam és a vallás harmonikus egységben olvadt össze. A templomok, császárszobrok és oltárok, melyek az egész birodalomban a hozzájuk tartozó kultuszokkal Augustus, majd pedig utódaik dicsőségét hirdették, azok az ünnepek és játékok, melyek folyton az ő tiszteletüket újították meg, azok a papi testületek, melyeknek egyetlen teendője az isteni császár és családja kultusza volt, nemcsak az ő személyét tették a vallási élet középpontjává, hanem személye által az egész birodalom intézményeit fonták össze oly sikerrel, hogy ezek elválaszthatatlan kapcsolatot képeztek a már széthullni készülő elemek közt. A hatóságok, katonák, polgárok a császárra és az Ő intézkedéseire esküdtek, a birodalom népei az isteneik közé sorozták őket, sőt, mint egyetlen közös istenüket, a legnagyobb tiszteletben részesítették, kinek oltáránál kötötték szövetséget. A császárok képmásai a szentélyektől kezdve a hadijelekig mindenütt megtalálható volt s előttük királyok és fejedelmek borultak le. S ha mindehhez hozzávesszük, hogy Julius Caesar óta a birodalom pénzein is az ő képmásait láthatjuk, megértjük, hogy még az olyan nagy császárok is, mint amilyenek Vespasianus, Nerva, Traianus, Hadrianus Antonius Pius és Marcus Aurelius voltak, akik a keleti kényuraktól felfogásban nagyon távol állottak, mégis szívesen vették a kultuszt, mert átlátták annak nagy politikai jelentőségét. A tömérdek császárképmás által az uralkodó valósággal mindenütt jelenvalóvá lett, még az óriási birodalom legtávolabbi zugában is.

Azonban a nagy császárok tiszteletére elrendelt apotheozissal szemben a senatusnak és a római népnek meg volt az a joga, hogy a rossz emlékezetű uralkodókat „damnatio memoriae“-ra ítéltette. A d. m.-ra ítélt császár nevét az emlékekről és közfeliratokból kivésték, illetve kikalapácsolták s így nevét átadták a feledésnek.

Egy elhúnyt császár nevének ilyképen való törlése tehát azon kegyelettel és tisztelettel állt éles ellentétben, amelyben a jó emlékü császárok részesültek a senatus és utódok által elrendelt apotheozisban.

Az első császár, kit a senatus és a római nép d. m.-ra ítelt Caligula volt. Utána Magnus Maximusig még 37 császárról és 10 császárnéről tudunk, kiket haláluk után d. m.-val sujtottak.

A d. m.-nak végrehajtását nemcsak az epigrafiai, hanem a numizmatikai emlékeken is megtaláljuk. Azonban azon köfeliratok aránylag nagy számához viszonyítva, melyeken a d. m. alkalmazása folytán a császár, illetve hozzátartozói nevét kivakarták, aránylag kevés az idevágó numizmatikai anyag.

Ez a jelenség két okra vezethető vissza. Egykorú források megerősítik azt a tényt, amelyet különben a ránk maradt császárkori pénzek statisztikájából is megállapíthatunk, hogy a d. m.-ra ítelt császárok pénzanyagának azon részét, amely könnyen hozzáférhető volt, beolvasztás útján megsemmisítették, mert a pénzekben a kivakartást, úgynevezett erasiót, amely a gyűlölt császár nevét, esetleg arcképét tünteti el, ennek körülményes volta miatt, csak ritkán alkalmazták. A d. m. által kivakart pénzek aránylagos kevés száma másodsorban azzal magyarázható, hogy az erasió által többé-kevésbé tönkrement, illetve elkoptatott pénzeket, úgy a múzeumok, mint a magángyűjtők kiselejtezték, nem ismerve fel azoknak kultúrhistóriai jelentőségét.

A d. m.-val sujtott numizmatikai anyag összegyűjtésével és ismertetésével a kiváló numizmatikusok sora foglalkozott. Robert Mowat tekinthető itt úttörőként, aki alapos felkészültségű cikksorozatban tette közzé az általa elérhető anyagot.¹ Főképp a Bibliothèque Nationale és a francia gyűjteményekre támaszkodva végezte munkáját.

Anyaggyűjtését kiegészítették, s hozzászólásaik által sok újat hordtak össze az utána következő szorgos kutatók. Így elsősorban Kurt Reglingről kell megemlékeznünk, ki a berlini éremtár anyagára támaszkodva, még kiadatlan darabokkal és ezek kapesán értékes megfigyelésekkel gazdagította a kivésett pénzek sorát.²

Rudolf Münsterberg, a bécsi császári múzeum éremanyagából,³ míg Max Bernhardt a müncheni gyűjteményből publikálta a d. m. által sujtott érmekeket.⁴

A felsorolt neves szerzők egyike sem ismerte azonban Caligulának azon dupondiusát, mely a Magyar Történeti Múzeum Éremtárának birtokában van.

Ez a pénzdarab amellest, hogy az első d. m.-ra ítelt Caligula császár erasios pénzeinek sorát egy új típussal gyarapítja, egyszersmind érdekes bepillantást enged számunkra egy olyan esetre, amidőn az uralkodóház olyan tagjai is szerepelnek és megvannak nevezve a pénzen, akiket a d. m. nem sujtott.

Ez a dupondius (I. t. 1. kép) teljesen megegyezik H. Cohen művének második kiadásában az I. kötet 234. oldalán Nero és Drusus cézárok pénzei között a 3. szám alatt leírt változattal, azzal a különbséggel, hogy a császár nevét tartalmazó körirat egy része gondosan ki van vésve.

A dupondius előlapján az éremmező közepét kitöltő nagy S C betű körül a teljesen zárt kört alkotó, s a császári nevet és címet tartalmazó köriratot látjuk. A körirat kezdetén azonban — ha jól megfigyeljük — egy hézagot észlelünk, ahonnan kivésés által eltávolították a hiányzó részt.

Mivel az imperator titulust, melynek első helyen kellene állania, Caligula sohasem használta, e hézag csakis a császári praenomennek, Caius-nak rövidítése által tölthető ki.⁵

¹ R. Mowat: Martelage et abrasion des monnaies sous l'empire romain. Revue Numismatique 1901, 443-471. o. ; 1902, 286-290. o. és u. o. 464-467. o. ; 1909, 500-502. o.

² K. Regling Erasionen auf antiken Münzen Zeitschr. für Num., XXIV. k. (1904) 134-144; később még XXXIII. (1922) 168. o. s. k.

³ R. Münsterberg: Damatio memoriae. Monatsblatt der Num. Gesellschaft in Wien, 1918. 32-37. o.

⁴ M. Bernhardt: Erasionen. Festschrift zu H. Buchenhaus 60. Geburtstag. München. 1922. 1-8 o.

⁵ Közbevetőleg meg kell jegyeznem, hogy Caius császárnak a ma általában használt nevét Caligulát egykorú feliratokon sohasem találjuk. Ezt a becéző melléknevet Caius még gyermekkorában kapta a legionáriusoktól, mert ezek közt, táborban nevelkedett fel, serdülő korától kezdve kis katonabakancsokat, caligulát hordott.

Dupondiusunk másik oldalán a császári ház két fiatal tagját látjuk, amint lóháton nyargalnak. A magyarázó felirat szerint NERO ET DRUSUS CAESARES. Önként merül fel az a kérdés, ha az előlapon a d. m. folytán a császári nevet kivakarták, miért hagyták épen és sértetlenül a két caesar nevet, kik Caligulának testvérei voltak.

Erre a történeti események adnak magyarázatot. Nero és Drusus, Caligulának testvéréi, a trón várományosai voltak, azonban korai haláluk megakadályozta azt, hogy trónra léphessenek. Mint Germanicusnak, a közbecsülésben álló nagy hadvezérnek kiválóan nevelt fiait azonban a senatus és a római nép annyira szívébe zárta s — mint éppen dupondiusunk bizonyítja — emléküket még akkor is híven megőrizte, mikor méltatlan öccsüket eszeveszett uralma után, elsőnek sujtották d. m.-val.

E commemoratív jellegű pénzt Cohen tévesen választotta el Caligula pénzverésétől. Tévedésének alapja az volt, hogy ő a pénzdarabnak a caesárokat ábrázoló hátlati oldalát tartotta az érem előlapjának, holott császári pénzen mindig az az előlap, amelyen az uralkodó neve található. Ezen emlékpénzjellegű dupondiusokat Caligula uralma alatt a Kr. u. 37. évtől kezdve 40-ig verték s az egyes variánsok Caiusnak évenként változó tribunicia potestasainak számait tüntetik fel (l. I. t. 3—5. kép). Midőn az Éremtár darabja révén foglalkoztam e kérdéssel, elkértem a nagy európai gyűjtemények hasonló Caligula dupondiusainak gipszmásolatait azon célból, hogy megállapíthassuk, nem lappanganak ezek között is a Nemzeti Múzeuméhoz hasonlóan kivésott példányok. Kísérletem nem volt eredménytelen, amennyiben még négy új, kivésott példányt sikerült találnom. A legérdekesebb ezek közül mindenesetre a kopenhágai gyűjtemény példánya (I. t. 2. kép), amely az összes idevágó példányok közül a legjellegzetesebben viseli a d. m. nyomait. Ugyanis itt még a császár nevét tartalmazó előlapon, az éremmező közepén elhelyezett s az egész éremrajzot domináló nagy S C is el van tüntetve, még pedig kalapácsolás útján. A tendencia félreérthetetlen: a császárnév kivakarásán kívül, még azt is el akarták tüntetni a dupondiusról, hogy valaha senatusi határozat folytán veréfte az állam e bronzpénzt a gyűlölt császár számára.

A kopenhágai példányon kívül még egy példány szerepelt a híres Trau-gyűjtemény 1935. évi aukciókatalógusában. E példánynál sem ismerték fel azonban, hogy itt egy olyan pénzről van szó, mely d. m. által sujtott érmek sorában tartozik.

Cohen művének forgatása közben meglepődve tapasztaltam, hogy maga Cohen is mitsem sejtve egy olyan Caligula sestertiust és egy olyan dupondiuszt vett fel az általa leírt variánsok sorában, amelyek d. m. folytán kivakart pénzek. Itt tulajdonképpen ezeknek semmi keresnivalójuk nincs, mivel ezek nem új variánsok, hanem csak egy ismert típus vált a kivésés által csonkává. Ezek egyike Cohen második kiadásában mindjárt az 1. szám alatt leírt sestertius Caligula pénzei közt — amelynél Cohen nem észlelte az előlap kivakart C betűjét.

A másik a már ismert NERO ET DRUSUS CAESARES típusú dupondiusa Caligulának, amelyet azonban Cohen második kiadású művének I. kötete 234. oldalán a 3. szám alatt Nero és Drusus caesárok pénzveréséhez könyvelt el. Itt is az avers körirat C betűje hiányzik.

Végül pedig a I. t. 6—9. számai alatt bemutatathatók a berlini Kaiser Friedrich-múzeum éremtára szívésségéből 4 Caligula sestertiust, amelyeken igen jól láthatjuk a damnatio memoriae folytán végrehajtott erasiót.

Jónás Elemér.

Andreas Dux Croatiae.

Néhai Brunšmid József dr., a zágrábi Nemzeti Múzeum érdemdús igazgatója a legrégibb horvát pénzeket kutatva, azokat II. Endrének szlavóniai herceg korában Horvátország számára vert pénzeiben találta meg. Tanulmányát a Vjesnik VII-ik (1903—4) kötetében tette közzé horvát nyelven, magyarul egy hiteles német fordítás nyomán Gohl Ödön dr. közölte a Numizmatikai Közlöny 1905-ik évfolyamában. Együttal azon reményének adva kifejezést, hogy szakemberek megadják a kellő választ a cikk állításaira. De a szakemberek eddig nem foglalkoztak a kérdéssel.

Brunšmid dr. következtetéseit egy pénzdarab köriratára és egy okmányra alapítja és két tételbe sűríti össze: hogy a kérdéses pénzdarab II. Endrének *horvát hercegi* pénze és hogy a magyar királynak *joga sem volt* Szlavóniában — szerinte Horvátországban — királyi pénzt veretni.

A szóbanforgó pénz kétségtelenül II. Endrének friesachi mintára vert ritka pénze. Réthy László dr. a CNH-ban 197. szám alatt írja le és adja rajzát. Mindössze 3 darabot ismerünk, 2 a M. T. Múzeum Éremtárában, 1 egy budapesti magángyűjteményben van. Se Zágrábban, se Bécsben nincs meg s így lehetséges, hogy Brunšmid dr. csak a Corpus nem egészen pontos rajza után ismerte a pénzt.

Az alábbi, fénykép után készült ábra hű képét adja a pénzeknek:

Előlap: fekvő holdsarlóban kisebb hatágú csillag, körirat.

Hátlap: a korai friesachi filiérek hátlapja: két torony közt templom homlokzata, körirat nincs.

Az éremkép mindhárom példányon azonos, csak a köriratban van különbség.

A gyengébb fenntartású múzeumi példány és a magánkézen lévő példány körirata (1. ábra):

ANDREAS · DIGR · †

A másik jobban fenntartott múzeumi példány körirata (2. ábra):

ANDREAS DIGRA †

amint az az ábrán is világosan kivehető.

Brunšmid dr., aki a 2. ábrán látható példányt alig ismerhette, következtetését az 1-ső ábrára alapítja és a köriratot

ANDREAS D (vx) CR(oacie)ra egészíti ki. Ez határozottan téves, mert a D után nem pont, mint a Corpus mutatja, hanem I betű következik és e két betű együtt a királyi cím első szavának a DEI szónak akkor általánosan használt és szokásos rövidítése. Az után következő betű nem C, aminek Brunšmid olvassa, hanem G., mert a betűnek felső ága jóval előre nyúlik a rövidebb alsó ág fölé és az alsó ág vége felfelé van hajlítva, mint azt Brunšmid dr. maga is látta. A következő A betű rendes, utána pont és a köriratot záró kereszt. Az egész körirat:

ANDREAS DIGR †, ami helyesen csak ANDREAS · D(e)IGR(atia) · † olvasható. Még ha a D után nem is volna pont vagy I betű, akkor se lehetne a D betűt DUX-ra oldani fel, mert a Dux nem Isten kegyelméből, hanem a király kegyelméből birta a hercegséget. A király adhatta neki és elvehette tőle. A Dei Gratia csak a királyt illette meg.

Teljesen rácsafol Brunšmid dr. olvasására a M. T. Múzeum második példánya, ahol a GR után egy szintén kivehető A betű következik s így az egész körirat helyesen csak ANDREAS D(e)I GRA(tia)nak olvasható.

Hogy a Dei Gratia a királyi címnek kezdő, bevezető szava volt és azt írásban DI · GRA · alakban használták, azt királyi pecséteinken látjuk:*

III. István SEFANVS DIGR : GEYCE stb.

Imre aranypecsétjén † D : GRA : stb.

III. Endre első nagy pecsétjén: ANDREAS : DI : GRA : stb.

Kétségtelen, hogy a Corpus 197. száma II. Endrének nem *horvát hercegi*, hanem *magyar királyi* friesachi mintára vert pénze. Ezzel összeomlik Brunšmid dr. ezen pénzen épült megállapítása és az abból vont következtetés jóhiszemű tévedésnek bizonyul.

Brunšmid dr.-t a kérdés vizsgálatánál horvát hazafiúi érzése vezette. Kitűnik ez abból is, hogy egész tanulmányában nem fordul elő a törvényes, pénzekben és oklevelekben használt Szlavónia (Sclavonia) kifejezés, hanem következetesen Horvátországról beszél.

Azért, hogy a Corpus 197 számot a királyi pénzek közé soroztuk, fennmarad a lehetősége annak, hogy Endre szlavóniai herceg korában — talán Imrével való viszálykodása idején — megkísérlette az önálló pénzverést. De ez csak kísérlet maradhatott, folytatása nem volt és megtörténtének igazolása más bizonyítékokra vár.

Brunšmid dr. második tételére, hogy a magyar királynak joga sem volt Szlavóniában királyi pénzt veretni, megfelelt Hóman Bálint Magyar Pénztörténetének 333-ik lapján a 2-ik jegyzetben.

Jeszzenszky Géza

* Szilágyi: A M. N. Története II. köt. 305., 344. és 377. lap

Olasz pénz hamisítására szolgáló öntőminta a XV. század végéről.

Az 1935. év folyamán Esztergomban megindult ásatások, melyek a régen keresett középkori királyi palota feltárását eredményezték, a numizmatika számára is hoztak egy különös meglepetést. A földtömegből ugyanis, mely a palota maradványait földte, előkerült egy érme előállítására szolgáló öntőminta. A tüzetesebb vizsgálat után kiderült, hogy pénzhamisítás céljára szolgáló öntőmintával van dolgunk, amelyik különös jelentőséget nyer, ha a történeti eseményekkel kapcsolatban tesszük vizsgálat tárgyává.¹

Az öntőminta (1. ábra), sajnos, nem érintetlen egészében maradt fenn, hanem csak töredékes formában, de így is teljesen elképzelhető az eredeti forma. A minta mai alakjában egy szabálytalan négyszög, melynek egyik sarkában látható a bevéssett érme egyrészének negatív képe. A felületen háromágú csatorna fut végig, melynek egyik szára az éremképhez kapcsolódik, a másik kettő is bizonyára éremképekkel volt összeköttetésben és az olvasztott fém (ezüst, ólom?) levezetésére szolgált. Az alsó részen látható két lyuk rendeltetése az volt, hogy az elveszett felső lapot, melyen megfelelő helyen az érme másik oldala volt bevésve, hozzá lehessen erősíteni. Tehát szabályos öntőmintával van dolgunk, amilyenek segítségével az öntött emlékérmek is készültek annakidején. Két lapból állott e minta és egyikre az érme előlapja, a másikra pedig a hátlapja volt bevésve. A két lapot egymásra illesztve, a bevéssett ábrák és a csatornanyílások pontosan fedték egymást. A végén beöntötték az olvasztott fémeket, mely a három csatornán keresztül jutott el az érmékhez. Valószínű, hogy a minta további (letörött és elveszett) részén volt levezető csatorna is a felesleges fémanyag elvezetésére.

Maga az öntőminta természetes kőzetdarab, éspedig amennyire a mikroszkópikus vizsgálatból következtetni lehet: kissé réteges (palás), erősen meszes márga,² vagyis finom agyaggal belsőleg elegyedett Ca Co₃. Ez a kőzet Esztergom környékén is előfordul, tehát valószínű, hogy itt készült. Az öntőminta felületén, de különösen a csatornanyílásokban feketés lerakódás észlelhető. A vegyi vizsgálat semmi nehéz fémeket nem talált ebben a feketeszínű lerakódásban, valószínűleg valami kenőcs-féle lehet.³ A vizsgálat azért volt fontos, mert az esetleg előforduló fémanyagból következtetni lehetett volna a hamisított pénzek anyagára.

A bevéssett érmenek körülbelül a fele látható, a másik fele a letörött és elveszett darabon volt. A meglevő részen a következő feliratrészlet és éremkép látható: HFERCVLE ARIAE kettős vonalkörben. Középen gyűrű gyémánttal. A kiegészített felirat *Hercules dux Ferrariae*, tehát I. Estei Ercole (1471—1505) ferrarai herceg egyik pénzének hamisításáról van szó (felnagyított rajza a 3. ábra). Ez az érme pedig a „grossetto col diamante” nevű ferrarai ezüstpénz, melynek a Corpus Numorum Italicorum három változatát írja le.⁴ Mindhárom változaton az előlap azonos és egyezik az öntőmintán levő

¹ Az öntőminta publikálását *Lepold Antal dr.* prelátus úr szíveségének köszönhetjük, akinek a kezébe először került az öntőminta és aki maga is első pillantásra megállapította ennek hamisításra szolgáló célját és egyben az éremutánszat ferrarai jellegét.

² A meghatározásért *Sztrókay Kálmán dr.* egyetemi adjunktus úrnak tartozunk köszönettel.

³ A vonatkozó vizsgálatot *Zombory László dr.* múzeumi őr volt szíves elvégezni.

⁴ CNI. X. K. 44. 1. 71—73. sz. XXX. t. 16. sz.

éremképpel, a hátlaapon pedig †. MVTINAE.Z.REGII . . . C. a körirat és kétfejú, koronázott s kiterjesztett szárnyú sas az éremkép (CNI. X. 441. 1. 72. sz.). A másik két változat a köriratban tér el némileg ettől (2. ábra).

Ez a grossetto a félgaras neve volt és a különböző egyéb rajzú félgarasoktól (gr. col licorne, gr. con ritratto a cavallo, gr. con idra) megkülönböztetésül nevezték „grossetto col diamante“-nek a gyémántos gyűrű után, mely az Esték címerképe volt. Átmérője 16—17 mm, súlya 0.50—0.90 g között váltakozott. Az öntőmintán levő érem átmérője 17 mm. Ferrarában ebben az időben a 12 tagból álló „Savi“ (Bölcsek) állottak a város élén és az ő hatáskörükbe tartozott a pénzverés is.⁵ A pénzügyi viszonyok ezidőtájt kitűnőek voltak Ferrarában, tehát pénzei is jók voltak és így ebből a szempontból is teljesen érthető a jó ferrarai grossetto utánzása. Arra a kérdésre viszont, hogy miért éppen Esztergomban utánoztak ferrarai pénzt, a történeti események adnak feleletet.

Az említett hamisítvány tehát I. Estei Ercole ferrarai herceg grossettójának az utánzása. Ez a herceg 1431-ben született és 1471-ben került trónra bátyja, Borso d'Este után. 1473-ban Aragoniai Eleonórát vette feleségül, I. Ferdinánd nápolyi király leányát.

Ercole 1505-ben halt meg. Apósának, I. Ferdinánd nápolyi királynak, a francia eredetű Isabella di Chiaromonte-vel kötött házasságából három gyermeke született: Eleonora, Beatrix és Giovanni. Eleonora, mint láttuk, Estei Ercole-vel lépett házasságra 1473-ban, Beatrix 1474-ben I. Mátyás magyar király neje lett, Giovanni pedig 1479—1485 között esztergomi érsek volt. Ercole és Eleonora házasságából született 1479-ben Hipolit, aki tehát ezek szerint unokaöccse volt a magyar királynénak. Beatrix mindent elkövetett Aragoniai János halála után, hogy unokaöccse, Estei Hipolit részére biztosítsa az esztergomi érsekséget. Ez sikerült is és a nyolc éves Hipolit 1486-ban elnyervén ezt a méltóságot, 1487 végén Magyarországra érkezett. Ezáltal lett szoros a kapcsolat Magyarország és Ferrara között. Hipolittal valóságos olasz invázió jött Magyarországra és pl. egy régi ferrarai krónika 56 főre teszi a velejött ferraraiak számát. Sőt bizonyos olasz ellenszenv is fejlődött ki, mert a ferraraiak Magyarországot második hazájuknak kezdték tekinteni.⁶ Hipolit 1497-ig ült az esztergomi érseki széken, ekkor végleg eltávozott Magyarországból. Utána a consistorium Bakócz Tamást tette érsekké, Hipolit pedig az egri érsekséget nyerte el. Ismeretes, hogy 1500-ban Beatrix is visszatért Nápolyba. Mátyás halála (1490) után Beatrix unokaöccséhez költözött Esztergomba és itt volt az udvartartása. Sok olasz

⁵ Casimir v. Chledowski, Der Hof von Ferrara, Berlin 1910.

⁶ Berzeviczy Albert, Beatrix királyné, Magyar Történeti Életrajzok, XXIV. évf. 1—5 f. 1908. 385. l.

és természetesen közöttük ferrarai is élt itten, sőt a ferrarai pénzek tényleges itteni forgalmára is van adatunk.⁷

A fentiekből tehát kétségtelen, hogy a Hipolit környezetében, illetve udvarában élt olaszok valamelyike kísérletezett Esztergomban ferrarai pénzek hamisításával. Természetesen minden bővebb adat hiányában még csak következtetni sem lehet a hamisító kilétére és a hamisítványokból sem került elő egyetlen darab sem, azonban a jól sikerült negatív minta jelesebb kézre vall. Erdemes mint analógiát felemlíteni a Magyarországon is megfordult Fioravante példáját, amelyik talán közelebb visz — ha nem is a hamisító személyéhez —, de a pénzhamisítás elterjedtségének megértéséhez.

Aristotele Fioravante olasz építész, mérnök és éremművész volt. Bolognában született 1415-ben és 1485 körül halt meg Moszkvában. 1447-ben Bolognában pénzhamisítási ügybe keveredve, eljárás folyt ellene. 1551—67 között különböző olasz városokban fordult meg. 1467-ben Magyarországra került hat hónapra, ahol Mátyás király részére Dunahidat épített és állítólag pénzveréssel is foglalkozott. Majd visszakerült Itáliába, ahol 1473-ban újabb pénzhamisítási ügye volt és emiatt a bolognai városi szolgálatból elbocsátották. Időközben II. Pál pápáról emlékérmeket készített. Ezután megint többfelé megfordult, többek között Konstantinápolyban is, míg végül 1474-ben Nagy Iván cár hívására Moszkvába ment s itt mint pénzverőmester működött.⁸

Ime, egy jelentős olasz művész, aki hol hivatalosan foglalkozik pénzveréssel, hol pedig pénzhamisítás miatt folyik ellene az eljárás. A hasonló könnyű lekiismeretű reneszansz művészek nem tartoztak a ritkaságok közé. Nagyon könnyen elképzelhető, hogy az esztergomi érsek udvarában tartózkodó olaszok valamelyike használta fel a kínálkozó alkalmat arra, hogy Ferrarától távol, de a jó ferrarai pénz mintájára hamisítványokat készítsen. Érdekes tehát ez az öntőminta, nemcsak abból a szempontból, hogy az egykorú pénzhamisítás technikai eljárására szolgál jó példaul, hanem azért is, mert világot vet a korabeli mindennapi élet olyan árnyoldalára is, melyről az írott források természet-szerűleg nem adhatnak számot. Az öntőminta keletkezési idejét a fentebb mondottak szerint a XV. század kilencevenes éveinek közepére tehetjük.

Huszár Lajos.

⁷ Donato Antonio jelenti 1498 máj. 31-én Hipolitnak Itáliába: ... »Et lo scribano a questi di n Agria havea tolto un famiglio ongaro, el qual lo /h/a facto netto, como uno bello bazile da barbero, che una nocte in casa die Stefano, il tolse, lo gipone, la camisa, le calze drapni, scuffie, petini et 100 ducati d'oro con alcuni testoni ferraresi, et altre zaccharete«... Berzeviczy, i. m. Okmánytár 377. l.

⁸ Thieme — Becker. Allgem. Lex. d. bildenden Künstler, XI. k. 591. l. és L. Beltrami, Vita di Aristotele da Bologna. 1912.

Pénzverő-kísérlet Trencsénben (1621).

Bethlen Gábor német szövetségesei szívesen lepik el a békét és kényelmet nyújtó Felvidéket; iparosok és kereskedők helyezkednek el a városokban nagyobb számmal, főleg Trencsént, Zsolnát és Illavát szerencséltetik. Így azután a külön jött anabaptisták (új keresztények) segítségével rövid időre megújítják a huszita harcokban kiirtott német-ség emlékét.

Az iparosok sorából kiemeljük János György szász választófejedelem, Frigyes cseh király egyik hadvezérének népét, saját levele és Bethlen ajánlatával érkező hivatalnokait, Unsinn Tobias „aerarii militaris praefectus“ vezérlete alatt, akik előzetes tárgyalások után 1621 szeptember 7-én jelzik indulásukat felszerelve „*pro conficienda et cudenda omnis generis moneta*“ jönnek. A város, Bethlen kívánsága szerint, szívesen várja a vendégeket és jegyzőkönyvébe iktatva Unsinn levelét, elhatározza, hogy az egykori Popielházat, a későbbi jezsuita konviktusnak elegendő tágas, bekerített kúriát adja rendelkezésükre.¹ A vendégek megjöttek, berendezkedtek, de 1½ évi működésükről adat nem maradt. Ez különben érthető, mert pénzküldeményeik biztonságát veszélyeztették volna. Úgy látszik, hogy a vendégek végleg csak a Bethlen-féle második támadás kezdetén kitört pestis hírére oszlottak szét, bár jórészüik itt maradt Illésházy oltalma alatt iparosnak. Ezeket eltartani sem kellett úgy, mint Berbirstorff Enfried gróftól vagy Reichenberg gróftól, Bethlen, majd Illésházy többi idült vendégeit, vagy a Csehországból menekült protestáns papokat. Csodálatos, hogy ezek a városi monographiából névszerint ismert német menekültek, még a cseh nevűek is, második-harmadik ivadéokban, miként Károlyi János írja,² mind elhaltak.

Ernyey József.

¹ Helyén ma városi bérpalota emelkedik. A ház különben is emlékezetes, mert a szigetvári hős Zrinyi Miklós utódai építtették. Ismeretes, hogy a vár az 1528-i ostromot nehezen heverte ki, de még nehezebben a város. A ház változó tulajdonosai közül kiemelkedik gróf Pyrrhus ab Archo, aki felesége Széchy Margit özv. Salmné városa. A ház változó tulajdonosai közül kiemelkedik gróf Pyrrhus ab Archo, aki felesége Széchy Margit özv. Salmné városa. A ház változó tulajdonosai közül kiemelkedik gróf Pyrrhus ab Archo, aki felesége Széchy Margit özv. Salmné városa.

² Trencsényi kir. kath. főgimn. Értesítője, Trencsén 1910.

Warou Dániel körmöcbányai működéséhez.

Rudnay Gyula Warou Dánielről írt tanulmányában¹ panaszolja, hogy milyen hiányosak a Warou Rákóczi-korabeli életére vonatkozó adataink és az okmányok elpusztulása folytán írott bizonyítékokkal csak igen hiányosan támaszthatjuk alá a működésére vonatkozó feltevéseket.

Működéséről az első kuruc adat csak 1707-ből való. Sréter János brigadérosnak 1707 szeptember 25-én a fejedelemhez írt jelentése a bizonyíték, hogy a szabadságharc megkezdésének emlékére és a szécsényi országgyűlés alkalmából vert emlékérmeken kívül az ónodi országgyűlés emlékérmé is Warou alkotása. Ebből a levélből tudjuk, hogy pecsétvéséssel is foglalkozott. Hellenbach 1707 szeptember 23-án kelt levele szerint Rákóczi Warou szorgalmával nem volt megelégedve és ő rossz házasságából származó bajaival mentette magát. Az igazi ok nem ez lehetett, mert még ez évben elhagyta a fejedelem szolgálatát és Bécsbe szökött. A távozása dolgában elrendelt vizsgálat nem tisztázta szökésének okát és körülményeit. Jóformán ez minden, ami reá vonatkozólag eddig előkerült.

Warou maga is szüksézávan és bizonyára nem tárgyilagosan számolt be a Rákóczi szolgálatában eltöltött négy esztendőről. Működését illetőleg a három emlékérmén kívül találgatásokra vagyunk utalva. Czobor Alfréd² bizonyosra veszi, hogy hét Rákóczi-pecsétet is vésett 1705—1707 között. Rudnay még két kispecsétet is Warounak tulajdonít,³ s stíluskritikai megfigyelések eredményeképpen teljesen bizonyosra veszi, hogy valóban Warou látta el Rákóczi idejében a körmöci verdét verőtövekkel és poncákkal, s a dukátok és az ezüstforintok verőtöveit a hengeres gép számára részben maga készítette, részben az ő vezetése alatt készültek.

A Rákóczi-kor terjedelmes levéltári anyagának rendszeres átkutatása bizonyára kiegészítené Warou Rákóczi-korabeli életének hiányos életrajzi adatait és feleletet adna arra a kérdésre, hogy a felsorolt pecsétek és pénzek közül s ezeken kívül mit tekinthetünk kétségtelenül az ő alkotásának.

Kutatásunk első eredményéről szeretnénk beszámolni.

A Rákóczihoz benyújtott instanciák protocollumában⁴ 306. szám alatt találjuk meg Warou Rákóczihoz intézett kérvényének a kivonatát:

„Daniel Váron ennehány esztendőktől fogva az Körmöczi Pénz verő házban foglalatoskodot a' monéták formáinak ki metztésében, Nagyságodnak is bizonyos Médált, két öreg Erdélyi Pecséteket, nem különben uj arany monéták külömb külömb féle formáit ki mettzette, lévén igen kevés fizetése, Nagyságodnak alázatossan instál, mu-tassa hozzá gratiáját.“

¹ Warou Dániel körmöcbányai fővénök (1674—1729.) Numizmatikai Közlöny 1933—1934. évf. 34—83. l.

² A Rákócziak címere és pecsétjeik. Turul 1935. évf. 49—65. l.

³ Viszont figyelmen kívül hagyja, hogy Czobor a nem használt 1705-i erdélyi pecsétet és Warou alkotásának ismeri fel.

⁴ Variarum Instanciarum ad Principem Rákóczi porrectarum Prothocollum. Országos Levéltár. Lymbus. Ser. I. fasc. 76.

A kérelmet 1705 május 31-én jegyezték be a protocollumba, s június 11-én Rákóczi az egri táborból rendeletet küldött a kérelem elintézésékeppen Hellenbachnak:⁵

„Warou Daniel nevő Pénz és Numisma Meczütül a' midőn requiraltatik a' kívántató öszközök iránt azoknak meg szerzéseken industriuskodgyék, s legjen is assistentiával. Kinek eddig lött munkájáért adgyon f. Rh: 600, idest hat száz Rhénes forintokat, ennek utánna penig minden külöm meczetendő numisma formajatul két száz Rhénes forintokat, a' segítő Mester Emberek fizetéseken kívül.“⁶

Instanciájában Warou elősorolja 1705 májusáig készített munkáit. Elsőnek a fejedelem számára készített „bizonyos Médált“ említi. Kétségtelen, hogy a szabadságharc megkezdésének emlékére vert érem ez.

A „két öreg Erdély Országi Pecsét“ közül az egyik a Czobor tanulmányában leírt (60. l.) erdélyi fejedelmi nagy typarium, mely a Magyar Történeti Múzeum gyűjteményében van. Ezt a pecsétnyomót Rákóczi nem használta s róla lenyomat nincs. A másik „öreg“ erdélyi pecsétet Czobor nem említi, s mivel valószínűleg ezt sem használták, nyomaveszett anélkül, hogy lenyomata megmaradt volna. A nyíregyházai múzeumban lévő erdélyi pecsétnyomót, mely, ha eredeti, Rákóczi erdélyi fejedelemmé választása után készülhetett, már kezdetleges kivitele miatt sem tekinthetjük Warou művének.

„Az uj arany monéták külömb külömb formái“ is az ő kezét dicsérik tehát. Így nem lehetetlen, hogy a körmőcieken kívül az 1704. és 1705-i nagybányai aranyak, sőt az 1705-i kolozsvári arany is az ő keze munkája, viszont az ezüstforintok esetében legfeljebb Warou hatásáról beszélhetünk.

A fejedelmi választ Thaly Kálmán is ismerhette. Tőle eredhet az a Huszár Lajosnál⁷ is említett adat, hogy Warou egy-egy emlékérem verőtövének elkészítéséért 200 forintot kapott Rákóczitól. A rendeletből azt vehetjük ki, hogy ezt a tiszteletdíjat nemcsak a „medálok“, hanem a „monéták“ verőtöveinek készítéséért is megkapta. Évi fizetés helyett valószínűleg ilymódon akarta munkára serkenteni Warout, akiről az a benyomásunk, hogy amilyen művészi készséggel, épp oly kevés buzgósággal dolgozott a fejedelem számára s nem tartozott erényei közé főnökének, Hellenbachnak hűsége és megbízhatósága.

Esze Tamás.

⁵ Fogalmazványa: Prothocollum expeditionum ab anno 1703 ad annum 1706. 283. l. Magyar Nemzeti Múzeum. Fol. Hung. 978.

⁶ A Hellenbachhoz intézett rendeletnek ez a második fogalmazványa. Az első a könyvben áthúzták előbb a dült betűs szavakat, azután az egészet. Az első szöveg ez volt:

„Warou Daniel nevő Pénz Meczütül a' mikor inquiraltatik a' kívántató öszközök iránt azoknak meg szerzéseken industriuskodgyék, kinek is *Esztendőnként hat száz* Rhénes forintokat exolvállyon, és minden külön numisma formájátul két száz Rhénes forintokat adgyon a' segítő Mester Emberek fizetéseken kívül.“

⁷ A kuruc-kor érmészete. Rákóczi emlékkönyv. Budapest, (1935.) 406. l.

Kossuth-bankó égetése Miskolcon 1849-ben.

A Borsod Miskolci Múzeum levéltárában érdekes iratot őrzünk a Miskolcon megégetett Kossuth-bankókra vonatkozólag. A hivatalos irat címe: „A Kossuth féle magyar bankjegyek beszédéséről költ alázatos tudósítás.” Szövege: „Nagyméltóságú Országos Fő Biztos Gróf Zichy Ferencz ur Eő Excellenciája által az úgynevezett Kossuth féle magyar bankjegyek beszédésére folyó évi Julius hava 1-ső napján kiadott rendelete folytában kirendeltetvén, működésem sikerét az :/. alatt alázatosan ide csatolt feljegyzés szerint ekkép adom elő: ugyanis beszédtem

Magyar bankjegyek minősége	Darab	Értékek	S u l y a font lat
100 ftos	2838	283800	8 31
10 ftos	18713	187130	40 30
5 ftos	46794	233970	84 21
2 ftos	13353	26706	23 03
1 ftos	6541	6541	10 19
30 kros	41731	20865.30	40 22
15 kros	17025	1256.15	17 11
Összesen:	146.995	763.268.45	223 font 30 lat

melyről teszem ezen alázatos tudósításomat. Költ Miskolczon Nov. 17-én 1849. A magyar bankjegyek beszédésére megbízott Beszedő levéltárnok Kis Gábor m. k.“

Az iratra kívül rájegyezve: „1849 novemb. 17-én Miskolczon az őrház előtt megégettetett.“

Szücs Sámuel miskolci táblabíró egykorú naplójában (a 47-ik oldalon) ezeket írta be: „Nov. 17-én égettettek meg a piacon mintegy 700.000 pengő forint értékű magyar bankjegyek, gyalog és lovas katonák fedezése mellett, a nép ingerült érzelmei között.“

Leszih Andor

Ugyanilyen utalványt őriz gyűjteményében Éles Géza, szintén 12 kr-ra kiállítva, 365. sorszámmal. Mind a kettőt együtt, egy iratban találták.

A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében lévő edelényi szükségpénz egy 38 mm átmérőjű, sárgásbarna színű, kemény, kerek kartonlap, egyik oldalán német-gót betűkkel: *GUT*, alatta: *für 3 Kreuzer*, ezalatt írva *K*, t. i. Kutser F. aláírásának kezdő-

betűje. Hátlapján a Szász Coburg Góthai címer, ugyanaz, mint a fentebbi utalványon, ugyanazzal a körirattal. A feliratok s a címer fekete festékekkel nedvesített domború bélyegzővel nyomattak, így azok mélyített formában láthatók a kartonlapon.

Évszám nincsen e szükségpénzen, mivel azonban ugyanaz a címer és aláírás van rajta, mint az évszámmal ellátott előbbi utalványon, ez is 1849-ből való.

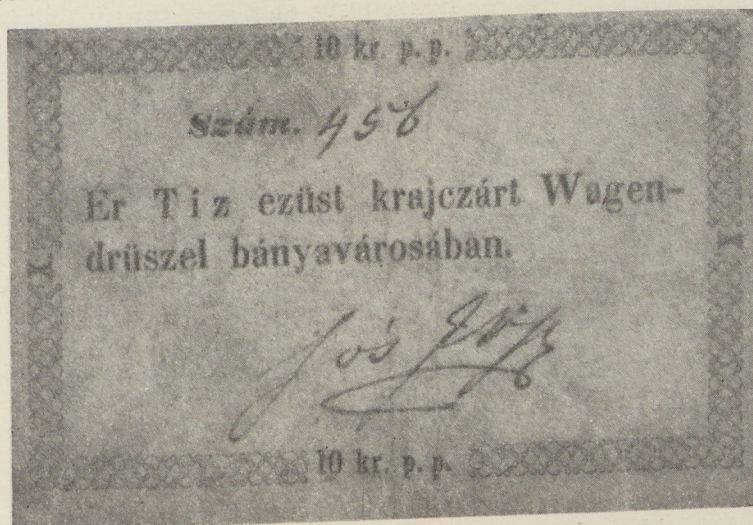
A szegedi múzeum egy hamisított edelényi papírpénzt őriz („*Edelény 1 pengő krajczár 1849*” felirattal és 1346. sorszámmal, 6 cm hosszú, 4,5 cm magas) valószínűleg Füredi-féle hamisítvány, az ugyanott őrzött és ugyanilyen méretű, feliratú miskolci 1 pkr-ral együtt. (Említve NK. 1906. 144. l.) Tinódi Vargha Béla Magyarországon forgalom-

ban volt papírpénzek jegyzéke c. összefoglalásában (Érem II. 1924. 12. lap) 1 és 3 kr-os edelényi pénzeket közöl, valószínűleg a szegedi múzeumban őrzött 1 és a NM-ban lévő, fentebb leírt, 3 kr-os példányok alapján.

Éles Géza, ki egyébként részben saját nagy gyűjteménye alapján, részben 20 évi kutatás után elkészítette és közel jövőben kiadja a magyar papírpénzek részletes, minden változatra kiterjedő jegyzékét, legutóbb egy eddig ismeretlen *bodrogkereszturi*, 1849-i papírpénzt szerzett gyűjteménye részére, melyet az ő engedélye alapján a következőkben ismertetünk:

6.5 cm magas, 7.5 cm széles, szürkésfehér, itatóspapírjellegű papírlapon stilizált virágmotívumokkal díszített szegély, négy sarkán 1—1 fekete köröcske (középső részük fehéren hagyott csillagszerű dísz képez). A szegélydíszen belül fent balra *Szám:* (írva a sorszám 784). Jobbra: *15*, alatta középen: *azaz tizenöt krajcáros vez./apró pénz szűke miatt B. Kereszturban/forgalomba tétetik Jul 18-dikán 1849./s bankóval mindenkor/beváltatik.* Baloldalt alul az aláírás (írva): *Ragyóczy*. Jobbra (írva): *Horváth D.* (Éles Géza gyűjteményében.)

Ugyancsak ő akadt rá a következő, eddig szintén ismeretlen, *merényi* papírpénzre, amelyen nincsen ugyan évszám, de kivitelenél fogva a szabadságharcí pénzek sorába iktatható.

Ugyanolyan méretű, mint a bodrogkereszturi, de vékonyabb papíron. A keretdísz közepén fent: *10 kr. p. p.* Alul középen szintén. A szövegtérben fent balra: *Szám* (írva): *456*. Középen: *Er Tiz ezüst krajczárt Wagen/drüszel bánya városában.* Alul jobb oldalon (írva): *Sós J.* (Magántulajdonban.) Merény régi neve Wagendrüssel.

Leszih Andor.

A Villers en Cauchies-i ütközet emlékérmé.

Április 24-e az 1794. évi hadjáratban jelentőségteljes nap volt. Pár nappal előbb — április 21-én — érkezett Ferencz császár Bruxellesbe, ahol alattvalói hódolatuknak tanujelét adták. A franciák ezt megtudták és értesültek arról is, hogy a császár milyen útvonalon utazik vissza. Pichegru, a franciák fővezére elhatározta, hogy ekkorra egy támadást intéz a szövetségesek csapatai ellen. A támadást Proteau tábornoknak 5000 gyalogossal és Bonnaud tábornoknak 1500 lovassal és 4 üteggel kellett keresztül vinnie. Az egész csapat e napon Chappuy tábornokra volt bízva.

Április 24-én Ferencz császárnak Valenciennesből Catillon felé kellett volna utazni és Bermarain St. Marien keresztül kellett volna mennie, az ellenséges járőrök azonban átlépték már a Selle folyót. A császár tehát kétségtelenül a legnagyobb veszélyben forog, ha az ellenség nem kényszerül balszárnnyát visszavonni. Az angolok úgy tüntetik fel a dolgot, hogy az angol tisztek Ferencz császártól azért kaptak arany érmeket, mert ők mentették meg a császárt az elfogatástól.¹

Ottó altábornagy amidőn értesült a franciák támadási szándékáról és haderejük létszámáról, kevésnek ítélte a saját haderejét, erősítést kért a szövetséges csapatok fővezérétől, Frigyes Yorki hercegtől. A herceg Ottó altábornagy kérését azonnal teljesítette és 10 lovas századból álló erősítést küldött neki. Ez a csapat a kék, az 1. Royal és a 3-as nehéz angol gárdadragonyosok 2—2 századából állott, a tartalékot pedig a 11-es könnyű angol dragonyosok és az osztrák Zetchwitz vértések 2—2 százada képezte. Az egész csapatnak a parancsnoka Mansel angol tábornok volt. A csapat azonban valamilyen félreértés folytán hátramaradt és ennek folytán az elővédnek kellett megütköznie a franciákkal. Az elővéd két század osztrák Leopold-huszárból és két század 15-ös angol „light dragoonból” állott. Parancsnokuk báró Szentkereszty András ezredes, a Leopold-huszárok parancsnoka volt.²

Szentkereszty fegyverténye fényesen sikerült, a sokszoros túlerőben levő franciákat teljesen szétszórta és Pichegru tervét megghiúsította. Ferencz császár Ottó altábornagnak a Villers en Cauchiesnél lefolyt ütközetből kifolyólag 1794 május 24-én személyesen tűzte fel a Mária Terézia Rendet és megígérte, hogy azokról, akik az ütközetben részt vettek, szintén meg fog emlékezni. Ottó altábornagy adjutánsát, Mecséry századost, aki a terepet jól ismerte és ezért az elővédet vezette, ezen haditettért később, 1796 május 11-én, a Mária Terézia Renddel tüntették ki. Az ütközetben résztvett angol tisztek részére pedig Ferencz császár egy külön érmet alapított.

¹ Lásd *D. Hasting, War Medals and Decorations* c. művét, melyben a következőket írja: «By the gallant conduct of the 15-th, the Emperor was saved being taken prisoner by the french.»

² Az ütközetre vonatkozó irodalom: *H. Coutanceau, Compagne de 1794, Tome I. Partie II, Oesterreichische Militär Zeitschrift*, Wien 1818., *Mémoires Historiques et Militaires des Compagnes de 1793, 1794. Colonel H. E. d'Arnaudin* A. H. G. (kézirat), XV-th. (The King's) Hussars by Colonel *H. C. Wyllie* K. B., *History of the British Army* by Sir *John W. Fortescue, Demeter*. A három Szentkereszty, English and Hungarian Comrades in Arms during the Napoleonic Wars.

Ezt az érmet — amint ez Thugut bárónak Aylett angol alezredeshez 1798 március 5-én kelt leveléből kitűnik³ — aranyból 9 példányban verték. Ezek közül nyolcat az angol tisztek között való szétosztás céljából elküldtek Aylett alezredesnek, egyet pedig a császári éremgyűjteményben helyeztek el. A szóbanlevő érem⁴ átmérője 60 mm., súlya pedig 40 dukát, azaz 140 gramm. Az érem tervezője Johann Nep. Wirt volt.

Az érem leírása: E) IMP · CAES · FRANCISCVS · II · P · F · AVG. Babérkoszorús mellkép jobbra. Lent I · N · WIRT · F H) Babérkoszorúban négy sorban: FORTI · BRITANNO · / IN · EXERCITV · FOED · / AD · CAMERACVM · / XXIV · APR · MDCCXCIV ·

Mintegy 100 évvel később, 1898 augusztus 11-én Ferencz József egy tizedik érmet veretett és ezt ugyanezen év december 21-én Gordon alezredeshez címzett levél kíséretében Deyan gróf osztrák-magyar nagykövet adta át a 15. angol huszárezred tiszti étkezdéjének, amelyik a 15. light dragoon jogutódja volt.⁵

Az angol tiszteknek adományozott érmekhez az érmek súlyával azonos súlyú lánc is tartozott. Ezzel szemben viszont a bécsi állami éremgyűjteményben és a 15. huszárezred tiszti étkezdéjében levő darabok lánc nélküliek.

Érdekes, hogy a bécsi Staatliche Münzsammlungban ennek az éremnek ezüst és bronz példánya is fellelhető.

A szóbanlevő érem, mint nagy ritkaság, jelentékeny értéket képvisel. A Blunt hadnagy tulajdonát képezett érem 1887-ig a Hyde Greg gyűjteményben volt, majd ez év május 16-án a Sotheby cég révén láncostól együtt lord Cheylemore vette meg. Az ő gyűjteményének 1930 június 16-án a Glendining cég által eszközölt árverésén eszerült az érem újra gazdát. A Ryan százados tulajdonát képezett példány jelenleg Edward Michel Ryan újjá gazdát. A Ryan százados tulajdonát képezett példány jelenleg Edward Michel Ryan tulajdonában van, aki Wellingtonban, New-Zealandban él. Ez az érem az első újzélandi numizmatikai kiállításon, amelyiket Wellingtonban 1931 december 2-án tartottak, igen előkelő helyet foglalt el. Az érem jelenlegi tulajdonosát, aki Ryan kapitány egyenes le származottja, Új-Zéland kormányzójának — aki a kiállítást megnyitotta — Lord Bledisloe-nak be is mutatták.⁶

³ A Thugut báró levelét *D. Husting* i. művében közli.

⁴ Az érem publikálva: *Katalog der Münzen- und Medaillen-Stempelsammlung des k. k. Hauptmünz-amtes in Wien* II. k. 463. l. 1430. sz. Egyéb rávonatkozó irodalom: *W. J. Wippel*, Die Ritterorden, Verzeichniss der Münzen und Medaillen Sammlung von Leopold Welzl v. Wellenheim. *H. v. Heyden*, Ehren-Zeichen, *Monthly Numismatic Circular* 1914. (Spink et Son). British War Medals by *Th. Carter*, *D. Hasting*, i. m. *Tuncred* Historical Record of Medals, *L. Kuhn*, Handbuch der Ritter Orden.

⁵ Az adatok a *Katalog*. .etc i. m. és Colonel Wyllie i. m.-ből vannak véve.

⁶ Az Evening Post című Wellington-i napilap közlése.

A most említett adatok jórészt Colonel Wyllly már említett művében is benne foglaltatnak. A vonatkozó rész így hangzik: Az ezreddel kapcsolatban leginkább említésre méltók azok az érmek, melyeket II. Ferencz osztrák császár adományozott nyolc tisztnek emlékül az ezred hősiességéért, amelyet 1794 április 24-én Villers en Cauchies-nál tanúsított és amely bátor magatartás a császárt megmentette attól, hogy a franciák fogságába essék. Ezek aranyból készültek, átmérőjük 2 $\frac{3}{4}$ in., súlyuk pedig 4.35 oz. A nyakba akasztva viselték ugyanolyan súlyú aranyláncon. (Ezután jön az érem leírása.) A tisztek ezenkívül még a Mária Terézia Rend keresztjével is ki lettek tüntetve, amelynek elfogadására királyi engedélyt nyertek.⁷

A 15/19 King's Royal Hussars ezrednek a birtokában van egy másik érem is. Ezt az érmet 11 példányban Londonban verték a Villers en Cauchiesnél lefolyt ütközetben résztvett angol altisztek számára.⁸ Az érem az Army Historical Research 1938 tavaszi számában „The 15-th Light Dragoons at Villers Cauchies 24-th march 1794” cím alatt megjelent cikk szerint valószínűleg az ezred tisztjeinek az altiszteknek szánt adománya volt. Az érmet egy piros-fehér-piros merőleges sávú szalagon viselték. Az érem jelen-
tekenyen kisebb, mint a fent leírt aranyérem. Átmérője 1 $\frac{1}{2}$ inches, azaz 37.5 mm, súlya pedig 1 once, azaz 28.349 gramm és aranyozott ezüsből verték.

Annak a két ténynek az összetevéséből, hogy a Ferencz császár által adományozott éremnek a bécsi Münzkabinetben ezüst és bronz példánya is feltalálható és hogy létezik egy „Imp. Cae Franciscus II. P. F. Aug.” feliratú, ezüst, Londonban, 1798-ban vert érem, arra kell következtetnünk, hogy amikor Otto altábornagy jelentést tett a Villers en Cauchiesnél lefolyt ütközetről, Ferencz császár azt mondhatta neki, hogy úgy az angol tiszteket, mint az altiszteket és legénységet is ki fogja tüntetni. A császár nyilván arra gondolhatott, hogy a vitézségi érem mintájára fog az angoloknak érmekeket veretni, noha ezek — amint ezt a Münzkabinet valószínűnek tartja — csupán emlékérmek, ellentétben a vitézségi érmekkel, amelyek viselésre voltak szánva.

A vitézségi érmet bár II. József alapította, de csak pár évvel — 1789-ben — az angoloknak vert érmek elkészülése előtt, és nyilvánvalóan ezeknek a mintájára készültek az angoloknak szánt érmek. Erre vall az angoloknak vert érem felirata, amely épp úgy, mint a vitézségi éremé, a hősiesség jutalmazását tünteti fel. Valószínűsíti ezt az is, hogy a vitézségi érmekeket és ezeket az érmekeket is Johann Nep. Wirt készítette. Később azután feledésbe mehetett, hogy az angol altiszteket és dragonyosokat is ki kellett volna tüntetni és csupán a tiszteknek küldték el az érmekeket.

A Münzkabinetnek is az a véleménye, hogy az ezüst és bronz példányok csakis az altisztek és a dragonyosok részére készülhettek. Az ezüst és bronz példányok felirata: „Forti Britanno” világosan mutatják, hogy ezek az érmek másnak, mint angoloknak nem lehettek szánva.

Igen természetes, hogy amikor az angol tisztek az arany érmekeket megkapták és látták, hogy az altisztek részére nem küldtek, ezeket nem reklamálták, hanem saját maguk verettek érmekeket.

Ezt támasztja alá az is, hogy Thugut báró levele ugyanabban az évben — 1798-ban — kelt, amikor az ezüst érmekeket Londonban verték.

Meg kell még jegyezni, hogy báró Szentkereszty András, noha azoknak a csapatoknak a parancsnoka volt, amelyeknek jóformán minden tisztje kitüntetésben részesült és dacára annak, hogy Otto altábornagy hősiességéről a Villers en Cauchiesnél lefolyt ütközetrel kapcsolatban Trosvillersben 1794 április 25-én kiállított „attestat”-ja tanuskodik, semmiféle kitüntetésben nem részesült.

Az angol tisztek azonban elismerésük és nagyrabecsülésük tanujelét adták azáltal, hogy egy díszkardot küldtek neki, amelyet most is a marosvásárhelyi Ref. Kollegium múzeumában őriznek.

Demeter Béla

⁷ Az iratok, amelyek kíséretében ezeket elküldték és amelyek az érmekkel állanak kapcsolatban 113—117. lapon találhatók.

⁸ Colonel Wyllly, i. m.

Fodor Jozefin emlékérméi.

A XIX. század egyik kiváló énekesnőjének, Fodor Jozefinnek tiszteletére vert két emlékérmre vonatkozólag hozunk új adatokat. Mielőtt az érmek ismertetésére rátérnénk, röviden vázoljuk a művésznő életét. Az énekesnő apja, Fodor József, egy Hollandiába kivándorolt magyar huszárcapitány fia volt, kiváló hegedűművész. Így e révén Fodor Jozefin magyar származású. 1789 október 13-án, Párisban született, meghalt 1850 körül, Saint Genisben.¹ Művészi hajlamai már 11 éves korában megmutatkoztak, mert mint nárfá- és zongoraművésznő lépett fel Szentpétervárott. Ide 1794-ben menekültek szülei a francia forradalom elől. Énekhangját is kipróbálták és oly nagy tetszést aratott vele, hogy az operához szerződtették. 1810-ben Fioravanti: „Falusi fecskék“ című operáját énekelte és az opera 60-szor került előadásra. 1812-ben Tharaud-Mainvielle francia színészhez ment feleségül, kivel a francia-orosz ellenségeskedés idején kénytelen volt elhagyni Szentpétervárat. Ekkor vándortársulattal járkáltak a világban (Stockholm, Kopenhága, Hamburg), végre 1814-ben Párisban telepedtek le. Itt az Opera Comique-ban lépett fel, de nem fogadták szívesen. Egyik kritikusa ezt írta róla: „Közepes tehetség, erős, de nem kellemes hang. Nem jósolhatunk neki nagy jövőt.“ Később a Théâtre Feydeau-ban már nagy sikere volt, majd az Odeon Színház hívta meg az olasz operák főszerepeire. Innen kezdve egyenes vonalban vezetett sikereinek útja, melynek egyes állomásai: London, 1819-ben Velence, hol óriási ünnepeltetésben volt része, 1820-ban ismét Páris, majd Nápoly, Bécs és ismét Nápoly. Másfél év múlva Párisban bekövetkezett élete nagy tragédiája, ugyanis 1825 december 9-én éneklés közben elvesztette hangját. Nápolyban gyógyította magát és még utoljára Bordeaux-ban lépett fel, de már nem a régi sikerrel. Innen kezdve nyoma veszett.

Az első érem, mely emlékezetét őrzi, 1819-ben készült, leírása a következő (1. ábra).

1. E) GIUSEPPINA FODOR MAINVIELLE Fej jobbra. Nyakszelvényen L. FERRARI F.
H) Koszorúban 6 sorban: TE/NUOVA/EUTERPE/ADRIA/PLAUDENTE/ONORA/MDCCCXIX
Budapest, MTM. Éremtár, ezüst és bronz 43 mm.
Andorfer-Epstein, Musica in Nummis 364.

Az emlékérem felirata és évszáma nyilvánvalóvá teszi, hogy ez a művésznő 1819-i velencei szereplésének emlékét őrzi. Errenézve egykorú bizonyítékunk is van, amennyiben az egyik korabeli bécsi zenei folyóirat érdekes híradásként közli, hogy Velence zenebarátai a művésznő tiszteletére emlékérmet készíttettek és azt neki hódoló sorok kíséretében át is adták.² A folyóirat közli a fent leírt érem képét, a kísérőlevél szövegét és a művésznő válaszát is. Ezek szerint az érmet Marco Bettini, velencei nemesember adta át a művésznőnek a következő megleghangú levél kíséretében:

¹ Zenei lexikon I. 314 l.

² Allgemeine Musikalische Zeitung III. 1819. 371 l.

Signora,³

La magica potenza del vostro canto ha destato in ogni animo la commozione, il diletto, la meraviglia. E noi in certa guisa superbi che questa Città, già cospicua anche per le musiche arti, sia stata la prima fra le altre d'Italia ad ascoltarvi, ed onorarvi nel suo teatro La Fenice, rendiamo con tal pensiero più mite il nobile rammarico che c'ispira il raro vostro valore, di vederci cioè ora pure contendere questa palma da donna straniera, se straniera può dirsi chi si fa un vanto di seguirla ed osservare mirabilmente le difficili ed insieme ingenue leggi del canto italiano.

Comunque sia, noi speriamo, che questi motivi medesimi vi renderanno più caro l'omaggio della nostra ammirazione. Nè in migliore modo abbiamo creduto che tale ammirazione attestare si potesse, se non col chiamare in nostro soccorso un'arte pur cara alle Muse, e sorella a quella, in cui Voi mostrate tanta eccellenza. Gradite perciò

1.

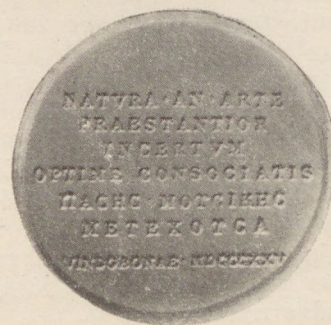
3.

1.

2.

2.

con quel candore di animo che abbellisce vieppiù gli altri vostri pregi; la Medaglia, che vi trasmettiamo, e piacciavi in essa vedere non solo la espressione del particolare

³ A levél szöszerinti magyar fordítása Pálinkás László dr. fordításában a következő: Asszonyom! Az Ön énekének varázsa minden lélekben csodálatot, szeretetet és maghatottságot ébresztett. És mi, akik bizonyos módon büszkéek vagyunk, hogy ez a Város, amelyik egykor a zeneművészetek révén is tekintélynek örvendett, Olaszország többi városai előtt hallgathatta meg és tisztelhetette Önt a La Fenice színházban, ezzel a gondolatokkal enyhíthjük az Ön ritka értéke által bennünk ébresztett ama nemes búsongást, hogy ezt a pálmát tőlünk most ismét egy idegen hölgy viszi el, ha ugyan idegennek lehet nevezni azt, aki azzal dicsekedhetik, hogy csodálatos módon követi és szem előtt tartja az olasz éneklésnek nehéz, de egyszersmind igénytelen törvényeit.

Bármint legyen is, reméljük, hogy ugyanezek az indítékok Önnek csak még kedvesebbé teszik csodálatunk hódolatát. Eme csodálatunk bebizonyítására legjobb módnak véltük, ha segítségünkre egy, a Muzsáknak is kedves művészetet hívunk, testvérét annak, amelyikbe Ön oly nagy kiváltságot mutat. Azzal a tiszta lélekkel, amely megszépíti az Ön többi kiválóságait is, fogadja ezért ezt az érmet, amelyet Önnek átnyújtunk és lássa abban nemcsak a mi külön érzelmi megnyilvánulását, hanem mindazokét is, akiket a legkülönbözőbb helyekről az Ön nevének híre vonzott ide és akik vidámbbá tették a mi Karneválunkat. Velence, 1819 február 25. Az Ön velencei tisztelői.

nostro sentimento, ma puella altresì di quanti altri da varie parti la fama del vostro Nome ha condotto a far più lieto il nostro Carnovale.

Venezia li 25. Febbraio 1819.

I vostri Ammiratori Veneti.

A hódolatot Fodor Jozefin a következő sorokkal köszönte meg:

Signore,⁴

Le premure da me adoperate nel procurarmi il pubblico aggradimento, esuberantemente compensate si videro da quella benigna indulgenza, con cui gl'intelligenti filarmonici di questa illustre Metropoli si degnarono di applaudirmi, nè io avrei mai potuto aspirare a quell' onore, che mi viene da Essi in questo bel giorno impartito.

Ricevo io dunque la Loro Medaglia non come un premio dovuto ai deboli miei talenti, ma come un nuovo prezioso pegno piuttosto di quella veneta bontà, e cortesia, che in ogni tempo ha saputo tanto eminentemente distinguersi.

E voi, Signore, che in nome Loro, e Vostro vi compiaceste urbanamente di favorirmi, usate, vi prego, la compiacenza medesima nel rendervi con Essi l'interprete della mia indelebile riconoscenza, e del mio vivo di rivederli; ed accogliete poi in ispezialità vostra le proteste della più perfetta mia estimazione.

Venezia 31. Marzo 1819.

Di Voi Signore,

All'Ornatissimo Signor

Marco Bettini.

Divotiss. Obligat. Serva

Giuseppina Fodor Mainvielle.

Egy másik leírás említi,⁵ hogy a művésznőt a La Fenice színházban, melyről az emlékérmek kísérő sorok is megemlékeznek, mily nagy ünneplésben részesítették. Ezt a város előkelőségei, a régi patricius családok ivadéakai szervezték meg. Amikor Carafa: Elisabette című operáját énekelte 39-edszer, az első felvonás közben a közönség megbízásából a város előkelőbb hölgyei és férfiai megjelentek a színpadon és pompás virágkoszorúval megkoszorúzták. Hatalmas tapsorkán és harsány Evviva kiáltások fejezték be az ünnepséget, mely könnyeket fakasztott a meghatott művésznő szemeiből. Ugyanez a forrás említi, hogy az emlékérem aranyból, ezüstből és bronzból készült, azonban ezidő szerint az éremnek csak ezüst és bronz példányai ismeretesek.

Az érem készítője Luigi Ferrari, a velencei pénzverő fővénőke volt, aki 1803-ban már mint „Graveuradjunct“ szerepelt itt és 1844 április 21-én halt meg. Ezenkívül számos emlékérmek készített: I. Ferenc és Karolina Augusta házassága, Jacopo Monico velencei érsek, Peter Graf von Goess, Dalmácia hódolata, stb.⁶

Fodor Jozefin érme az úgynevezett „fekete emlékérmek“ sorába tartozik, amely elnevezés alatt a milánói és velencei pénzverdékben a XIX. század első felében készült emlékérmek értendők, a rajtuk látható sajátos fekete patina után.

*

⁴ A levél szözszerinti magyar fordítása, ugyancsak Pálkás László dr. fordításában a következő: Uram! Az általam kifejtett ama igyekezetet, hogy magamnak a közönség tetszését biztosítsam, bőségesen kárpótolván látom abban a jóindulatú elnézésben, amellyel ennek a neves világvárosnak hozzáértő zenekedvelői kegyeskedtek engem megtapsolni, sohasem reméltem azonban azt a megtiszteltetést, amely ezen a szép napon az ő révükön nekem osztályrészül jutott.

Az érmet tehát nem mint gyenge tehetségemet megillető jutalmat fogadom el, hanem inkább mint egy újabb és értékes zálogát annak a velencei jóságnak és udvariasságnak, amely minden időben oly kiváló módon megkülönböztette magát.

Önt pedig Uram, aki az ő nevükben és saját személyében is kegyeskedett engem szívélyesen pártfogolni, kérem, hogy ugyanezzel a szívélyességgel éljen velük szemben, midőn nekik kitörülhetetlen hálámát és ama hő óhajomat, hogy őket viszontlássam, tolmácsolja. fogadja saját személyében ezen felül kérem legőszintébb nagyrabecsülésemnek őszinte nyilvánítását. Önnek Uram lekötölezett híve Giuseppina Fodor Mainvielle. Nagytekinetű Marco Bettini úrnak.

⁵ *Sebestyén Ede*: Egy régi magyar énekesnő pályafutása. Pesti Hírlap 1927. január 1.

⁶ Katalog der Münzen- und Medaillen Stempelsammlung des K. K. Hauptmünzamt in Wien IV. 1235, 1.

A másik érem, amelyet Fodor Jozefinről ismerünk, 1825-ből való. Leírása a következő (2. ábra):

2. E) JOSEPHAE FODOR Fej balra. Nyaka alatt BOEHM F.
H) Hét sorban: NATURA AN ARTE / PRAESTANTIOR / INCERTUM / OPTIME CONSOCIATIS /
ACHC MOYCIKHC / METAXOYCA / VINDOBONAE MDCCCXXV.
Budapest, MTM. Éremtár, ezüst és bronz 42 mm.
Andorfer-Epstein, Musica in Nummis 365.

1823-ban volt az énekesnő Bécsben, hol mint az egyik leírásból tudjuk, nagy sikerei voltak.⁷ 10.000 forint fizetése, szabad kocsitartása és két jutalomjátéka volt. Bár az érmen 1825-ös évszám látható, mégis valószínű, hogy ez a bécsi ünnepeltetésével kapcsolatban készült.

A már különben ismert érem leírására az ad alkalmat, hogy az elmúlt években a Magyar Történeti Múzeum Éremtára egy érdekes kelheimikó-faragványt szerzett (Schulek Alfréd dr. gyűjteményéből), amelynek leírása a következő (3. ábra):

2. N) Női arckép, fej balra, körirat nélkül.
H) Kézirással, tintával ráírva: *Böhm / József műve 1835 / Bécsben / Valami királynő / arcképe.*
Budapest, MTM. Éremtár, kelheimikó rézkeretben, 56 mm.

A kőfaragvány és az emlékérem között első pillantásra szoros kapcsolat állapítható meg. Az érem szignálva van, a kelheimikó-faragvány nincs, de kétségtelenül ez is Boehm műve, amit a hátlap felirata is jelez.⁸ Hogy azonban az ábrázolt alak nem „valami királynő”, hanem Fodor Jozefin, azt a két darab összehasonlításából azonnal láthatjuk. A hajviselet mindkettőn ugyanazon klasszicisztikus formát mutatja, a két profil teljesen egyezik, a gyöngysor elhelyezése és kidolgozása a nyakon szintén azonos. A különbség csak ott van, hogy az érmen fülbevalót visel a művésznő, míg a kelheimikó-faragványon anélkül van. Azonkívül az érem észrevehetőleg aprólékosabban van kidolgozva. Mivel ez utóbbin 1825-ös évszám látható, a kőfaragvány előbb készülhetett, mégpedig valószínűleg 1823-ban mintázta Boehm eredeti modell után és később 1825-ben ennek alapján készíthette el az emlékérmét. Mivel tudjuk, hogy a művész 1825-ben Rómába ment, kétségtelenül még elutazása előtt Bécsben fejezte be. A készítő művész, Boehm József Dániel életéből tudjuk, hogy kora ifjúságától kezdve — amikor 1812-ben Bécsbe került — egészen 1829-ig nagyrészt ilyen kelheimikó-faragványokat készített,⁹ Fodor Jozefin reliefje is e munkái közé sorolható. Tehát kétségtelenül azzal az érdekes esettel állunk itt szemben, hogy egy éremnek az eredeti modellje bukkant föl.

Kilenc darab ilyen kelheimikó-faragvány ismeretes e magyar származású művésztől,¹⁰ ki Szepesolasziban született 1794-ben. 1812-ben a bécsi Akadémián Zauner igazgató biztatására kezdett a fadaragás mellett kőfaragással (Steinschneidekunst) és véső művészettel is foglalkozni. Kétízben volt Rómában, 1821-ben és 1825-ben, hol ugyancsak ezzel foglalkozott, sőt visszatérve Bécsbe, szintén gemmákat, kámeákat és kelheimikó-faragványokat készített. Csak 1829 óta kezdett emlékérmek készítésével foglalkozni, 1831-ben kamarai éremművész lett, majd 1835 óta a bécsi pénzverő részére dolgozott és a vésnökakadémia igazgatója lett.

Stílusa római utazásai hatása alatt tiszta klasszikus formákat mutat, amit Giovanni David olasz énekesről, Luigi Lablache-ról és Angelica Catalani-ról készített medaillonjain észre lehet venni. Mint Englmann is már megállapította, Fodor Jozefin reliefje az ismeretes syrakusai dekadrachmonokra emlékeztet. *Rapaics Judit dr.*

⁷ *Sebestyén Ede* idézett cikke.

⁸ A kelheimikó-faragvány hátlapján tintával, kézzel írott kétségtelenül későbbi felirat olvasható, amely vagy Böhm örököseitől, vagy pedig a modell valamelyik tulajdonosától származhat.

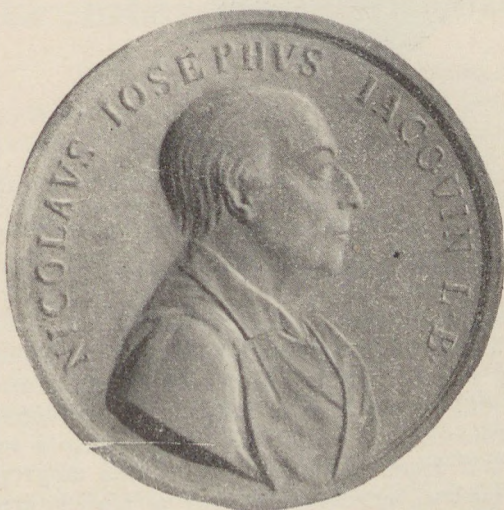
⁹ *Huszár Lajos*: Toldi Ferenc és neje kőbefaragott arcképe. Magyar Művészet XIV. 1938. 16—18. l.

¹⁰ *Dr. Wilhelm Englmann*: Josef Daniel Böhm. Mitteilungen der Österreichischen Gesellschaft für Münz- und Medaillenkunde. Wien 1912. VIII., Bd. 5 Nr.

Jacquin Miklós József báró orvos és botanikus emlékérméi.

Jacquin, a híres botanikus emlékérméinek ismertetését azzal indokolom, hogy a leírandó darabok közül három eddig ismeretlen. A darabok ismertetése előtt Jacquin rövid életrajzát fogom előrebocsátani.

Jacquin Miklós József 1727 február 16-án született Leydenben. Családja francia eredetű, atyja leydeni posztókereskedő volt. Gimnáziumi tanulmányait Antwerpenben végezte, majd a löweni főiskolán a filozófiai fakultásra iratkozott be. Szülővárosába visszatérve, orvosi tanulmányokkal foglalkozott. Gronovius nevű tanára felkeltette érdeklődését a botanika iránt. Az orvosi studiumok közül főleg a sebészet nyerte meg tetszését.

1.

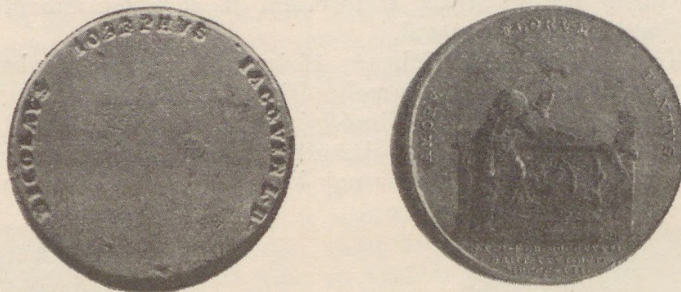
Van Swieten, Mária Terézia udvari orvosa és Ausztria közegészségének vezetője, 1752-ben Bécsbe hívta meg, hol orvosi tanulmányait befejezte. Majd Ferenc császár megbízásából Nyugat-Indiába utazott a császári természettudományi kabinet gyűjteményeinek gyarapítása céljából. Beutazta Martinique, Guadeloupe, San Domingo, Jamaica és Cuba szigeteit s onnan sok értékes anyagot hozott haza, melyet „*Historia Stirpium Americanum*” című művében ismertetett; ebben 50 új növényfajt írt le. Majd a bécsi egyetemi füvészkertet újjászervezte és lényegesen gyarapította. Botanika mellett kémiával is foglalkozott. Mária Terézia 1763-ban bányatanácsossá és a selmecbányai akadémián a vegytan és ásványtan tanárává nevezte ki, de már 1768-ban Bécsbe tér vissza, hol a növénytan és vegytan tanára és a schönbrunni növénykert igazgatója lett. Egyetemi tanári állásától 1797-ben megvált (ezt fia, szintén kiváló botanikus, vette át) és csupán a schönbrunni

botanikai kert felügyeletét tartotta meg. 1806-ban bárói ranggal tüntették ki. 1817 október 24-én, 90 éves korában, Bécsben halt meg. Jacquin rendkívül gazdag és értékes botanikai munkásságot fejtett ki. Nevezetesebb munkái: *Flora austriaca*, *Icones plantarum rariorum*, *Plantarum rariorum horti cesarei Schönbrunnensis descriptiones et icones* stb. Linné Jacquinról az V. classis I. alosztályába (*Pentandria, monogynia*) tartozó amerikai növényfajt Jacquinianának nevezte el. Ezek után áttérek érmeinek ismertetésére.

1. E) Mellkép jobbra, karszelvényben BOEHM F. Körirat félkörben: NICOLAVS IOSEPHVS IACQVIN L. B.
H) Sarcophag, melynek jobboldalához támaszkodó álló női alak (Flora) jobb kezével papírtekerest nyújt át a sarcophag baloldala felett lebegő s jobbjaiban hosszú trombitát tartó női alaknak (Fama). A sarcophag oldalának közepén farkába harapó kígyó által zárt körben virágos növény (Jacquinia armillaris), ettől jobbra Aesculap bot. Fenn ívesen: AMORE FLORVM TANTVS. Szelvényben: NATVS XVI FEBRVARI MDCCXXVII/OBIT XXVI OCTOBR. MDCCCXVII.
Vert érem, 65 mm. Ezüst, bronz, ón M. T. M. Éremtára, Faludi gyűjt. Duisburg 390. Brettauer 555. Huszár—Procopius 257. sz.

Ezen érem hátlapjának verőtöve néhány példány kiverése után megrepedt, úgy-hogy a gyűjteményekben található darabok többségén repedések nyomai találhatók.

2. E) Teljesen egyező az 1. sz. előlapjával, de nagyobb.
Egyoldalú bronzöntvény, 70 mm. Brettauer gyűjt. 556. sz. Egyetlen példány.

3.

3. E) Körirat félkörben: NICOLAVS IOSEPHVS IACQVIN L. B. Ábrázolás hiányzik.
H) Ábrázolás mint az 1. sz. érem hátlapján az alpra viasszal felrakva, de erősen megcsontított állapotban. Teljes épségben csupán a sarcophag; a baloldalt álló Flora feje hiányzik, a Famából csupán nyomok maradtak meg. Körirat fenn ívesen: AMORE FLORVM TANTVS. Szelvényben: N. XVI. FEB. MDCCXXVII/OBIT. XXVI. OCT./MDCCCXVII.
Ón, a betűk kiverve, az ábrázolás viasszal felrakva. 38 mm. M. T. M. Éremtára.

A darab Schulek Alfréd dr. gyűjteményéből került a MTM Éremtárába. Előbbi tulajdonosához több, Böhm vésője alul kikerült kehlheimi kőből kifaragott arcképes éremmel együtt jutott; legnagyobb valószínűség szerint a Böhm-hagyatékból származnak. Példányunk az 1. sz. érem másolata azzal a különbséggel, hogy a hátapon a szelvényben levő szövegben több rövidítés van s a szöveg háromsoros. Létrejöttének magyarázata talán abban a körülményben keresendő, hogy az eredeti érem hátlapjának verőtöve megrepedvén, használhatatlanná vált s így ennek pótlására tervezte alkotója a kisebb érmet. A darab rendkívüli érdekessége technikai szempontból az, hogy a már előre kivert szöveghez utólag rakta fel a művész az ábrázolást.

4.

5.

4. E) Fej jobbra, nyakszelvényben I. D. BOEHM F. Baloldalt: NICOL. IOS., jobboldalt: IACQVIN L. B. Finom gyöngykör.
H) két babérág által határolt üres tér. Vonalkör.
Ezüstveret, 33 mm. MTM. Éremtára, egyetlen példány.

A darab az előzővel együtt került az Éremtárba a Schulek-gyűjteményből. Valószínűleg jutaloméremnek készült. Érmünk arcképe lényegesen eltér az 1. sz. érem ábrázolásától. Kidolgozása gondosabb, arcvonások lágyabbak, hajzat dúsabb. Úgy látszik, fiatalabbkori képről mintázta azt művésznk. Az érem előlapjának verőtove is az Éremtár tulajdona.

5. Fenn félkörívben: VTRAQVE TE IMMORTALEM. A mező közepén két virágos növény. Finom gyöngykör.
Onlecsapat, 33 mm. Faludi gyűjtemény, ahová a Schulek-gyűjteményből került.

Az ábrázolt két növény közül a merőlegesen álló a *Jacquinia armillaris*, a másik keresztben álló fürtös virágú növényt a OTM Növénytára vezetőségének lekötelező fарадоzása dacára sem sikerült meghatározni; érmünk szövegének alapján azonban biztosra vehető, hogy valamelyik, Jacquin által felfedezett vagy róla elnevezett növény. A darabot a 4. sz. érem hátlapváltozatának tartom, egyező átmérője, ábrázolása s a szöveg betűinek egyező nagysága és jellege alapján.

Faludi Géza dr.

Az Országos Magyar Történeti Múzeum Éremtárának kiemelkedőbb új szerzeményei.

1937. év. Az Éremtár ezévi életéről és működéséről részletes beszámoló jelent meg a gróf Zichy István főigazgató által közzétett *Jelentés az Országos Magyar Történeti Múzeum 1937. évi állapotáról és működéséről* címen megjelent beszámoló 4—10. lapjain. Az Éremtár ezévi gyarapodása 48 arany-, 315 ezüst- és 850 egyéb érem és papírpénz, azaz összesen 1213 darab volt. A gyarapodásból csak egy tételt emelünk ezúttal ki. Ez *Heinrich Kautsch* bécsi professzor és szobrászművész ajándéka. Heinrich Kautsch prágai születésű osztrák szobrászművész, aki a századforduló idején Európa egyik legismertebb éremművésze volt. Műveinek teljes sorozatát, azok eredeti modelljeivel, valamint az általa gyűjtött egyéb modern osztrák és francia emlékéremmel és plakettel együtt — mint kísérő levelében írta — „a magyar nemzet iránti szimpátiájától vezérelve” az Éremtárnak ajándékozta. A gyűjtemény állaga 32 drb modell, 113 drb érem és plakett (valamennyi Kautsch műve), 18 drb Kautsch által nyert jutalomérem, továbbá 66 drb osztrák, 24 drb francia emlékérem, illetve plakett, tehát összesen 253 drb modell, érem és plakett. Ezekhez járul még 8 drb olasz reneszánsz könyvdíszítés, melyek Francesco Francia műveiként ismert eredeti bélyegzőről készült leveretek. A nagyértékű gyűjtemény jelentős mértékben egészítette ki az Éremtár modern emlékérem- és plakett-sorozatait.

1938. év. A gyarapodás 21 arany-, 407 ezüst-, 546 egyéb fémérem és 63 papírpénz, összesen 1027 darab. Kiemelkedőbb darabok: Euboea, Erethria ezüstpénz BMC. 22., III. Antiochus syriai király tetradrachmonja BMC. 15., Annia Faustina, Elagabalus nejeinek potin pénze, Probus aureus Coh² 779., II. Julianus solidus Coh² 79., Vetrano miliareson Coh² — (törött példány, Niklovits Károly aj.), Elia Zenonis bizánci császárné kisbronz Coh² — (Mauthner László aj.), Bizánc VII. Mihály és Mária miliareson Sabat. 14 (Herskovics Miklós aj.), I. Justinianus triens., római és bizánci rézpénzek mintájára vert 25 darab barbár érem (Mauthner László aj.), Uncia Róma városi szériából Kr. e. III. sz., Caracalla sestertius Coh² 330., II. Constantinus centenionalis, hátlapján Vota Publica Isis hajóorrán áll, Nagy Constantinus trevirii veretű solidusa Coh² 466., Római kontor-

niata Nagy Sándor portréjával, Római kontorniata Traianus képével Coh² 266., 2 barbár utánzatú köztársasági bronzpénz, Augustus denárának szarmata-jazig utánzata, Nagy Constantinus aranyának barbár utánzata, Bizánci triens népvándorláskori barbár utánzata, Szent István duplasúlyú ezüstpénze CNH. I. 7., I. Géza CNH. I. 24. ezüstpénzének 12 drb változata, 73 drb magyar pénz Salamon—I. László korából, CNH. I. 89. sz. csegely denár verete (br. Kéthly Károlyné aj.), 64 drb denár és kvarting Zsigmond korából, Szörényi bánság 7 drb denára és Szerbia, Brankovics György ezüstpénze (fülöpjakabpusztai lelet), I. Mátyás CNH. 208 A aranyforint N—T jeggyel, III. Ferdinánd, kettős tallér K—B 1644., I. Lipót dukát N—B 1667. és 1670., III. Károly dukát N—B 1727., III. Károly $\frac{1}{4}$ tallér N—B 1726., II. Lipót 10 kr. E 1792., János Zsigmond kolozsvári veretű aranyforint 1563., Bethlen Gábor kettős talléresegely M—C 1627 Resch 386., 2 forintos Szemerebankó 1849., Poprád 10 kr-os szükségpénz 1849., Tirol Mária Terézia dukát 1770., Ausztria 4 dukát A 1803., Anglia VIII. Henrik (1509—47) angel., Braunschweig—Blankenburg $\frac{1}{4}$ arany 1717., Mansfeld-tallér 1531 és Hohnstein-tallér 1544 (kiskorpádi lelet), Svéd Salvator-tallér 1544 (bükkösi lelet), Kína Szechuan szovjetkormány és Shensi tartomány 3000 cash értékű vászonpénze 1933 (L. E. Hudec, Shanghai aj.), Geyza vezér fiktív bronzérme, II. Lipót ezüstérme pilnitsi szövetségre 1791., Benesik Gusztáv bronzplakettje Boldogfai Farkas Sándortól, Hofmann Félix bronzérme 1910., Járosy Lajosné vasplakettje Teles Edétől 1896., Illosvay Lajos br. plakettje Beck Ö. Fülöptől 1908 (Ernyey József aj.), Angol érdemrend Kéméndy kapitány bevéselt nevével, Savoyai Jenő fapión, Szemere Miklós ezüstérme 1903., Viaszminta Hurtai Lajostól (Ernyey József aj.), Szent György-érem fiktív 1610-es évszámmal (Petrich Gyula aj.), Braunschweig Károly Vilmos ezüstérme 1787., Nassaui Mór bronzérme Conrad Blocktól, Huss János fiktív ólomérme, Brünni szoborleplezés bronzérme 1840 Boehm József Dánieltől, Göteborgi bronzérem 1923 Millestől, Bronz biblikus-érem a XVI. sz.-ból, Lanna 1440 (előlap), Loyola Ignác bronzérme 1637-i bevéséssel, XVII. sz.-i bronzplakett (Wieder Jenő aj.).

Gőzhátpusztai lelet.

1938. október 9-én a Nagyléta (Hajdu m.) melletti Gőzhátpusztán egy XIII—XIV. sz.-beli magyar pénzlelet került napvilágra. A lelet az Árpád- és Vegyesházi királyok átmeneti idejéből öt uralkodónak a pénzeit tartalmazza. Az egész lelet egy szárcsontba volt elrejtve, a szárcsont nyitott végét Nagy Lajos C. N. H. II. 70/A. számú garasának egy példánya zárta be. Az elrejtő a garast körülnyírva ügyesen a csonteső végéhez formálta. Amikor a lelet hozzám került, a pénzek nagyrésze még a szárcsontban volt bolygatatlanul. Sajnos, a szárcsont később szétmállott. Az egész lelet, leszámítva a körülnyírt példányokat, jól tartott. A lelet rendezése után a következőképen oszlott meg az öt uralkodó között. Az alábbiakban a rövidség kedvéért csak a Réthy, C. N. H. azon számait közlöm, melyek a leletben előfordultak. A zárójelben lévő szám a darabszámot jelenti.

IV. László: C. N. H. 313 (2), 322, 324 (2), 326, 329 (2), 330 (4), 335 (2), 336, 337 (2).

Vencel: C. N. H. 382 (3), 384 (2).

Ottó: C. N. H. 387. Ez az Ottó dénár az, ami a leletet nagyjelentőségűvé teszi és a szakkörök figyelmét is magára vonja. A nagyon ritka dénár így leletben talán csak egyszer fordult elő. Ennek a példánynak a súlya 0.37 gr. Átmérője: 11.11×11.25 mm. A mellékelt képen láthatjuk, hogy igen jól fenntartott példány.

Róbert Károly: C. N. H. II. 9 (15), erősen körülnyírt példányok 10 (4), 11 (9), 12 (3), 14 (18), 17, erősen körülnyírva, 18 (6), 19 (20), 22 (11), 23—24 (33) körirat teljesen levágva, 27 (18), 28 (21), 31 (8), 35 (13), 44 (3), 45 (6), 53 (4).

Nagy Lajos: C. N. H. II. 70/A. változat, erősen körülnyírt. 76 (14), 77 (21), 78, 79 (6), 86 (12), 88 (10) 90 (3), 92 (7), 97 (2), 108 (9), 109 (4).

Tehát összesen 308 darab.

Sok érdekességet figyelhetünk meg ebben a leletben.

Érdekes az, hogy éppen az utolsó Árpád-házi királyunk, III. Endre, egy példánnyal sincs a leletben képviselve. De a gondos szemlélő meglepetéssel fogja észrevenni azt is, hogy kevés kivétellel majd minden pénz hátlapja állatot, főleg madarat ábrázol. Vajjon mi ennek az oka? Az is érdekes, hogy főleg obulusok vannak a leletben, a dénárok pedig körül vannak nyírva. A kisöblű csontesőhöz idomította így a tulajdonosuk.

Érdekes a lelet elhelyezése is. A csővé kiképzett szárcsontot pénztárcának használhatta az illető, vagy pedig talizmánnak — erre enged következtetni a csupa állat — főleg madáralakos hátveret — és mint ilyen elvesztette, vagy talán inkább elrejtette. Keleti lovasnépek ma is használnak ilyen szárcsontból készült pénz-tokot, de talizmántartónak is használják. Magyarázhatjuk így is a leletet és körülményeket. Az elvesztés és nem tervszerű elásás mellett bizonyít az a körülmény, hogy a lelet nem mélyen, mindössze 10—15 cm.-re volt a föld alatt.

Fülöp Tibor.

Éremleletek.

melyek a Magyar Történeti Múzeum Éremtárában kerültek feldolgozásra.

Padrag (Veszprém m.) XVI. sz.-i lengyel pénzek. Utolsó évforduló évszám 1609. Erdély, 3-as garas Báth. Gábor 1609 (2); Lengyelország VI. garas 1596, (7), 1599, 1601; III-as garas, különböző verdejegyekkel 1581, 1583, 1586, 1588, 1589 (2), 1590 (6), 1591 (3), 1592 (3), 1593 (19), 1594 (20), 1595 (13), 1596 (13), 1597 (39), 1598 (38), 1599 (38), 1600 (28), 1601 (26), 1604 (6), 1605 (12), 1606 (2), 1609; Riga város III-as garas, 1583, 1585 (2), 1586 (3), 1588, 1589, 1590 (3), 1591 (2), 1592 (5), 1593 (9), 1594 (9), 1595 (8), 1596 (14), 1597 (9), 1598 (2), 1599 (4), 1600 (3); Litvánia III-as garas 1582 (2), 1583 (2), 1584 (3), 1585 (2), 1586, 1587 (2), 1592 (2), 1598 (2), 1594 (5), 1595 (3), 1596, 1597 (3), 1598 (2), 1599. Bizonytalan lengyel 17 darab. Hamisítvány 1 darab. Összesen 418 darab.

Lenti (Zala m.) XVII. sz.-i francia tallérok, magyar és osztrák VI. és XV. kr. főképen. Utolsó előforduló évszám 1704. Francia tallérok 1693 A, 1694 A, 1701 A (2 drb), 1702 A, N és W, 1704. Évsz. nélk. Magyar féltallér K—B 1697. 15 krajcár, Magyarország K—B 1661, 1664, 1665 (3), 1674 (3), 1675 (3), 1676 (3), 1677, 1678, 1681, 1683 (3), 1684, 1685, 1686 (3), 1687 (2), 1688 (4), 1689 (2), 1690 (6), 1691 (2), 1692 (2), 1694 (2), Alsó Ausztria 1659 (2), 1660 (3), 1661, 1662 (3), 1663 (3), 1664 (6), 1666, 1674 (2), 1675, 1684, 1685, Tirol 1664 (2), 1687, 1691 (2), 1694 (7), Szilézia, GH 1660 (2), 1662 (3), 1663 (2), 1664, BFL 1664, MMV 1693 (2), 1694 (8), C—B 1693, Csehország GE 1694, Würzburg 1685, Bizonytalan (8), Liegnitz 1661 (4), 1662 (2), 1663, 1664 (4), Olmütz 1694, Wohlau 1664, Württemberg—Öls 1675 (3), 1674 (2), VI. krajcár, Magyarország K—B 1666, 1667 (2), 1668 (5), 1669 (2), 1670 (2), Alsó-Ausztria 1661, Szilézia S—H 1665. Összesen 205 drb.

Fertőrákos (Sopron m.) XV—XVI. sz.-i garasok. Utolsó előforduló évszám 1547. Garasok, Csehország II. Ulászló 463 drb. I. Lajos 1 drb. Ferdinánd évsz. nélk. 26 drb. 1533 (6), 1534 (4), 1535 (4), 1536 (9), 1537 (4), 1538 (3), 1539 (7), 1540 (8), 1541 (9), 1542 (10), 1543 (8), 1544 (4), 1545 (1), 1546 (5), 1547 (1), Bizonytalan (46), Bajor (4), Szász (130), Szilézia (1), Constanz (2), Salzburg (1), Halberstadt (2), Kempten 1514, Mannsfeld (1), H. L. Nördlingen (3).

Irodalom.

Barcsay Amant Zoltán: A komini éremlelet a kr. u. III. századból. Kiadja a kir. m. Pázmány Péter Tudományegyetem Erem- és Régiségtani Intézete. Dissertationes Pannonicae 1938; Series II. No. 5. Füzve 25.—, kötve 28.— P.

A szerző a horvátországi Kominben talált kb. 20.000 darabból álló, Caracallától Aurelianusig terjedő leletet — J. Brunšmid és Alföldi A. professzor előmunkálatainak felhasználásával — verdék és emissiók szerint csoportosítja. A leletben következő verdék kibocsátásai szerepelnek: Róma, Mediolanum, Lugdunum, Köln, Siscia, Viminacium, Kyzikos, Antiochia és egy közelebből még meg nem határozott keleti verde. A darabok elő- és hátlapjának pontos leírásán, rajzán, valamint a verdejegyén kívül az irodalmat is idézi. A tanulmányt index egészíti ki, melyben uralkodókön belül abc-ben közölve van a hátlapok összes előfordulásának tételszáma. E munkának mindenki hasznát veheti, akit a III. század pénzverése bármilyen szempontból érdekel.

L. J.

W. Jesse und R. Gaetgens: Handbuch der Münzkunde von Mittel- und Nordeuropa. A fenti cím alatt nagyjelentőségű tudományos munka indul útjára az Akademische Verlagsgesellschaft, Leipzig és a Richmann & Co cég, Halle, kiadásában. „Handbuch“, de nem a kézikönyvek rendes módorában; nem összefoglaló, részletekben elmerülő egységes képet nyújt, hanem azt részleteire bontja. A címben jelzett és tág értelemben vett terület összes felkutatott verdéit betűrendben, lexikonszerűen sorakoztatja és rövid cikkeiben mond el róluk annyit, amennyit tudni kell és tudni érdemes. Meghatározza a verde földrajzi fekvését, közli rövidre fogott történetét, tulajdonosának közjogi állását (világi vagy egyházi fejedelem, úr, város, testület stb.), működése kezdetét és végét. Az ott vert pénzekről elmond annyit, amennyi okvetlenül szükséges, stb. — Egy szóval, nem egy a numizmatika kisebb, szűkebb területére szorítkozó, minden részletet felölelő egységes tanulmányt nyújtanak a szerzők, hanem olyan munkát, melyben az olvasó könnyen és gyorsan feltalál minden a címre vonatkozó lényeges és alapos adatot. Illusztris mukatársak hosszú sora biztosítja a kiadvány tudományos értékét. A munka becsét főleg azok fogják méltányolni, akik tanulmányaik közben rövid adatra bukkanva a tárgyról bővebb értesülést óhajtanak szerezni. Ezt a munkának talán legértékesebb részében, a minden cikk végéhez függesztett, a tárgyra vonatkozó bőséges bibliográfiában fogják megtalálni. Csak az tudja, hogy ez mit jelent, aki kutatott már ismeretlen forrásmunkát. A kiadók előfizetést hirdetnek a munkára. Az egész művet 3—4 körülbelül 600 oldalas kötetre tervezik és kéthavonként megjelenő 7—8 íves füzetekben bocsátják ki: füzetenként — az ívek száma szerint — 10.50—12 bír. márka árban. Egy ötfüzetes kötet ára mintegy 60 márka, hozzávaló kötés 3 márka. Bolti ára nagyobb lesz, külföldi előfizető 25% engedményt élvez. Féltő, hogy egyrészt nagy ára, másrészt főleg külföldi vonatkozásai miatt nálunk nem nagy keletje lesz, pedig kíváncsi volna, hogy legalább egy közkönyvtárunk megszerezze.

Paulini Oszkár dr.: Magyarország aranytermelése a XV. század végén és a XVI. század derekán. Budapest, 1936. Különlenyomat a Gróf Klebelsberg Kunó Magyar Történetkutató Intézet Évkönyvének hatodik évfolyamából.

„A gazdaságtörténeti kutatásnak egyik fontos, mondhatnók legfontosabb kelléke a számszerűség, a történeti adottságoknak a maguk valóságos méreteiben való megállapítása“, kezdi tanulmányát a szerző és szegezük le mindjárt e helyen, hogy axiómájához végig híven ragaszkodik. Sokévi fáradságos munka és kutatás gyümölcsét nyújtja élénk a szerző művében. Hivatalos adatok tömegéből, számadásokból és jelentésekéből vezeti le megállapításait oly részletességgel, hogy ezzel alapot ad e téren bármily irányú további kutatásnak és felmenti az utánajövőt hosszadalmas és időrabló számítások terhe alól.

1. A választómű, Scheidgaden, domus separatoria seu divisoria.

2. Égetőmű, Brenngaden, domus crematoria. Mindkét műben csak az ezüst tisztul meg teljesen,

Míg az arany

3. A cementezőben, Cementer, officina cementi seu auritractationis-ban éri el törvényes finomságát.

Az adatok tömegéből a három főfontosságú kamara évi átlagos színaranytermelését a jelzett időszakokban következőleg állapítja meg:

	A XV. század végén	A XVI. század derekán
Körmöcbányán	1254 márka	745 márka
Nagyszebenben	1123 „	470 „
Nagybányán	2500 „	354 „
	4877 márka	1559 márka
	1569 „	
összesen	6446 márka	

színarany átlagos évi termés, amihez még a Budán beváltott, a Dunából mosott és a kiesempészett aranymennység járult.

Ez adatok láttán önkénytelenül két kérdés tolu az olvasó elé. Az első, hogy miért zuhant alig 70–80 év alatt az évi aranytermelés 4877 márkáról 1569 márkára, közel 70%-kal? Erre megfelel a munka: a nagy mélységbe hajtott bányákat elöntötte a víz, az ember nem bírt felette úrrá lenni és abbahagyta a művelést. A második kérdést nem a szerző veti fel, de nem is felel meg rá: Hová lett a sok század alatt kitermelt temérdek arany? Hol van most? Csak annyi bizonyos, hogy nálunk nincs. Mindenütt van, csak a termőhelyén nincs. Magyarország, Európa délkeleti védbástyája nem csak vérét ontotta, de aranyát is odaadta Európa civilizációjáért. A numizmatikus is sok értékes adatot talál a munkában, beígért további folytatását örömmel várjuk.

Jeszzenszky Géza.

Dr. Büky József: Ausztria papírpénzkibocsátásának története a XVIII. század közepétől 1850-ig. (Különös tekintettel Magyarországra.) Doktori értekezés. Budapest, 1937. 96 oldal.

Üttörő érdemes munkát végzett dr. Büky József, aki közgazdasági doktori oklevelét a fenti munkával nyerte el a József Nádor Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdasági Karán.

E munka azért üttörő, mert ilyen tárgyú tanulmányt, amely a papírpénzek fejlődésének történetét gazdaságtörténeti rendszerességgel tárgyalná, mindezekig nélkülöztünk, sőt más nyelven sem találkoztunk hasonlóval, mert a pénztörténetileg fontos országokban a papírpénzek fenti módon való történeti ismereteket tetését hiába keressük. Pedig ha valaha, úgy most fontos volna, hogy a papírpénzzel kapcsolatos ismeretek mint *forrásanyag* rendelkezésre álljanak úgy a gyakorlati pénzügyi politikusoknak, mint az elmélkedőknek. Mert, sajnos, mindazok a pénzügyi elméletek és tervek — amelyeknek szinte inflatorikus sokaságával találkoztunk az utóbbi évtizedben — mind nélkülözték a történelmi forrásanyagot és csakis a háborús pénzügyekre, de főleg az azt követő inflációkra támaszkodtak.

Különösen hangsúlyoznunk kell azt az alaposságot és részletességet, amellyel az osztrák bankjegyek és államjegyek megszületésének okait, módját, az érepénzzel való összefüggését és történetét 1763-tól 1850-ig tárgyalja. De nemcsak a szorosan vett „Ausztria“, hanem a „Magyar“ s a „Lombard-Velencei“ királyság pénzügyei is érthető tiszta formában bontakoznak ki előttünk. Az egész munkából árad a gazdaságtörténeti képzettségre épülő pénzügyi jártasság, ami főleg a bevezetőben és az összegezésben jelentkezik tanulságosan. A munka amellett, hogy szaktanulmány, élvezetes és főleg tanulságos olvasmány is, mert nem kiragadva, hanem a gazdasági összefüggésekkel együttesen tárgyalja az eseményeket. Minthogy az egész munkából az tűnik ki, hogy nemcsak élesszemű gondolkodó fővel, hanem nagy tudású gazdaságtörténésszel van dolgunk, tehát minden okunk megvan hinni azt, hogy a szerző nemcsak a közgazdasági irodalomnak, hanem a gazdaságtörténetnek, illetve a *pénztörténetnek* is igen értékes művelője lesz. Ezen reményünket megerősítette az a hír, hogy szerzőnk máris írja: „A papírpénz története“ című nagy kézikönyvét; sajnos azonban, ennek megjelenésére a jelek szerint még egy ideig várunk kell, mert annak megírásához nélkülözhetetlen a helyszíni forráskutatás, ami anyagi kérdés. De reményünk van arra, hogy tudományos irodalmunk érdekében e házagpótló műre az illetékesek segítséget nyújtanak, amit már részben meg is tettek, mert az elmúlt évben szerzőnk kint járt Angliában pénztörténeti kutatások folytatására, aminek eredménye kiadásra máris kész és az arról szóló beszámolót a közel jövőben fogja a szerző megtartani.

Görzsönyi Vargha Béla.

A. O. v. Loehr: Ergänzungen zu den „Österreichischen Münzprägungen 1519–1918“, Num. Zeitr. Wien 70. k. 1937. Miller nagy műve, mely Ausztria, annak tartományai és Magyarország pénzeinek teljes összeállítása akart lenni, tudvalevőleg minden nagy érdeme mellett is sok hiányt mutatott fel. Ennek a főoka az volt, hogy Miller aránylag igen kevés gyűjteményből merítette anyagát. A bécsi Eremlár régóta tervezte ennek bővített kiadását és az Eremlár korábbi igazgatója, A. O. v. Loehr állandóan gyűjtötte az anyagot a tervezett új kiadáshoz. Mintegy 100 éremgyűjteményt nézett át Európa minden részében. Ennek a fáradságos munkának az eredménye ez az összeállítás, minthogy az új kiadás nem valószínűsíthető meg az eredeti elgondolásban. Az összeállítás magyar szempontból is sok érdekes és új anyagot tartalmaz, hiszen Miller — hogy többet ne mondjunk — a Magyar Történeti Múzeum Eremlára gyűjteményét sem vette figyelembe. Mindenesetre rendkívül fontos, hogy ez az összeállítás napvilágot látott és a Loehr által összegyűjtött adatok közkinccsé váltak.

Faludi Géza dr.: Magyar orvosok, mint numizmatikusok. Orvostörténelem, 2. évf. 1938. 10. sz. 11–24. l. Érdekes összeállítás, mely művelődéstörténeti szempontból is jelentőséggel rendelkezik. Sámbohy János, a nagy humanista gyűjtő és tudományos tevékenységének vázolója nyitja meg a sort. Majd Henisch György, Madai Dávid Sámuel, Agnethler Mihály, Wessprémi István, Sihulsky Frigyes és Schulek Alfréd ismertetések következnek. Több új adat feldolgozása mellett a szétszórt ismeretek összegyűjtése teszi értékké e kis tanulmányt, melynek végén örömmel vesszük tudomásul, hogy a fáradhatatlan buzgalomú szerző, maga is az orvosi érmeik lelkes gyűjtője, eddig 25 tanulmánnyal gazdagította az orvosi vonatkozású numizmatikai irodalmat.

Dornyay Béla: A tatari piaristák alapítójának emlékérmé 1755-ből. Tata 1938. 8-r. 17 l. Esterházy Miklós gróf (1711–1764) tatari kegyúrnak az orosz Szent András-renddel történt kitüntetése alkalmából készült emlékérmét (Weszerle G. IX. t. 5.) ismerteti, melyet Friedrich Wilhelm Dubut készített 1755-ben. Ezzel kapcsolatban Esterházy életét és tatari működését is vázolja. Csak egy megjegyzésünk van. Dubut semmiesetre sem lehetett „az utolsó viaszmintázó“, mert a XIX. sz. elején — hogy más példát ne említsünk — többek között a magyarországi Boehm József Dániel tűnt ki ebben a műfajban.

Lauringer Ernő: Kőszeg szab. kir. város emlékérméi. Vasi Szemle V. 1938. 4. sz. Elsősorban is a GVNZ/1532 felirattal ellátott és a bécsi 1529-i szükségpénzek (Turek belegert Wien) mintájára vert csege-lyeket veszi vizsgálat alá. Arra a meggyőződésre jut, hogy ezek valószínűleg a XIX. sz.-ban készült fiktív érmei. Ezen érmei fiktív volta azonban szerintünk még további bizonyításra szorul, éppen a cse-

gelyek rendkívüli ritkasága következtében. A továbbiakban a többi — aránylag kis számú — kőszegi vonatkozású emlékérmét írja le egészen a legújabb veretekig.

Gombosi György: Beck Ö. Fülöp. Ars Hungarica sorozat 15. k. 1938. 29 l. és 32 t. A kiváló szobrász és éremművész fejlődésének vázlatos bemutatása. Beck azonban a modern magyar éremművészet meg-alapítója is és művészi munkásságának tetemes részét az érmei teszik ki. A francia iskola hatásán elindult művész sok formakeresés után jutott el mai stílusához és ezt a hosszú utat kíséri végig ez a tanulmány. Ennek minket érdeklő részét 7 képes tábla illusztrálja 12 érem képével.

Entz Géza: A magyar műgyűjtés történetének vázlata 1850-ig. Budapest, 1937. 8-r. 99 l. Doktori értekezésnek készült ez a tanulmány, mely rengeteg apró adat összegyűjtésével vezet végig a magyar műgyűjtés történetén. Első pillanatra kevés eredménnyel keesgető feladatnak látszik ez, hiszen nemze-tünk zivataros története éppen a XVI—XVII. sz.-ban, a nagy műgyűjtemények megalapozása idején, semmiképen sem kedvezett a műgyűjtésnek. Ennek ellenére is az összeszedett bizonyítékok tanúsága sze-rint mindig megvolt a hajlam, különösen a főpapok és főurak körében műgyűjtemények létrehozására. Minket ezúttal az éremgyűjtés érdekel, melyet a szerző — amennyire adatai engedik — szintén igyekszik belefoglalni a tanulmányba. Adatai szerint az éremgyűjtés kezdete nálunk a XVI. sz.-ig nyúlik vissza (Peski Ferenc, Szamosközi István, Sambucus János, Verancsics Antal), majd a XVII. sz.-i fejedelmi és főúri gyűjteményeken keresztül (I. Rákóczi György, Zrínyi Miklós, Nádasdy Ferenc stb.) vezet el a XVIII. sz.-beli virágkorba, amikor világhírű magyar éremgyűjtemények keletkeztek (Wiczay, Festetics, Tudomány Egyetem stb.). Körülbelül az 1848/49-i szabadságharcig tárgyalja a gyűjtés történetét, melyből az éremgyűjtésre nézve is sok új ismeret meríthető. Hálás feladat lenne mindenestre az éremgyűjtés történetének önálló megírása és ezzel kapcsolatban a ritkább darabok vándorlásának lehetségszerűségi végigkísérése. Dicséretünk kell a szerző rendkívüli szorgalmát, mellyel ezt a teljesen szétszórta anyagot összehozta és feldolgozta.

Viktor Katz: Freundschaftsmedaillen und verwandte Denkmale. Prag, 1938. 8-r. 75 l. XIV t. Rendkívül érdekes összeállítás ez a kis tanulmány, mely az emlékérmeknek egy sajátos csoportját, a barátságérmeket, veszi vizsgálat alá és egybeveti azokat a hasonló tárgyú egyéb művelődés-történeti emlékekkel (grafikai, ötvösségi emlékek, edények stb.). A barátságérem, mint az összeállításból kitűnik, állandó termelése volt az éremművészetnek, de bizonyos csoportokban jelentkezik mégis erőtelje-sebben. Egyik ilyen csoport a joachimstali eredetű barátságérmek a XVI. sz.-ból, másik a XVII—XVIII. sz. fordulóján készült német barátságérmek sorozata, végül a biedermeier kor hasonló termékei. Ezen kívül említi a szörványosan előforduló vésett darabokat, fapionokat, jetonokat stb. Minket különösen érdekel ez az érme-csoport, mert a magyarországi éremművészet jelentős számmal van képviselve benne. Egyfelől a XVIII. sz.-ban Körmöcbányán voltak divatosak ezek az érmei (Roth Jeromos, Fuchs Hein- rich), majd a XIX. sz. elején működött Wurschbauer Károly és Stuckhardt Ferenc művei között szerepel-nek nagyobb számmal. A pontos numizmatikai leírás mellett minden darab ábrázolva is van és az egyéb emlékekkel való párhuzamos egybevetés következtében művelődéstörténelmileg is jelentős méretűvé bővül ez az összeállítás.

Ivan Rengjeo: Goldmünze Stephan II. Tomasevic, Königs von Bosnien. Sarajevo, 1937. 8-r. 22 l. (Horvát nyelven német kivonattal.) A Priepolje-i leletből előkerült négyszeres dukátot ismerteti, mely az egyetlen ismert délszláv középkori aranypénz. Előlapon oroszlan, hátlapon bosnyák címer. Valószínű-nek tartja, hogy II. István 1461. évi Jajcában történt koronázása alkalmából készült emlékpénz. Verő-H. L.

Eduard Holzmair: Katalog der Sammlung dr. Josef Brettauer Medicina in Nummis. Herausge-geben vom Kuratorium der dr. Josef Brettauer Stiftung. Wien, 1937. Selbstverlag. 1905 július 11-én hunyta le Triesztben szemét a kiváló szemorvos, Brettauer József, aki páratlan orvosi éremgyűjteményét a bécsi egyetemre hagyományozta többek közt azzal a kikötéssel, hogy a hagyományhoz csatolt tízezer aranykorona segítségével a hagyaték átvétele után legkésőbb három év alatt egy illusztrált katalógus adassék ki. Az értékes hagyománnyal azonban a bécsi egyetem nem tudott mit kezdeni, a gyűjtemény ott hevert rendezetlenül, a katalógizálásra pedig a megfelelő anyagi alap dacára sem került a sor, úgy hogy elkövetkezvén a háborús, majd az inflációs idők, a katalógus elkészítésére szánt jelentékeny összeg teljesen elértéktelenedett. Végre 20 évvel az örökhagyó halála után került a gyűjtemény Loehr Ágoston éremtári igazgató kezdeményezésére a megfelelő helyre: az éremtár helyiségeibe letétként. A gyűjtemény rendezése és méltó elhelyezése éveket vett igénybe, az illusztrált katalógus kiadása főleg anyagi okok miatt szenvedett késedelmet. Végre több mint harminc évi késés után a bécsi egyetem segítségével jelent meg mult év végén a hatalmas 386 oldalas, 25 képes-táblával diszitett katalógus.

A munka az örökhagyó arcképének közlése után, Brettauer rövid életrajzát hozza, melyben azon-ban sajnálattal nélkülözzük Brettauernek mint gyűjtő egyéniségnek méltatását. Az alapítólevelek szó-szerinti közlése után Loehr ismerteti a gyűjtemény sorsának és a katalógus elkészítésének történetét. Utána következik a katalógus szerzőjének előszava, melyben a gyűjtemény tartalmáról és összeállítá-sáról kapunk felvilágosítást. Véleményünk szerint a gyűjtemény értéke, gazdagsága és jelentősége me-lsőbb szavakat érdemelt volna. Magát a hatalmas anyagot, mely kb. 7000 darabot foglal magában, 22 fejezetben 5557. szám alatt írja le a szerző. A szám azért zsugorodott így össze, mert az érmei fém-fejezetben 5557. szám alatt írja le a szerző. A szám alatt vonattak össze. Az anyag változatai, továbbá a pestistallérok és érmei súlyváltozatai egy-egy szám alá vonattak össze. Az anyag csoportosítása csekély változtatásokkal Brettauer eredeti beosztása szerint történt; szerencsés gondo-latnak tartom a kereszténység betegpatronusait az antik világ gyógyító istenségeivel egy fejezetben egyesíteni. Az egyes fejezeteket rövid orvostörténeti bevezetések előzik meg, melyek különösen a nem szakember részére szolgálnak hasznos felvilágosítással. A fejezeteken belül a darabok közlési sorrendje

TÁRSULATI ÉLET

Halálesetek. Kegyelettel emlékezünk meg azon tagjainkról, akik elhunyva, kiváltak tagjaink sorából. Az 1936. évi december 10-én halt meg *Bakacsy Pál*, építész, aki a megszállott felvidéken, Abaujszepsin élt és szeretettel foglalkozott éremgyűjtéssel. — Az 1937. évi június hó 20-án halt meg fiatal tagtársunk, *Fráter István dr.* kecskeméti reál-gimnáziumi tanár, akiben társulatunk egy ragaszkodó, tudományszakunkért rajongó hívet veszttette el. — Az 1937. évi augusztus hó 2-án meghalt *Pompéry Elemér*, a magyar kir. szabadalmi bíróság nyug. elnöke, aki 29 éven át volt tagja társulatunknak és mint emlékéremgyűjtő, tekintélyes nevet szerzett magának a szaktudomány terén. — Az 1938. január 10-én húnyt el *Nagy Dezső*, árvaházi gondnok, kőszegi lakos, lelkes éremgyűjtő. — Az 1938. február 21-én veszttettük el *enyingi Wertheim Pál*, volt uradalmi bérlő tagtársunkat, aki 35 éven át volt tagja társulatunknak, s akit szeretetreméltósága, hozzánk való ragaszkodása miatt igen nagyra becsültünk. — Ugyanezen a napon húnyt el régi tagtársunk, *Sárváry Oszkár*, m. kir. kormányfőtanácsos, a Dunagőzhajózási társaság nyug. főfelügyelője is, aki 23 éven át volt tagja társulatunknak és tekintélyes éremgyűjtemény tulajdonosa volt. — Majd fiatal tagtársunk, *Bán Dénes*, m. kir. kertészeti tanintézeti hallgatónak 1938. március hó 28-án történt elhúnytáról kell beszámolnunk, akinek halála kedves fiatal gárdánk fejlődő létszámát fájdalmasan csökkentette. — Az 1938. évi június 23-án elhúnyt *Kürti Gyula*, a lipótmegyei múzeum vezetője, rózsahegy lakos, rendes tagtársunk, aki a megszállás óta is élénken fenntartotta velünk a kapcsolatot. — Meghalt végül 1938. november 30-án *Daubner József* gyógyszerész, verseci lakos, ugyancsak rendes tagtársunk, aki a legrégibb tagjaink közé számíttatott, — mert társulatunknak alapítása óta ragaszkodó tagja volt. — Kegyelettel fogjuk megőrizni elhúnyt tagjainknak emlékét.

Kirándulás. Társulatunk tagjai az 1938. évi június 12-én egy úgy a látogatottság, mint a nyújtott látnivalók tekintetében igen jól sikerült kirándulást rendezett Székesfehérvárra. Megtekintettük az azóta sajnos, elhúnyt Marosy Arnold dr. igazgató úr vezetése mellett az ottani mintaszerűen rendezett és irányított múzeumot, majd a nagyarányú ásatásokat, valamint a város nevezetességeit, amelyek folytán a várost hazánk egyik legszebb városának kell tekintenünk.

A társulat debreceni csoportja az 1937. és 1938. években is igen élénk tevékenységet fejtett ki, sűrűn tart összejöveteleket, érembemutatókat és felolvasásokat, amivel példát nyújt hazánk vidéki városainak arra, hogy szerényebb keretek között is lehet fenntartani élénk tudományos életet s lehet előmozdítani az éremgyűjtés nemes szenvedélyét.

Felolvasások. Az 1937. január 28-án *Jónás Elemér dr.* ült az előadóasztal mellett s felolvasta „Újabb adatok a thasosi tetradrakmonok elterjedéséhez“ című tanulmányának immár második részét, amelyben úttörő eredményeiről számol be a görög pénzverés ezen szakáról. — Az 1937. évi február 25-én *Huszár Lajos dr.* tartott előadást „Constantin Brancoveanu havasalföldi vajda érmeinek mestere“ címen, amelyben nagyszerű okfejtéssel dönti el véglegesen ezt a kérdést, amely hosszú időn át egészen téves megoldással

szerepeit az éremművészeti irodalomban. Ezen felolvasást aznap még két bemutatás követte. Először *Tersztyánszky Jenő dr.* mutatott be igen érdekes ainosi ógörög pénzeket rögtönzött előadás kíséretében, utána pedig *Soltész Elemér dr.* tábori püspök mutatott be 2 pengős próbavereteket, amelyek gyűjtőkörökben eddig teljesen ismeretlenek voltak. — Az 1937. évi április 29-én tartott felolvasó ülésünkön *Barcsay Amant Zoltán dr.* tagtársunk volt az előadó, aki „A komini római éremlelet“ címen ismertette egy érdekes leletnek feldolgozását. Ugyanezen estén *Faludi Géza dr.* bemutatta gyűjteményének egyes érdekes darabjait, *Jeszenszky Géza* tagtársunk Lotharingiai Ferenc császár tallérsorozatát, végre *Schmidt Béla* hírneves gyűjteményének egyes kiváló példányait. — Az 1937. november 25-iki felolvasó ülésen *Jónás Elemér dr.* „Az érsekújvári népvándorlási éremlelet“ címen tartott igen érdekes felolvasást, és kivüle még *Schmidt Béla* tagtársunk mutatta be erdélyi gyűjteményének újabb értékes szerzeményeit. — 1937. évi december hó 16-án *Alföldi András dr.* egyet. nyilv. rendes tanár, tiszteletbeli tagunk rögtönzött egy bemutatást „Gallienus római császárnak a párisi gyűjteményből ellopott aranypénzeinek kénpaszta lenyomatai“ címen. — Ugyancsak *Alföldi András dr.* mutatta be 1938. január hó 13-án „Valerianus és Gallienus római császárok keleti vereteinek új rekonstrukciója“ című előadása kapcsán az ezen úttörő tanulmányára vonatkozó hatalmas kép- és gipszöntvényanyagot. — Az 1938. évi január 27-iki felolvasó ülésünket a Szent István emlékvénnek szenteltük s azon *Huszár Lajos dr.* olvasta fel „Szent István pénzei és a magyar pénzek forgalma külföldön a XI. században“ című, nagy szorgalommal összeállított tanulmányát. Az 1938. február hó 24-iki estén bemutatások voltak, azonban igen tartalmas magyarázó előadásokkal egybekapcsolva. Ezen *Faludi Géza dr.* „Ulrik kereszt“ gyűjteményét mutatta be, *Soltész Elemér dr.* tábori püspök tagtársunk Bekker Baltazár emlékére vert érmet ismertette ezen tudós életének leírásával együtt, — végre *Szentgáli Károly*, társulatunk főtitkára mutatta be nagyszerű Szent György-érem sorozatát. — Az 1938. április 28-án *Horváth Henrik dr.*, a székesfővárosi múzeumok központi igazgatója olvasott fel „A renaissance iparművészet és az érme“ címen, rendkívül nagy tetszést aratva érdekes felolvasásával. — Az 1938. november 24-én *Faludi Géza dr.* „Jacquin Miklós báró, orvos és botanikus, ismeretlen emlékérmé“ címen tartott felolvasást és ugyanaznap *Haidékker Sándor* tagtársunk „Wiener Jacques építészeti tárgyú emlékérméi“ című tanulmányát ismertette és mutatott be egy nagyszerű sorozatot e nagy hírű művész érmeiből. Ezen szép felolvasás-sorozat is tanúsítja társulatunk élénk és mélyreható tudományos működését.

Társulatunk összejöveleteit tovább is minden hét csütörtökjén tartja, este 6 és 8 óra között, a társulat Budapest, VIII., Csepregy-utca 4. szám, II. 15. ajtószám alatti helyiségében. A nyári hónapoktól eltekintve, minden hónap második csütörtökjén választmányi ülés van, minden hónap utolsó csütörtökjén felolvasást rendezünk s azokon vendégeket is szívesen látunk. Ezen összejöveleteinken egyébként is szívesen állunk mindenkinek rendelkezésére, aki a numizmatika vagy éremgyűjtés terén bármely irányban felvilágosítást akar.

Társulatunk könyvtára ugyancsak minden csütörtökön este 6 és 8 óra között áll tisztelt tagjaink rendelkezésére. Ugyanakkor megtekinthető társulatunk gyűjteménye is. A kézi könyvtárt tagjaink ezen időponton kívül is használhatják. Kulesa a helyiségben a tagok rendelkezésére áll.

Tagdíjfizetési felhívás. A fővárosban lakó rendes tagjaink évi 10 pengő, a vidéken és külföldön lakók évi 6 pengő tagsági díjat fizetnek. Az új alapító tagok alapítványa legalább 100 pengőt tesz ki. Régi alapító tagjainkhoz azt a kérést intézzük, hogy évenként legalább egy fővárosi rendes tagsági díjnak megfelelő összeget, vagyis 10 pengőt fizessenek be önkéntes adomány címen társulatunk javára, tekintettel arra, hogy a zálogleveleknek be elhelyezett régi alapítványaink értéküket teljesen elvesztették. A pénzküldeményeket kérjük a társulat javára az 51.010. számú postatakarékpénztári csekkszámlán befizetni vagy a társulat elnöke, Zimmermann Lajos dr. nevére és címére (Budapest, IV., Váci-utca 78—80.) beküldeni. A társulat elnöke egyébként szívesen áll rendelkezésére azon érdeklődőknek, akik a társulatba tagul belépni kívánnak. Telefonja: 380—140.

A Magyar Numizmatikai Társulat tisztkara:

Tiszteletbeli elnök: *Hóman Bálint dr.*

Elnök: *Zimmermann Lajos dr.*

Alelnökök: *Faludi Géza dr.,*
Procopius Béla dr.

Főtitkár: *Szentgáli Károly.*

A „Numizmatikai Közlöny“ szerkesztője: *Huszár Lajos dr.*

„Az Érem“ szerkesztője: *Szentgáli Károly.*

Főkönyvtáros: *Karny Rezső dr.*

Könyvtárosok: *Huszár Lajos dr.,*
Jónás Elemér dr.

A gyűjtemény őre: *Szentgáli Károly.*

Ellenőr: *Lafrankó Gyula.*

Választmányi tagok:

Alföldi András dr.
Berán Lajos.
Finály Gábor dr.
Jeszenszky Géza.

Schmidt Béla.
Schulek Alfréd dr.
Soltész Elek dr.
Soltész Elemér dr.

Telcs Ede.
Tersztyánszky Jenő dr.
Vargha Béla.
vitéz zalatnay Zaltnay József.

Póttagok:

Haidekker Sándor.

Mály János dr.

Mócsy János dr.

A felügyelő bizottság tagjai:

Agfalvy Ipoly.

iff. *Búcz Béla.*

Königstein Hugó.

Póttag: *Antony Béla.*

A Magyar Numizmatikai Társulat tagjai 1939. évi június hó 30-án.

Tiszteletbeli tagok:*

Alföldi András dr., a budapesti kir. magy. Pázmány Péter tud. egyetem nyilv. rendes tanára, a Magy. Tud. Akadémia lev. tagja, Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 25. 1911. II. 9. — 1926. V. 13.
Babelon, Ernest, a párisi „Institut de France“ tagja és a párisi „Bibliothèque Nationale“ érem- és régiségosztályának igazgatója, Paris. († 1924.) 1911. III. 30.
Bahrfeldt Emil dr., bankigazgató, Berlin. († 1929.) 1911. III. 30.
Bahrfeldt, Max dr., ny. gyalogsági tábornok, a hallei egyetem num. tanszékének t. tanára, Halle a. d. Saale. († 1936.) 1912. III. 28.
Blanchet, Adrien, a párisi „Institut de France“ tagja, a „Société Française de Numismatique“ tiszteletbeli elnöke, a párisi „Bibliothèque Nationale“ tb. könyvtárosa, stb. Paris. XVI., 10. Boulevard Emile, Augier. 1911. III. 30.
Cagiati, Memmo, ügyvéd, numizmatikai író, Nápoly. († 1926.) 1922. III. 30.
Demole, Eugène dr., a genfi „Musée d'art et d'histoire“ éremtárának vezetője, Genève. († 1928.) 1926. V. 13.
Dessewffy Miklós gróf, földbirtokos, Budapest. († 1918.) 1907. I. 17. — 1921. III. 31.
Dworschak, Fritz dr., a bécsi műtörténelmi állami múzeum vezetője és éremtárának vezetője, Wien, I., Burgring 5. 1931. III. 26.

Faludi Géza dr., nyug. közkórházi főorvos, Budapest, VI., Vilmos császár-út 17. 1909. X. 14. — 1934. III. 29.
Gnecchi, Francesco, a milánói „Società Numismatica Italiana“ alelnöke, Milánó. († 1919.) 1911. III. 30.
Gohl Ödön dr., a Magyar Nemzeti Múzeum ny. osztályigazgatója, Budapest. († 1927.) 1901. — 1911. III. 30.
Habich, Georg dr., titkos tanácsos, egyetemi tanár, a müncheni „Staatliche Münzensammlung“ igazgatója, München. († 1932.) 1916. V. 13.
Harsányi Pál dr., a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárának igazgatója, Budapest. († 1929.) 1909. VI. 10. — 1926. V. 13.
Head, Barclay Vincent, a londoni „British Museum“ éremtárának őre, London, († 1914.) 1911. III. 30.
Hill, George Francis dr., a londoni „British Museum“ ny. főigazgatója, London, W. C. 1. British Museum. 1926. V. 13.
Hóman Bálint dr., m. kir. vallás- és közokt. miniszter, m. kir. titkos tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia r. tagja, Budapest, VIII., Múzeum-körút 14–16. 1914. II. 12. — 1926. V. 13.

* A tag neve utáni évszám a felvétel időpontját jelenti. Ha két évszám van egy név után, az első a tagnak, mint rendes tagnak felvételi időpontját jelenti, a második pedig azt, hogy mikor lett alapító taggá, illetve, hogy mikor választották meg tiszteletbeli taggá. Az 1901. évszám a társulat végleges alakuló közgyűlése előtt belépett tagok megjelölésére szolgál.

Imhoof-Blumer, Friedrich dr., a berlini „Akademie der Wissenschaften“ tagja, a párisi „Institut“ lev. tagja, Winterthur. (†1920.) 1911. III. 30.

Jeszzenszky Géza, földbirtokos, az Orsz. Magy. Történeti Múzeum tb. igazgató öre, Budapest, XI., Ulászló-utca 57. 1901. — 1934. III. 29.

Kilényi Hugó, ny. miniszteri tanácsos, Budapest. (†1924.) 1901. — 1921. III. 31.

Laffranchi, Lodovico, numizmatikai író, Milano, Via Carlo Ravizza 19. 1926. V. 13.

Loehr, August Octavian dr., lovag, a bécsi műtörténelmi állami múzeum éremtárának ny. igazgatója, egyetemi tanár, Wien, XIX., Würtgasse 14. 1921. III. 31.

Luschin, Arnold dr., ebengreuthi, lovag, udvari tanácsos, a gráci egyetem ny. r. tanára, Graz. (†1932.) 1911. III. 30.

Mattingly, Harold, a londoni „British Museum“ éremtárának öre, London, W. C. 1. British Museum. 1926. V. 13.

Münsterberg, Rudolf dr., udvari tanácsos, a bécsi műtörténelmi állami múzeum ókori és bizánci éremgyűjteményének igazgatója, Wien. (†1923.) 1924. III. 27.

Procopius Béla dr., ny. rendkív. követ és meghatalmazott miniszter, Budapest, IV., Vámház-körút 10. 1916. XI. 9. — 1934. III. 29.

Regling, Kurt dr., egyetemi tanár, a berlini „Kaiser Friedrich Museum“ éremtárának igazgatója, Berlin (†1935). 1915. III. 25.

Réthy László dr., a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárának igazgató öre, a Magyar Tudományos Akadémia lev. tagja, Budapest, (†1914.) 1901. — 1911. III. 30.

Svoronos Nep. János, az athéni nemzeti éremmúzeum igazgatója, Athén. (†1922). 1911. III. 30.

Szentgáli Károly, nyug. székesfővárosi iskolaigazgató, tb. múzeumi ör, Budapest, VI., Andrássy-út 74. 1907. XI. 14 — 1921. III. 31.

Voetter, Otto, ny. cs. és kir. alezredes, az osztr. tud. akadémia levelező tagja, Wien, (†1926.) 1922. III. 30.

Witte, Alphonse de, mérnök, a „Société hollandaise-belge des Amis de la médaille d'art“ belga osztályának elnöke, a Société Royale de Numismatique de Belgique“ titkára, Bruxelles. (†1916.) 1911. III. 30.

Zimmermann Lajos dr., ügyvéd, m. kir. kormányfőtanácsos, Budapest, IV., Váci-utca 78—80. 1901. — 1921. III. 31.

A tiszteletbeli tagok száma: 33.

Értékes éremgyűjteménynek hagyományozásával a társulattal szemben érdemeket szereztek:

Néhai jassenovai Bassarabits Sándor, m. kir. honvédeztudós, a Ludovika Akadémia volt parancsnoka (†1909-ben) és neje.

Néhai jassenovai Bassarabits Sándorné született Förster Irma úrnő (†1916-ban).

Alapító tagok:

Andrássy Dénes gróf, nagybirtokos, Krasznahorkaváralja (Gömör vm.) (†1913). 1907. X. 10.

Apponyi Sándor gróf, v. b. t. t., nagybirtokos, Lengyel (Tolna m.) (†1925). 1921. X. 13.

Arad szab. kir. város közönsége, Arad. 1905. X. 12.

Babics József, udvari tanácsos, urad. jószágigazgató, Budapest (†1925). 1901. — 1908. IV. 9.

Baross János dr., ügyvéd, nemzetgyűlési képviselő, Budapest (†1926). 1917. XI. 8.)

Beck Ö. Fülöp, szobrászművész, Budapest, VII., Damjanich-utca 32. 1907. VI. 13. — 1922. I. 12.

Belvárosi Takarékpénztár-Résztársaság, Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 2. 1906. II. 8.

Berán Lajos, szobrászművész, a m. kir. áll. Pénzverő fővénkö, Budapest, IX., Ferenc-körút 2—4. 1907. VI. 13. — 1927. V. 12.

Bleyer Izso dr., ügyvéd, földbirtokos, Krassóghombás (Krassó Szörény vm.) (†1912). 1902. XII. 11. — 1908. V. 14.

Budapest székesfőváros közönsége, Budapest. 1905. XII. 14.

Daróczy Zoltán, királydaróci, író, genealogus, m. kir. kormányfőtanácsos, Budapest, I., Márvány-utca 12. 1903. I. 10.

Debrecen szab. kir. város, Debrecen. 1907. I. 17.

Dessewffy Miklós gróf, földbirtokos, Budapest (†1918). 1907. I. 17.

Dessewffy Sándor, esanádi püspök, v. b. t. t., Temesvár (†1907). 1901.

Déri Frigyes, m. kir. kormányfőtanácsos, kereskedelmi tanácsos, gyáros, Wien (†1924). 1914. IV. 9. — 1920. X. 14.

Docan Nicolas, román külügyminiszteri államtitkár, meghat. miniszter, a román tud. akad. tagja, Tomesti, Románia. (†1933). 1906. XI. 8. — 1907. X. 10.

Dworák Norbert, gyáros, a Scheid G. A. cég társ tulajdonos tagja, Budapest, VII., Holló-utca 6. 1912. I. 11. — 1921. II. 10.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság, Budapest, IV., Vigadó-tér 1. 1912. III. 28.

Éles Géza, gyógyszerész, Diósgyőr, Árpád-utca 6. (Borsod m.) 1907. XII. 12. — 1919. X. 16.

Faludi Géza dr., nyug. közkórházi főorvos, Budapest, VI., Vilmos császár-út 17. 1909. X. 14. — 1918. VI. 13.

Fejér József, régipénzkereskedő, Budapest. (†1935) 1901. — 1922. X. 12.

Festetics Pál gróf, v. b. t. t., földbirtokos, Wien (†1924). 1906. XII. 13.

Finály Gábor dr., ny. tankerületi kir. főigazgató, Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 14. 1901. — 1910. V. 12.

Földhitelbank Résztársaság, Budapest. (Megg-szünt.) 1918. V. 9.

Frey Imre dr., ny. járásbíró, Sombor (Zombor), Blagojevičeva ul. 12. Jugoszlávia. 1910. III. 10. — 1939. III. 30.

Frigyes magyar királyi herceg Ófensége, tábornagy, Budapest (†1936). 1905. X. 12.

Frindt Mátyás, gőzfűrésztulajdonos, Nizni-Medzev (Mecenzéf), Szlovákia. 1934. I. 11.

Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ófensége, Wien (†1921). 1905. X. 12.

Glück Frigyes, m. kir. kormányfőtanácsos, szálloda tulajdonos, Budapest (†1931). 1905. XII. 14.

Gohl Ödön dr., a Magyar Nemzeti Múzeum ny. osztályigazgatója, Budapest (†1927). 1901. — 1917. V. 10.

Gohl Ödönné özv., sz. Váradi Török Gizella, Budapest (†1929). 1928. I. 12.

Győr szab. kir. város közönsége, Győr. 1904. II. 11.

Hatvany Károly báró, nagybirtokos, Budapest, II., Zita királyné-út 3—4. 1901.

Horánszky Nándor dr., orvos, Budapest, I., Városmajor-utca 12. 1912. XI. 14.

Horsky János, cs. kir. építési tanácsos, Brandeis a. Adler bei Chotzen (Csehország) (†1917). 1904. I. 7.

Jankovich-Bésán Endre gróf, nagybirtokos, a magyar főrendiház tagja, Öreglak (Somogy vm.) (†1936). 1908. X. 8. — 1917. III. 29.

Jeszzenszky Géza, földbirtokos, az Orsz. Magyar Történeti Múzeum tb. igazgató öre, Budapest, XI., Ulászló-utca 57. 1901. — 1917. I. 11.

Jónás Elemér dr., az Orsz. Magyar Történeti Múzeum Éremtárának öre, Budapest, XIV., Hermina-út 27. 1917. X. 11. — 1922. XII. 14.

József magyar királyi herceg Öfensége, tábornagy. Budapest, I., Szentgyörgy-tér 4. 1905. X. 12.

Karátsonyi Andor, földbirtokos, Budapest (†1930). 1904. III. 27.

Karátsonyi Jenő gróf, nagybirtokos, Budapest. (†1933). 1901.

Karny Rezső dr., ny. m. kir. p. ü. számv. főtanácsos, Albertfalva, Erzsébet királyné-út 52. (Pest vm.) 1922. X. 12. — 1929. I. 10.

Kecskemét tj. város tanácsa, Kecskemét. 1903. II. 10. — 1923. II. 8.

Kilényi Hugó, ny. miniszteri tanácsos, Budapest (†1924). 1901. — 1917. V. 10.

Klobusitzky János, földbirtokos, a magyar főrendiház tagja, Budapest (†1911). 1901.

Koerfer István dr., ny. min. tanácsos, a magy. fővárosi malomegyesület vezértitkára, Budapest (†1922). 1916. V. 13. — 1917. XII. 13.

Korbuly Dezső dr., tb. vármegyei főorvos, Ógyalla (Komárom vm.) (†1925). 1918. XI. 14. — 1923. III. 8.

Landesmann Pál, joghallgató, Budapest (†1925). 1921. XI. 10. — 1925. VI. 18.

Lippay Károly, ny. m. kir. gyógyszerügyi főigazgató, Budapest, II., Olasz-fasor 43. B. 1903. V. 7. — 1917. XI. 8.

Magyar Leszámtoló és Pénzváltó Bank, Budapest, V., Dorottya-utca 6. 1905. II. 9.

Magyar Vasúti és Hajózási Klub, Budapest, VI., Csengery-utca 68. 1921. X. 13.

Miklós Elemér dr., az Orsz. Magyar Idegenforgalmi Tanács v. főtitkára, Budapest, XI., Plósz Lajos-utca 17. 1923. XI. 8.

Miklós Elemérné, sz. Bogdán Jozefa, Budapest, XI., Plósz Lajos-utca 17. 1923. XI. 8.

Molnár Imre, vegyész-mérnök, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-utca 31. 1922. X. 12.

Nagy Zoltán, máv. főellenőr, Rákospalota (†1933). 1903. III. 10. — 1918. XI. 14.

Nákó Sándor gróf, v. b. t. t., volt flumei kormányzó, a magyar főrendiház tagja, nagybirtokos, Budapest (†1923). 1906. IV. 1.

Niklovits Károly, magánzó, Budapest, VI., Eötvös-utca 32. 1915. XII. 9. — 1923. X. 11.

Nuber Károly, régész és numizmatikus, Bukarest (†1935). 1901.

Osztárk Magyar Bank, Budapest. (Megszűnt). 1911. I. 12.

Pákozdy Károly dr., főorvos, Budapest (†1934). 1901. — 1917. III. 8.

Perint Jenő dr., főorvos, fogorvos, Budapest, VI., Andrássy-út 20. 1922. X. 12.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közönsége, Budapest, IV., Városház-utca 7. 1905. VI. 8.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 5. 1912. III. 28.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Budapest, V., gróf Tisza István-utca 2. 1922. VI. 8.

Rampacher Pál, a m. kir. szabadalmi bíróság bírása, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35. 1904. IV. 14. — 1907. XII. 12.

Réthy László dr., a Magyar Nemzeti Múzeum igazgató öre, a Magyar Tudományos Akadémia lev. tagja, Budapest (†1914). 1901. — 1904. X. 13.

Rustek Aurél, járási főnök, Kysucké Nové Mesto (Kisutcaújhely), Szlovákia. 1923. X. 11.

Sacelláry György, udvari tanácsos, bankár, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. 1901.

Schmidg Alfréd, érem és régipénz kereskedő, Budapest, II., Lövház-utca 3. 1905. II. 9. — 1922. X. 12.

Schmidt Béla, gőzmalom igazgató, Budapest, XI., Nagyboldogasszony-útja 21. 1915. X. 14. — 1918. II. 14.

Schulek Alfréd dr., kórházi szemészfőorvos, Budapest, I., Lipótmezei-út 7. 1903. III. 26. — 1910. IV. 14.

Soltész Elek dr., főorvos, Budapest, VII., Bethlen-utca 8. 1918. XII. 12.

Somssich János gróf, földbirtokos, Székesfehérvár (†1931). 1901. — 1920. III. 18.

Sötér Géza Ker. János dr., m. á. v. tisztviselő, Budapest, II., Corvin-tér 6. 1921. II. 10. — 1922. X. 12.

Spitzer Mór, földbirtokos, Budapest (†1919). 1901.

Szeged szab. kir. város közönsége, Szeged. 1904. VI. 9.

Sziklay Jenő, ny. m. á. v. főfelügyelő, Budapest, V., Váci-út 32. 1901. — 1905. XII. 14.

Tábor József, uradalmi titkár, Gyula (Békés vm.). 1918. IV. 11.

Teles Ede, szobrászművész, Budapest, I., Gömbös Gyula-út 41. 1905. VI. 8. — 1907. II. 14.

Temesvár szab. kir. város közönsége, Temesvár. 1904. V. 11.

Thallóczy Lajos, v. b. t. t. cs. és kir. osztályfőnök, Wien (†1916). 1902. XII. 11. — 1916. X. 12.

Tóth Sándor, ny. kegyestanítórendi főgimn. igazgató, Debrecen (†1921). 1902. XII. 11. — 1917. IV. 12.

Tyll Gusztáv, birtokos, ny. főszolgabíró, Csanádpalota (Csanád m.) (†1929). 1905. I. 12. — 1918. II. 14.

Ujhely Kálmán, földbirtokos, Dombegyház (Csanád vm.) (†1925). 1913. V. 8.

Urmánczy Nándor, v. országgyűlési képviselő, földbirtokos, Budapest, VIII., Baross-utca 30. 1916. III. 9.

Vargha Béla, görzsönyi, a Magyar Nemzeti Bank ny. felügyelője, Budapest, II., Fő-utca 73. 1902. XII. 11. — 1919. X. 16.

Vay Béla báró, v. b. t. t. volt főispán, földbirtokos, Alsózsólea (Borsod vm.) (†1910). 1903. I. 10.
 Walla József, gyáros, kereskedelmi tanácsos, Budapest (†1920). 1905. IV. 13. — 1905. XII. 14.
 Wodianer Albert báró, a magyar főrendiház tagja, Budapest (†1913). 1908. X. 8.
 Woyciechowsky Vilmos, jelitai, a Magyar Le-

számítoló és Pénzváltó Bank ny. tisztviselője, Budapest (†1935). 1907. XI. 28. — 1922. XII. 14.
 Zichy Jenő gróf, v. b. t. t. v. országgyűlési képviselő, Budapest (†1906). 1901.
 Zimmermann Lajos dr. ügyvéd, m. kir. kormányfőtanácsos, Budapest, IV., Váci-utca 78—80. 1901. — 1905. XII. 14.

Az alapító tagok száma: 92.

Rendes tagok:

Ambrus Béla, áll. elemi iskolai tanító, Kisterenye (Nógrád vm.) 1930. V. 8.
 Angyal Kálmán, polgári iskolai tanár, Komárom, Vág-utca 12. 1935. VI. 13.
 Annók F. Szabó József, ny. áll. katonai főtitkár, Kiskunhalas, Szentháromság-tér 3. (Pest vm.). 1939. II. 9.
 Antony Béla, joghallgató, Nagymaros, Erzsébet-utca 16. (Hont vm.) 1933. XI. 9.
 Agfalvy Ipoly, a Magyar Olasz Bank tisztviselője, Budapest, XI., Horthy Miklós-út 96. 1927. X. 13.
 Ágotay Ernő, ny. m. á. v. műszaki főtanácsos, Sopron, Wälder József-utca 13. 1922. III. 9.
 Balatoni Múzeum Egyesület, Keszthely (Zala vm.) 1903. X. 8.
 Balla Pál dr. nemes, miniszteri tanácsos, Budapest, I., Székács-utca 22/B. 1928. XII. 13.
 Baranya vármegye közönsége, Pécs. 1904. VI. 9.
 Barcsay-Amant Zoltán dr. ny. áll. huszárfőhadnagy, múzeumigazgató, Eger, Vármúzeum. 1927. III. 10.
 Batizfalvy János dr. orvos, egyetemi nyilv. rk. tanár, Szeged, m. kir. Ferenc József tudományegyetem női klinika, Tisza Lajos-körút. 1937. XII. 16.
 Beck Mór dr. magántisztviselő, Petrovgrad (Nagybeeskerek), Miletityeva-ul. 20. Jugoszlávia. 1936. V. 4.
 Bérces Lajos, tanító, Esztergom, Vár-utca 6. 1933. X. 12.
 Bibliothek des Kunsthistorischen Museums, Wien, I., Burgring 5. 1911. X. 12.
 Biró Jenő, máv. árupénztáros, Galánta, Állomás (Pozsony vm.). 1933. III. 9.
 Blum Imre, a Szőrmekikészítő és Festőgyár Rt. igazgatója, Budapest, IX., Mester-utca 34. 1927. I. 13.
 Borsod-Miskolci Múzeum, Miskolc, Papszer-utca 1. 1901.
 Boschán Károly, az Ált. Műszaki R. T. igazgatója, Budapest, V., Szent István Park 26. 1921. X. 13.
 Búcz Béla ifj., gépészmérnök, szkv. tüzerhadnagy, Budapest, II., Batthyány-utca 46. 1930. V. 8.
 Budapest székesfővárosi V. ker., Sziget-utcai elemi iskola tanítótestülete, Budapest, V., Sziget-utca 8—10. 1927. I. 13.
 Budapest Székesfőváros Képtára, Budapest, IV., Egyetem-utca 6. 1938. XI. 17.
 Budapesti kir. magy. Pázmány Péter Tud. Egyetem Erem- és Régiségtani Intézete, Budapest, VIII., Múzeum-körút 6—8. 1931. III. 26.
 Csehy Béla, földbirtokos, a „Cigélka” gyógyforrás vállalat társtulajdonosa, Bardejov (Bártfa), Dlhy rad 9. Szlovákia. 1932. I. 14.

Csongár Tibor, drogista, Érsekújvár, Szent Anna-utca 30. (Nyitra vm.) 1934. II. 8.
 Csongrád Vármegyei Múzeum és Közkönyvtár, Szentes (Csongrád vm.). 1938. X. 13.
 Csősz Gyula dr., kir. főállatorvos, Budapest, XI., Budafoki-út 12. 1914. I. 8.
 Csucsay János, polgári iskolai tanár, Celldömölk (Vas vm.). 1935. X. 10.
 Czigány Béla, igazgató-tanító, Koroncó (Győr vm.). 1929. III. 14.
 Debreceni m. kir. Tisza István Tud. Egyetem Egyetemes Történelmi Szemináriuma, Debrecen. 1929. XI. 14.
 Debreceni m. kir. Tisza István Tud. Egyetem Könyvtára, Debrecen. 1922. IV. 13.
 Dobál Béla, magánzó, Budapest, VI., Szív-utca 8. 1935. XII. 12.
 Dobos Dezső, tábori főlelkész, Budapest, III., Kiscelli-utca 70—72. 1938. V. 12.
 vitéz Draskóy Draskovich Ferenc, földbirtokos, Kalocsa, Kossuth Lajos-utca 19. (Pest vm.) 1937. VI. 10.
 Einczinger Ferenc, takarékpénztári cégvezető, Esztergom, Csernoch-út 21. 1916. III. 30.
 Eisenstock Imre ifj., középiskolai tanár, Budapest, I., Városmajor-utca 72. 1920. III. 4.
 Elfer Tivadar dr., főorvos, Budapest, VII., Erzsébet-körút 44. 1924. XI. 13.
 Elmer György, Pančevo (Pancsova), Pivarna Weifert, Jugoszlávia. 1928. II. 9.
 Erdélyi László ifj., malom üzletvezető, Satu-Mare (Szatmárnémeti), Moara László. Románia. 1938. V. 12.
 Erdész Miklós, ékszerész, Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 3. 1933. X. 12.
 Ernyey József, az Orsz. Magy. Természettudományi Múzeum ny. főigazgatója, Budapest, IX., Erkel-utca 19. 1928. V. 10.
 Eszláry István dr. tiszaföldvári, m. á. v. igazgatóhelyettes, Budapest, II., Toldy Ferenc-utca 46. 1916. III. 30.
 Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, Esztergom, Ferenc József-út 28. 1916. XII. 14.
 Farkas Jenő, okl. gazda, Budapest, VII., Csengetty-utca 30. 1936. II. 13.
 Farkas Zoltán dr. ügyvéd, Budapest, V., Falk Miksa-utca 24. 1931. II. 12.
 Fazekas Géza dr. városi aljegyző, Kiskunfélegyháza, Temesvár-utca 1. (Pest vm.) 1927. II. 10.
 Fejérvármegyei és Székesfehérvári Múzeum, Székesfehérvár, Bognár-utca 3. 1910. X. 27.
 H. Fekete Péter, polgári leányiskolai igazgató, Hajduböszörmény (Hajdu vm.). 1909. XII. 9.
 Felber Arthur, kir. ügyész, Pécs, Kardos Kálmán-utca 3. 1928. X. 11.
 Felsőmagyarországi Rákóczi Múzeum, Kassa, Ferenc József-körút 5. 1939. VI. 15.

- Fleischhacker Mór dr.*, ügyvéd, Bratislava (Pozsony), Panenská 31. Szlovákia. 1935. III. 14.
- Fleissig József*, az Angol Magyar Bank R. T. igazgatója, Budapest, VI., Benczúr-utca 31. 1933. X. 12.
- Forray József Sándor*, a Magyar Nemzeti Bank ny. főellenőre, Szeged, Boldogasszony sugárút 36. 1903. I. 10.
- Fővárosi Történeti Múzeum*, Budapest, VI., Stefánia-út. 1937. VI. 10.
- Fülöp Tibor*, ref. teológus, Debrecen, Botond-utca 9. 1939. II. 9.
- Gajdács Jánosné Borbély Gizel'a*, szobrászművész, Fényes, u. p. Békésesaba (Békés vm.). 1914. VI. 11.
- Garabán Lajos*, székesfővárosi mérnök, Budapest, I., Győző-utca 5. 1936. I. 9.
- Gondol Dániel*, városi kezelő, Pápa, Hunyadi-utca 4/B. (Veszprém vm.) 1928. XI. 8.
- Greiner Mihály*, ny. felsőkereskedelmi igazgató, Debrecen, Ferenc József-út 10. 1926. II. 11.
- Gundel Károly*, vendéglős, Budapest, XIV., Állatkerti-út 2. 1902. XII. 11.
- Guttenberger Antal*, ifj., vendéglős, Budapest, II., Retek-utca 12. 1938. XII. 15.
- Győr és Moson k. e. e. egyesített vármegyék közönsége*, Győr. 1905. XI. 9.
- Győri szt. Benedek-rendi Czuczor Gergely gimnázium múzeuma*, Győr. 1903. I. 10.
- Gyula Városi Múzeum*, Gyula, Erdélyi Sándor-út 15. 1930. III. 13.
- Haidekker Sándor*, gyáros, kereskedelmi tanácsos, Budapest, XI., Kelenhegyi-út 25. 1928. X. 11.
- Halász Sándor dr.*, árvaszéki ülnök, Budapest, IV., Múzeum-körút 7. 1938. XII. 15.
- Hecht Ernő*, könyv-, zenemű- és papírkereskedő, Baja, Kossuth Lajos-utca 2. 1938. XI. 17.
- Hernfeld, Max*, éremkereskedő, Wien, I., Lugeck 7. Németország. 1909. X. 14.
- Hess, Adolph Nachf.*, éremkereskedő, Frankfurt a/Main, Schubert Str. 1. Németország. 1902. X. 11.
- Hiller Gyula*, ny. adóféltitkár, Zlaté Moravce (Aranyosmarót), Sladkovičová 31. Szlovákia. 1933. X. 12.
- Hirsch, Jakob dr.* éremkereskedő, Genève, 23. Quai du Mont Blanc (Ars classica), Svájc. 1901.
- Hoch Oszkár dr.* ügyvéd, Nagykanizsa, Szent Imre herceg-utca 12. (Zala vm.) 1935. III. 28.
- Horusitzky Henrik*, a m. kir. Földtani Intézet ny. igazgatója, Budapest, VII., Damjanich-utca 30. 1936. X. 8.
- Horváth Adolf János*, ny. áll. tanítóképző intézeti tanár, Nagymaros, Visegárdi-utca 18. (Nógrád és Hont vm.) 1903. I. 10.
- Horváth Henrik dr.* c. egyetemi rendkív. tanár, a székesfővárosi múzeumok központi igazgatója, Budapest, II., Batthyány-utca 63. 1931. VI. 11.
- Horváth Mihály*, ny. m. kir. tábornok, Budapest, I., Szent János-tér 1/A. 1908. XII. 10.
- Horváth Tibor Antal*, premontrei kanonok, Keszthely, Premontrei rendház. (Zala vm.) 1929. I. 10.
- Husveth Lajos*, szobrászművész, Budapest, I., Endresz György-tér 5. 1938. I. 13.
- Huszár Lajos dr.* az Orsz. Magyar Történeti Múzeum őre, Budapest, VIII., Múzeum-körút 14–16. 1929. V. 16.
- Hüttl Dezső dr.* műépítész, a m. kir. József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem nyilv. r. tanára, felsőházi tag, Budapest, XI., Rezeda-utca 5. 1905. XII. 14.
- Joanneum*, Münzen und Antiquitätenkabinet des Landesmuseum Joanneum, Graz. Németország. 1906. X. 11.
- Kallai D.* éremkereskedő cég, Wien, I., Lobkovitzplatz 3. Németország. 1933. I. 12.
- Kalocsai Jézus társasági érseki gimnázium* (Szent István kollégium), Kalocsa. (Pest vm.) 1908. III. 12.
- vitész Kanabé Dezső*, polgári iskolai igazgató, entomologus, hites kir. törvényszéki szakértő, Debrecen, Rákóczi-utca 61. 1911. X. 12.
- Kállay Ödön*, községi jegyző, Szőny. (Komárom vm.) 1929. III. 14.
- Kémery Mikó Gyula*, a debreceni városi téglagyár tb. igazgatója, Debrecen, Böszörményi-út 22. 1917. XII. 13.
- Kiskunfélegyházi Városi Múzeum*, Kiskunfélegyháza. (Pest vm.) 1905. V. 11.
- Komor Géza*, mérnök, Rákoshegy, Károly király-út 2. (Pest vm.) 1935. III. 14.
- Kováts Ferenc dr.*, a m. kir. József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem nyilv. r. tanára, a Magyar Tudományos Akadémia lev. tagja, Budapest, I., Városmajor-utca 28/C. 1903. II. 10.
- Kozma Viktor*, a Petrosani Kőszénbánya R. T. igazgatója, Bukaresti, Bulv. Vintilla Brătianu 42. Románia. 1933. X. 12.
- Königstein Hugó*, okl. vegyész-mérnök, Budapest, VI., Csengery-utca 57. 1932. X. 13.
- Kratky György dr.*, orvos, Prellenkirchen (Ostmark), Németország. 1936. V. 14.
- Kresz Károly dr.*, m. kir. kincstári főtanácsos, a TÉBE igazgatója, Budapest, XI., Kemenes-utca 8. 1933. I. 12.
- Kupa Mihály dr.*, magántisztviselő, Budapest, X., Kápolna-utca 25. 1938. X. 13.
- Lafrankó Gyula*, a Magyar Nemzeti Bank felügyelője, Budapest, VII., Erzsébet-körút 58. 1922. III. 30.
- Lauringer Ernő*, m. kir. tanügyi főtanácsos, áll. gimn. igazgató, Sopron, Városi Múzeum. 1933. X. 12.
- Lelovits Nándor*, bankpénztáros, Trnava (Nagyszombat), Režna ul. Szlovákia. 1938. I. 13.
- Lendeczky Mihály*, m. kir. írnok főmester, Erdély 755. hr. szám (Fejér vm.). 1919. X. 16.
- Lengyel Aurél dr.*, ny. miniszteri tanácsos, Budapest, V., Arany János-utca 29. 1934. II. 8.
- Lengyel Viktor*, miniszteri tanácsos, Pécs, Perczel-utca 26. 1917. II. 8.
- Leszih Andor*, a Borsod-Miskolci Múzeum őre, Miskolc, Kun József-utca 47. 1901.
- Magyar Éremművészeti Egyesület*, Budapest, V., Falk Miksa-utca 34. 1905. X. 12.
- Magyar Kegyetanító Rend*, Budapest, IV., Váci-utca 33. 1903. V. 7.
- Magyar Kir. Állami Pénzverő*, Budapest, X., Üllői-út 102. 1904. I. 7.
- Magyar Kir. Hadimúzeum*, Budapest, I., Bethlen István bástyasétány 40. 1926. IV. 8.

- Magyar Nemzeti Múzeum*, Országos Magyar Történeti Múzeum Éremtára, Budapest, VIII., Múzeum-körút 14—16. 1902. XII. 11.
- Marczis István*, a Tatra Bank cégvezetője, Nitra, (Nyitra), Piarista-utca 51., Szlovákia. 1938. XII. 15.
- Martinovich Róbert dr.*, máv. főfelügyelő, Budapest, VI., Andrassy-út 88. 1903. III. 26.
- Matlári Ferenc*, ékszerész, Budapest, VII., Károly király-út 7. 1937. III. 11.
- Matsek Ernő*, máv. állomáselőjáró, Szeged, Borkor-utca 11. 1938. IV. 14.
- Mautner László* dr., fűszerkereskedő, Budapest, IX., Soroksári-út 74. 1936. II. 13.
- Mály János dr.*, pénzügyi főtanácsos, Budapest, I., Attila-utca 51. 1903. I. 10.
- Máthé Jenő dr.*, kórházi h. főorvos, Szentes, Vármegyei kórház, (Csongrád vm.). 1933. IV. 13.
- Medagliere Milanese*, Milano, Castello Sforzesco, Olaszország. 1929. III. 14.
- Mezőturi ev. ref. gimnázium*, Mezőtur, (Jász-Nagykun-Szolnok vm.). 1904. II. 11.
- Mérey Andor*, kir. közalapítványi erdőtanácsos, Szekszárd, Várköz-utca 8. (Tolna vm.) 1926. VI. 10.
- Mérő József dr.*, vármegyei főlevéltáros, Pécs, Vármegyeház. 1934. XII. 13.
- Mócsy János dr.*, a m. kir. József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem mezőgazd. és állatorvosi karának nyilv. rk. tanára, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23. 1932. X. 13.
- Mohácsi II. Lajos Múzeum*, Mohács. (Baranya vm.) 1926. I. 14.
- Molnár Ferenc*, cégvezető, Petrovgrad (Nagybeaskerek), Tamiska ul. 16. Jugoszlávia. 1936. V. 14.
- Mosonmegyei Történelmi és Régészeti Egylet*, Magyaróvár. (Moson vm.) 1904. I. 7.
- Munkner Henrik*, mérnök, Bratislava (Pozsony), Hurbán-tér 5. Szlovákia. 1938. V. 12.
- Muzej slob. i kr. grada Osijeka* (Eszék szab. kir. város múzeuma) Osijek. Jugoszlávia. 1903. III. 10.
- Műemlékek Országos Bizottsága*, Budapest, IX., Rákossziget-utca 10. 1936. X. 8.
- Nagy József*, tanár, Debrecen szab. kir. város közművelődési könyvtárának igazgatója, Debrecen, Szent Anna-utca 29. 1908. II. 13.
- Nagy Sándor*, magántisztviselő, Budapest, VII., Nagydíófa-utca 34. 1937. XII. 16.
- Nagybákay-Rickl Antal*, vasnagyereskedő, Debrecen, Ferenc József-út 28. 1926. VI. 10.
- Nemák László*, pályafenntartási őrnök, Trenčianská Tepla (Trencsénvárosi Fürdő), Hurbánová ul. 1. Szlovákia. 1930. III. 27.
- Neumann Károly dr.*, miniszteri tanácsos, Budapest, VI., Benczúr-utca 11. 1903. II. 10.
- Országos Magyar Iparművészeti Múzeum*, Budapest, IX., Üllői-út 33—37. 1905. X. 10.
- Országos Magyar Iparművészeti Társulat*, Budapest, V., Mária Valéria-utca 12. 1907. VI. 13.
- Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat*, Budapest, VIII., Múzeum-körút 14—16. 1905. VI. 8.
- Ortutay Gyula dr.*, szolgabíró, Mátészalka, Rákóczi-utca 6. (Szatmár vm.) 1928. XII. 13.
- Ötvös Leó*, építész, Budapest, VII., Damjanich-utca 12. 1932. III. 10.
- Pallavicini Alfréd örgróf*, földbirtokos, Szemere. (Abauj-Torna vm.) 1932. V. 12.
- Palóczi Edgár*, író, a Székesfevárosi Felső Mezőgazdasági iskola tanára, Budapest, V., Pozsonyi-út 12. 1922. V. 11.
- Pannonhalmi szent Benedekrendi Központi Könyvtár*, Pannonhalma, u. p. Gyórszentmárton (Győr vm.). 1906. II. 8.
- Paulsen, Rudolf dr.*, az erlangeni egyetem tanára, az egyetem őstörténeti intézetének vezetője, Erlangen, Krankenhausstrasse 9. Németország. 1931. II. 12.
- Pártos György*, gépészmérnök, Budapest, VII., Hernád-utca 5. 1937. X. 14.
- Penkert Sándor*, gyógyszerész, Sacueni (Székelyhíd, Jud. Bihor, Románia. 1929. X. 10.
- Pécs szab. kir. város Majorossy Imre Múzeuma*, Pécs, Rákóczi-út 15. 1904. II. 11.
- Planer József dr.*, orvos, éremkereskedő, Budapest, VI., Andrassy-út 72. 1930. II. 13.
- Pokorny László*, ny. kir. járásbíró alelnök, kir. ítélőtáblai bíró, Budapest, XI., Horthy Miklós-út 134. 1901.
- Pollak Károly*, földbirtokos, Kula (Bačka), Jugoszlávia. 1934. V. 17.
- Pongrácz József dr.*, ref. főiskolai tanár, Pápa, Főiskola. (Veszprém vm.) 1918. VI. 13.
- Pozsonyi ág. hitv. ev. egyházközség dr. Schimkó Dániel-féle éremgyűjteménye*, Bratislava (Pozsony), Konvent-utca 15. Postaküldemények: Schedius-utca 7. Szlovákia. 1903. I. 10.
- Prokopp Gyula dr.*, kir. járásbíró, Esztergom, Simor-utca 1. 1937. I. 17.
- Prückler József*, r. t. főkönyvelő, Budapest, VII., István-út 10. 1934. VI. 14.
- Répásky Gyula dr.*, gazdálkodó, Pápa, Dr. Antal Géza-tér 1. (Veszprém vm.) 1920. X. 14.
- Rosenberg Andor dr.*, orvos, Keszthely, Kossuth Lajos-utca 18. (Zala vm.) 1936. X. 8.
- Rosenberg Márton*, bankbizományos, Oradea (Nagyvárad), Str. Regele Carol 13. Románia. 1930. V. 8.
- Saskó Kázmér*, közigazgatási fogalmazó, Érsekújvár, Vármegyeház. (Nyitra vm.) 1939. II. 9.
- Sándor József*, takarékpénztári elnök, Kaposvár, Árpád-utca 10. (Somogy vm.) 1938. XI. 17.
- Sárospataki Ref. Főiskola Nagykönyvtára*, Sárospatak. (Zemplén vm.) 1931. II. 12.
- Schweiger Miklós*, kereskedő, Keszthely, Nádor-utca 3. (Zala vm.) 1935. IV. 11.
- Sesztina Nagybákay Jenő*, m. kir. kormányfőtanácsos, vaskereskedő, a debreceni keresk. és iparkamara elnöke, az OMKE elnöke, Debrecen, Vilmos császár-út 50. 1926. II. 11.
- Smidt Lajos dr.*, sebészorvos, Szombathely, Kórház. (Vas vm.) 1925. II. 12.
- Soltész Elemér dr.*, protestáns tábort püspök, Budapest, XIV., Abonyi-utca 21. 1927. III. 31.
- Soltész János dr.*, bölcsészettan-hallgató, Budapest, XIV., Abonyi-utca 21. 1936. XII. 10.
- Soltész Kálmán*, gálszécsi és nádudvari, törvényszéki titkár, Oradea (Nagyvárad), Str. Moldava 20. Románia. 1930. X. 9.

- Somogyi Gáspár*, állami végrehajtó, Timisoara (Temesvár), Str. Miron Romanul 7. Románia. 1937. III. 11.
- Sopron szab. kir. város Múzeuma*, Sopron. 1916. XII. 14.
- Sőregi János dr.*, a debreceni Déri Múzeum igazgatója, Debrecen, Déri Múzeum. 1936. XII. 10.
- Spitzer Jenő*, magántisztviselő, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4/B. 1918. III. 14.
- Stein Pál*, kávéházi üzletvezető, Budapest, XIV., Kerékgyártó-utca 100. 1935. XI. 14.
- Steinitz Sándor*, magántisztviselő, Sarajevo, Abdica ul. 4., Jugoszlávia. 1903. III. 10.
- Szarvasi ág hitv. ev. Vajda Péter gimnázium*, Szarvas (Békés vm.). 1903. III. 10.
- Szegedi m. kir. Ferenc József Tud. Egyetem Régiségtudományi Intézete*, Szeged, Dugonics-tér 13. 1924. XI. 13.
- Szegedy Emil*, felső ipariskolai hallgató, Szeged, Mars-tér, Fémipari iskola. 1936. X. 8.
- Szent-Ivány Ferenc*, földbirtokos, máltai lovag, Ape, Bagolyvár (Heves m.). 1926. XII. 9.
- Szepes Béla*, m. kir. állategészségügyi tanácsos, Budapest, IX., Angyal-utca 7. 1926. V. 6.
- Székely János*, városi tisztviselő, Eger, Mekcsey-utca 10. 1938. II. 10.
- Székelyhidy Géza*, vármegyei árvaszéki ülnök, Eger, Sertekapu-utca 2/A. 1934. XI. 8.
- Székesfehérvár szab. kir. város tanácsa*, Székesfehérvár. 1908. V. 14.
- Szigeti István*, ékszerész, Budapest, II., Olasz fasor 35. 1933. XI. 9.
- Szulovinyi Gyula*, ny. máv. főintéző, Miskolc, Petőfi-utca 2. 1936. XII. 10.
- Tary László dr.*, orvos-fogorvos, Csongrád, Szent-háromság-tér 18. 1931. XI. 12.
- Tánczos Sándor*, máv. főtiszt, Ujszeged, Bethlen-utca 2. (Csongrád m.). 1938. IV. 14.
- Teplíczy Aladár*, máv. főintéző, Budapest, VII., Csengery-utca 19. 1920. I. 8.
- Tersztyánszky Jenő dr.*, miniszteri tanácsos, Budapest, IV., Molnár-utca 22. 1936. II. 13.
- Tinis József*, ny. telekkönyvvezető, Szepsi (Abauj-Torna vm.). 1931. V. 21.
- vitész Tolnai Márton*, m. kir. államrendőrségi detektív, Sopron, Felkelő-utca 22. 1935. VI. 13.
- Tolnay Iván dr.*, kir. kúriai bíró, VII., Rottenbiller-utca 40. 1920. IV. 8.
- Tóth Béla*, vasgyári alkalmazott, Diósgyőr-Vasgyár, Irma-utca 14., (Borsod vm.). 1939. II. 9.
- Tömösy József*, m. kir. honvédőrnagy, Békéscsaba, Deák-utca 10., (Békés vm.). 1929. III. 14.
- Tulok Lajos dr.*, főszolgabíró, Körmend (Vas vm.) 1914. III. 26.
- Uhlyarik Titus*, a m. kir. Légügyi Hivatal tisztviselője, Budapest, I., Hunyadi János-út 13. 1933. X. 12.
- Vajda László*, okl. vegyész-mérnök, Budapest, VII., Damjanich-utca 52. 1938. III. 10.
- Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete*, Szombathely, (Vas vm.). 1903. IV. 14.
- Váci Múzeum Egyesület*, Vác, Pest vm.). 1931. X. 8.
- Váry-Szabó Elemér*, ny. uradalmi főszámvevő, Budapest, VIII., József-utca 6. 1902. X. 11.
- Veszprém Vármegyei Múzeum*, Veszprém. 1907. XI. 14.
- Vértes Sándor*, körjegyző, Szentgotthárd, (Vas vm.). 1906. XII. 13.
- Virágh László*, m. kir. őrnagy, Budapest, I., Alagút-utca 1. 1939. III. 30.
- Weiss Arnold*, üzemvezető mérnök, Zagypálfalva. (Nógrád vm.) 1935. XII. 12.
- Werkner Zsigmond*, Budapest, V., Légrády Károly-utca 39. 1934. XII. 13.
- Zachár Antal*, ny. székesfővárosi pénztári aligazgató, a VII. ker. volt városbírája, Budapest, XIV., Thököly-út 89. 1904. I. 7.
- vitész Zalatnay József*, zalatnai, ny. áll. m. kir. ezredes, Káva (Pest vm.) 1914. III. 12.
- Zimányi Viktor*, vajmester, Sátoraljaújhely, Kazinezy-utca 1. (Zemplén vm.) 1937. XII. 16.
- Zirci Apátsági Könyvtár*, Zirc (Veszprém vm.). 1926. X. 7.
- Zlinszky Vidor dr.* ügyvéd, Dunaföldvár. (Tolna vm.) 1936. V. 14.
- Zsebráczky Géza* pápai prelátus, kanonok-plébános, a bártfai múzeum igazgatója, Bardejov (Bártfa), Szlovákia. 1933. V. 11.
- Zsidó Péter*, községi irodatiszt, Kiskúnmajsa. (Pest vm.) 1939. V. 11.
- Zsoldos Pál*, kereskedelmi utazó, Mátyásföld, Árpád-utca 20. (Pest vm.) 1931. II. 12.

A rendes tagok száma: 203.

Deutscher Auszug.

Andreas Alföldi, Siscia. Vorarbeiten zu einem Corpus der in Siscia geprägten römischen Kaisermünzen. V. Verzeichnis der Antoniniane des Kaisers Probus.

Elemér Jónás, Damnatio memoriae auf einem Dupondius des Caligula. Diese Münze Caligulas (in der Sammlung des Ungarischen Historischen Museums) ist die bei Cohen² I. 234. Nr. 1. 3. beschriebene Abart (s. T. I. Abb. 1.), deren Lücke am Beginn der Umschrift mit der Abkürzung des kaiserlichen Vornamens Caius ausgefüllt werden kann. Er weist nach, dass Cohen diese Münze irrtümlich von jenen Caligulas absonderte und zu denen des Nero und Drusus einteilte. Diese Namen waren ursprünglich a. d. Revers der Münze, verfielen aber nicht der „Erasio“. Er beschreibt ähnliche Stücke aus Kopenhagen (s. T. I. Abb. 2.) u. Berlin (s. T. I. Abb. 6—9.).

Géza Jeszenszky, Andreas Dux Croatiae. J. untersucht die Umschrift des Denars C. N. H. I. 197, Andreas d. II. welcher den Friesachern nachgeprägt ist. Durch Vergleich der drei bekannten Stücke kommt er zu dem Schlusse, dass die Umschrift („Andreas Dei Gratia“ (Andreas Digr. und Andreas Digra.) zu lesen ist. Hiedurch wird die Annahme Josef Brunšmids (Num. Közl. 1905), der diese Umschrift als „Andreas Dux Croatiae“ deutete, und die Münze für eine von Andreas d. II. für Croatien geprägte ansehend, hieraus weitgehende Schlüsse zog, — hinfällig.

Lajos Huszár, Gussform vom Ende des XV. Jhdts zur Fälschung einer italienischen Münze. Bei den Ausgrabungen in Esztergom (Gran) kam das Bruchstück einer Gussform mit eingeschnittenem Münzbild zum Vorschein. Es konnte bestimmt werden, dass die Gravür das Negativ der „Grossetto col Diamante“ genannten Silbermünze (C. N. I. X. S. 44. Nr. 71—73., T. XXX. Nr. 16) des Herzogs von Ferrara, Ercole I. v. Este (1471—1505) ist. Da zwischen 1486 u. 97 der Sohn Ercoles, Hyppolit der Erzbischof von Esztergom (Gran) war, an dessen Hofe sich viele Italiener aus Ferrara aufhielten, ist es wahrscheinlich, dass einer von diesen sich in Esztergom mit der Fälschung des guten Silbergeldes von Ferrara versuchte.

Josef Ernyey, Münzversuch in Trencsén (1621). Nach den Aufzeichnungen der städtischen Protokolle der Zeit haben die Leute des Kurfürsten Johann Georg v. Sachsen mit dem Freibrief Gabriel Bethlens unter Führung des „aerarii militaris praefectus“ Tobias Unsinn ausgerüstet „pro conficienda et eudenda omnis generis moneta“ auf den 7. Sept. 1621 ihren Aufbruch (nach Trencsén) angesagt. Die Stadt beschloss ihnen das ehemals Popiel'sche Haus zu geben. Die Gäste waren anderthalb Jahre dort.

Tamás Esze, Beitrag zur Wirksamkeit Daniel Warou's in Körmöczbánya (Kremnitz). Veröffentlicht aus den Akten des Landesarchivs den Auszug eines Gesuches von Warou an Franz Rákóczi d. II. (1705). In diesem zählt W. seine bis Mai 1705 verfertigten Werke auf (Med. a. d. Beginn d. Freiheitskampfes, 2 siebenbürger Siegel u. verschiedene Gold-„Moneten“). Es ist demnach möglich, dass nicht nur die Körmöczbányaer, sondern auch die Nagybányaer und Kolozsvärer (Klausenburger) Dukaten seine Werke sind.

Andor Leszih, Vertilgung von Kossuth-Banknoten in Miskole in 1849. Aus einer Amtsschrift der Zeit geht hervor, dass am 17. November 1849. in Miskole 145.995. St. Kossuth-Banknoten im Werte v. 763.268.45 Gulden verbrannt wurden.

Andor Leszih, Unbekanntes Notgeld aus dem Freiheitskampfe. Er beschreibt folgendes Papier-Notgeld: 1. Edelény, Zuckerfabrik, 12 Kr. v. 26. Juni 1849. 2. Dieselbe, 3 Kr. o. J. 3. Bodrogkeresztur, 15 Kr, v. 18. Juli 1849. u. 4. Merény (Wagendrüssel), 10. Kr. o. J.

Béla Demeter, Die Denkmünze a. d. Treffen bei Villers en Cauchies. Diese wurde von Kaiser Franz für die an dem Treffen (24. April 1794) beteiligten englischen Offiziere gestiftet. Sie erhielten 8 Goldmedaillen, eine wurde im kaiserlichen Münzkabinett hinterlegt, und endlich wurde i. J. 1898 nachträglich noch eine solche geprägt. Da im Wiener Münzkabinett auch ein Silber- u. ein Bronze-Abschlag der Med. vorkommt, ist es möglich, dass diese ursprünglich für Unteroffiziere und die Mannschaft bestimmt waren. Ihre Ausführung unterblieb aber, und hiefür liessen als Ersatz die englischen Offiziere selbst in London Denkmünzen für die Unteroffiziere prägen. Der Kommandant der an dem Treffen beteiligten Truppe war übrigens ein Ungar, der Oberst Andreas Szentkeresztty.

Judith Rapaics, Die Medaillen auf Josefine Fodor. Zwei sind bekannt. Eine ist das Werk Ferraris v. J. 1819, und verewigt das Auftreten der Künstlerin in Venedig. Verfasserin beschreibt nach gleichzeitiger Quelle, wie sie in Venedig gefeiert wurde, bei welcher Gelegenheit man der Künstlerin die Med. in Gold überreichte. Die andere Med. ist das Werk J. D. Boehms v. J. 1825; steht jedoch wahrscheinlich mit den Wiener Erfolgen der Künstlerin i. J. 1823 im Zusammenhang. Neuestens ist auch das ursprüngliche, aus kehlheimer Stein geschnittene Modell dieser Med. zum Vorschein gekommen. Diese mag der Künstler wohl nach der Natur geschnitten haben, und nach ihr gravierte er wohl die Medaille.

Géza Faludi, Die Medaillen a. d. Arzt und Botaniker Baron Nikolaus Josef Jacquin. Beschreibt und bespricht 5 Medaillen, von welchen 3 bisher unbekannt waren. Allesamt Werke von Josef Daniel Boehm. Besonders interessant ist Nr. 3, bei welcher der Künstler auf das im Voraus geprägte Plättchen das Münzbild aus Wachs auftrug.

Die hervorragendsten neuen Erwerbungen im Münzkabinett des Ungarischen Historischen Museums.

Tibor Fülöp, Münzfund von der Gözhátpusztá. Ungarische Mittelaltermünzen a. d. Zeit von Ladislaus d. IV. bis Ludwig d. Grossen. Besonders interessant ist daraus der zu den grossen Seltenheiten gerechnete Denar Ottos (C. N. H. I. 287.).

Münzfunde.

Literatur.

Vereinsleben.

Extraits français.

André Alföldi, Siscia. Travaux préalables pour un Corpus des monnaies romaines impériales frappées en Siscia. V. Liste des antoninianas de l'empereur Probus.

Elemér Jónás. L'emploi du „*damnatio memoriae*“ sur l'un des „*dupondius*“ de **Caligula**. Cette monnaie de Caligula (de la collection du cabinet de médailles du Musée Historique Hongrois) est identique à la variation décrite dans Cohen² I., page 234, no 3. tableau Ier, figure 1ère, on peut combler la lacune au début de l'inscription incomplète par l'abréviation du prénom impérial: Caius. Jónás prouve que Cohen avait séparé par erreur cette monnaie de celles de l'empereur Caligula et l'avait rangée à tort parmi celles des empereurs Nero et Drusus. Ces noms avaient figuré originairement sur le revers de ces monnaies, mais ne furent pas victime de l'„*erasio*“. Il fait connaître des pièces semblables de Copenhague (tabl. Ier, no 2) et de Berlin (tabl. Ier no 6—9).

Géza Jeszenszky. **Andreas dux Croatiae.** L'auteur examine l'inscription du denier d'André (Endre II) C. N. H. I, no 197, frappé, d'après le modèle de Friesach. Après la comparaison des trois pièces connues, il parvient à cette conclusion: l'inscription (Andreas Digr et Andreas Digra) doit être lue: Andreas Dei gratia, ce qui renverse la théorie de Joseph Brunšmid (Num. Közlöny 1905) qui avait traduit l'inscription par ces mots: Andreas dux Croatiae, et ayant considéré ces monnaies comme celles qu'André II avait fait frapper pour la Croatie, en avait tiré toute une série de conclusions.

Louis Huszár. **Moule de monnaie du XVème siècle servant à la falsification de monnaies Italiennes.** Au courant des fouilles d'Esztergom on avait trouvé un fragment de moule sur lequel était gravé l'image d'une monnaie. On peut constater que la monnaie gravée est l'image négative de la monnaie d'argent, nommée „*grossetto col diamante*“ (C. N. H. X, page 4 no 71—73, tableau XXX, no 16) du duc de Ferrare: Ercole d'Este le Ier (1471—1505). Puisque dans les années 1486—97 Hippolyte, fils d'Ercole était l'archevêque d'Esztergom, dans la cour duquel vivaient de nombreux Italiens de Ferrare, il est probable que l'un d'eux faisait des tentatives à Esztergom pour réussir à falsifier les bonnes monnaies de Ferrare.

Joseph Ernyey. **Essai de monnayage à Trencsén (1621).** D'après les notes du procès-verbal de la ville de Trencsén, les gens du prince électeur Jean-Georges de Saxe, sous la direction de Tobie Unsinn „*Aerarii militaris prefectus*“ munis d'une lettre de recommandation de Gábor Bethlen, annoncèrent leur arrivée pour le 7 sept. 1621 „*pro conficienda et cudenda omnis generis moneta*“. La municipalité avait décidé de leur céder l'ancienne maison Popiel. Ils profitaient de cette hospitalité pendant une année et demie.

Thomas Esze. **L'oeuvre de Daniel Warou à Körmöczbánya (Kremnitz).** L'auteur publie l'extrait d'une pétition de Warou, trouvée parmi les documents des Archives de l'état et adressée à François Rákóczi (1705). Warou y énumère ses oeuvres achevées jusqu'au mois du mai de l'année 1705 (une médaille commémorative pour le début de la guerre de liberté, 2 cachets transsylvaniens et de différentes monnaies („*moneta*“) en or. Il est bien possible après cela qu'en dehors des pièces d'or de Körmöcz (Kremnitz) celles de Nagybánya et de Kolozsvár soient aussi ses oeuvres.

Andor Leszih. Des billets (de banque) Kossuth brûlés. Un papier officiel du temps nous révèle que le 17 nov. 1849 on avait brûlé à Miskolc 146.995 billets de banque Kossuth de la valeur de 763.268.45 florins.

Andor Leszih. De la monnaie de nécessité en papier du temps de la guerre de liberté inconnu jusqu'à présent. Il fait connaître les billets de banque suivants: 1. un billet de 12 kreuzers imprimé pour la fabrique de sucre d'Edelény le 26 juin 1849, 2. billet de 3 kr. sans date d'Edelény, 3. billet de 15 kr. le 18 juillet 1849 de Bodrogkeresztur et 4. un billet de 10 kr. sans date de Merény (Wagendrüssel).

Béla Demeter. Médaille frappée en mémoire du combat de Villers en Cauchies. L'empereur François fit frapper cette médaille en l'honneur des officiers anglais qui avaient pris part à la bataille (le 24 avril 1749). Les officiers anglais avaient reçu 8 médailles d'or une autre fut placée dans le cabinet impérial de monnaies et en 1898 on en avait frappé encore une. Puisqu'on en trouve des exemplaires en argent et en bronze au cabinet de médailles du Musée de Vienne, il est possible que ces derniers étaient destinés aux sous-officiers et aux simples soldats. Cependant la frappe de ces médailles ne fut pas mise en exécution et pour dédommager leurs sous-officiers les officiers anglais avaient fait frapper à Londres eux-mêmes des médailles pour eux. Le commandant de la troupe, qui avait pris part du combat était d'ailleurs un Hongrois: le colonel André Szent-keresztty.

Judit Rapaics. Les médailles de Josephine Fodor. Deux médailles de J. Fodor. sont connues. L'une est l'oeuvre de Ferrari et date de 1819. Elle garde le souvenir du séjour de l'actrice à Venise. L'auteur nous fait connaître d'après des sources contemporaines comment on avait fêté l'actrice à Venise. A l'occasion des fêtes en son honneur on lui avait présenté la médaille en or. La seconde médaille est l'oeuvre de J. D. Boehm, date de 1825 et elle est probablement en rapport avec les succès de J. Fodor à Vienne. On vient de trouver récemment le modèle original (figure 3) de la médaille sculptée en pierre de Kelheim. Cette sculpture fut probablement faite d'après nature et l'artiste a pu graver la médaille d'après ses indications.

Géza Faludi. Médailles du médecin et botanicien le baron Nicolas Joseph Jacquin. L'auteur fait connaître et décrit 5 médailles dont 3 étaient inconnues jusqu'ici. Toutes étaient des oeuvres de Joseph Daniel Boehm. Le no 3 est particulièrement intéressant. L'artiste avait apposé une image de cire sur les deux côtés de la médaille frappée d'avance.

Les nouvelles acquisitions proéminentes du cabinet des médailles du Musée Historique Hongrois.

Tibor Fülöp. Trouaille de Gözházpuszta. Monnaies hongroises du moyen âge de l'époque de Ladislas IV et de Louis le Grand. La pièce particulièrement intéressante est un denier d'Otto (C. N. H. I, 387) que l'on compte pour une des plus grandes raretés.

Trouailles de monnaies.

Littérature.

Compte-rendu de la vie de la Société Numismatique Hongroise.

TAGTÁRSAINK FIGYELMÉBE!

Tagsági érem. Az egyes tagok nevével és a társulatba való felvétel évszámával ki-verendő társulati érem (lásd a Közlöny XXV. évfolyamának 7. oldalán levő képet) ezüst példánya 12 pengő áron rendelhető meg, még pedig az ár előzetes beküldése mellett. Vidéki rendelés esetén még 80 fillér postaköltség is beküldendő.

A társulat 20 éves fennállására vert zseton (lásd a Közlöny XXV. évfolyamának 15. oldalán levő képet) bronz példányai még kaphatók, darabonként 3 pengő áron.

A társulat 20 éves fennállása alkalmából vert kétoldalú érem, amely *Berán Lajos* szobrászművész műve (lásd a Közlöny XXV. évfolyamának 17. oldalán levő képet), még néhány példányban kapható. Ára 15 pengő. Postai küldés esetén postaköltség fejében még 80 fillér küldendő be.

A társulat 30 éves fennállására készült kétoldalú érem, *Szántó Gergely* szobrászművész műve (lásd a Közlöny XXX—XXXI. évfolyamának 95. oldalán levő képet), még néhány példányban kapható. Ára 15 pengő. Postai küldés esetén még 20 fillér postaköltség küldendő be.

A társulat 35 éves fennállására készült egyoldalú érem, *Telcs Ede* szobrászművész műve (lásd a Közlöny XXXIV—XXXV. évfolyamának 64. oldalán levő képet), még néhány példányban kapható, 12 pengő áron. Postai küldés esetén még 80 fillér postaköltség küldendő be.

„*Gróf Dessewffy Miklós barbár pénzei*“ című mű, 54 képestáblával, 8 pengő áron áll tagjaink rendelkezésére. Más érdeklődők 16 pengő áron szerezhetik meg. A mű árával együtt 1 pengő postaköltség is beküldendő.

A Numizmatikai Közlöny régi évfolyamai, azonban már csak a IX., XII., XIV., XVIII—XIX., XX., XXI—XXII., XXIII—XXIV., XXV., XXVI—XXVII., XXVIII—XXIX., XXX—XXXI., XXXII—XXXIII. és XXXIV—XXXV. évfolyamok még kaphatók. A IX, XII, XIV, XVIII—XIX., XX., XXI—XXII. és a XXIII—XXIV. évfolyamok 2—2 pengő áron, a többiek évfolyamonként 10 pengő áron. Nemtagok 4, illetve 20 pengőt fizetnek évfolyamonként. A megrendeléskor évfolyamonként 50 fillér postaköltség is beküldendő.

„*Az Érem*“ című folyóiratunk régi évfolyamait t. tagjaink a következő áron kaphatják: I. évfolyam (3 füzetben) ára 3 pengő, a II. évfolyam (egy füzet) ára 1 pengő, a III. évfolyam (egy füzet) ára 1 pengő, a IV. évfolyam (egy füzet) ára 1 pengő, az V. évfolyam (két füzet) ára 2 pengő 50 fillér, a VI. évfolyam (egy füzet) ára 1 pengő 50 fillér, a VII. évfolyam (egy füzet) ára 2 pengő, végre a VIII. évfolyam (egy füzet) ára 1 pengő 50 fillér. Nemtagok ezen áraknak kétszeresét fizetik.

„*Tower Hugó: I. Ferenc József fémpénzei 1848—1916.*“ című mű, e korszak pénzeinek magyar- és németnyelvű, teljesen kimerítő táblázatos kimutatása, 1 pengő 50 fillér áron kapható.

A megrendeléseket és a fentiekre vonatkozó pénzküldeményeket kérjük vagy a társulat 51.010. számú postatakarékpénztári csekkszámájára befizetni, vagy pedig *Zimmermann Lajos* dr. társulati elnök nevére és címére (Budapest, IV., Váci-utca 78—80. sz.) beküldeni.

